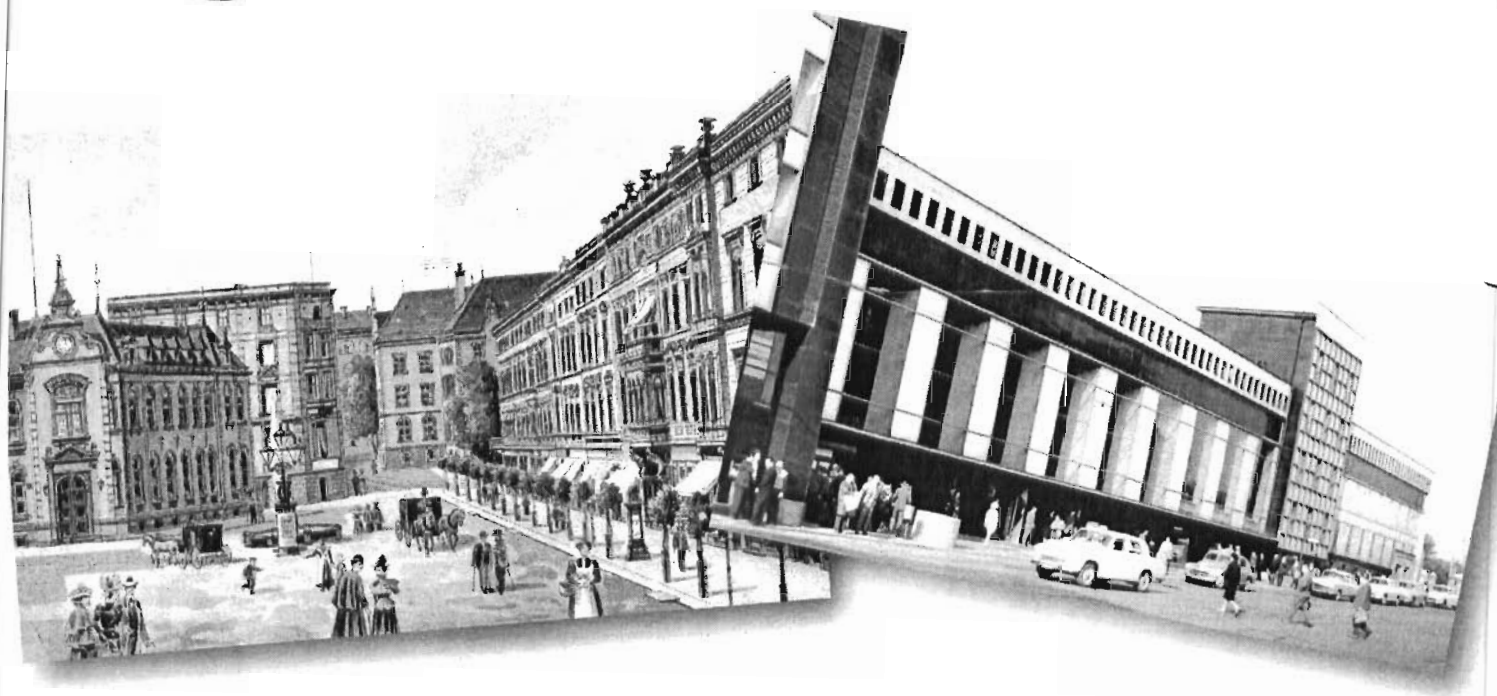
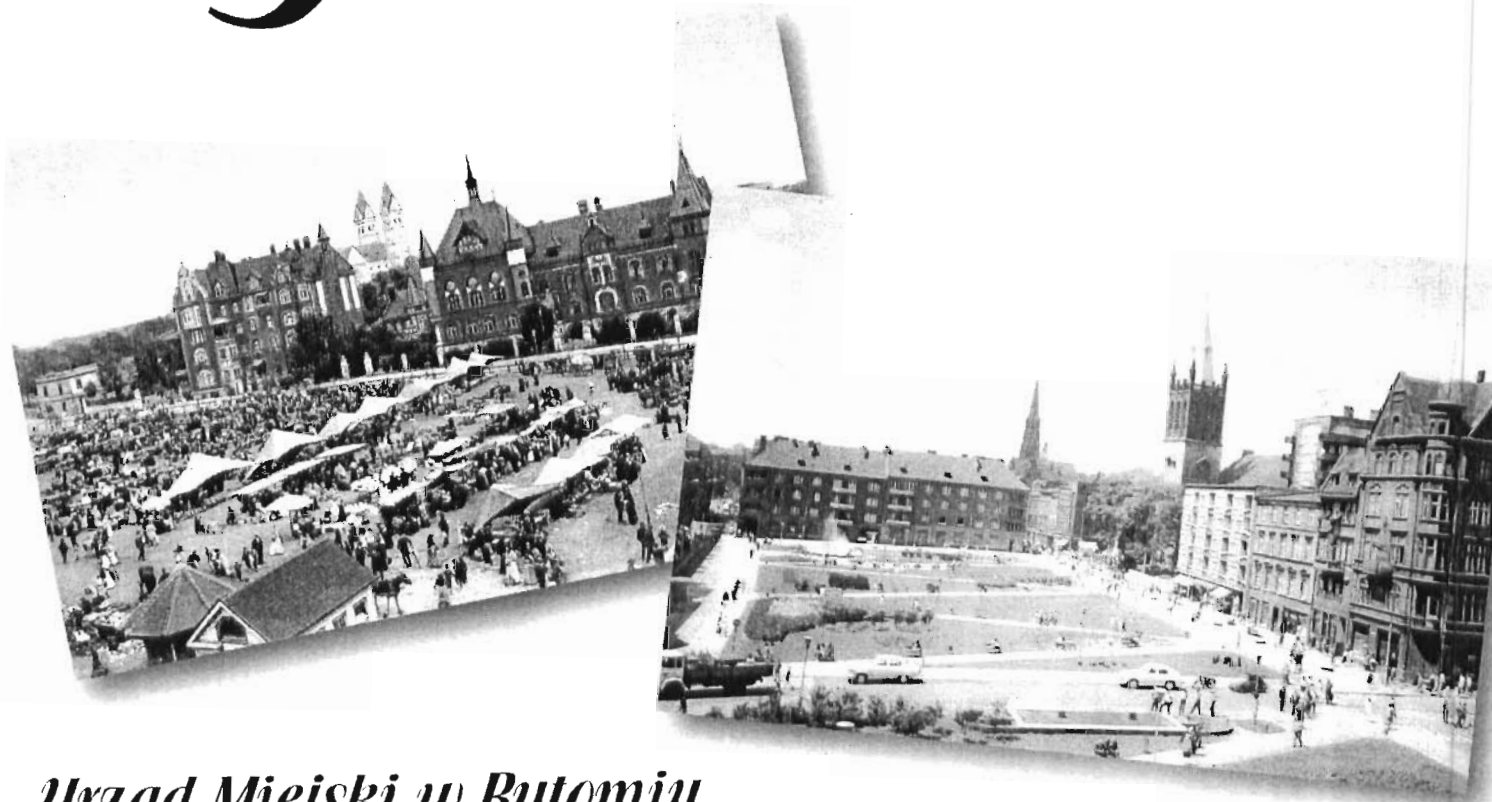

Raport o stanie miasta

Bytom 2014

*Urząd Miejski w Bytomiu
Wydział Strategii i Funduszy Europejskich*

Urząd Miejski w Bytomiu
Wydział Strategii i Funduszy Europejskich

Raport o stanie miasta Bytom 2014

Bytom, maj 2015

Wydział Strategii i Funduszy Europejskich przedstawia kolejną edycję „Raportu o stanie miasta. Bytom 2014”, zawierającego podstawowe informacje charakteryzujące różne dziedziny funkcjonowania miasta w 2014 r.

Niniejszy dokument obejmuje 5 bloków tematycznych, do których należą:

1. Ogólna charakterystyka miasta
2. Zarządzanie miastem
3. Społeczność
4. Gospodarka
5. Środowisko naturalne

Podstawowym założeniem przygotowanego raportu jest zaprezentowanie możliwie pełnego spektrum życia miasta w oparciu o publicznie udostępniane dane statystyczne oraz inne informacje pozyskane i przetworzone na potrzeby tego dokumentu.

Niniejszy raport został opracowany w pionie I Zastępcy Prezydenta Miasta, Andrzeja Panka, przez pracowników Wydziału Strategii i Funduszy Europejskich, pod nadzorem Izabeli Domogały, Naczelnika Wydziału.

Kierownictwo i redakcja opracowania: Izabela Domogała

Zespół redakcyjny w składzie:

Dagmara Bryłka	– rozdz.: 1; 2.2; 3.1;
Zofia Ćwikła	– rozdz.: 3.3; 4.1; 4.2;
Patrycja Dąbek	– rozdz.: 3.4; 3.5; 4.4.1; 4.4.2; 4.4.3, 5;
Ilona Jaworska-Kapica	– rozdz.: 3.2; 3.6; 4.6;
Magdalena Walter	– rozdz.: 4.3; 4.5;
Piotr Cudok	– rozdz.: 2.3.1; 2.3.2; 2.4; 2.6; 3.8; 3.9;
Aleksandra Ostachowicz	– rozdz.: 3.7; 4.4.4;
Alicja Muca	– rozdz.: 2.5; 3.10;
Agnieszka Potkańska-Ćwikła	– rozdz.: 2.1.1; 2.1.2; 2.1.6
Małgorzata Wieczorek	– rozdz.: 2.1.3; 2.1.4;
Magdalena Mazurkiewicz	– rozdz.: 2.1.3; 2.1.5;
Anna Szwarc	– rozdz.: 2.1.5; 2.3.3;

Oprawa graficzna: Patrycja Dąbek

Zdjęcia: Wydziały i jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Bytomiu, sieć Internet

SPIS TREŚCI

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA	5
1.1 Położenie	5
1.2 Przynależność do organizacji krajowych.....	6
2. ZARZĄDZANIE MIASTEM.....	8
2.1 Planowanie strategiczne i operacyjne.....	8
2.1.1 Program Rewitalizacji Bytomia	10
2.1.2 Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	11
2.1.3 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	13
2.1.4 Kontrakt terytorialny	16
2.1.5 Obszar Strategicznej Interwencji i program pilotażowy Narodowego Planu Rewitalizacji 2022.....	19
2.1.6 Monitoring i ewaluacja	23
2.2 Zagospodarowanie przestrzenne	24
2.2.1 Planowanie przestrzenne	24
2.2.2 Bytomska Infrastruktura Informacji Przestrzennych.....	26
2.3 Finanse miasta	27
2.3.1 Dochody i przychody budżetu miasta	27
2.3.2 Wydatki i rozchody budżetu miasta.....	29
2.3.3 Pozyskane środki zewnętrzne.....	33
2.4 System obsługi klienta.....	36
2.5 Promocja miasta	37
2.6 Współpraca z zagranicą	39
2.6.1 Miasta partnerskie	39
2.6.2 Pozostała współpraca	40
3. SPOŁECZNOŚĆ	41
3.1 Demografia.....	41
3.2 Zasoby mieszkaniowe w mieście.....	42
3.3 Oświata i wychowanie	47
3.4 Ochrona zdrowia	66
3.5. Stan sanitarny miasta	70
3.6 Pomoc społeczna	71
3.7 Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego.....	82
3.8 Sport i rekreacja	92
3.9 Bezpieczeństwo Publiczne.....	95
3.10 Organizacje pozarządowe.....	101
4. GOSPODARKA	103
4.1 Przedsiębiorczość w mieście	103
4.2. Rynek pracy	106
4.2.1. Pracujący	106
4.2.2. Bezrobocie	107
4.3 Infrastruktura techniczna i usługi komunalne.....	113
4.3.1 Gospodarka wodno-kanalizacyjna	113
4.3.2 Gospodarka odpadami komunalnymi i oczyszczanie miasta	116
4.4. Inwestycje	123
4.4.1 Inwestycje miasta	123
4.4.2 Gospodarka nieruchomościami	125
4.4.3 Inne inwestycje w mieście	127
4.4.4. Obsługa inwestorów i oferty inwestycyjne	128
4.5 Bytomski Park Przemysłowy.....	131

4.6. Otoczenie biznesu	132
4.6.1. Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna.....	132
4.6.2. Bytomska Strefa Aktywności Gospodarczej	133
4.6.3. Bytomska Agencja Rozwoju Inwestycji	134
5. ŚRODOWISKO	135
5.1 Uwarunkowania środowiskowe.....	135
5.1.1 Morfologia terenu i warunki geologiczne.....	135
5.1.2 Warunki glebowe	135
5.1.3 Warunki hydrologiczne.....	135
5.1.4 Warunki klimatyczne.....	135
5.1.5 Szata roślinna i fauna	136
5.1.6 Obszary cenne przyrodniczo	136
5.1.7 Obszar NATURA 2000	137
5.2 Działania na rzecz ochrony środowiska	138
5.3 Eksploatacja górnicza.....	139
5.3.1 Zakłady górnicze prowadzące działalność na terenie Bytomia.....	139
5.3.2 Wpływ i skutki eksploatacji górniczej – ujęcie dzielnicowe.....	139
5.3.3 Zadania związane z usuwaniem szkód górniczych	141
SPIS WYKRESÓW.....	143
SPIS TABELI.....	144
SPIS MAP	146
SPIS ILUSTRACJI.....	146
SPIS FOTOGRAFII.....	146

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA

1.1 Położenie

Bytom jest jednym z najstarszych miast Polski i Górnego Śląska, które posiada prawa powiatu. Jego historia sięga XII wieku, ale prawa miejskie otrzymał w 1254 roku. Leży w centralnej części Wyżyny Śląskiej, na wysokości między 249 m n.p.m. w dolinie rzeki Bytomki, a 346 m n.p.m. w rejonie rezerwatu Segiet. Centralne położenie na terenie województwa śląskiego powoduje, iż Bytom jest znaczącym węzłem komunikacyjnym wplecionym w sieć drogową regionu, kraju i Europy.

Ukształtowanie terenu miasta jest urozmaicone, bowiem tworzą je liczne wzniesienia i obniżenia powierzchni. Bytom wraz z całym obszarem Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego leżą w obrębie śląsko-krakowskiej dzielnicy klimatycznej. Charakteryzuje ją przewaga wpływów oceanicznych nad kontynentalnymi oraz sporadyczne oddziaływanie docierających tu od południowego zachodu mas powietrza zwrotnikowego.

Bytom obejmuje obszar o powierzchni 69,44 km² i sąsiaduje z następującymi gminami oraz miastami: Chorzowem, Piekarami Śląskimi, Radzionkowem, Rudą Śląską, Świętochłowicami, Tarnowskimi Górami, Zabrzem i Zbroslawicami.

Łączna długość granic administracyjnych miasta wynosi 54,45 km, z czego najdłuższa to granica z Zabrzem wynosząca 12,52 km, a najkrótsza ze Świętochłowicami o długości zaledwie 2,63 km.

Rysunek nr 1: Położenie Bytomia

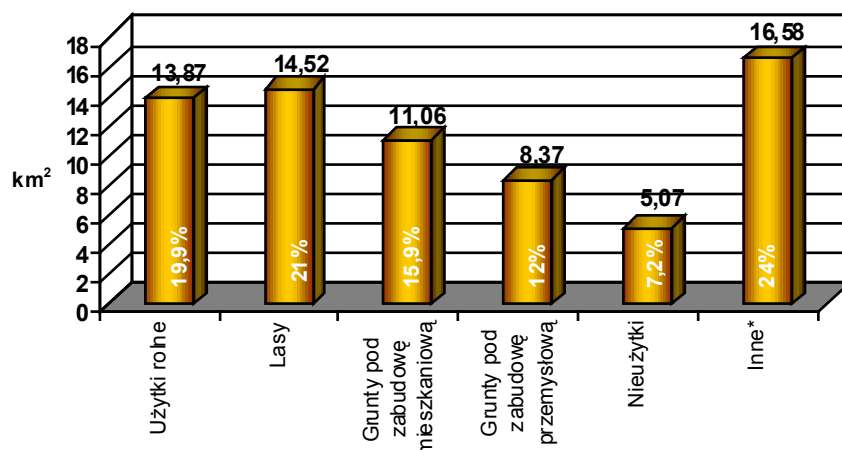
źródło: opracowanie własne

Mapa nr 1: Powierzchnia i granice miasta Bytomia

źródło: mapa wygenerowana z i-BIIP – internetowego serwisu Bytomskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennych

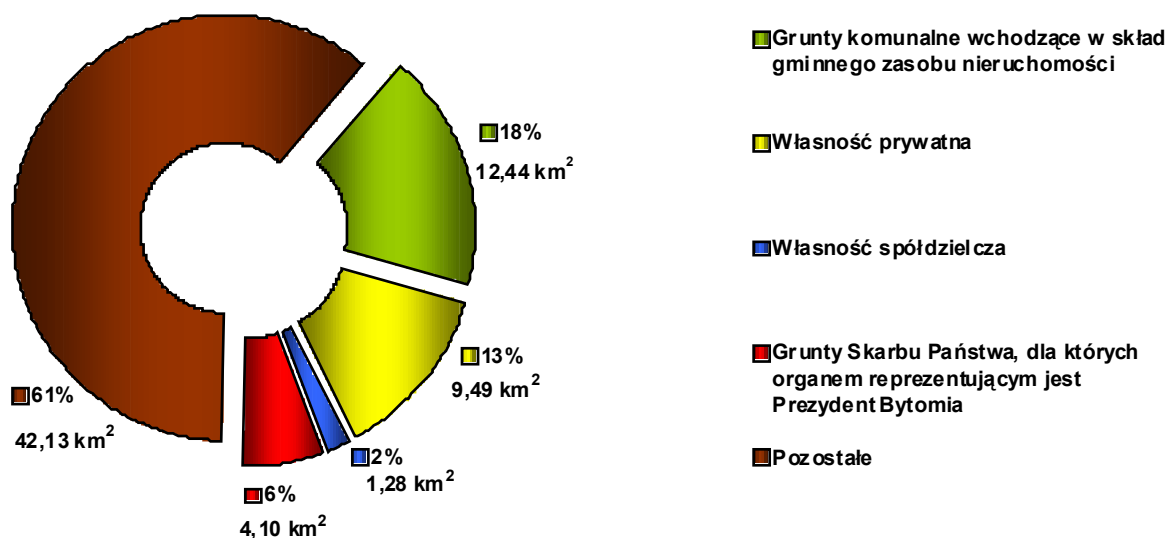
Wykres nr 1: Struktura i powierzchnia gruntów według sposobu użytkowania

* m.in. grunty zadrzewione i zakrzewione, tereny pod wodami, rekreacyjno – wypoczynkowe, komunikacyjne, zurbanizowane tereny niezabudowane, inne tereny zabudowane

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji UM w Bytomiu

Wykres nr 2: Struktura gruntów według form własności

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji UM w Bytomiu

1.2 Przynależność do organizacji krajowych

Miasto Bytom należy do Związku Miast Polskich, Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, Śląskiej Organizacji Turystycznej, Górnośląskiego Związku Metropolitalnego, Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego. Bytom jest także członkiem Stowarzyszenia pn. Kapituła Najstarszych Miast.

Związek Miast Polskich ma na celu wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz dążenie do gospodarczego i kulturalnego rozwoju miast polskich poprzez reprezentowanie miast we wszystkich wspólnych sprawach na forum ogólnopolskim i międzynarodowym, inicjowanie i opiniowanie projektów aktów prawnych, dotyczących samorządów terytorialnych, propagowanie wymiany doświadczeń w zakresie wykonywanych zadań, inspirowanie i podejmowanie

wspólnych inicjatyw gospodarczych, mających wpływ na rozwój i bogacenie się miast polskich, prowadzenie pracy informacyjnej, konsultacyjnej i programowej, mającej na celu wspólne rozwiązywanie problemów w zakresie poszczególnych dziedzin działalności samorządu miejskiego. Związek jest członkiem Rady Gmin i Regionów Europy, ma swoich przedstawicieli w Komitecie Regionów UE, Kongresie Władz Lokalnych i Regionalnych Europy oraz Światowym Związku Miast i Władz Lokalnych.

Śląski Związek Gmin i Powiatów to stowarzyszenie, którego misją jest służba na rzecz społeczności lokalnych i samorządów terytorialnych województwa śląskiego. Wszystkie podejmowane przez Związek inicjatywy i działania służą integracji regionu i rozpowszechnianiu najlepszych wzorców w zakresie rozwoju lokalnego. Działalność Śląskiego Związku Gmin i Powiatów opiera się na idei współpracy z innymi organizacjami - zarówno krajowymi, jak i zagranicznymi - które wspólnie z nami realizują różnorodne przedsięwzięcia służące stymulowaniu rozwoju regionu.

Śląska Organizacja Turystyczna jest organizacją, której zadaniem jest szeroko pojęta promocja Województwa Śląskiego w kraju i za granicą, jako regionu charakteryzującego się bardzo zróżnicowanym krajobrazem przyrodniczym oraz bogactwem wspaniałych pomników historii i kultury śląskiej. Jej celem jest kreowanie atrakcyjnego wizerunku Województwa Śląskiego jako miejsca na mapie Polski wartego zwiedzenia.

Górnośląski Związek Metropolitalny to dobrowolny związek międzygminny skupiający 14 miast na prawach powiatu. To wyjątkowy w skali kraju i Europy wielkomiejski ośrodek o ogromnym potencjale. Nowoczesna gospodarka, edukacja i kultura czynią z Metropolii znakomite miejsce do pracy i życia. Bytom w GZM jest reprezentowany przez Prezydenta Miasta oraz I Zastępcę. Ponadto Prezydent Miasta Bytomia jest również członkiem Zarządu Związku.

Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego (zwany także subregionem środkowym) jest położony w centralnej części województwa śląskiego. W jego skład wchodzi: 14 miast na prawach powiatu oraz 8 powiatów ziemskich. Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego został powołany m.in. celem efektywnego wykorzystania środków finansowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Innymi celami Związku są m.in. upowszechnianie idei samorządności lokalnej i regionalnej, stymulowanie i wspieranie rozwoju gospodarczego i kulturowego gmin i powiatów należących do Związku, wspieranie wzrostu innowacyjności i konkurencyjności podmiotów gospodarczych, w tym sektora małych i średnich przedsiębiorstw, poprawa jakości środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej, zapobieganie skutkom klęsk żywiołowych.

Kapituła Najstarszych Miast i Miejscowości w Polsce to polskie stowarzyszenie z siedzibą w Sieradzu, założone w 1997 roku. Celem organizacji jest współpraca miast, które powstały do XII wieku. Stowarzyszenie ma za zadanie m.in. upowszechnianie wiedzy o historii miejscowości członkowskich, współpracę w zakresie ochrony dóbr kultury, ekologii, ochrony środowiska, sportu i rekreacji.

2. ZARZĄDZANIE MIASTEM

2.1 Planowanie strategiczne i operacyjne

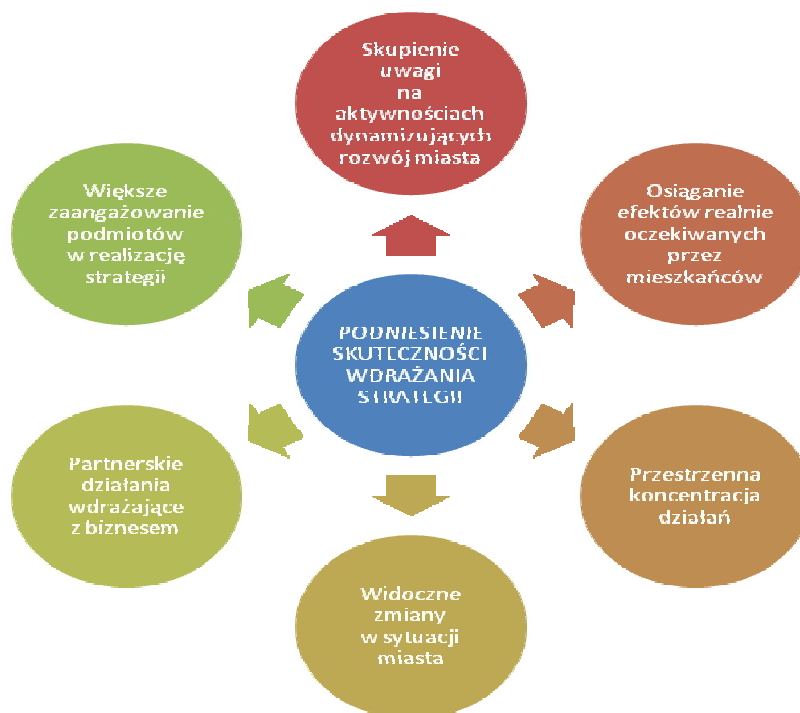
W 2014 r. zakończono proces aktualizacji bytomskiej strategii. Zaktualizowany dokument przyjęto Uchwałą nr XXXVI/501/14 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 22 września 2014r. w sprawie przyjęcia "Strategii Rozwoju Miasta. Bytom 2020+".

Przy aktualizacji Strategii Rozwoju Bytomia przyjęto następujące założenia:

- potraktowanie aktualnej strategii jako wizji długofalowej oraz wyselekcjonowanie z niej celów i aktywności do realizacji w horyzoncie:
 - krótkim – 2016/2017,
 - średnim – 2020,
- stworzenie dokumentów wykonawczych wdrażających strategię, na które złożą się konkretne projekty, w szczególności inicjowane przez podmioty lokalne,
- ograniczenie „warstwy wdrożeniowej” strategii do projektów, które władze miasta i podmioty lokalne chcą z pełną determinacją realizować,
- powiązanie projektów z podmiotami i wykreowanie liderów wdrażających strategię,
- traktowanie strategii jako swego rodzaju kontraktu władz lokalnych i podmiotów lokalnych,
- wzbogacenie potencjału strategicznego miasta o wykorzystanie podmiotów i zasobów w otoczeniu – szczególnie w Aglomeracji Górnośląskiej.

Rysunek nr 2: Zakładane efekty realizacji strategii

źródło: Strategia Rozwoju Miasta. Bytom 2020+, str. 5

Wśród oczekiwanych szczegółowych efektów procesu aktualizacji i wdrażania strategii rozwoju Bytomia wskazano:

- doskonalenie dotychczasowych procesów rozwoju oraz stałe podnoszenie poziomu kreatywności w zarządzaniu rozwojem lokalnym,
- rozszerzanie zakresu dostępnych potencjałów rozwojowych, zarówno uruchamianych w mieście, jak również pozyskiwanych z otoczenia,
- integrowanie różnych funkcji i działalności w spójny rozwój miasta,

- identyfikowanie nowych funkcji decydujących o rozwoju społeczno-gospodarczym miasta, w tym rozwijanie funkcji, które pozwalają na wykorzystywanie najbardziej wartościowych potencjałów miasta,
- stworzenie pola działania dla podmiotów lokalnych, zwiększanie liczby podmiotów zaangażowanych w rozwój miasta, a w dalszej kolejności integrowanie aktywności podmiotów lokalnych,
- przyciągnięcie podmiotów zewnętrznych z ich potencjałami i aktywnościami napędzającymi rozwój miasta,
- określenie pozycji miasta w otoczeniu oraz określenie pożądanych relacji z podmiotami w otoczeniu, w szczególności z podmiotami w Aglomeracji Górnośląskiej oraz podmiotami subregionu centralnego,
- stworzenie punktu odniesienia dla oceny zachodzących procesów rozwoju.

Szczególna uwaga we wdrażaniu strategii przypisywana jest przedsiębiorcom oraz ich aktywizacji i integracji. Sektor biznesu winien stawać się wiodącym partnerem wdrażania możliwie dużej części celów rozwoju Bytomia.

Rysunek nr 3: Strategia rozwoju miasta a rozwój przedsiębiorczości

źródło: Strategia Rozwoju Miasta. Bytom 2020+, str. 6

Rysunek nr 4: Specyficzne efekty realizacji strategii w kontekście przedsiębiorczości

źródło: Strategia Rozwoju Miasta. Bytom 2020+, str. 7

Zaktualizowana strategia rozwoju Bytomia jest opracowaniem, którego zawartość merytoryczna, jak też przyjęta metodologia formułowania i wdrażania tworzą podstawy dla uruchomienia partnerskich działań podmiotów lokalnych na rzecz rozwoju miasta. Wartość tego dokumentu nie ogranicza się jedynie do jego treści, ale dotyczy także zawiązania – w trakcie realizacji warsztatów strategicznych z udziałem różnych środowisk – forum dyskusji o mieście, jego problemach i przyszłości. W tym kontekście, **znaczenie strategii wykracza poza pełnienie funkcji planu działania. Staje się ona raczej podstawą dla komunikacji społecznej i swoistym zaproszeniem do współpracy dla wszystkich podmiotów lokalnych.**

Prace nad aktualizacją strategii zaplanowano w dwóch etapach:

- I etap miał charakter przygotowawczy do sformułowania nowej wersji dokumentu i został zrealizowany zgodnie z harmonogramem do 4 listopada 2013 r.
- II etap obejmował opracowanie ostatecznej wersji dokumentu oraz przygotowanie systemu monitorowania i oceny wdrażanej strategii i został zrealizowany do 30 kwietnia 2014 r.

W ramach prac nad aktualizacją dokumentu zorganizowano szereg spotkań o charakterze warsztatowym. W trakcie prac warsztatowych zostały wypracowane wstępne przedsięwzięcia (działania, projekty, propozycje kierunkowe), wspierające wdrażanie strategii rozwoju Bytomia.

Zaproponowane przedsięwzięcia podzielono na dwie grupy:

- partnerskie przedsięwzięcia podmiotów lokalnych wdrażające strategię,
- przedsięwzięcia tworzące warunki dla wdrażania strategii, w szczególności usuwające bariery funkcjonowania podmiotów lokalnych.

W maju 2014 r. projekt strategii poddano konsultacjom wewnętrznym w ramach ww. zespołu.

W czerwcu 2014 r. przystąpiono do zlecenia przeprowadzenia procedury oddziaływania na środowisko projektu strategii. Wyniki przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko wskazują, że **brak realizacji dokumentu skutkował będzie dalszym pogarszaniem stanu środowiska na obszarze miasta**, co będzie wynikiem utrzymania dotychczasowych negatywnych trendów.

W okresie od 21 lipca do 11 sierpnia 2014r. projekt „Strategii Rozwoju Miasta. Bytom 2020+” wraz z prognozą jej oddziaływania na środowisko został poddany zewnętrznym konsultacjom społecznym.

W 2014 opracowano Specyfikację Oprogramowania Wspomagającego Zarządzanie Wdrażaniem Strategii Rozwoju Miasta. Bytom 2020+.

Program jest narzędziem służącym monitorowaniu i zarządzaniu wdrażaniem Strategii Rozwoju Miasta. Bytom 2022+. Specyfikacja zawiera opis trzech modułów:

- Moduł Strategia,
- Moduł Rekomendacje,
- Moduł Monitorowanie.

2.1.1 Program Rewitalizacji Bytomia

Program Rewitalizacji Bytomia został przyjęty uchwałą nr LV/798/09 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 16 grudnia 2009 roku.

Program obejmuje dwie perspektywy programowania funduszy Unii Europejskiej: lata 2007-2014 oraz 2014-2020.

Program Rewitalizacji jest jednym z obligatoryjnych załączników do wniosków o dofinansowanie projektów, realizowanych w ramach „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013”:

- Priorytet VI. Zrównoważony rozwój miast,
- Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych,
- Poddziałanie 6.2.1 Rewitalizacja – „duże miasta”,
- Poddziałanie 6.2.3 Rewitalizacja – JESSICA.

Również projekty realizowane w ramach RPO WSL na lata 2014-2020, OŚ PRIORYTETOWA X: Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna muszą wynikać z Lokalnych Programów Rewitalizacji.

W roku 2014 r. uchwałą nr XXVIII/377/14 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 3 marca 2014 r. przyjęto zmianę programu rewitalizacji. W związku z ogłoszonym przez Zarząd Województwa Śląskiego

konkursem na dofinansowanie projektów rewitalizacyjnych do Programu Rewitalizacji wprowadzone 2 nowe karty projektów rewitalizacyjnych oraz 1 zaktualizowano. Ponadto zaktualizowano 1 kartę w związku ze staraniami o uzyskanie wsparcia w ramach inicjatywy JESSICA.

W ramach ww. konkursu 2 projekty otrzymały dofinansowanie:

- Rewitalizacja zaniedbanych przestrzeni miejskich poprzez utworzenie „Kolorowych Podwórek” w Bytomiu;
- Rewitalizacja Zespołu Zabytkowego parafii ewangelicko-augsburskiej w Bytomiu. Etap I. Rewitalizacja „Ciszy Syjonu” na potrzeby działalności Centrum Ewangelickiego im. Matki Ewy.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008r. Nr 199 poz. 1227 z późn. zm.), każda zmiana w Programie Rewitalizacji Bytomia na lata 2007-2020 wymagała dokonania uzgodnień z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Katowicach. W przypadku ww. projektów uzyskano decyzję o odstąpieniu od przeprowadzenia ponownej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W związku z nową perspektywą programowania funduszy Unii Europejskiej oraz nowym podejściem MliR w kwestii rewitalizacji, a co za tym idzie pojawieniem się nowych dokumentów mających wpływ na zawartość Programów Rewitalizacji w nowym okresie programowania **w lipcu 2014 r. rozpoczęto aktualizację Programu Rewitalizacji Bytomia**. W międzyczasie ukazały się następujące dokumenty, mające wpływ na ostateczną zawartość programu:

- projekt wytycznych do programów rewitalizacyjnych w regionalnych programach operacyjnych (koniec sierpnia 2014),
- projekt założeń do ustawy o rewitalizacji (listopad 2014),
- RPO WSL 2014-2020 (zaakceptowany przez Komisję Europejską 18 grudnia 2014 r.)

W ramach prac nad aktualizacją programu rewitalizacji w 2014 r. w dokumencie zaktualizowano diagnozę sytuacji w mieście, priorytety i cele, typy projektów rewitalizacyjnych, opisany został także system monitoringu i ewaluacji programu rewitalizacji.

Zakończenie prac nad aktualizacją programu rewitalizacji planuje się na IV kwartał 2015 r. po przeprowadzeniu projektu pilotażowego w zakresie przygotowania procesu rewitalizacji w ramach, którego zostaną wyznaczone obszary do rewitalizacji (projekt pilotażowy opisano na str. 19).

Do czasu przyjęcia Uchwałą Rady Miejskiej w Bytomiu nowego dokumentu obowiązujący jest:
Program Rewitalizacji Bytomia na lata 2009-2020:

<http://www.bytom.pl/zalaczniki/2009/12/30/1197314201/1262174334.pdf>

Załączniki do programu:

<http://www.bytom.pl/zalaczniki/2009/12/30/1197314201/1262174382.pdf>

Podsumowanie Prognozy Oddziaływania na Środowisko Programu Rewitalizacji Bytomia na lata 2007-2020:

<http://www.bytom.pl/zalaczniki/2009/12/30/1197314201/1262174429.pdf>

2.1.2 Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

W 2014 r. prowadzono prace nad „Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020”.

Opracowany w 2013 r. pakiet 3 strategii:

- Strategia Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020,
- Strategia Rozwoju Transportu Miejskiego w Subregionie Centralnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020,
- Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020,

poddano opinii IZ RPO. Otrzymane uwagi i opinie wpłynęły na decyzję o opracowaniu jednego dokumentu – Strategii ZIT SC na bazie dotychczasowych trzech.

Strategia ZIT zogniskowana jest na realizacji dwóch celów strategicznych, dla których określono priorytety strategiczne grupujące działania.

Tabela nr 1: Struktura postanowień strategicznych ZIT Subregionu Centralnego

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Subregionu Centralnego zapewniają osiąganie spójności wewnętrznej jego terytorium i niwelowanie problemów stojących na przeszkodzie pełnemu aktywowaniu potencjału inteligentnego oraz metropolitalnego rozwoju	
Cel strategiczny 1. Rozwój kapitału ludzkiego bazujący na zatrudnieniu i spójności społeczno-gospodarczej Subregionu Centralnego <i>Priorytety i działania:</i> P1.1. Gospodarka i miejsca pracy D1.1.1. Przywrócenie funkcji gospodarczych na obszarach zdegradowanych D1.1.2. Wyrównywanie szans wejścia i powrotu na rynek pracy D1.1.3. Wzmacnianie zdolności adaptacyjnej pracowników i przedsiębiorców P1.2. Aktywność społeczna i zapobieganie wykluczeniom D1.2.1. Wzmocnienie lokalnych potencjałów rozwoju oraz kompleksowa rewitalizacja D1.2.2. Zapewnienie dostępu do dziedzictwa przyrodniczego	Cel strategiczny 2. Zdrowe środowisko życia w Subregionie Centralnym dzięki zmniejszonej antropopresji <i>Priorytety i działania:</i> P2.1. Ochrona powietrza i efektywność energetyczna D2.1.1. Równoważenie mobilności D2.1.2. Zapobieganie niskiej emisji w nieruchomościach publicznych i budynkach mieszkaniowych P2.2 Ochrona zasobów przyrody D2.2.1. Bezpieczne gospodarowanie odpadami D2.2.2. Racjonalizacja gospodarki wodno-ściekowej

źródło: Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, str. 70

Do każdego z działań strategii przypisane są odpowiadające mu skwantyfikowane wiązki projektów. Każda wiązka obejmuje interwencję w ramach pojedynczego lub komplementarnych Priorytetów Inwestycyjnych. Wiazki projektów cechują się wzajemną komplementarnością w układzie celów i priorytetów strategii.

Działania w Strategii ZIT SC przypisane są do 18 wiązek projektów:

1. Brownfield
2. Szkoły zawodowe
3. Zatrudnienie
4. Przedsiębiorczość
5. Opieka nad dziećmi do lat 3
6. Profilaktyka zdrowotna
7. Kształcenie językowe i ICT
8. Przedszkola
9. Restrukturyzacja i outplacement
10. Adaptacyjność
11. Rewitalizacja
12. Usługi społeczne
13. Bioróżnorodność
14. Transport publiczny
15. Odnawialne źródła energii
16. Termomodernizacja
17. Gospodarka odpadami
18. Gospodarka wodno-ściekowa

Projekty realizujące strategię wybierane są na dwa sposoby:

- projekty finansowane ze środków POIŚ wybierane są w procedurze pozakonkursowej na zasadach określonych w POIŚ,
- projekty finansowane ze środków RPO wybierane są w procedurze konkursowej prowadzonej łącznie przez Instytucję Zarządzającą i Związek Subregionu Centralnego pełniący rolę Instytucji Pośredniczącej ZIT dla Regionalnego Programu Operacyjnego.

Proces wdrażania strategii, z wyjątkiem odrębnie kontraktowanych projektów komplementarnych POIŚ jest organizowany wspólnie przez IZ oraz IP ZIT co posiada umocowanie w RPO.

Projekt strategii jest spójny z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla (tzn. wspólnotowymi, krajowymi i regionalnymi), jak również uwzględnia uwarunkowania zawarte w strategiach lokalnych jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład Subregionu Centralnego.

W pracach nad Strategią Subregionu brali udział przedstawiciele miast i powiatów Subregionu Centralnego, w tym Bytomia.

Projekt Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

<http://www.subregioncentralny.pl/download/projekt-strategii-zit-subregionu-centralnego-pl.pdf>

2.1.3 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

Specjalnym instrumentem polityki spójności ukierunkowanym na rozwój obszarów miejskich, w tym na poprawę zarządzania na obszarach funkcjonalnych miast, który realizowany będzie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (RPO WSL 2014-2020) są Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT).

Przy pomocy ZIT jednostki samorządu terytorialnego będą realizowały komplementarne przedsięwzięcia łączące wsparcie z kilku osi priorytetowych RPO WSL 2014-2020, w tym interwencję dwóch funduszy tj. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

Instrument ZIT będzie wdrażany na obszarze Metropolii Górnośląskiej i jej otoczenia funkcjonalnego, czyli na obszarze Subregionu Centralnego. Obejmuje on 81 jednostek samorządu terytorialnego, w tym miasto wojewódzkie, wszystkie miasta z rdzenia obszaru funkcjonalnego (miasta na prawach powiatu) oraz gminy i powiaty otoczenia funkcjonalnego (tzw. pośredni obszar funkcjonalny). Delimitacja obszaru została dokonana w oparciu o Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2020+” oraz uzgodnienia z jednostkami samorządu terytorialnego, które zadeklarowały współpracę w ramach Subregionu Centralnego.

miejskie. Prace nad dokumentem były prowadzone przez cały 2014 r., a jej kolejna wersja została przygotowana w oparciu o RPO WSL 2014-2020 przyjęty przez Komisję Europejską. Jej zatwierdzenie przewidziano na marzec 2015 r. Więcej informacji nt. Strategii ZIT znajduje się w punkcie 2.1.2 raportu.

Zgodnie z przyjętym w grudniu 2014 r. przez Komisję Europejską i Zarząd Województwa RPO WSL 2014-2020 na realizację działań w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich w Subregionie Centralnym w ramach ZIT przeznaczone zostaną środki w łącznej wysokości 793 097 797 EUR, z tego 693 119 911 EUR z EFRR oraz 99 977 886 EUR z EFS.

Dofinansowanie projektów skoncentrowane będzie na realizacji poniższych celów rozwojowych:

- ☐ zwiększenie potencjału inwestycyjnego na terenach „brownfield”,
- ☐ zwiększenie udziału energii pochodzącej z OZE,
- ☐ poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym,
- ☐ wzrost atrakcyjności transportu publicznego,
- ☐ zwiększenie ilości unieszkodliwionych odpadów,
- ☐ rozbudowa systemu oczyszczania ścieków,
- ☐ ochrona zasobów naturalnych,
- ☐ poprawa dostępu do usług społecznych oraz aktywizacja społeczno-gospodarcza na obszarach rewitalizowanych,
- ☐ zwiększenie dostępu do wychowania przedszkolnego oraz kształcenia zawodowego.

Kierunkowymi zasadami wyboru przedsięwzięć do wsparcia w formule ZIT będzie ich zintegrowany charakter i komplementarność. Wspierana będzie m.in. realizacja przedsięwzięć integrujących działania „miękkie” finansowane z EFS oraz działania inwestycyjne wspierane ze środków EFRR, w szczególności na rzecz zwiększenia spójności społecznej i rewitalizacji oraz poprawy dostępu i jakości usług edukacyjnych.

Działania w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich realizowane w ramach ZIT w Subregionie Centralnym będą komplementarne z działaniami w ramach krajowych programów operacyjnych, w szczególności Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POLiS 2014-2020), w zakresie wsparcia kompleksowych projektów dotyczących efektywności energetycznej i niskoemisyjnego transportu publicznego.

Propozycje bytomskich projektów planowanych do realizacji w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych to:

- ☐ ze środków EFRR
 - „Budowa węzła przesiadkowego na placu Wolskiego w Bytomiu wraz z przystosowaniem układu komunikacyjnego”,
 - „Uzbrojenie terenu inwestycyjnego w Bytomiu – ulice Elektrownia i Racjonalizatorów”,
 - „Modernizacja gospodarki ciepłej budynków mieszkalnych na os. Stroszek w Bytomiu (etapy I-VIII)”,
 - „Uciepłownienie rejonu Bytomia w obrębie ulic Wrocławska, Pułaskiego, Przemysłowa”,
 - „Modernizacja gospodarki ciepłej budynków mieszkalnych w dzielnicy Bobrek w Bytomiu”,
 - „Termomodernizacja Hali Sportowej przy ul. Kosynierów w Bytomiu wraz z modernizacją instalacji ciepłej wody użytkowej z zastosowaniem instalacji solarnej”,
 - „Termomodernizacja Hali Sportowej przy ul. Strzelców Bytomskich 131 w Bytomiu”,
 - „Termomodernizacja budynku socjalno-administracyjnego przy stadionie miejskim na ul. Modrzewskiego w Bytomiu Szombierkach”,
 - „Budowa komory fermentacyjnej oraz budowa agregatów kogeneracyjnych o mocy elektrycznej 300kW zasilanego biogazem oraz o mocy 1MW zasilanego GZ- 50 z instalacją do suszenia osadów ściekowych na terenie oczyszczalni Centralna”,
 - „Adaptacja pomieszczeń na sale dydaktyczne dla Przedszkola Miejskiego nr 25 w Bytomiu”,
 - „Adaptacja pomieszczeń na sale dydaktyczne dla Przedszkola Miejskiego nr 54 w Bytomiu”,
 - „Adaptacja pomieszczeń na sale dydaktyczne dla Przedszkola Miejskiego nr 24 w Bytomiu”,
 - „Adaptacja pomieszczeń na sale dydaktyczne dla Przedszkola Miejskiego nr 63 w Bytomiu”,
 - „Lepsze umiejętności – większe szanse na rynku pracy”;
- ☐ ze środków EFS
 - „Utworzenie dodatkowego oddziału w Przedszkolu Miejskim nr 25 w Bytomiu”,
 - „Utworzenie dodatkowego oddziału w Przedszkolu Miejskim nr 54 w Bytomiu”,

- „Utworzenie dodatkowego oddziału w Przedszkolu Miejskim nr 24 w Bytomiu”,
- „Utworzenie dodatkowego oddziału w Przedszkolu Miejskim nr 63 w Bytomiu”,
- „Lepsze umiejętności – większe szanse na rynku pracy”.

Przewidziana pula środków dostępnych dla Bytomia wynosi ok. 171,1 mln zł, z tego 148,4 mln zł z EFRR i 22,7 mln zł z EFS.

W celu skutecznego wdrożenia ZIT w Subregionie Centralnym w 2013 r. powołany został Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, który jest samorządnym stowarzyszeniem gmin i powiatów powołanym dla wsparcia idei samorządności lokalnej, ochrony wspólnych interesów, wymiany doświadczeń, promocji osiągnięć oraz realizacji wspólnych przedsięwzięć i inwestycji (www.subregioncentralny.pl).

Związek zrzesza 81 jednostek samorządu terytorialnego z terenu Subregionu Centralnego. W skład Zarządu wchodzi po 3 przedstawicieli każdego z pięciu podregionów. Bytom przystąpił do stowarzyszenia, a prezydent Damian Bartyla został jednym z 15 członków Zarządu Związku.

Do zadań Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego należy między innymi pełnienie funkcji Związku ZIT w odniesieniu do Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

W 2014 r. z związku z wynikami negocjacji z Komisją Europejską ustalono, że Związkowi ZIT zostanie powierzona funkcja Instytucji Pośredniczącej. Porozumienie w tym zakresie między Instytucją Zarządzającą, a Związkiem zostanie podpisane w pierwszym kwartale 2015 r. Uruchomiona została również Grupa Robocza ds. wyboru projektów oraz Zespół ds. Transportu Publicznego, który przygotował fiskę projektu komplementarnego z dziedziny transportu publicznego planowanego do dofinansowania z POLiS 2014-2020. W skład grupy wchodzi przedstawiciel Bytomia.

2.1.4 Kontrakt terytorialny

Jednym z ważniejszych założeń w okresie programowania budżetu Unii Europejskiej na lata 2014-2020 jest szerokie uwzględnienie wymiaru terytorialnego. Nowym instrumentem partnerstwa i koordynacji działań ukierunkowanych terytorialnie jest kontrakt terytorialny. Stanowi on ważny element polityki rozwoju, który został określony w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020, a także uregulowany został w znowelizowanej ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Kontrakt terytorialny jest instrumentem koordynacji działań prorozwojowych administracji rządowej i samorządowej, służącym uzgodnieniu przez rząd i władze regionu najważniejszych celów i przedsięwzięć priorytetowych mających istotne znaczenie dla rozwoju kraju oraz objętego nim województwa.

Minister Infrastruktury i Rozwoju we współpracy z właściwymi ministrami przygotowuje stanowisko (tzw. mandat negocjacyjny) dotyczący zakresu i treści kontraktu terytorialnego, w tym celów mających istotne znaczenie dla rozwoju kraju oraz województwa objętego umową, a następnie przedstawia go do wiadomości Radzie Ministrów. Na poziomie regionalnym, analogiczne prace wykonuje Zarząd Województwa, włączając w uzgodnienia jednostki samorządu terytorialnego z danego regionu. Ostateczny mandat przyjmuje on w drodze uchwały. Tak wypracowane stanowiska są podstawą do negocjacji kontraktu terytorialnego dla poszczególnego województwa. Wynegocjowany kontrakt zatwierdza Rada Ministrów oraz Zarząd Województwa. Jego podpisanie stanowi zwieńczenie procesu negocjacji. Końcowym produktem negocjacji kontraktu

Fot. nr 1: Podpisanie Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Śląskiego

terytorialnego jest lista przedsięwzięć realizowanych na terenie konkretnego terytorium, koniecznych do jego rozwoju, o strategicznym znaczeniu dla rozwoju kraju.

Kontrakt Terytorialny dla Województwa Śląskiego został podpisany 25 września 2014 r. w Katowicach. Dzień wcześniej Rada Ministrów podjęła uchwałę nr 188 zatwierdzającą zapisy wynegocjowanego dokumentu. Śląskie było pierwszym regionem, który podpisał tę wieloletnią umowę z rządem, będącą zwieńczeniem prowadzonego od zeszłego roku procesu negocjacji. Umowę między samorządem województwa i rządem dotyczącą najważniejszych dla regionu inwestycji podpisali: ze strony rządu – Adam Zdziebro, sekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju, ze strony samorządu województwa – marszałek Mirosław Sekuła oraz członek zarządu Arkadiusz Chęciński.

Kontrakt Terytorialny dla Województwa Śląskiego skoncentrowany jest na potrzebach i mocnych stronach regionu, wskazuje priorytetowe dla rządu i samorządu cele do realizacji w najbliższych latach, niezbędne do ich osiągnięcia działania oraz najważniejsze przedsięwzięcia, tj.:

- ☐ poprawa jakości badań oraz wzmocnienie współpracy sektora nauki i gospodarki:
 - wzmocnianie innowacyjnego potencjału uczelni oraz podmiotów sektora B+R – wspieranie najsilniejszych placówek i zespołów naukowych, wzmocnienie już istniejącej infrastruktury B+R pod kątem realizacji prac badawczych na rzecz regionalnych inteligentnych specjalizacji,
 - rozwój współpracy instytucji nauki, B+R i przedsiębiorstw na rzecz tworzenia i wdrażania rozwiązań innowacyjnych i kreatywnych, w tym patentów,
 - rozwój i komercjalizacja badań naukowych przede wszystkim w zakresie nowoczesnych technologii,
 - podnoszenie zdolności firm regionu do wdrażania innowacji i nowoczesnych rozwiązań technologicznych;
- ☐ modernizacja istniejących systemów transportowych oraz lepsze skomunikowanie obszarów południowej i północnej części województwa:
 - modernizacja istniejących ciągów komunikacyjnych zarówno drogowych, jak i kolejowych,
 - modernizacja linii kolejowych, zwłaszcza w kontekście rozwoju transportu multimodalnego,
 - wzmocnienie powiązań komunikacyjnych obszaru północnego oraz południowego z obszarami węzłowymi,
 - zapewnienie warunków dla mobilności mieszkańców przez inwestycje infrastrukturalne na liniach kolejowych znaczenia regionalnego;
- ☐ zwiększenie mocy wytwórczych energii elektrycznej w województwie;
- ☐ zapobieganie negatywnym skutkom zmian klimatu;
- ☐ zachowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego;
- ☐ zwiększenie poziomu zatrudnienia w Województwie:
 - działania na rzecz aktywnej polityki rynku pracy wobec grup znajdujących się w najbardziej niekorzystnej sytuacji na rynku pracy,
 - rozwój przedsiębiorczości,
 - upowszechnianie różnych form opieki nad dziećmi do lat 3,
 - poprawa adaptacyjności przedsiębiorstw i pracowników;
- ☐ redukcja poziomu wykluczenia społecznego:
 - zwiększenie aktywności społecznej i przeciwdziałanie ubóstwu,
 - poprawa dostępu do usług społecznych i inwestycje niezbędne do realizacji usług społecznych i usług aktywnej integracji społecznej,
 - rozwój ekonomii społecznej;
- ☐ podniesienie poziomu wykształcenia i kompetencji w regionie:
 - upowszechnienie edukacji przedszkolnej,
 - podniesienie jakości kształcenia zawodowego,
 - wsparcie edukacji ogólnej w zakresie kompetencji kluczowych dla funkcjonowania na rynku pracy,
 - upowszechnienie uczestnictwa osób w uczeniu się przez całe życie w powiązaniu z potrzebami rynku pracy;
- ☐ podniesienie jakości i dostępności usług z zakresu ochrony zdrowia, w szczególności:
 - podniesienie jakości infrastruktury ochrony zdrowia oraz efektywności systemu zarządzania, rozszerzenie zakresu usług medycznych i podniesienie jakości obsługi pacjentów,
 - rozwój profilaktyki zdrowotnej, w tym działania na rzecz ograniczania chorób i uzależnień cywilizacyjnych oraz promocja zdrowego i aktywnego trybu życia, z uwzględnieniem zmian demograficznych,
 - optymalizacja dostępu do specjalistycznych placówek ochrony zdrowia,
 - podnoszenie kwalifikacji pracowników związanych z ochroną zdrowia i kształcenie nowych kadr;

- rozwój miasta wojewódzkiego i obszarów powiązanych z nim funkcjonalnie oraz miast regionalnych i subregionalnych;
- kompleksowa rewitalizacja dzielnic i miast o wysokim nasileniu niekorzystnych zjawisk społecznych i gospodarczych, w szczególności rewitalizacja na terenie Bytomia.

W zatwierdzonym kontrakcie dla naszego województwa znalazły się dwa przedsięwzięcia priorytetowe dotyczące Bytomia, tj.:

- Prace na liniach kolejowych nr 138, 161, 180, 654, 655, 657, 658, 699 na odcinku Gliwice – Bytom – Chorzów Stary – Mysłowice Brzezinka – Oświęcim oraz Dorota – Mysłowice Brzezinka;
- Budowa połączenia autostrady A1 i A4 – etap I - zmiana przebiegu drogi krajowej nr 79 na terenie miast Katowice, Chorzów, Bytom od węzła z ul. Katowicką do Al. Jana Pawła II.

Zaznaczyć należy, że całość inwestycji planowanych jako strategiczne w naszym regionie zapisane są nie tylko w Kontrakcie Terytorialnym. Obowiązujące są również rekomendacje zawarte w Mandacie Negocjacyjnym Województwa Śląskiego (wersja 2.1) odnoszące się do wsparcia z poziomu RPO WSL oraz inwestycje wskazane przez subregiony w ramach Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Dają one pełny obraz inwestycji zidentyfikowanych jako priorytetowe w regionie, zarówno z pozycji krajowej, jak i regionalnej i lokalnej. Wśród nich jest m.in. projekt dotyczący budowy Bytomskiej Centralnej Trasy Północ-Południe BCT N-S.

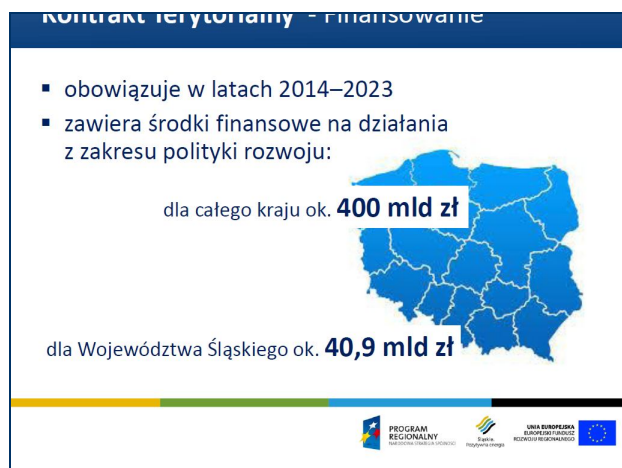
Obydwa dokumenty dostępne są na stronie www.rpo.slaskie.pl w zakładce Perspektywa 2014+/ Dokumenty/Regionalne lub na stronie www.bytom.pl w zakładce Rozwój/Fundusze Europejskie/Kontrakt Terytorialny/Kontrakt podpisany.

Źródłami finansowania Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Śląskiego będą w szczególności: środki przeznaczone na realizację właściwych programów operacyjnych na lata 2014–2020, budżet państwa, budżet województwa, budżety innych jednostek samorządu terytorialnego, środki państwowych funduszy celowych i inne środki publiczne. W jego realizację mogą być również zaangażowane środki prywatne.

Po wynegocjowaniu z Komisją Europejską zapisów regionalnego programu operacyjnego do kontraktu wprowadzone zostaną zapisy dotyczące zasad jego realizacji, w tym wysokość, sposób i warunki dofinansowania RPO WSL.

Szacuje się, że zaangażowanie środków publicznych, europejskich i krajowych na działania z zakresu polityki rozwoju, w skali całego kraju w latach 2014–2023, może wynieść ok. 400 mld zł, w tym na Śląsku ok. 40,9 mld zł.

Rysunek nr 5: Kontrakt Terytorialny – finansowanie

źródło: Slajd z prezentacji zamieszczonej na stronie internetowej <http://rpo.slaskie.pl/zalaczniki/2014/10/02/1412253784.pdf>

Dokument ten jest narzędziem, które pozwoli na lepszą koordynację działań szczebla rządowego i samorządowego oraz dopasowanie finansowania inwestycji do specyficznych potrzeb województwa śląskiego. Oznacza to także konkretne oszczędności i wzrost efektywności działań publicznych oraz lepsze ukierunkowanie działań podejmowanych z poziomu krajowego i samorządowego.

• • • • •

[illegible]

1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered. This involves understanding the context and the specific requirements of the task.

Wiąże się to z przyznaniem miastu dodatkowej puli wsparcia w wysokości 100 mln euro na przedsięwzięcia obejmujące kompleksową rewitalizację miasta. Środki te będą częścią Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Środki finansowe w ramach OSI przeznaczone są dla społeczności lokalnej miasta Bytomia – ze szczególnym uwzględnieniem społeczności żyjącej na granicy ubóstwa, wykluczonej społecznie, oddalonej od rynku pracy. Rewitalizacja fizyczna dotycząca przestrzeni miejskiej, będzie jedynie wspierać procesy przemian społecznych na obszarach, gdzie koncentracja problemów jest najwyższa. Kompleksowość działań stanowić ma początek przemian strukturalnych – impuls do rozpoczęcia zintegrowanych działań rozwojowych w obszarach kryzysowych miasta. Co do zasady, środki przyznane Miastu w ramach OSI mogą być przeznaczone na kompleksową rewitalizację miasta, która zgodnie z założeniami unijnymi powinna koncentrować się na walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Dlatego też aż 45% środków przeznaczone będzie na działania skierowane do społeczności lokalnej (tzw. projekty miękkie). Pozostała część środków przeznaczona będzie na działania inwestycyjne, pod warunkiem, że wynikać one będą bezpośrednio z potrzeb społecznych. Obszary, do których trafią środki, muszą cechować się wysokimi wskaźnikami bezrobocia, dużym udziałem osób korzystających z pomocy społecznej czy odnotowaną przestępczością. W Bytomiu najwyższe wartości tych wskaźników od lat odnotowywane są w takich dzielnicach jak: Śródmieście, Szombierki, Bobrek, Karb, Łagiewniki, Rozbark i Miechowice. Koncentracja działań na obszarach kryzysowych, gdzie nagromadzenie problemów społecznych jest najwyższe, zapewni ma wzmocnienie ich efektu oddziaływania. Zarówno projekty społeczne, jak i inwestycyjne muszą wynikać z programu rewitalizacji.

W 2014 r. miasto przedstawiło Urzędowi Marszałkowskiemu kolejne propozycje projektów do wsparcia w ramach OSI, a następnie trwały negocjacje z Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego odnośnie alokacji środków na poszczególne priorytety Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Od początku 2014 roku władze Bytomia podejmowały starania o zmianę struktury alokacji narzuconej ogólnie przez marszałka województwa śląskiego dla Bytomia w ramach Obszaru Strategicznej Interwencji (OSI) z 55% EFRR i 45% EFS na 95% EFRR i 5% EFS. Ponadto przedmiotem negocjacji był podział środków OSI na priorytety inwestycyjne RPO WSL, najbardziej odpowiadający potrzebom miasta. Zgodnie z wytycznymi wiodącymi priorytetami inwestycyjnymi RPO WSL, w ramach których Bytom może składać projekty, to:

- w zakresie projektów społecznych:
 - 9i (9.4) aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie,
 - 9iv (9.7) ułatwianie dostępu do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym,
 - 9v (9.8) wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia;
- w zakresie projektów inwestycyjnych:
 - 9a (9.1) inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych;
 - 9b (9.2) wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich.

W maju Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju wyraziło opinię, że struktura dodatkowej alokacji w ujęciu funduszowym może różnić się od struktury podstawowej RPO. W związku z tym możliwe jest rozważenie indywidualnego podejścia spełniającego w większym stopniu potrzeby beneficjenta. Warunkiem jest przedstawienie konkretnej propozycji wykorzystania tych środków.

Stąd też, po uprzednich negocjacjach z marszałkiem województwa śląskiego, przedłożono 8 września 2014 roku pożądaną alokację w poszczególnych priorytetach inwestycyjnych RPO WSL z uwzględnieniem struktury alokacji 95% EFRR i 5% EFS (Tabela nr 2). Uzasadnieniem dla zmniejszenia puli EFS w OSI jest znaczna ilość tych środków w innych trybach i instrumentach RPO WSL, takich jak: Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT), projekty systemowe czy konkursy.

Tabela nr 2: Pożądany podział alokacji w ramach RPO WSL 2014-2020 w PLN z uwzględnieniem struktury alokacji OSI 95% EFRR i 5% EFS

PRIORYTET INWESTYCYJNY RPO WSL	Podział alokacji OSI na PI RPO WSL	Udział % w całości OSI
3c (3.3) wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług	8 886 750	2,22%
4c (4.3) wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym	50 174 789	12,54%
6c (6.3) zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego	67 575 000	16,89%
6d (6.4) ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę	2 550 000	0,64%
8v (8.9) przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian	7 650 000	1,91%
9i (9.4) aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie	8 823 000	2,21%
9iv (9.7) ułatwianie dostępu do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym	1 147 500	0,29%
9a (9.1) inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych	63 070 000	15,77%
9b (9.2) wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich	186 599 235	46,65%
10i (10.1) ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia	2 503 726	0,63%
10 iv (10.4) inwestycje w kształcenie, szkolenie i szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej	1 020 000	0,26%
SUMA	400 000 000	100%
w tym udział środków EFRR	378 855 774	95%
w tym udział środków EFS	21 144 226	5%

źródło: opracowanie własne

Marszałek województwa śląskiego podtrzymał narzuconą ogólnie strukturę alokacji, tj. 55% EFRR i 45% EFS. Jednocześnie w terminie do 7 listopada 2014 roku zobowiązał prezydenta Bytomia do przedstawienia podziału środków OSI na priorytety inwestycyjne RPO WSL z uwzględnieniem ww. struktury alokacji. Zawiesił jednocześnie rozmowy o jakichkolwiek projektach w związku z licznymi uwagami Komisji Europejskiej do projektu RPO WSL, w tym w zakresie obszarów podlegających wsparciu ze środków unijnych. Tabela nr 3 przedstawia ostatecznie zatwierdzony podział alokacji z uwzględnieniem struktury 55% EFRR i 45% EFS (stan na koniec 2014 r.).

Tabela nr 3: Zatwierdzony podział alokacji w ramach RPO WSL 2014-2020 w PLN z uwzględnieniem struktury alokacji osi 55% EFRR i 45% EFS

PRIORYTET INWESTYCYJNY RPO WSL	Podział alokacji OSI na PI RPO WSL	Udział % w całości OSI
4c (4.3) wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym	33 000 000	8,3%
6c (6.3) zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego	20 000 000	5,0%
6d (6.4) ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę	3 000 000	0,8%
8 i (8.5) dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników	33 000 000	8,3%
8iii (8.7) praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym	17 500 000	4,4%

PRIORYTET INWESTYCYJNY RPO WSL	Podział alokacji OSI na PI RPO WŚL	Udział % w całości OSI
innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw		
8iv (8.8) 8.8 równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę	1 000 000	0,3%
8v (8.9) przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian	15 000 000	3,8%
9i (9.4) aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie	40 000 000	10,0%
9iv (9.7) ułatwianie dostępu do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym	68 000 000	17,0%
9v (9.8) wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia	1 000 000	0,3%
9a (9.1) inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych	64 000 000	16,0%
9b (9.2) wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich	100 000 000	25,0%
10i (10.1) ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia	4 500 000	1,1%
SUMA	400 000 000	100,0%
w tym udział środków EFRR	220 000 000	55%
w tym udział środków EFS	180 000 000	45%

źródło: opracowanie własne

Bytom uzyska również dodatkowe wsparcie ze strony Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju. Miasto we wrześniu 2014 r. otrzymało propozycje objęcia pilotażowym projektem rewitalizacyjnym w ramach Narodowego Planu Rewitalizacji. W projekcie uczestniczą trzy miasta w Polsce: Bytom, Łódź i Wałbrzych - miasta wskazane w Umowie Partnerstwa jako przykłady miast borykających się z problemami obszarów zdegradowanych, w których występuje potrzeba podjęcia jak najszybszych działań rewitalizacyjnych. Łódź realizuje swój projekt od lipca 2014 roku.

Celem projektu pilotażowego jest udzielenie władzom miasta wsparcia merytorycznego – pomocy eksperckiej w wypracowaniu rozwiązań dla różnego rodzaju obszarów zdegradowanych oraz różnego rodzaju problemów i zagadnień. Realizacja projektu pilotażowego ma się przyczynić do zaprogramowania przez miasto zintegrowanych, kompleksowych działań rewitalizacyjnych, ściśle odpowiadających specyficznym potrzebom miasta oraz wybranego obszaru kryzysowego. Jednocześnie, należy mieć na uwadze, że projekt pilotażowy ma wspierać nie tylko miasto, przez które jest realizowany, ale także inne podmioty, w szczególności władze samorządowe innych polskich miast, które podejmując działania rewitalizacyjne, będą mogły wykorzystać doświadczenie oraz dorobek z prowadzonego projektu pilotażowego. Wyniki każdego z projektów zostaną udostępnione w ramach tzw. Centrum wiedzy z zakresu rewitalizacji, tj. ogólnodostępnej strony internetowej.

Środki na realizację projektu pilotażowego pochodzą z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna i przekazywane są przez MliR na podstawie umowy dotacji władzom danego miasta. Rozpoczęcie realizacji projektu pilotażowego planowane jest na II kwartał 2015 r. a jego zakończenie na I kwartał 2016 r.

W ramach pilotażu dla Bytomia przewidziano wsparcie w zakresie:

- zadanie 1 – opracowanie we współpracy z władzami Bytomia koncepcji projektu pilotażowego dla miasta w postaci dokumentu pn. „Projekt pilotażowy dla miasta Bytomia w zakresie rewitalizacji”;
- zadanie 2 – zapewnienie władzom Bytomia doradztwa merytorycznego w zakresie rewitalizacji w celu wdrażania koncepcji projektu pilotażowego, w tym przygotowania i konsultowania opisów przedmiotów zamówień, warunków udziału w postępowaniach oraz opisów sposobów dokonywania oceny spełniania tych warunków, stanowiących elementy dokumentacji przetargowej.

2.1.6 Monitoring i ewaluacja

Podstawę wdrażania monitoringu i ewaluacji miasta stanowi zbiór wskaźników zapisanych w „Strategii Rozwoju Miasta. Bytom 2020+” umożliwiających ocenę procesów zachodzących w mieście oraz skuteczności realizacji strategii.

Na system wskaźników składa się :

- ☐ zbiór dziesięciu wskaźników umożliwiających generalną ocenę przemian zachodzących w mieście i otoczeniu,
- ☐ zbiór wskaźników szczegółowych, których monitorowanie pozwala na ocenę tempa osiągania celów strategicznych,
- ☐ zbiór wskaźników projektowych umożliwiających śledzenie tempa realizacji projektów strategicznych.

Wskaźniki rozwoju Bytomia zostały ustalone przy uwzględnieniu charakterystyki miasta oraz ciągłej dostępności do danych ze źródeł statystyki publicznej. Generalnie wskaźniki rozwoju służą do oceny zmian ogólnej sytuacji miasta oraz do oceny sytuacji miasta na tle innych ośrodków w Aglomeracji Górnośląskiej.

Miasta tworzące grupę porównawczą zostały zidentyfikowane na podstawie następujących kryteriów:

- ☐ wielkość miasta mierzona liczbą mieszkańców,
- ☐ profil gospodarczy miasta – dziedzictwo przemysłowe,
- ☐ ranga miasta w systemie podziału terytorialnego kraju,

Na podstawie analizy powyższych kryteriów wytypowano następujące miasta: Bielsko-Biała, Gliwice, Radom, Rybnik, Sosnowiec, Wałbrzych oraz Zabrze.

Druga część systemu wskaźników obejmuje wskaźniki określone dla celów strategicznych.

Wykorzystanie wskaźników warunkowane jest następującymi niezbędnymi działaniami organizacyjnymi:

- ☐ przyjęcie horyzontu zbierania danych – generalnie, proponuje się przyjęcie rocznego horyzontu zbierania danych i opracowywania raportów wdrożeniowych,
- ☐ określenie partnerów mogących dzielić się informacjami „wypełniającymi” wskaźniki konkretną treścią,
- ☐ doprecyzowanie wskaźników poprzez wybór informacji reprezentatywnych dla danego wskaźnika (np. wyznaczenie przestrzeni, dla której dane będą gromadzone i analizowane, określenie wybranej grupy podmiotów podlegających analizie, wybór aktywności reprezentatywnych dla większego zakresu aktywności itp.),
- ☐ ustalenie wartości bazowych wskaźników,
- ☐ prowadzenie dynamicznych analiz umożliwiających uchwycenie trendów w ramach wskaźników,
- ☐ porównywanie – jeżeli to możliwe – wskaźników uzyskiwanych przez Bytom, ze wskaźnikami uzyskiwanymi w innych miastach uznawanych za punkty odniesienia.

Podstawowym działaniem wdrożeniowym musi być przeprowadzenie konsultacji z podmiotami lokalnymi na temat możliwości gromadzenia i dzielenia się konkretnymi informacjami istotnymi z punktu widzenia oceny tempa i jakości realizacji strategii, przy zachowaniu wiodącej funkcji urzędu miasta jako podmiotu organizującego cały proces monitoringowy.

Trzecią składową systemu wskaźników są wskaźniki wyrażające realizację projektów strategicznych. Wskaźniki takie powinny zostać określone w trakcie przygotowywania projektów i powinny odzwierciedlać zakładane produkty jako efekty projektu oraz rezultaty odzwierciedlające przede wszystkim korzyści dla użytkowników miasta. Monitorowanie strategii Bytomia będzie wsparte systemem informatycznym opisanym powyżej, w części dotyczącej Strategii Rozwoju Miasta. Bytom 2020+.”

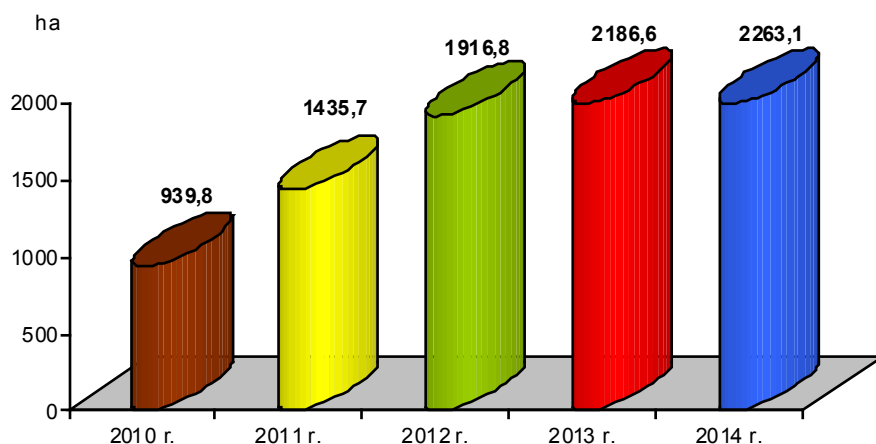
2.2 Zagospodarowanie przestrzenne

2.2.1 Planowanie przestrzenne

W zakresie planowania przestrzennego, Miejska Pracownia Urbanistyczna, podjęła następujące działania:

- Sporządzono:
 - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu byłej KWK "Powstańców Śląskich" w Bytomiu (uchwała nr XXXVI/503/14 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 22.09.2014 r.),
 - analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy Bytom w latach 2011-2014 (uchwała nr XXXVIII/531/14 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27.10.2014 r.);
- Przeprowadzono analizy zasadności przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i po podjęciu stosownych uchwał inicjujących podjęto prace nad sporządzeniem:
 - miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla sześciu terenów położonych w Bytomiu w rejonach ulic: Józefa Nickla i Leśnictwo (teren nr 1), Józefa Nickla i Relaksowej (teren nr 2), Stolarzowickiej i Alojzego Felińskiego (teren nr 3), Stolarzowickiej i Kasztanowej (teren nr 4), Nowej (teren nr 5), Reptowskiej (teren nr 6),
 - miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Bytomiu pomiędzy ulicami: Chorzowską, Juliana Tuwima i Wojciecha Kilara,
 - miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulicy Hutniczej w Bytomiu,
 - zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego północnej części dzielnicy Miechowice, przyjętego uchwałą nr LIII/759/09 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28 października 2009 r. w obszarze pięciu terenów położonych w rejonie ul. Stolarzowickiej w Bytomiu,
 - zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego południowej części dzielnicy Miechowice w Bytomiu, przyjętego uchwałą nr XVII/216/11 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28 września 2011 r., dla terenu położonego w rejonie ulic: Elektrownia i Energetyki w Bytomiu,
 - zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie węzła planowanej autostrady A1, zwanego planem „Dąbrowa Miejska”, przyjętego uchwałą nr XVII/218/11 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28 września 2011 r., dla terenu położonego w rejonie ulic: Strzelców Bytomskich i Dąbrowa Miejska w Bytomiu,
 - zmiany miejscowego zagospodarowania przestrzennego północnej części dzielnicy Miechowice, przyjętego uchwałą nr LIII/759/09 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28 października 2009 r., dla terenu położonego przy ulicy Dalekiej w Bytomiu;
- Podjęto działania związane z opracowaniem:
 - miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ul. Leśnej w Bytomiu (realizacja uchwały nr XXXVI/487/12 Pełniącej Funkcję Organów Miasta Bytom działającej za Radę Miejską z dnia 30.07.2012r.);
 - miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w południowej części Bytomia, zwanego planem „Łagiewniki – Wschód” (realizacja uchwały nr XVII/221/11 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28.09.2011r.).
- Koordynowano prace nad sporządzeniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru Karbia w Bytomiu (realizacja uchwały nr LIV/790/09 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25.11.2009 r.).
- Kontynuowano prace (prowadzone wcześniej przez wykonawcę zewnętrznego) nad sporządzeniem:
 - miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego północnej części miasta Bytomia, zwanego planem „Błachówka” (realizacja uchwały nr XXXIX/512/08 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 26.11.2008 r.);
 - miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego północno-zachodniej części miasta Bytomia, obejmującego tereny dzielnic Stolarzowice i Górniki (realizacja uchwały nr XXXIX/511/08 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 26.11.2008 r.).
- Analizowano indywidualnie składane wnioski o zmianę obowiązujących planów miejscowych oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bytom.

Wykres nr 3: Wielkość powierzchni miasta objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego na przestrzeni lat 2010–2014

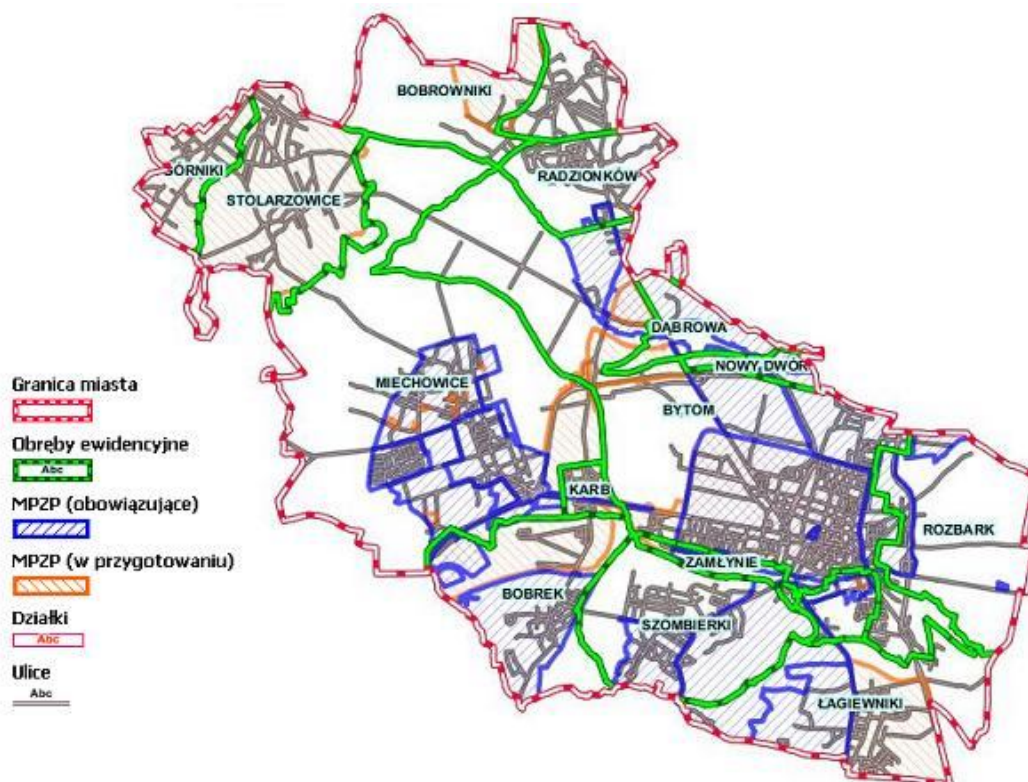

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Architektury UM w Bytomiu

Ponadto, 27 stycznia 2014 roku Rada Miejska w Bytomiu podjęła uchwałę nr XXVI/350/14 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w południowej części Bytomia, zwanego planem „Szombierki – Zachód”.

Powierzchnia miasta objęta obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w 2014 roku wynosiła 2260 ha, tj. 32,5%.

Mapa nr 4: Powierzchnia miasta Bytomia objęta obowiązującymi i będącymi w trakcie przygotowania miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

źródło: mapa wygenerowana z i-BIIP – internetowego serwisu Bytomskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennych

2.2.2 Bytomska Infrastruktura Informacji Przestrzennej

Najistotniejszym zadaniem Bytomskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej jest rozwój społeczeństwa informacyjnego, zwiększenie skuteczności zarządzania miastem oraz poprawienie obsługi nowych inwestycji.

W 2014 r. zrealizowano szereg działań związanych z funkcjonowaniem BIIP, w tym m.in.:

Rozbudowa systemu Bytomskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej (BIIP)

Rozbudowa BIIP miała na celu przede wszystkim dostosowanie aplikacji do najnowszych rozwiązań informatycznych oraz odświeżenie interfejsu użytkownika. Portal zyskał nową szatę graficzną, zmodyfikowana została struktura serwisu, system uzyskał wydajniejszą technologię wyświetlania danych. W ramach prac zmodyfikowano strukturę serwisu. Obecnie wszystkie moduły są przedstawione w postaci grafik zawierających opis każdego z nich. Serwis został również wzbogacony o przykładowe analizy wykonane na potrzeby innych wydziałów urzędu i jednostek organizacyjnych.

Największe zmiany w internetowym serwisie BIIP dotyczą planu miasta. Zastosowany został innowacyjny zestaw modułów (geoportal toolkit), umożliwiający sprawniejszą obsługę publikowanych serwisów mapowych, a także łatwe i intuicyjne zarządzanie oraz administrowanie nimi.

Plan Miasta posiada obecnie wydajniejsze narzędzia wyszukiwania, jak również nowe możliwości, np. dodawanie warstw ze zbiorów danych, dodawania zewnętrznych serwisów Web Map Service, tworzenie, konfigurację i publikację serwisów mapowych.

W interfejsie mapowym zostało zastosowane narzędzie tworzenia kompozycji mapy przez użytkowników. System zyskał również narzędzia umożliwiające jego sprawne prowadzenie, administrowanie i zarządzanie.

Rysunek nr 7: Nowa szata graficzna serwisu Bytomskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej

źródło: strona internetowa www.bytom.pl

Budowa sieci szerokopasmowej dla społeczeństwa informacyjnego na terenie gmin Górnego Śląska wraz z punktami dostępu Hot-Spot

W ubiegłym roku, rzeczowa realizacja projektu została zakończona. W ramach przedsięwzięcia, w blisko 80 jednostkach zostały zainstalowane urządzenia odbiorcze umożliwiające komunikację w technologii Wi-Fi. Na terenie Bytomia powstało 10 punktów bezpłatnego dostępu do internetu HotSpot. Wybudowana infrastruktura będzie komunikowała się ze sobą poprzez 3 stacje bazowe rozlokowane na najwyższych obiektach na terenie miasta.

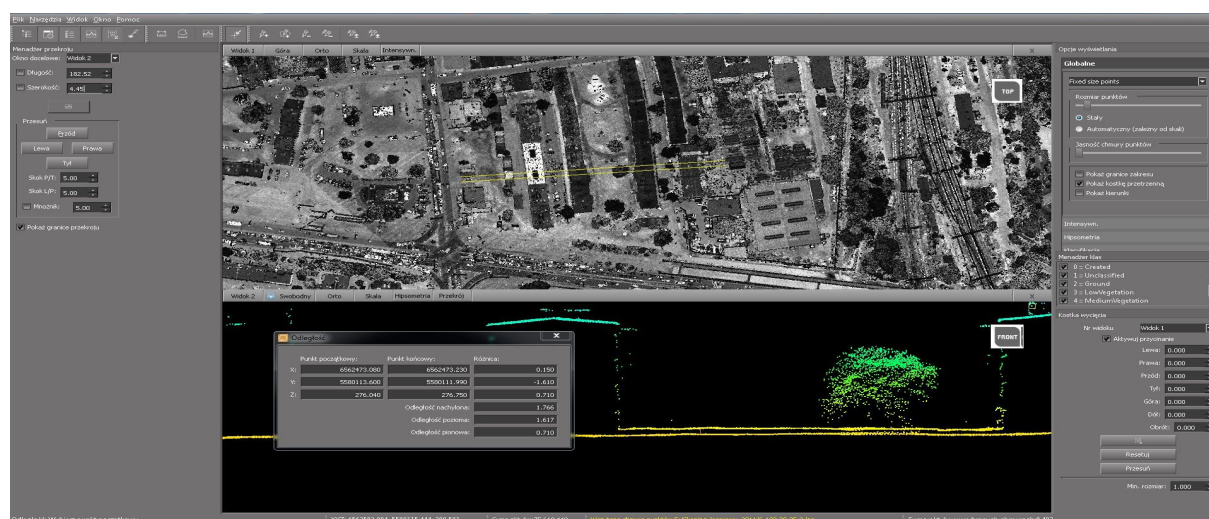
Wykonanie skaningu laserowego i produktów pochodnych oraz barwnego cyfrowego fotoplanu dla obszaru w granicach administracyjnych Bytomia

Zamówienie miało na celu opracowanie numerycznych danych przestrzennych, umożliwiających wizualizację powierzchni terenu wraz z wszelkimi naziemnymi obiektami, na obszarze miasta Bytomia. Pozyskane informacje poszerzyły zasób danych przestrzennych BIIP. Na ich podstawie można badać zmiany ukształtowania terenu, analizować aktualną topografię terenu, wyznaczać przekroje terenu lub budynków.

Zakup oprogramowania LiMON Viewer

Zakupione 2 licencje oprogramowania LiMON Viewer umożliwią obsługę danych pochodzących ze skaningu laserowego Lidar. Narzędzia aplikacji posiadają szereg funkcji m.in. tworzenie przekrojów, narzędzia pomiarowe, wizualizacja za pośrednictwem konfigurowanych wirtualnych kamer. Zaletą oprogramowania jest możliwość zaczytywania wielu plików LAS. Aplikacja zapewnia sprawną obsługę również na komputerach o słabszych parametrach.

Rysunek nr 8: Widok z aplikacji LiMON Viewer

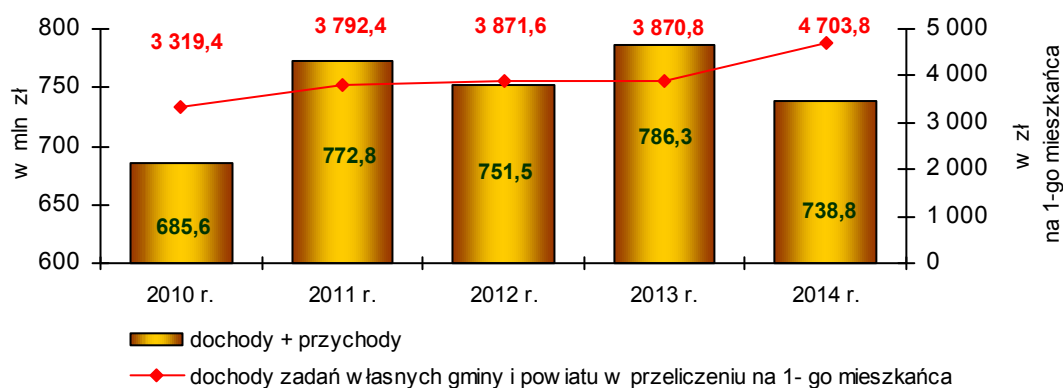
źródło: opracowanie własne

2.3 Finanse miasta

2.3.1 Dochody i przychody budżetu miasta

Dochody i przychody budżetu miasta w 2014 r. wynosiły łącznie 738 814 tys. zł i były niższe o 6,4% od uzyskanych w 2013 roku.

Wykres nr 4: Kształtowanie się dochodów i przychodów miasta w latach 2010–2014

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

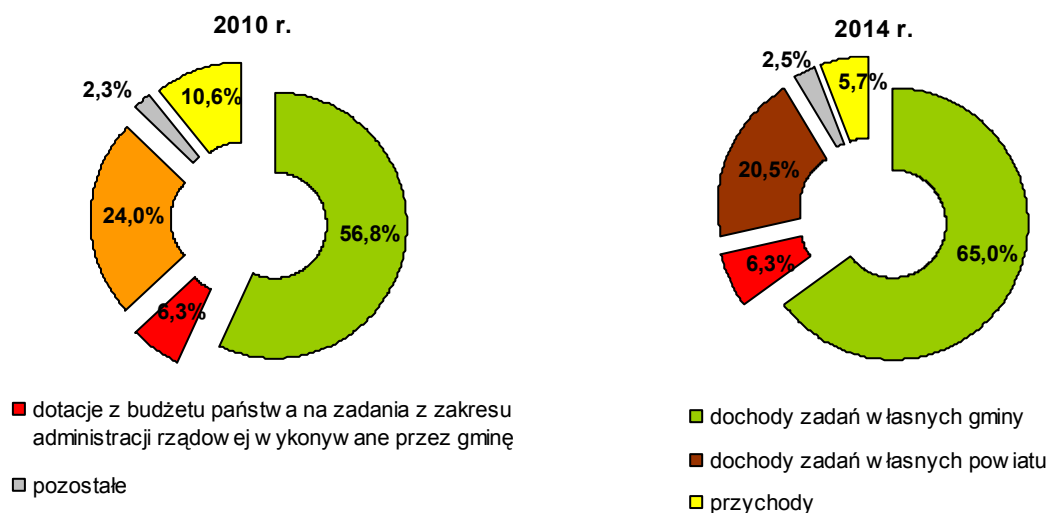
W przeliczeniu na 1-go mieszkańca dochody zadań własnych gminy i powiatu wynosiły w 2014 r. 4 703,8 zł i były wyższe o 832,8 zł, tj. o 21,51% w porównaniu do 2013 r.

Tabela nr 4: Zestawienie dochodów i przychodów budżetu miasta według rodzaju zadań (w mln zł)

Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Dochody i przychody ogółem:	685,64	772,79	751,47	786,30	738,81
1. Dochody ogółem, w tym:	613,28	681,80	686,31	678,23	696,52
□ dochody zadań gminy:	433,63	495,94	507,98	510,41	527,51
▪ dochody zadań własnych	389,69	451,94	463,06	464,89	480,04
▪ dotacje z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej	43,49	43,46	44,27	44,81	46,72
▪ dotacje z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	0,28	0,28	0,37	0,20	0,33
▪ dotacje na zadania realizowane w ramach porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego	0,17	0,26	0,28	0,51	0,42
□ dochody zadań powiatu:	179,65	185,86	178,33	167,84	169,01
▪ dochody zadań własnych	164,45	169,96	161,71	150,78	151,47
▪ dotacje z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej	14,67	15,28	16,15	16,64	17,03
▪ dotacje z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	0,00	0,12	0,04	0,00	0,02
▪ dotacje na zadania realizowane w ramach porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego	0,53	0,50	0,43	0,42	0,49
2. Przychody	72,36	90,99	65,16	108,07	42,29

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

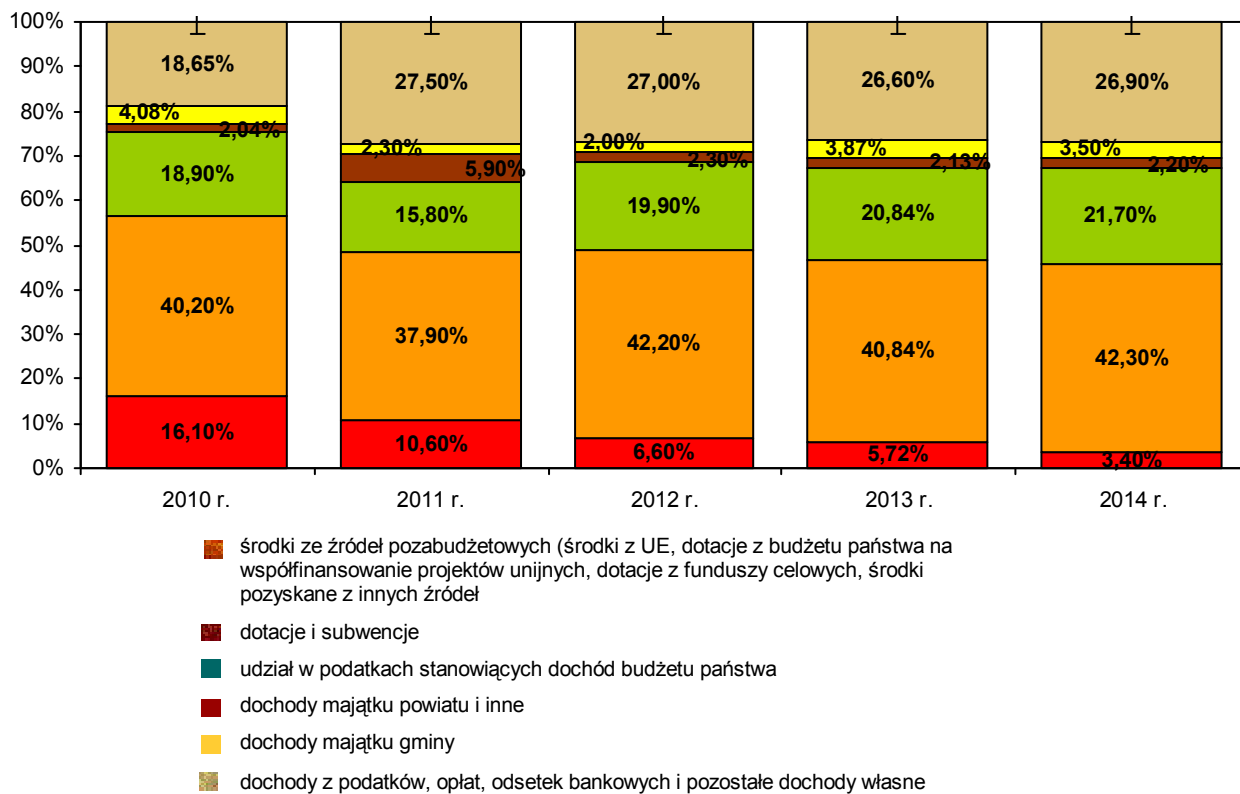
Wykres nr 5: Struktura dochodów i przychodów budżetu miasta wg rodzaju

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

Porównując strukturę dochodów i przychodów budżetu miasta wg rodzaju w roku 2010 i w roku 2014 można zauważyć zwiększenie się udziału przychodów z zadań własnych gminy natomiast zmniejszeniu uległy dochody zadań własnych powiatu.

Wykres nr 6: Struktura dochodów budżetu miasta według źródeł pochodzenia

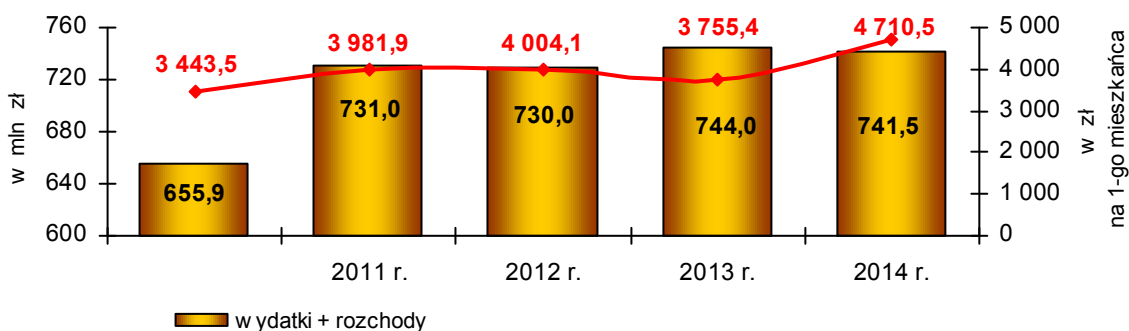
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

W 2014 r. podobnie jak w latach poprzednich dotacje i subwencje stanowiły największy udział w dochodach budżetu ogółem następnie dochody z podatków, opłat, odsetek bankowych i pozostałe dochody własne.

2.3.2 Wydatki i rozchody budżetu miasta

Wydatki i rozchody budżetu miasta wynosiły ogółem 741 500 tys. zł i były o 13,05% wyższe w odniesieniu do 2010 roku.

Wykres nr 7: Kształtowanie się wydatków i rozchodów miasta w latach 2010–2014

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

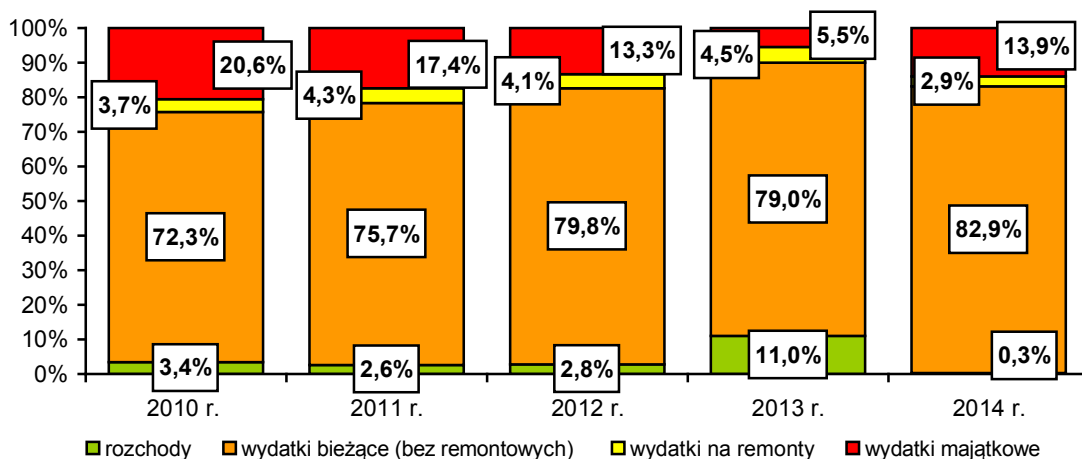
W przeliczeniu na jednego mieszkańca Bytomia wydatki zadań własnych gminy i powiatu wynosiły łącznie 4 710,50 zł i w porównaniu z 2010 r. były o 36,80 % wyższe.

Tabela nr 5: Zestawienie wydatków i rozchodów budżetu miasta według rodzaju zadań (w mln zł)

Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Wydatki i rozchody ogółem:	655,85	730,95	730,00	744,48	741,5
1. Wydatki ogółem, w tym:	633,42	712,2	709,66	662,23	739,89
□ wydatki zadań gminy	448,94	504,98	518,57	491,40	491,40
▪ wydatki zadań własnych	405,17	461,24	473,93	446,03	505,99
▪ wydatki zadań zleconych z zakresu administracji rządowej	43,49	43,46	44,27	44,81	46,72
▪ wydatki zadań administracji rządowej realizowane na podstawie porozumień	0,28	0,28	0,37	0,56	0,33
□ wydatki zadań powiatu	184,48	207,24	191,09	170,83	170,83
▪ wydatki zadań własnych	169,68	191,74	172,21	151,28	166,78
▪ wydatki zadań zleconych z zakresu administracji rządowej	14,67	15,28	16,15	16,64	17,03
▪ wydatki zadań administracji rządowej realizowane na podstawie porozumień	-	0,11	0,04	-	0,02
▪ dotacje na zadania realizowane w ramach porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego	0,13	0,11	2,69	2,91	0,50
2. Rozchody	22,43	18,73	20,34	82,25	1,60

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

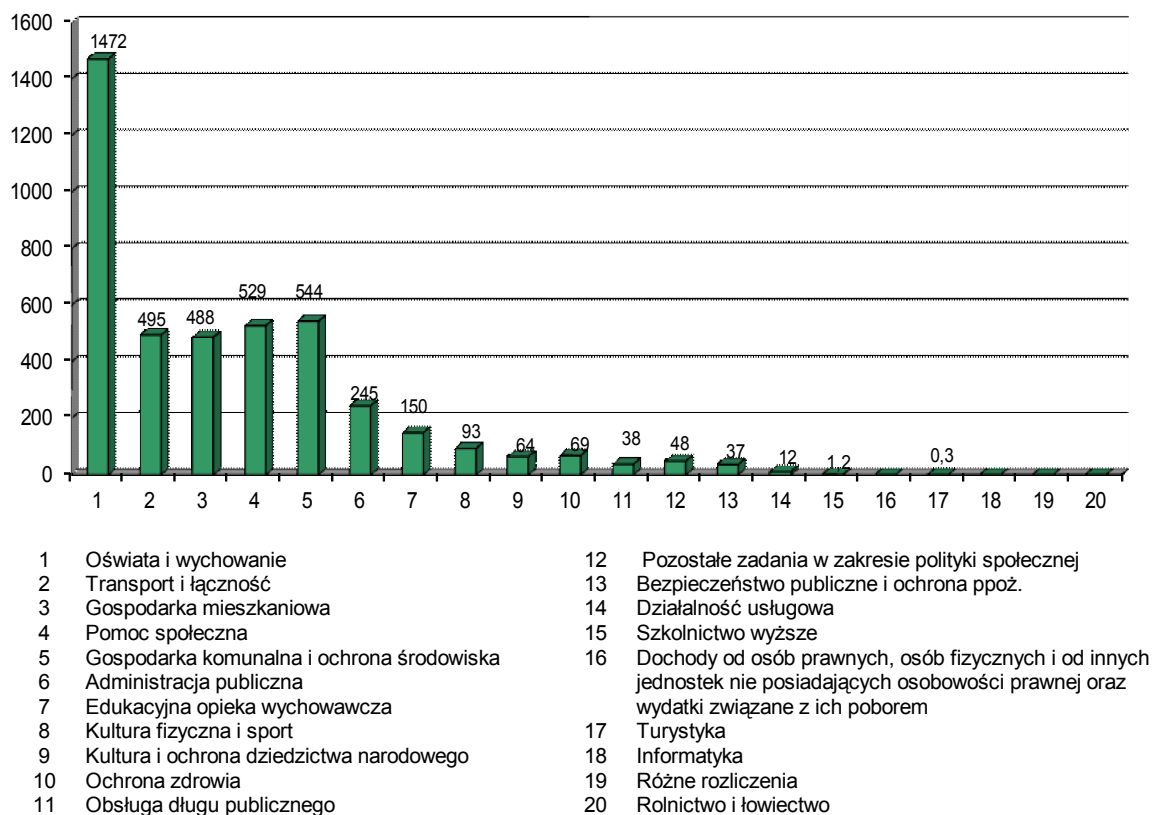
Wykres nr 8: Struktura wydatków budżetu miasta według rodzajów wydatków

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

W latach 2010–2012 obserwujemy kilku procentowy udział rozchodów w strukturze wydatków. Ze względu na wykup obligacji miejskich i spłatę uprzednio zaciągniętych kredytów komercyjnych w 2013 roku udział zwiększył się do poziomu 11,0%, by w 2014 roku osiągnąć wartość 0,3%.

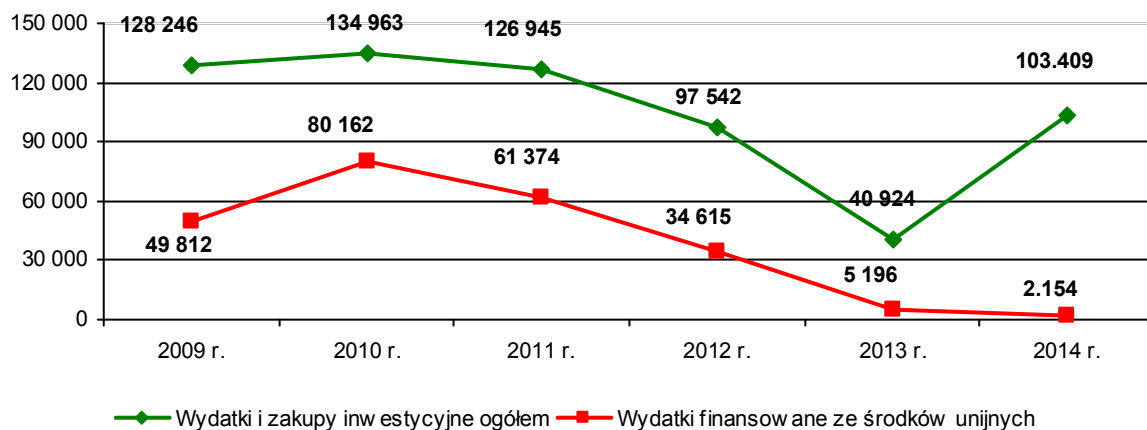
Wykres nr 9: Wykonanie wydatków budżetowych zadań własnych gminy i powiatu na 1 mieszkańca Bytomia (w złotych) według działów klasyfikacji budżetowej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

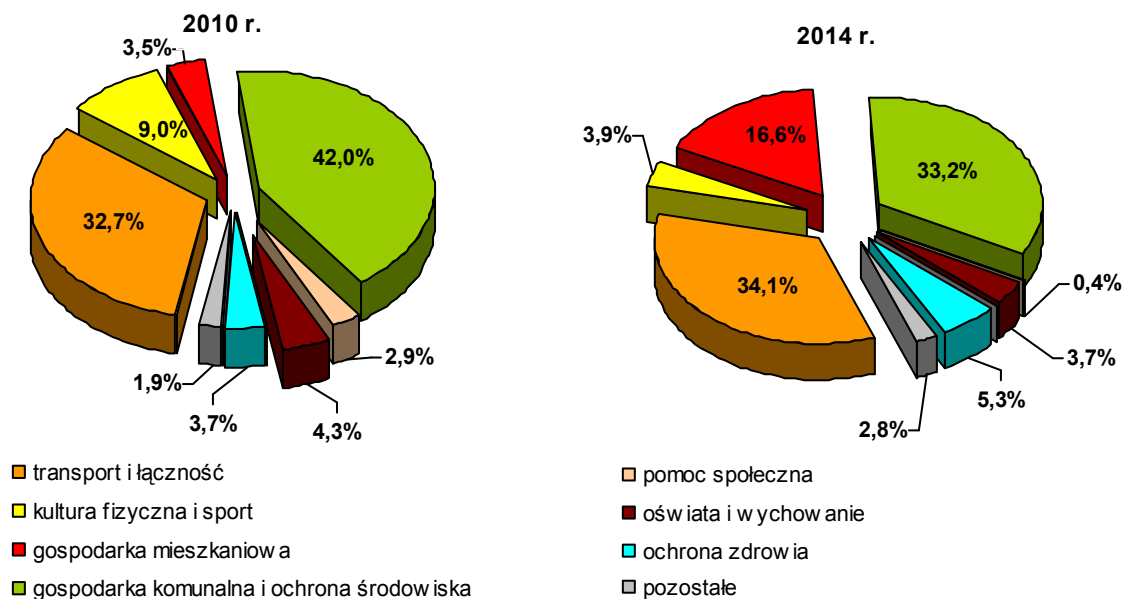
W rozbiciu na poszczególne działy klasyfikacji budżetowej największe kwoty w 2014 r. przeznaczane zostały na oświatę i wychowanie oraz pomoc społeczną.

Wykres nr 10: Wydatki i zakupy inwestycyjne w latach 2010–2014

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

Wykres nr 11: Struktura wydatków majątkowych finansowanych ze środków budżetu miasta według podstawowych działów klasyfikacji budżetowej

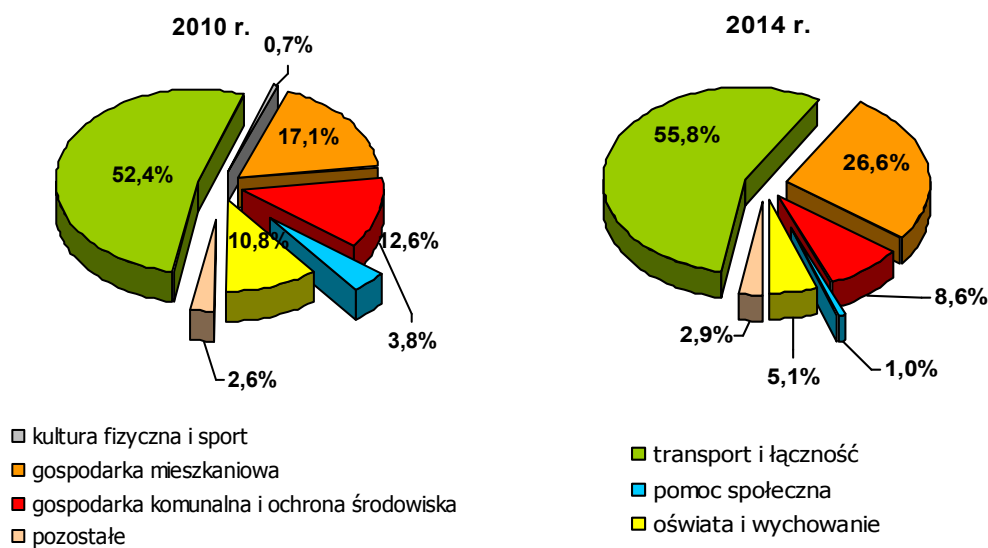

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

Struktura wydatków inwestycyjnych w okresie 2010–2014 uległa zmianie. Największe zmiany obserwujemy w dziale „Gospodarka mieszkaniowa”, której udział wzrósł o 13,1% oraz spadku udziału wydatków w dziale „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” o 8,8% oraz „Kultura fizyczna i sport” o 5,1%.

W latach 2010–2014 na remonty wydatkowano odpowiednio: 2010 r. – 25 144 tys. zł, 2011 r. – 32 098 tys. zł, 2012 r. – 29 816 tys. zł., 2013 r. – 33 193 tys. zł, 2014 r. – 21 486 tys. zł.

Wykres nr 12: Struktura wydatków na działalność remontową według podstawowych działów klasyfikacji budżetowej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego UM

Główne wydatki na działalność remontową w 2014 r. dotyczyły zadań zaliczanych zgodnie z klasyfikacją budżetową do działów: „Transport i łączność”, „Gospodarka mieszkaniowa” oraz „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”.

2.3.3 Pozyskane środki zewnętrzne

W 2014 roku Gmina Bytom pozyskała ze środków unijnych dofinansowanie w kwocie 17 427 604,29 zł, w tym:

- z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) na 2 projekty w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 (RPO WSL) w kwocie 2 428 976,66 zł,
- z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) na 7 projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013 (PO KL) w kwocie 10 883 312,32 zł,
- z Funduszu Spójności na 3 projekty w kwocie 3 835 910,31 zł,
- z Programu Erasmus+ na 5 projektów w kwocie 279 405,00 zł.

Zestawienie projektów dofinansowanych z środków Unii Europejskiej przedstawiają poniższe tabele:

Tabela nr 6: Projekty dofinansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Nazwa projektu	Źródło dofinansowania	Całkowita wartość w PLN	Dofinansowanie w PLN	Lata realizacji
Rewitalizacja zaniedbanych przestrzeni miejskich poprzez utworzenie KOLOROWYCH PODWÓREK w Bytomiu	EFRR w ramach RPO WSL 2007-2013, poddziałanie 6.2.1 Rewitalizacja - duże miasta	2 273 258,49	1 932 269,71	2014-2015
Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Bytomiu przy ul. Żeromskiego 26	EFRR w ramach RPO WSL na lata 2007-2013, działanie 5.3 Czyste powietrze i odnawialne źródła energii (refundacja z oszczędności w działaniu)	692 467,52	496 706,95	2008-2014
RAZEM DOFINANSOWANIE		2 965 726,01	2 428 976,66	

źródło: opracowanie własne na podstawie danych wydziałów Urzędu Miejskiego

Tabela nr 7: Projekty dofinansowane z Funduszu Spójności

Nazwa projektu	Źródło dofinansowania	Całkowita wartość w PLN	Dofinansowanie w PLN	Lata realizacji
Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Bytomia	Fundusz Spójności w ramach PO IiŚ na lata 2007-2013, działanie 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej - plany gospodarki niskoemisyjnej	91 900,00	78 115,00	2014-2015
Kompletna dokumentacja na uporządkowanie gospodarki osadowej na OŚ Centralna w Bytomiu	Fundusz Spójności w ramach PO IiŚ na lata 2007-2013, działanie 1.1 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM	2 733 675,00	1 889 125,00	2014-2015
Zmiana systemu napowietrzania reaktorów biologicznych eksploatowanych na OŚ Centralna w Bytomiu	Fundusz Spójności w ramach PO IiŚ na lata 2007-2013, działanie 1.1 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM	4 813 235,79	1 868 670,31	2014-2015
RAZEM DOFINANSOWANIE		7 638 810,79	3 835 910,31	

źródło: opracowanie własne na podstawie danych wydziałów Urzędu Miejskiego i jednostek podległych

Tabela nr 8: Projekty dofinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego

Nazwa projektu	Źródło dofinansowania	Całkowita wartość w PLN	Dofinansowanie w PLN	Lata realizacji
Moc doświadczenia – staże uczniów w nowoczesnej firmie (projekt Zespołu Szkół Mechaniczno-Elektrycznych)	EFS w ramach POKL na lata 2007-2013, działanie 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego	125 135,00	106 364,75	2014-2015
Staże zawodowe – wykształcony uczeń, kompetentny pracownik (projekt Technikum nr 4)	EFS w ramach POKL na lata 2007-2013, działanie 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego	75 535,00	64 204,75	2014-2015
Gotowi do pracy	EFS w ramach POKL na lata 2007-2013, poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych (projekt systemowy)	9 632 544,00	9 504 500,00 (dofinansowanie w 2014 r.)	2014
Stawiamy na profesjonalność IV	EFS w ramach POKL na lata 2007-2013, poddziałanie 6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie (projekt systemowy)	214 296,89	97 810,62 (dofinansowanie w 2014 r.)	2013-2015
Staż – początek kariery zawodowej	EFS w ramach POKL na lata 2007-2013, poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy	773 030,10	305 534,10 (dofinansowanie w 2014 r.)	2014-2015
Kierunek przedsiębiorczość (projekt partnerski)	EFS w ramach POKL na lata 2007-2013, działanie 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie	951 233,58	700 523,30 (dofinansowanie w 2014 r.)	2013-2015
Równe szanse na lokalnym rynku pracy	EFS w ramach POKL na lata 2007-2013, działanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	213 399,60	104 374,80 (dofinansowanie w 2014 r.)	2012-2015
RAZEM DOFINANSOWANIE		11 985 174,17	10 883 312,32	

źródło: opracowanie własne na podstawie danych wydziałów Urzędu Miejskiego i jednostek podległych

Tabela nr 9: Projekty dofinansowane z Programu Erasmus+

Nazwa projektu	Źródło dofinansowania	Całkowita wartość w PLN	Dofinansowanie w PLN	Lata realizacji
Pomost pomiędzy nauką a zatrudnieniem (projekt Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących)	Program Erasmus+	71 485,00	71 485,00	2014-2015
Wizyta przygotowawcza (projekt Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących)	Program Erasmus+	5 826,00	5 826,00	2014
Współczesna historia Europy opowiedziana przez historie osobiste (projekt Gimnazjum Mistrzostwa Sportowego)	Program Erasmus+	60 379,00	60 379,00	2014-2016
Wspomnienia europejskie (projekt V Liceum Ogólnokształcącego Mistrzostwa Sportowego)	Program Erasmus+	29 959,00	29 959,00	2014-2016
Roboty K – ponadnarodowe przedsięwzięcie (projekt Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących)	Program Erasmus+	111 756,00	111 756,00	2014-2016
RAZEM DOFINANSOWANIE		279 405,00	279 405,00	

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Edukacji Urzędu Miejskiego

W 2014 r. pozyskano dla Gminy Bytom i jednostek podległych również dotacje z innych źródeł (głównie krajowych) w łącznej wysokości 5 530 350,41 zł. Zestawienie projektów, źródła ich dofinansowania, wartości projektów oraz kwoty dofinansowania przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 10: Dotacje pozyskane w 2014 r. z innych źródeł

Nazwa projektu	Źródło dofinansowania	Całkowita wartość w PLN	Dofinansowanie w PLN
Termomodernizacja budynku Przedszkola Miejskiego nr 14 w Bytomiu przy ul. Prokopa 3	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach Priorytet 3.1 – ochrona atmosfery – polepszenie jakości powietrza i ochrona klimatu ziemi	257 258,00	23 272,00 +38 275,65 (z umorzenia wcześniejszej pożyczki)
Przebudowa Stawu Południowego w Parku Miejskim im. F. Kachla w Bytomiu	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej; Priorytet 6.1 Ochrona przyrody i krajobrazu; umowa z 1 lipca 2014 r.	2 934 830,00	1 799 830,00
Publikacja wydawnictwa promującego bytomskie tereny zielone pt. „Bytom zielenią pisany”	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, Zadania z zakresu edukacji ekologicznej, Priorytet 5.2 Jednorazowe publikacje propagujące ochronę środowiska i gospodarkę wodną; umowa z 9 czerwca 2014 r.	47 539,00	18 262,50
Dofinansowanie miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, utworzonych przed wejściem w życie ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, które obecnie funkcjonują i są wpisane do rejestru żłobków na podstawie ustawy	Dotacja celowa z budżetu państwa	359 999,00	244 923,00
Dobudowa windy w Ośrodku Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczym Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Bytomiu	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Program wyrównywania różnic między regionami II – obszar B	308 764,65	150 000,00
Kompleksowe działanie na rzecz tworzenia regionalnego ośrodka szpitalnego w mieście Bytomiu	Dotacja celowa budżetu państwa na podstawie art. 20a ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju	17 565 960,56	1 852 003,68 (w 2014 r.)
„Aktywny samorząd” 2014	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	460 223,10	460 223,10
Gminne programy aktywizacji społeczno-zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego – edycja 2014	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – program „Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu”	148 400,00	110 000,00
MIESZKANIE CHRONIONE a później MÓJ DOM	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – program osłonowy „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi”	72 763,80	49 000,00
Dofinansowanie kosztów wynagrodzenia asystentów rodziny	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – Program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014”	451 281,92	278 282,00
Dofinansowanie kosztów wynagrodzenia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – Program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014”	73 545,63	30 000,00
Wsparcie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – Resortowy program wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014	48 072,15	17 461,00
Wsparcie dla bytomskich rodzin	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” edycja 2014 r.	62 950,00	50 000,00
Zakup nowości wydawniczych do bibliotek	Program Biblioteki Narodowej zatwierdzony przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pn. Zakup nowości wydawniczych do bibliotek – Priorytet I	58 000,00	58 000,00

Nazwa projektu	Źródło dofinansowania	Całkowita wartość w PLN	Dofinansowanie w PLN
16. Międzynarodowy Festiwal TEATROMANIA	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Program: Wydarzenia artystyczne, Priorytet: Teatr i taniec	211 765,75	100 000,00
Plica Polonica	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Program: Wydarzenia artystyczne, Priorytet: Sztuki wizualne	125 559,17	90 000,00
KinoSzkoła za okres styczeń – czerwiec 2014	Sieć Kin Studyjnych i Lokalnych	44 703,24	4 000,00
Druk magazynu X	Sieć Kin Studyjnych i Lokalnych	500,00	250,00
KinoSzkoła za okres październik – grudzień 2014	Sieć Kin Studyjnych i Lokalnych	w trakcie rozliczania	3 000,00
Sztuka/Poznanie/Działanie	Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014	172 033,94	153 567,48
RAZEM DOFINANSOWANIE		23 404 149,91	5 530 350,41

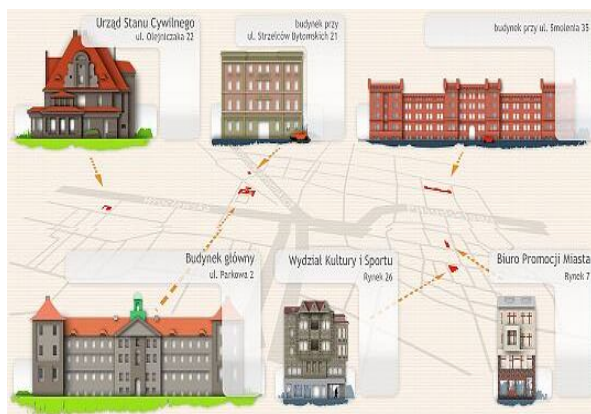
źródło: opracowanie własne na podstawie danych wydziałów Urzędu Miejskiego i jednostek podległych

W mieście w 2014 r. były ponadto realizowane projekty, na które dofinansowanie pozyskano w latach wcześniejszych:

- Termomodernizacja budynku Pływalni Krytej w Bytomiu drogą do ograniczania niskiej emisji (EFRR),
- Regionalne Centrum Sportu – Na Skarpie – rozbudowa infrastruktury okołoturystycznej miasta Bytomia (EFRR),
- Stworzenie stref aktywności inwestycyjnej na terenach przemysłowych Bytomia; obszar 1, rejon ul. Miejska Dąbrowa, ul. Strzelców Bytomskich (EFRR),
- Przygotowanie koncepcyjne terenu inwestycyjnego w Bytomiu - ulice Elektrownia i Racjonalizatorów (EFRR),
- Modernizacja gospodarki cieplnej dla gmin: Bytom i Radzionków (Fundusz Spójności),
- Budowa nowego przebiegu DK-79 od węzła z ul. Chorzowska w Katowicach do Al. Jana Pawła II w Bytomiu – etap I – dokumentacja (dotacja z budżetu państwa),
- Przebudowa ul. Strzelców Bytomskich na odcinku od ul. Wrocławskiej przez rondo autostradowe (A1) przy ul. Dąbrowa Miejska do ul. Długiej w Bytomiu (rezerwa celowa budżetu państwa na 2012 r.),
- Przebudowa ul. Szymały (NPPDL na lata 2012-2015),
- Rewitalizacja zabytkowego Parku Fazaniec w Bytomiu – etap I (WFOŚiGW),
- Rewitalizacja zabytkowego Parku Ludowego w Bytomiu – etap I (WFOŚiGW),
- Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza poprzez likwidację kotła WR 25 nr 2 i budowę kotła WR 29-N w technologii ścian szczelnych w Ciepłowni Radzionków (WFOŚiGW),
- projekty nieinwestycyjne Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie dofinansowane z EFS w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013 (Działanie 7.1 Promocja integracji społecznej): KIS w Bytomiu szansa na dobry start oraz Systemowy Projekt Aktywizacji – SPA w Bytomiu 2014-2015.

2.4 System obsługi klienta

Funkcjonowanie Urzędu Miejskiego podlega procedurom Systemu Zarządzania Jakością wprowadzonym w 2002 r. i określonym przez normę ISO 9001:2000. Celem wdrożonego systemu jest poprawa jakości świadczonych usług oraz poprawa jakości obsługi klientów. System Zarządzania Jakością wprowadza dokładny podział zadań, uprawnień i odpowiedzialności dla wszystkich pracowników, w ramach, którego – podczas opracowania, wdrażania i doskonalenia systemu – stosuje się podejście procesowe. W ten sposób usprawnia się obieg informacji i dokumentów uzyskując efekt zwiększenia zadowolenia klientów poprzez dokładne spełnienie ich wymagań i oczekiwań.

W 2014 roku w Urzędzie Miejskim w Bytomiu odbył się audit ponownej certyfikacji Systemu Zarządzania Jakością przeprowadzony przez auditorów Biura Certyfikacji Polskiego Rejestru Statków S.A. Auditorzy sprawdzali zasady funkcjonowania Urzędu, w tym: profesjonalną obsługę klienta, sprawne komunikowanie się z klientem, przekazywanie kompletnej informacji o sposobie załatwiania spraw, stosowanie przepisów, a także realizację zadań przez wybrane Wydziały Urzędu. Audit został zakończony wynikiem pozytywnym, co potwierdza poprawne działanie urzędu w badanych obszarach.

W latach 2011–2014 Urząd Miejski brał udział w projekcie Benchmarking dotyczącym efektywnej kontroli zarządczej w urzędach miejskich na prawach powiatu, urzędach gmin i starostwach powiatowych. W ramach projektu przeprowadzono m.in. cykliczne badania opinii mieszkańców na temat funkcjonowania urzędu oraz wybranych aspektów życia związanych z dostarczaniem usług publicznych. W ramach tego projektu poddano analizie wybrane aspekty związane z dostarczaniem przez Urząd usług publicznych. Wdrożenie zostały mechanizmy pozwalające na bieżąco monitorować stan realizacji zadań realizowanych przez komórki organizacyjne Urzędu, uzyskać informacje o występujących zagrożeniach przy ich realizacji, a także możliwych do podjęcia środkach, które ograniczają występujące ryzyka.

2.5 Promocja miasta

Rok 2014 był dla miasta szczególny w związku z 760 rocznicą lokacji Bytomia. Władze miejskie z udziałem wielu instytucji oraz stowarzyszeń kulturalnych, sportowych i społecznych, a także miłośników Bytomia przygotowały bardzo bogaty program obchodów, zawierających kilkadziesiąt wydarzeń, takich jak:

- ☐ kilkanaście plenerowych koncertów gwiazd muzyki rozrywkowej,
- ☐ kilkadziesiąt spektakli (zarówno w murach teatrów, jak i w przestrzeni miejskiej),
- ☐ rekonstrukcje wojennych potyczek,
- ☐ rywalizacja na arenach różnych dyscyplin sportowych,
- ☐ jarmark średniowieczny z udziałem rycerstwa.

Jedną z największych atrakcji obchodów były Dni Bytomia (najdłuższe w historii miasta, bo trwające aż 11 dni), które odbyły się w trzech odsłonach: w czerwcu, sierpniu oraz we wrześniu.

W ramach wieloetapowej kampanii marketingowej na rzecz jubileuszu, skierowanej do bytomian i mieszkańców sąsiednich miast, przeprowadzono różnorodne działania. Należały do nich m.in.:

- ☐ utworzenie specjalnej strony www.760latbytomia.pl, zawierającej materiały informacyjne, a także filmowe, m.in. zwiastuny i relacje z koncertów,
- ☐ kampania w mediach społecznościowych i internecie,
- ☐ kampania billboardowa w internecie,
- ☐ działania ambientowe,
- ☐ przygotowanie spotów promocyjnych,
- ☐ marketing szeptany i wirusowy.

Z okazji 760-lecia Bytomia dystrybuowano również różnego rodzaju materiały promocyjne, np.:

- ☐ kalendarze na rok 2014 rok - Łączące archiwalne materiały ze współczesnymi zdjęciami Bytomia,
- ☐ jubileuszowe koszulki z lwem,
- ☐ wydawnictwa przybliżające historię Bytomia (np. „Spacerem po Bytomiu”),
- ☐ magnesy,
- ☐ kubki,
- ☐ pocztówki.

W celu lepszej identyfikacji miejskich wydarzeń zaprojektowano, zakupiono i eksponowano podczas różnego rodzaju wydarzeń roll-upy, banery, ścianki promocyjne.

W 2014 roku zwiększyła się aktywność miasta w mediach społecznościowych. Poprawiła się komunikacja na Facebooku, zwiększyła się częstotliwość i atrakcyjność postów, opracowano linie tematyczne promujące walory miasta. Ponadto powstały profile miasta na serwisach Twitter i Pinterest. Dzięki Twitterowi mieszkańcy na bieżąco informowani są o ważnych wydarzeniach, natomiast Pinterest i Youtube pozwala prezentować i poszerzać fotograficzne i filmowe materiały promujące walory miasta. Z nowymi mediami została zintegrowana strona internetowa, można z niej łatwo przejść do innych kanałów społecznościowych.

Powstały nowe materiały filmowe, m.in. „Bytom. Rozwój z tradycją” prezentujący: walory miasta, kulturę, rozrywkę, sport, potencjał inwestycyjny, udogodnienia dla przedsiębiorców. Film był emitowany w TVP Katowice. Zrealizowano także trzy odcinki programu „Pierwszy plan”, w którym pokazano np. bytomską architekturę czy instytucje kulturalne w formule programu o tajnikach fotografii (emitowany na antenie TVP Katowice).

W ramach bieżącej działalności informacyjno-promocyjnej, wydawano miesięcznik kulturalny „Rynek 7”, kolportowany do kilkudziesięciu miejsc w Bytomiu oraz w sąsiednich miastach.

Informacje docierały do mieszkańców za pośrednictwem stron:

- ☐ www.bytom.pl,
 - ☐ www.investingbytom.pl,
 - ☐ www.kulturabiznesu.pl,
 - ☐ www.kulturalnybytom.pl,
- jak i również za pomocą:
- ☐ portali społecznościowych,
 - ☐ newslettera,
 - ☐ SMS-owego systemu informacji.

W mieście funkcjonuje Śląski System Informacji Turystycznej i System Informacji Kulturalnej (infokioski, ekrany ledowe), na bieżąco aktualizowany.

Zamieszczano reklamy oraz ogłoszenia dotyczące promocji wydarzeń kulturalnych m.in. w:

- ☐ Dzienniku Zachodnim,
- ☐ Życiu Bytomskim,
- ☐ TVP Katowice,
- ☐ Radiu Eska,
- ☐ Portalu naszemiasto.pl,
- ☐ Specjalnym wydaniu Rynku 7 poświęconym w całości Dniom Bytomia,
- ☐ Radiu Katowice,
- ☐ Radiu Fest,
- ☐ Telewizji Katowice,
- ☐ Telewizji Sfera,
- ☐ na portalach lokalnych.

W 2014 roku przeprowadzono 20 kampanii billboardowych , m.in.:

- ☐ „Budżet obywatelski”,
- ☐ „Festiwal Modelarski”,
- ☐ „Teatromania”,
- ☐ „Półmaraton bytomski”,
- ☐ „Bytomska wigilia”,
- ☐ „Śląskie manewry”,
- ☐ „Złot superbohaterów”.

Ponad 400 przedsięwzięć w kraju i za granicą, organizowanych przez stowarzyszenia, szkoły czy pasjonatów historii Bytomia, otrzymało wsparcie Biura Promocji Bytomia w postaci gadżetów i publikacji, prezentujących atuty miasta i jego historię.

W 2014 roku ukazały się publikacje: Zenon Pigoń „To był głos... Wspomnienia”, Małgorzata Kaganiec „Kresowanie w Bytomiu”, Piotr Obrączka „Między Bytomiem a Opolem. Szkice i wspomnienia”.

Ponadto w Biurze Promocji Bytomia odbyło się ponad 40 wydarzeń promujących miasto: wystaw i spotkań zorganizowanych wspólnie z bytomskimi artystami, muzykami, pisarzami, podróżnikami, stowarzyszeniami bądź placówkami edukacyjnymi i szkolnymi. Byli wśród nich między innymi:

- ☐ Edward Wieczorek,
- ☐ Leonard Kłos,
- ☐ Adam Maniura,
- ☐ Piotr Obrączka,
- ☐ Wojciech Grzesiok,
- ☐ Witold Stypa
- ☐ Urszula Jaksik,
- ☐ Dariusz Łaksa,
- ☐ Karol Mazuś,
- ☐ Zespół Brasy,
- ☐ Towarzystwo Miłośników Bytomia,
- ☐ Stowarzyszenie Muzeum Historyczne,
- ☐ Liga Kobiet Nieobojętnych,
- ☐ Centrum Kształcenia Ustawicznego,
- ☐ Bytomski Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- ☐ Spółdzielnia Pracy Artystów Plastyków „Plastyka”.

2.6 Współpraca z zagranicą

2.6.1 Miasta partnerskie

W 2014 r. miasto Bytom kontynuowało współpracę międzynarodową w ramach umów partnerskich z następującymi miastami:

Vsetín (Czechy) – umowę partnerską miasta podpisały 11 listopada 2004 r. w Bytomiu. W 2014 r. miały miejsce następujące wydarzenia:

- ☐ udział delegacji ze Vsetína w otwarciu nowej miejskiej instytucji kultury, Teatru Ruchu i Tańca ROZBARK w dniach 7-8 marca 2014 r.,
- ☐ udział delegacji ze Vsetína w obchodach 760-lecia Bytomia w dniach 20-22 czerwca,
- ☐ udział bytomskiej delegacji w tym - Szkolnej Orkiestry Dętej z Państwowych Szkół Budownictwa w Festiwalu Góralska Muzyka w dniach 28-29 czerwca,
- ☐ udział bytomskiej delegacji w uroczystościach święta Valasske Zareni we Vsetinie w dniach 6-7 września,
- ☐ występ orkiestry KULABAND z Państwowej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I i II stopnia z Bytomia w uroczystościach święta Valasske Zareni we Vsetinie w dniach 6-7 września,
- ☐ wystawa fotograficzna z okazji 10-lecia partnerstwa miast w Bytomiu i we Vsetinie w dniach 11 listopada–11 grudnia.

Dmitrov (Rosja) – umowę o współpracy podpisano w dniu 5 kwietnia 2005 r. w Dmitrowie oraz 11 lipca 2005 r. w Bytomiu. W 2014 roku delegacja z Dmitrova wzięła udział w obchodach 760-lecia Bytomia, które odbyły się w dniach 20-22 czerwca, a delegacja z Bytomia uczestniczyła w obchodach 860-lecia Dmitrova w dniach 4–6 września.

Recklinghausen (Niemcy) – umowę partnerską pomiędzy Bytomiem i Recklinghausen podpisano 15 grudnia 2000 r. w Bytomiu, a następnie 13 marca 2001 r. w Recklinghausen. Współpraca miast w 2014 r. wyglądała następująco:

- ☐ udział miasta Bytomia w programie „Sieci pomiędzy miastami partnerskimi”, organizowanym przez miasto Recklinghausen w ramach europejskiego programu „Europa dla Obywateli”, udział bytomskiej delegacji w konferencji podsumowującej

zakończenie projektu w Recklinghausen odbywającej się w dniach 27-29 marca 2015 roku, poświęconej współpracy samorządów,

- udział delegacji z Recklinghausen w obchodach 760-lecia Bytomia w dniach 20-22 czerwca,
- wyjazd młodzieżowej drużyny piłkarskiej Polonii Bytom na Międzynarodowy Turniej SG Hillen Cup w Recklinghausen,
- wizyta nowo urzędującego Burmistrza Recklinghausen Christopfera Tesche w Bytomiu,
- udział bytomskiej delegacji w uroczystościach pożegnania byłego Burmistrza Recklinghausen Wolfganga Pantfördera,
- otwarcie wystawy fotograficznej w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bytomiu pt. „Bytom oczyma Anny Friederich i Abstrakcje Lucyny Dlutko-Hahn” z Recklinghausen,
- udział Szkolnej Orkiestry Dętej z Państwowych Szkół Budownictwa z Bytomia w Festiwalu Muzycznym w Recklinghausen i w Dordrecht w Holandii w ramach europejskiego programu „Europa dla Obywateli” w dniach 26 września – 1 października,
- udział bytomskiej delegacji w uroczystościach pogrzebowych Honorowego Obywatela Miasta Bytomia, Johannes Gaydy w dniu 16 grudnia.

2.6.2 Pozostała współpraca

Współpraca zagraniczna Gminy Bytom w 2014 roku obejmowała następujące projekty:

- wizyta przedstawicieli miasta Cimisia z Mołdawii, Tasnadu z Rumunii, Beltinci ze Słowenii, Vilejki z Białorusi oraz Mera Miasta Lida z Białorusi wraz z Przewodniczącą Powiatowej Rady Deputowanych Miasta Lida w ramach kontynuacji działań ze Stowarzyszeniem Gmin i Powiatów Regionu Południowo-Zachodniego Mazowsza w zakresie współpracy między miastami, dotyczącymi zagadnień administracyjnych w serii spotkań zatytułowanych „Regiony i współpraca regionalna” w dniach 5-6 czerwca 2014 r.,
- udział drużyn zagranicznych IX Memoriale im. Leszka Błazyńskiego,
- wizyta delegacji Bytomia w sierpniu 2014 r. w Gradzie i Ormoż (Słowenia) oraz Tăsnad (Rumunia). Wizyta została zorganizowana wspólnie ze Stowarzyszeniem Gmin Regionu Południowo-Zachodniego Mazowsza. W trakcie spotkań omawiano możliwość wspólnego uczestnictwa w projektach unijnych oraz rozwoju partnerstwa w zakresie wymiany edukacyjnej i kulturalnej.

W roku 2014 kontynuowano współpracę ze Szkolnymi Klubami Europejskimi oraz prowadzone były działania na rzecz promocji integracji europejskiej wśród mieszkańców Bytomia, w szczególności wśród dzieci i młodzieży. W tym zakresie zostały zrealizowane następujące coroczne projekty:

- Bytomska Majówka Europejska związana z obchodami Dnia Europy,
- Bytomskie Spotkanie Europejskie we Współpracy z Wyższą Szkołą Bankową w Poznaniu, Wydział Zamiejscowy w Chorzowie, ze specjalnym udziałem reprezentanta Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce, Pani Magdaleny Żelazny – Stokłosa,
- Bytomska Nagroda Europejska, której laureatami w 2014 roku zostali Pani Elżbieta Bieńkowska, Wicepremier, Minister Infrastruktury i Rozwoju, Pan Andrzej Pilot, Wicewojewoda Śląski, Pan Prof. dr hab. Jan Drabina, Prezes Towarzystwa Miłośników Bytomia.

Bliżej Unii Europejskiej

Bytom został wyróżniony w 2014 roku przez Komisję Europejską za zorganizowanie Bytomskich Spotkań Europejskich zatytułowanych „Odkryjmy razem Unię Europejską”. Wizyta studyjna w Brukseli, w której wzięli udział bytomscy nauczyciele oraz koordynator szkolnych klubów europejskich z ramienia Urzędu Miejskiego, odbyła się w dniach 9-11 grudnia 2014r

Tematyka spotkania w siedzibie Komisji Europejskiej w Brukseli dotyczyła m.in. problemów związanych z europejskim rynkiem pracy, edukacją osób do 30. roku życia oraz pomocą humanitarną organizowaną przez Komisję Europejską. Rozmawiano także o nowych projektach edukacyjnych, które będą realizowane w latach 2014–2020, a także możliwościach kształcenia młodzieży z krajów członkowskich, wymianach studenckich, uczniowskich czy zacieśnieniu współpracy między szkołami i instytucjami działającymi w obszarze edukacji.

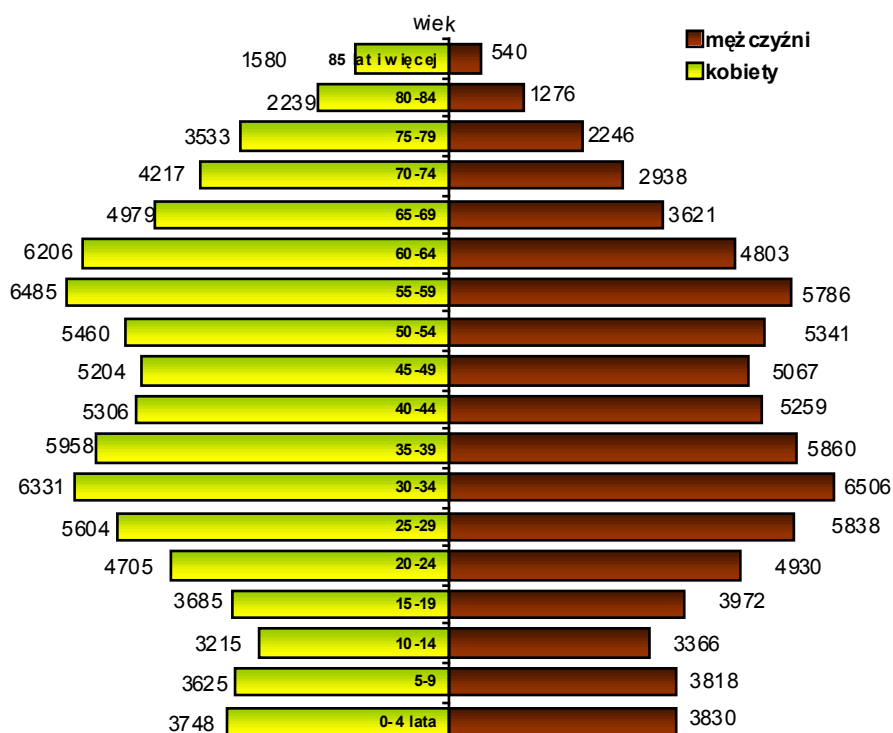
Podczas pobytu w Brukseli, bytomska delegacja gościła również w Szkole Europejskiej, gdzie uczestniczyła w lekcji muzyki, wychowania fizycznego i biologii oraz wymieniła się doświadczeniami z tamtejszymi pedagogami. Warto wspomnieć, że jednym z nauczycieli tej szkoły jest pochodząca z Bytomia - Małgorzata Nazarewicz. Wizytę została zorganizowana przez Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej we Wrocławiu.

3. SPOŁECZNOŚĆ

3.1 Demografia

Zgodnie z informacją Wydziału Spraw Obywatelskich UM w Bytomiu, w systemie PESEL na koniec 2014 roku liczba mieszkańców naszego miasta wynosiła 157 074 osoby, w tym 82 077 osób, tj. 52,3% ogółu mieszkańców stanowiły kobiety.

Wykres nr 13: Piramida płci i wieku mieszkańców Bytomia na dzień 31.12.2014 r.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich UM w Bytomiu

W strukturze mieszkańców Bytomia (wg grup ekonomicznych na dzień 31.12.2014 r.) udział osób w wieku przedprodukcyjnym wynosił 16,5%, w wieku produkcyjnym 62,3%, natomiast w wieku poprodukcyjnym 21,2%.

Tabela nr 11: Struktura mieszkańców Bytomia wg grup ekonomicznych

Grupy ekonomiczne mieszkańców	Płeć	31.12.2014 r.	
		liczba	%
Ogółem	Kobiety	82 077	52,3
	Mężczyźni	74 997	47,7
	Razem	157 074	100
Wiek przedprodukcyjny	K	12 699	8,2
	M	13 282	8,5
	R	25 981	16,5
Wiek produkcyjny	K	46 627	30,1
	M	51 094	32,7
	R	97 721	62,3
Wiek poprodukcyjny	K	22 751	14
	M	10 621	6,5
	R	33 372	21,2

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich UM w Bytomiu

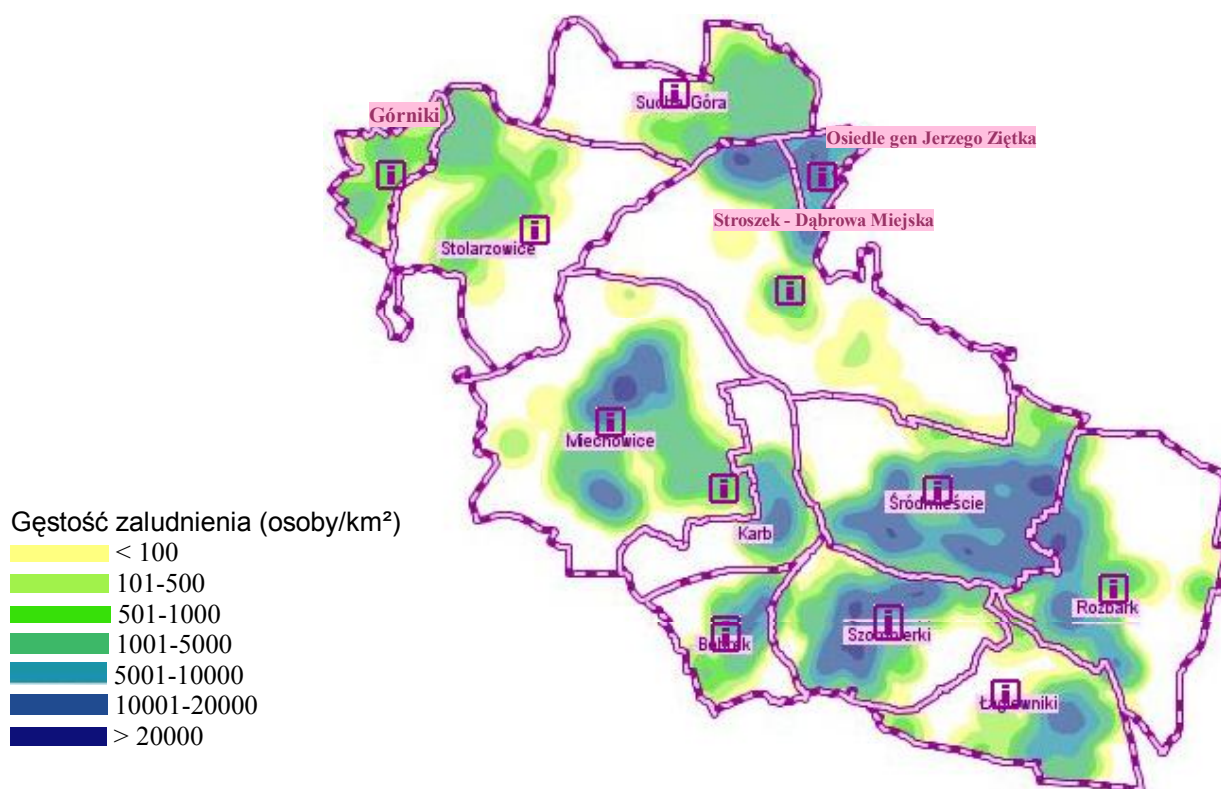
W 2014 roku przyrost naturalny ukształtował się na poziomie: -393. Odnotowano 1500 urodzeń żywych oraz 1893 zgony.

Wybrane wskaźniki demograficzne dot. mieszkańców Bytomia kształtują się następująco:

- na 100 mężczyzn przypadało 109 kobiet,
- na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadły 34 osoby w wieku nieprodukcyjnym,
- wskaźnik starości demograficznej¹ wynosił 24,3%.

Średni wskaźnik gęstości zaludnienia na dzień 31.12.2014 r. wynosił 2 262 osoby na 1 km² powierzchni miasta. Najliczniej zamieszkałymi dzielnicami Bytomia są: Śródmieście – 47 736 osób (30,4%), Miechowice – 22 875 osób (14,6%), Szombierki – 21 910 osoby (13,9%) oraz Stroszek – Dąbrowa Miejska wraz z Osiedlem gen. Jerzego Ziętka – 20 609 osób (13,1%), natomiast najmniejszą liczbę mieszkańców stanowią mieszkańcy dzielnicy Górniki, tj. 1 049 osób (0,7%).

Mapa nr 5: Gęstość zaludnienia Bytomia w ujęciu dzielnicowym

źródło: mapa wygenerowana z programu „Centrum Informacji o Przestrzeni” Wydziału Geodezji UM w Bytomiu.

3.2 Zasoby mieszkaniowe w mieście

Zasoby mieszkaniowe Bytomia obejmują budynki komunalne, spółdzielcze, będące własnością osób prawnych i fizycznych oraz wspólnoty mieszkaniowe. Z uwagi na brak aktualnych danych dot. budynków spółdzielczych, osób prawnych oraz fizycznych poniżej zostały opisane jedynie budynki komunalne oraz wspólnot mieszkaniowych.

Zgodnie z danymi opublikowanymi w Roczniku Statystycznym Miasto Bytom dysponowało potencjałem mieszkaniowym liczącym 73,2 tys. mieszkań. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w Bytomiu w 2013 r. wynosiła 54,6 m² (w 2010 – 54,3 m²).

¹ Według kryteriów przyjętych w demografii, społeczność uznaje się za starą demograficznie, jeśli odsetek osób w wieku 60 i więcej lat wynosił co najmniej 12 % jej ogółu.

W 2013 r. oddano do użytkowania 14 budynków wielomieszkaniowych zlokalizowanych w Bytomiu.

W tabeli nr 12 zaprezentowano dane dot. komunalnych zasobów mieszkaniowych oraz wspólnot mieszkaniowych za lata 2010-2014.

Tabela nr 12: Zasoby mieszkaniowe w Bytomiu

Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014r.
Lokale mieszkalne:	72 499	73 100	73 061	73 209	-*
w budynkach komunalnych	9 549	7 459	6 584	8 029	7 786
we wspólnotach mieszkaniowych będących w zarządzie Zakładu Budynków Miejskich Sp. z o.o.	12 730	13 841	13 439	12 553	12 367
Powierzchnia użytkowa mieszkań (w tys. m²):	3 939,6	3 983,9	3 985, 9	3 998,1	-*
komunalnych	491,6	344,0	332,5	414,9	473,5
wspólnoty mieszkaniowe będące w zarządzie Zakładu Budynków Miejskich Sp. z o.o.	693,6	766,7	742,9	674,8	556,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa w m²:	x	x	x	x	x
1 mieszkania	54,3	54,5	54,6	54,6	-*
na 1 osobę	21,7	22,6	22,8	23,1	-*
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	2,5	-*	2,4	2,4	-*
Budynki mieszkalne oddane do użytkowania (nowo wybudowane) ogółem, w tym:	32	42	42	55	-*
mieszkalne wielomieszkaniowe	3	3	6	14	-*
mieszkalne jednorodzinne	29	39	36	41	-*

* dane nie zostały opublikowane w Roczniku Statystycznym

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ZBM Sp. z o.o. za lata 2010-2011, z Bytomskich Mieszkań (2013-2014) oraz danych z Rocznika Statystycznego za lata 2010-2013.

Komunalne zasoby mieszkaniowe

Zasób komunalny miasta jest zarządzany przez jednostkę budżetową Bytomskie Mieszkania. W 2014 r. zasób obejmował 780 budynków (bez Wspólnot Mieszkaniowych), w których znajdowało się 7 786 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 473,5 tys. m², w tym m.in.:

- 1 480 (19,0%) wolnostanów,
- 310 (4,0%) lokali socjalnych,
- 37 (0,4%) lokali o czynszu wolnym.

W skład zasobu wchodziło także 1 919 lokali użytkowych o łącznej powierzchni 139,66 tys. m².

Tabela nr 13: Komunalne zasoby mieszkaniowe w Bytomiu w latach 2010-2014

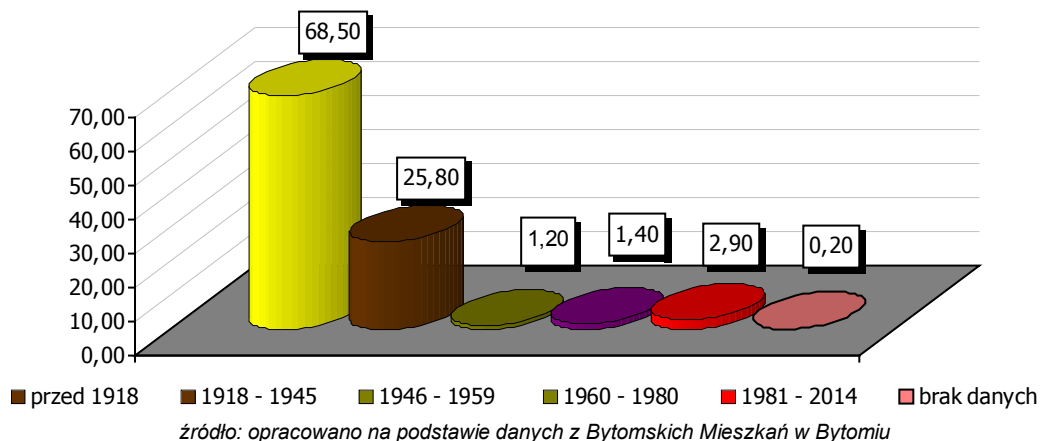
Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Liczba budynków mieszkalnych	1 014	783	718	798	780
Liczba lokali mieszkalnych, ogółem, w tym m.in.:	9 549	7 459	6 584	8 029	7 786
- wolnostany	864	1 189	1 435	1 365	1 480
- lokale socjalne	684	880	895	923	310
- lokale o czynszu wolnym	18	34	29	30	37

Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Powierzchnia użytkowa mieszkań (w tys. m ²)	491,6	344,0	332,5	414,9	473,5
Liczba lokali użytkowych	1 239	2 075	1 837	2 041	1 919
Powierzchnia lokali użytkowych (w tys. m ²)	96,4	142,2	141,3	149,9	139,7

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Bytomskich Mieszkań w Bytomiu

Strukturę wiekową budynków komunalnych w Bytomiu przedstawia wykres nr 14.

Wykres nr 14: Struktura wiekowa budynków komunalnych w Bytomiu [%]

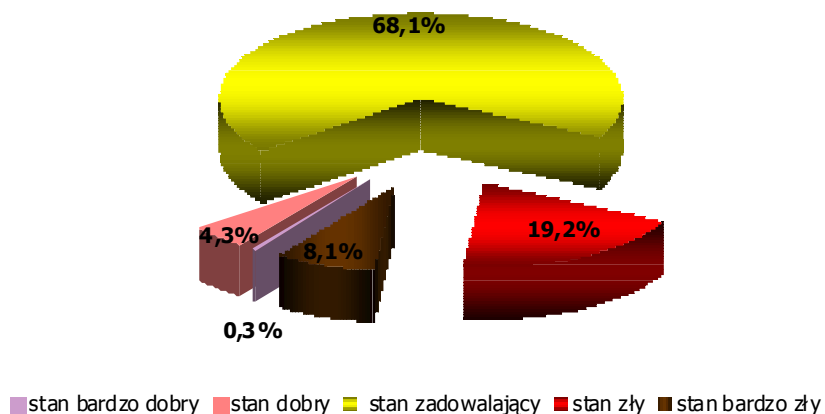

Stan techniczny mieszkań komunalnych określany był w ok. 68% jako zadowalający, natomiast w ok. 27% jako zły i bardzo zły. Zły stan techniczny doprowadził do wyburzenia 8 budynków, położonych przy:

- ul. Witczaka 56 (1870 r),
- ul. Reptowska 1(brak danych),
- Plac Słoneczny 3 (1910r.),
- Plac Słoneczny 4 (1910r.),
- ul. Elsnera 8 (1928r.),
- ul. Raclawicka 30 (1930r.),
- ul. Powstańców Warszawskich 48 oficyna (1893r.),
- ul. Kwiatowa 2 (1933 r.),

w których znajdowało się 45 mieszkań o łącznej powierzchni 2 426,98 m².

Wykres nr 15: Struktura budynków mieszkalnych według stanu technicznego

Stopień wyposażenia zasobów mieszkaniowych w podstawowe instalacje i urządzenia sanitarne przedstawiał się następująco:

- 99% mieszkań posiadało instalację wodociągową,
- 67% mieszkań posiadało gaz sieciowy,
- 66% mieszkań miało WC,
- 59% łazienki,
- 13% mieszkań posiadało centralne ogrzewanie i 1,09% centralnie dostarczaną ciepłą wodę użytkową.

Wspólnoty mieszkaniowe

Na terenie Bytomia na dzień 31.12.2014 r. istniały 953 Wspólnoty Mieszkaniowe znajdujące się w zarządzie ZBM Sp. z o.o. w Bytomiu. W budynkach wspólnot znajdowało się 12 367 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 556,9 tys. m², w tym:

- 7 068 lokali własnościowych,
- 5 286 lokali gminnych,
- 13 wolnostanów.

W budynkach wspólnot znajdowały się 904 lokale użytkowe o powierzchni użytkowej 65,6 tys. m², w tym:

- 444 lokale własnościowe o pow. 30,5 tys. m²,
- 460 lokali gminnych o pow. 35,1 tys. m².

Tabela nr 14: Wspólnoty Mieszkaniowe w Bytomiu w latach 2010-2014

Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Liczba Wspólnot Mieszkaniowych (w zarządzie ZBM Sp. z o.o.)	955	980	962	970	953
Liczba lokali mieszkalnych, ogółem, w tym m.in.:	12 730	13 841	13 439	12 553	12 367
- lokale własnościowe	7 077	7 429	7 366	7 239	7 068
- gminne	-	-	-	-	5 286
- wolnostany	308	-	-	-	13
Powierzchnia użytkowa mieszkań (w tys. m²)	693,6	766,7	742,9	674,8	556,9
Liczba lokali użytkowych	926	898	937	944	904
Powierzchnia lokali użytkowych (w tys. m²)	68,0	70,1	69,4	69,5	65,6

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ZBM Sp. z o.o.

Do 1945 r. 47,8 % budynków mieszkalnych wspólnot mieszkaniowych powstało przed rokiem 1945, 49,3 % w latach 1946-1980, a 2,9 % w latach 1981-2014.

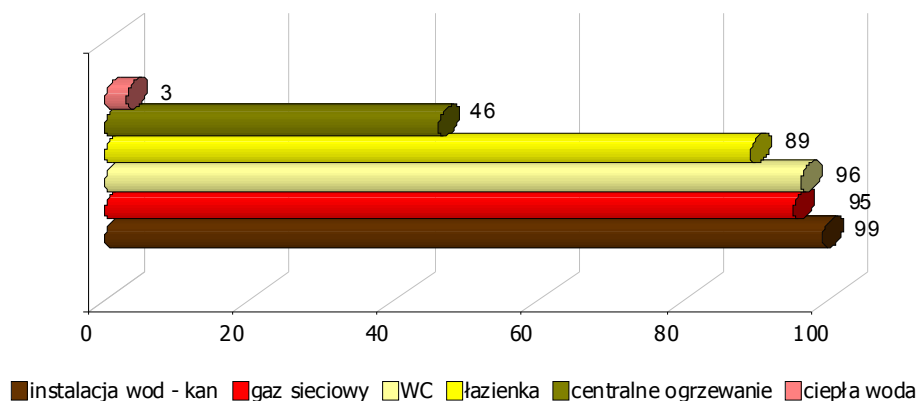
Tabela nr 15: Struktura budynków Wspólnot Mieszkaniowych w 2014 r. wg stanu technicznego

Wyszczególnienie	Budynki we Wspólnotach Mieszkaniowych
Stan bardzo dobry	22 (2,4 %)
Stan dobry	174 (19,0 %)
Stan zadawalający	668 (72,5 %)
Stan zły	56 (6,0 %)
Stan bardzo zły	1 (0,1 %)

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ZBM Sp. z o.o.

Na wykresie nr 16 przedstawiono stopień wyposażenia mieszkań należących do wspólnot mieszkaniowych w podstawowe instalacje i urządzenia sanitarne.

Wykres nr 16: Stopień wyposażenie technicznego lokali mieszkalnych we Wspólnotach Mieszkaniowych (w %)

źródło: opracowano na podstawie danych z ZBM Sp. z o.o. w Bytomiu

Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych

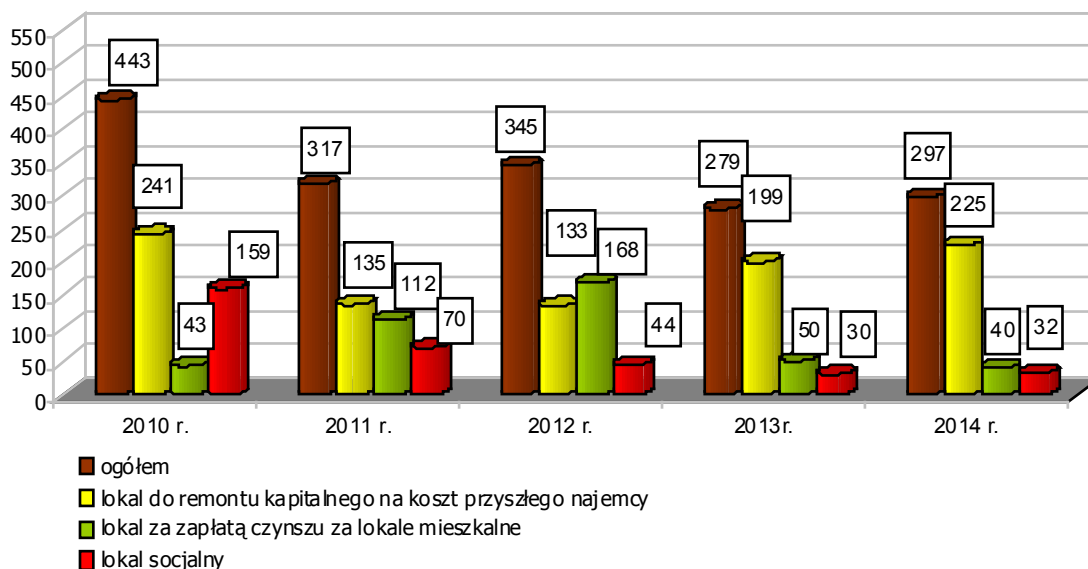
W latach 2010-2014 złożono 5 426 wniosków o przyznanie lokalu mieszkalnego, z tego w 2014 r. złożono 1153 wnioski dotyczące: przyznania lokalu do remontu kapitalnego na koszt własny przyszłego najemcy – 816, przyznania lokalu socjalnego – 266 i lokalu do zasiedlenia za zapłatą czynszu za lokale mieszkalne – 71.

Ogółem w latach 2010–2014 przydzielono 1 681 lokali mieszkalnych, z tego m. in.: 933 do remontu kapitalnego na koszt własny przyszłego najemcy i 335 lokali socjalnych.

W 2014 r. przydzielono 297 lokali mieszkalnych, z tego:

- 40 lokali do zasiedlenia za zapłatą czynszu za lokale mieszkalne,
- 225 lokali do remontu kapitalnego na koszt przyszłego najemcy,
- 32 lokale socjalne.

Wykres nr 17: Liczba przydzielonych lokali mieszkalnych w latach 2010-2014

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Gospodarki Lokalowej UM (2010), z Bytomskich Mieszkań (2011-2014)

Liczba wolnych lokali mieszkalnych zgłoszonych do Bytomskich Mieszkań przez Punkty Obsługi Mieszkańców w 2014 r. wynosiła 468, z tego:

- 377 lokali wymagających przeprowadzenia remontu,
- 91 lokali do zasiedlenia.

Część wolnych lokali mieszkalnych zgłoszonych do Bytomskich Mieszkań przez Punkty Obsługi Mieszkańców, wymagających przeprowadzenia remontu, zostało przeznaczonych przez jednostkę na inne cele, tj.:

- 19 lokali zostało przeznaczonych do sprzedaży,
- 257 lokali przeznaczono do remontu na koszt własny przyszłego najemcy.

Towarzystwo Budownictwa Społecznego Bytom Spółka z o.o.

Przedmiotem działania TBS Bytom Spółka z o.o. jest budowanie domów mieszkalnych i ich eksploatacja na zasadach najmu. Spółka może także, m.in. nabywać budynki mieszkalne, przeprowadzać remonty i modernizację obiektów przeznaczonych na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych na zasadach najmu, wynajmować lokale użytkowe w budynkach znajdujących się w zasobach Spółki, sprawować na podstawie umów zlecenia zarząd budynkami mieszkalnymi i niemieszkalnymi nie stanowiącymi własności Spółki.

Na zasoby mieszkaniowe, którymi dysponuje TBS Bytom Sp. z o.o. składają się:

- budynki zlokalizowane w Bytomiu przy ul. Nowej 74, 76, 78, w których znajduje się 39 lokali mieszkalnych o powierzchni od 50 m² do 122 m², 2 lokale użytkowe i garaże;
- 1 budynek położony w Bytomiu przy ul. Francuskiej 70 b, c, w którym znajdują się 42 lokale mieszkalne;
- 1 budynek zlokalizowany przy ul. Karpackiej 6-6a - znajdują się tam 24 lokale mieszkalne;
- 1 budynek zlokalizowany przy ul. Hutniczej 4 - znajduje się tam 14 lokali mieszkalnych oraz 1 lokal usługowy;
- 1 budynek położony w Bytomiu przy Rynku 20, w którym znajduje się 10 lokali mieszkalnych i 9 lokali użytkowych;
- 2 budynki zlokalizowane przy Rynku 19, 19 oficyna o charakterze użytkowym;
- 2 budynki zlokalizowane przy Rynku 21, 21 oficyna, w których znajdują się 3 lokale mieszkalne i 6 lokali użytkowych;
- 2 budynki zlokalizowane przy Rynku 26 – Krawieckiej 1, w których mieszczą się 3 lokale mieszkalne i 9 lokali użytkowych;
- 1 budynek położony przy ul. Kaprackiej 4 – w budynku znajduje się 40 mieszkań, w tym 21 przekazanych do dyspozycji Gminie Bytom dla mieszkańców z wyburzonych budynków w Bytomiu – Karbiu;
- 1 budynek zlokalizowany przy ul. Kaprackiej 8, 8A, 8B - w budynku znajduje się 36 mieszkań, z czego 22 są własnością TBS Bytom.

W drugiej połowie 2014 r. rozpoczęto I etap nowej inwestycji zlokalizowanej przy ul. Nowej w Bytomiu – Miechowicach, gdzie powstaną nowe mieszkania przeznaczone zarówno do wynajmu, jak na sprzedaż.

Planuje się wybudowanie 3 pięciokondygnacyjnych budynków, charakteryzujących się zwartą, nowoczesną bryłą, nawiązującą swoim wyglądem do istniejącej sąsiedniej zabudowy oraz parkingów i zieleni urządzonej.

W 3 budynkach znajdować się będą 64 lokale mieszkalne. Mieszkania w budynku będą dwu, trzy i pięciopokojowe rozkładowe z łazienką i aneksem kuchennym. Część lokali przeznaczona będzie na sprzedaż. Budynki wyposażone będą w instalacje elektryczną, wodno – kanalizacyjną, centralnego ogrzewania, centralnej ciepłej wody zasilanej z sieci PEC, wentylację mechaniczną i instalacje teletechniczne.

W budowanym obecnie budynku znajdować się będzie 20 mieszkań.

3.3 Oświata i wychowanie

Na sieć placówek oświatowych w Bytomiu składają się placówki publiczne prowadzone przez gminę i powiat, tj. przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne, placówki wychowania pozaszkolnego oraz placówki publiczne i niepubliczne (w tym szkoły wyższe) prowadzone przez inne osoby.

Wychowanie przedszkolne

Na dzień 30 września 2014 r. na terenie Bytomia działało 41 przedszkoli, w tym 198 oddziałów, do których zapisanych zostało łącznie 4 442 dzieci. Średnia liczba dzieci na oddział kształtowała się na

poziomie 23 wychowanków. W jednej placówce przedszkolnej (Przedszkole Miejskie nr 4 im. Marii Konopnickiej) funkcjonował oddział specjalny, natomiast w dwóch placówkach (Przedszkole Miejskie nr 8 z Oddziałami Integracyjnymi oraz Przedszkole Miejskie nr 63 im. K. Korczaka) działalność prowadziły oddziały integracyjne. Oddziały te przeznaczone były dla dzieci wymagających szczególnej opieki pedagogicznej, psychologicznej, logopedycznej lub rehabilitacyjnej. W przedszkolach tych realizowane były programy autorskie i specjalistyczne uwzględniające indywidualne potrzeby podopiecznych. Ponadto dzieci były objęte opieką specjalistów z zakresu pedagogiki specjalnej, surdopedagogiki, tyflopädagogiki. Dodatkowo Przedszkole Miejskie nr 8 z Oddziałami Integracyjnymi oraz Przedszkole Miejskie nr 63 im. K. Korczaka realizowały zadanie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, mającego na celu pobudzanie psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole.

Ze względu na zapotrzebowanie społeczne w budynkach szkół podstawowych utworzono dodatkowe oddziały przedszkolne, które podlegają przedszkolom miejskim, tj.:

- Przedszkole Miejskie nr 5 – 2 oddziały w Szkole Podstawowej nr 5,
- Przedszkole Miejskie nr 16 – 2 oddziały w Szkole Podstawowej nr 9,
- Przedszkole Miejskie nr 20 – 2 oddziały w Szkole Podstawowej nr 6,
- Przedszkole Miejskie nr 36 – 2 oddziały w Szkole Podstawowej nr 21,
- Przedszkole Miejskie nr 39 – 3 oddziały w Szkole Podstawowej nr 45,
- Przedszkole Miejskie nr 43 – 2 oddziały w Szkole Podstawowej nr 33.

Łącznie 6 przedszkoli korzystało z pomieszczeń w 6 szkołach podstawowych na potrzeby organizacyjne 13 oddziałów przedszkolnych dla 5-latków i 6-latków. W oparciu o znowelizowaną ustawę o systemie oświaty od 1 września 2014 r. – dzieci 6-letnie urodzone od 1 stycznia do 30 czerwca 2008 r. obowiązkowo podjęły naukę w szkole podstawowej, a urodzone od 1 lipca do 31 grudnia 2008 r. w zależności od decyzji rodziców – zostały zapisane do szkoły lub do przedszkola.

W ramach działań prozdrowotnych w Przedszkolu Miejskim nr 10 dzieci mogły skorzystać m.in. z nauki pływania i gimnastyki korekcyjnej. Dla każdej grupy wiekowej organizowano 3 razy w tygodniu zajęcia obejmujące naukę pływania oraz zabawy i ćwiczenia. Ponadto w razie potrzeby przedszkole zapewniało posiłki wg zaleceń lekarza bądź rodzica. W Przedszkolu Miejskim nr 12, które posiada certyfikat „Przyjazne przedszkole, szkoła dziecka chorego na cukrzycę”, organizowano diety eliminacyjne i diety chorobowe natomiast w Przedszkolu Miejskim nr 40 WITAMINKA – zapewniano dzieciom zdrowe, smaczne i urozmaicone posiłki, zgodne z wytycznymi nowoczesnych zasad żywienia. Przedszkole nr 40 brało też udział w akcji „szklanka mleka” oraz uczestniczyło w projektach edukacyjnych związanych z promocją zdrowia. Zorganizowano także w przedszkolu „Klub Zdrowy Przedszkolak”, w którym dzieci poprzez zabawę i zdobywanie sprawności uczyli się zasad zdrowego stylu życia i uczestniczyli w programie profilaktyki otyłości. W zakresie profilaktyki otyłości organizowano także prelekcje dla rodziców.

Typy i liczba szkół publicznych, liczba uczniów

Liczbę bytomskich szkół publicznych z uwzględnieniem podziału na typy szkół w latach 2010–2014 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 16: Typy i liczba bytomskich szkół publicznych w latach 2010-2014

Lp.	Typy szkół	Liczba szkół				
		2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
1.	Szkoły podstawowe, w tym:	25	25	24	24	25
	▪ samodzielne	18	18	19	19	20
	▪ w zespołach szkół ogólnokształcących	3	3	2	2	2
	▪ specjalne – w zespołach szkół specjalnych	4	4	3	3	3
2.	Gimnazja, w tym:	20	20	16	16	17
	▪ samodzielne	8	8	7	7	8
	▪ w zespołach szkół ogólnokształcących (w tym 1 gimnazjum dla dorosłych)	8	8	6	6	6
	▪ specjalne – w zespołach szkół specjalnych	4	4	3	3	3
	Licea ogólnokształcące, w tym:	9	9	8	8	7

Lp.	Typy szkół	Liczba szkół				
		2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
	▪ samodzielne	3	3	3	3	2
	▪ w zespołach szkół ogólnokształcących	4	4	3	3	3
	▪ w zespołach szkół zawodowych	2	2	2	2	2
4.	Szkoły artystyczne	1	1	1	1	0
5.	Ponadgimnazjalne szkoły zawodowe, w tym:	28	23	19	20	20
	▪ szkoły policealne	7	5	4	4	4
	▪ licea profilowane	2	1	1	1	1
	▪ technika	8	8	6	7	7
	▪ technika uzupełniające	4	2	1	1	1
	▪ zasadnicze szkoły zawodowe	6	6	6	6	6
	▪ zasadnicze szkoły zawodowe specjalne	1	1	1	1	1
6.	Inne szkoły, w tym:	1	1	1	1	1
	▪ szkoły specjalne przysposobienia do pracy	1	1	1	1	1
7.	Bytomski Ośrodek Edukacji dla dorosłych (kształcenie w systemie wieczorowym i zaocznym), w tym:	0	0	8	8	8
	▪ gimnazja dla dorosłych	0	0	1	1	1
	▪ licea profilowane	0	0	1	1	1
	▪ licea ogólnokształcące	0	0	1	1	1
	▪ licea uzupełniające	0	0	1	1	1
	▪ technika	0	0	1	1	1
	▪ technika uzupełniające	0	0	1	1	1
	▪ zasadnicze szkoły zawodowe	0	0	1	1	1
	▪ szkoły policealne	0	0	1	1	1

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Ponadto z dniem 1 stycznia 2014 r. w drodze Porozumienia pomiędzy Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego a Prezydentem Bytomia przekazano Ogólnokształcącą Szkołę Baletową im. Ludomira Różyckiego z siedzibą w Bytomiu Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W naszym mieście znajduje się także druga szkoła artystyczna, tj. Ogólnokształcącą Szkoła Muzyczna I i II st. im. Fryderyka Chopina, dla której organem prowadzącym także jest Minister właściwy ds. Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego.

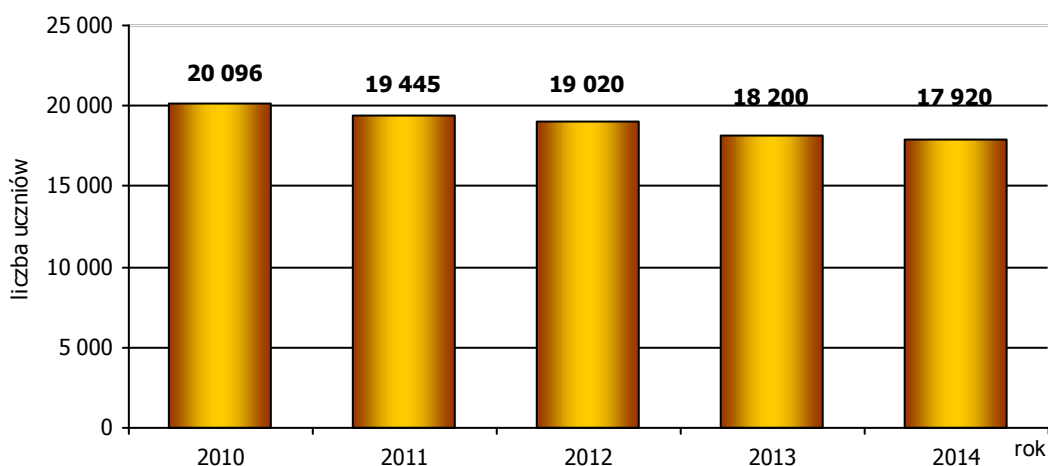
Szczegółowe dane nt. sieci bytomskich szkół publicznych w roku szkolnym 2014/2015 (stan na dzień 30.09.2014 r.), z uwzględnieniem liczby oddziałów, liczby uczniów oraz absolwentów, a także średniej liczby uczniów przypadających na jeden oddział przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 17: Liczba szkół, oddziałów, uczniów i absolwentów

Lp.	Typy szkół	Liczba szkół	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Średnia liczba uczniów na 1 oddział	Liczba absolwentów	Liczba uczniów klas pierwszych
1.	Ogółem, w tym:	78	820	17 920	22	4 161	5 117
2.	Szkoły podstawowe	21	389	8 243	21	1 292	1 864
3.	Szkoły podstawowe specjalne	4	19	151	8	26	28
4.	Gimnazja	13	155	3 757	23	1 147	1 284
5.	Gimnazja dla dorosłych	1	4	77	19	26	11
6.	Gimnazja specjalne	3	15	140	9	43	32

Lp.	Typy szkół	Liczba szkół	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Średnia liczba uczniów na 1 oddział	Liczba absolwentów	Liczba uczniów klas pierwszych
7.	Licea ogólnokształcące	8	61	1 764	29	555	618
8.	Szkoły ponadgimnazjalne zawodowe	20	137	3 211	22	888	1 082
9.	Szkoły ponadgimnazjalne zawodowe specjalne	1	15	155	10	43	53
10.	Inne szkoły	7	25	422	-	141	145

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Wykres nr 18: Liczba uczniów kształcących się w bytomskich szkołach publicznych na przestrzeni lat 2010–2014

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Edukacji UM

W roku 2014 Rada Miejska w Bytomiu podjęła następujące uchwały w sprawie reorganizacji sieci szkół i placówek oświatowych, tj.:

- uchwała nr XXIX/409/14 z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie założenia Gimnazjum Mistrzostwa Sportowego w Bytomiu,
- uchwała nr XXIX/410/14 z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie rozwiązania Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 3 z siedzibą w Bytomiu,
- uchwała nr XXXI/433/14 z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie przekształcenia V Liceum Ogólnokształcącego im. Kamili Skolimowskiej w Bytomiu w V Liceum Ogólnokształcące Mistrzostwa Sportowego im. Kamili Skolimowskiej w Bytomiu,
- uchwała nr XXIX/411/14 z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie utworzenia Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Bytomiu,
- uchwała nr XXXI/430/14 z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie rozwiązania Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 z siedzibą w Bytomiu przy ul. Arki Bożka 21,
- uchwała nr XXXI/431/14 z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie likwidacji III Liceum Ogólnokształcącego z siedzibą w Bytomiu przy ul. Arki Bożka 21,
- uchwała nr XXXI/432/14 z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie założenia Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 2 w Bytomiu.

Ponadto w celu stworzenia warunków do kształcenia uczniów klas wielozawodowych oraz słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych i innych kursów dla osób zamierzających uzyskać lub uzupełnić kwalifikacje w zawodach medycznych i kosmetycznych, na wniosek Rady Pedagogicznej i dyrektora Zespołu Policealnych Szkół Medyczno-Społecznych w Bytomiu, Rada Miejska w Bytomiu podjęła uchwałę nr XXXI/434/14 z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie założenia publicznej placówki dokształcania i doskonalenia zawodowego pod nazwą Ośrodek Dokształcania i Doskonalenia Zawodowego oraz włączenia ww. ośrodka do Zespołu Policealnych Szkół Medyczno-Społecznych

z siedzibą w Bytomiu przy ul. Wrocławskiej 120. Do zadań Ośrodka Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego należeć będzie:

- prowadzenie turnusów dla młodocianych pracowników uczęszczających do klas wielozawodowych na terenie miasta w zakresie teoretycznych przedmiotów zawodowych,
- prowadzenie kwalifikacyjnych kursów zawodowych w ramach szeroko rozumianego kształcenia ustawicznego.

Oprócz tego, w 2014 r. do organu prowadzącego wpłynęły 2 wnioski o nadanie nazwy/imienia, w związku z czym Rada Miejska w Bytomiu podjęła następujące uchwały:

- uchwała nr XXXI/429/14 z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie nadania nazwy „Zielony Zakątek” Przedszkolu Miejskiemu nr 39 w Bytomiu przy ul. Zabrzeńskiej 66,
- uchwała nr XXXIII/464/14 z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie nadania imienia „Ziemi Bytomskiej” Szkole Podstawowej nr 42 z siedzibą w Bytomiu przy ul. Chorzowskiej 28 H.

Baza lokalowa, dydaktyczna i opiekuńczo-wychowawcza bytomskich szkół publicznych

Realizacja procesu dydaktyczno-wychowawczego wymaga stworzenia właściwych warunków organizacyjnych i technicznych, które pozwalają na pełną realizację zadań wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego i zawodowego. W roku 2014 bytomskie szkoły dysponowały następującymi pracownikami dydaktycznymi:

Tabela nr 18: Baza lokalowa bytomskich szkół publicznych

Lp.	Rodzaj pomieszczeń	Liczba pomieszczeń
1.	sale lekcyjne	1 070
2.	pracownie ogółem, w tym:	515
	▪ pracownie komputerowe	97
	▪ pracownie językowe	31
	▪ pozostałe pracownie przedmiotowe	387
3.	pomieszczenia do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego	82
4.	pomieszczenia świetlic szkolnych	62
5.	pomieszczenia bibliotek i czytelni	71

źródło: dane Wydziału Edukacji UM na podstawie inf. przekazanych przez szkoły i placówki

Tabela nr 19: Pracownie dydaktyczne do kształcenia w zawodach

Liczba pracowni
77

źródło: dane Wydziału Edukacji UM na podstawie inf. przekazanych przez szkoły i placówki

Bytomskie szkoły są dobrze wyposażone w sprzęt komputerowy. Warto zaznaczyć, że wszystkie komputery posiadają dostęp do Internetu. Szczegółowe zestawienie sprzętu komputerowego dostępnego w bytomskich szkołach przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 20: Wyposażenie szkół i placówek w sprzęt komputerowy

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba sztuk
1.	Komputery wykorzystywane do celów dydaktycznych ogółem, w tym:	2 725
	▪ z dostępem do Internetu	2 725
	▪ w bibliotekach	207
	▪ wykorzystywane przez uczniów	2 725
2.	Pozostałe komputery w szkołach	635
3.	Stanowiska komputerowe ogółem, w tym:	3 360

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba sztuk
	▪ z dostępem do Internetu	3 295
	▪ komputery przenośne	783

źródło: dane Wydziału Edukacji UM na podstawie inf. przekazanych przez szkoły i placówki

Szkoły bytomskie dysponują szeroką bazą specjalistycznego sprzętu dydaktycznego, którego zestawienie prezentuje tabela nr 21.

Tabela nr 21: Specjalistyczne wyposażenie szkół i placówek oświatowych

Lp.	Rodzaj wyposażenia	Liczba
1.	Kamery video	44
2.	Magnetofony	806
3.	Odtwarzacze DVD	871
4.	Telewizory z przekątną ekranu powyżej 28"	208
5.	Projektory multimedialne	618
6.	Kserografy	197
7.	Tablice interaktywne	281

źródło: dane Wydziału Edukacji UM na podstawie inf. przekazanych przez szkoły i placówki

Warto zaznaczyć, że do poprawy stanu wyposażenia w sprzęt komputerowy i zwiększenie ilości tablic interaktywnych przyczynił się udział szkół w programach: „Droga do sukcesu” i „Cyfrowa szkoła”.

Baza sportowa bytomskich placówek oświatowych w roku 2014 prezentowała się następująco:

Tabela nr 22: Obiekty sportowe w bytomskich szkołach publicznych

Lp.	Rodzaj obiektu	Liczba
1.	Sale gimnastyczne razem, w tym:	47
	▪ sale gimnastyczne poniżej 24x12 m	20
	▪ sale gimnastyczne o pow. 24x12 m	14
	▪ sale gimnastyczne powyżej 24x12 m	13
2.	Inne pomieszczenia sportowe	35
3.	Boiska szkolne ogółem	48
4.	Bieżnie	23
5.	Skocznie	10
6.	Rzutnie	4
7.	Inne urządzenia sportowe	2
8.	Pływalnie kryte*	5

* w tym 3 baseny wyłączone z eksploatacji

źródło: dane Wydziału Edukacji UM na podstawie inf. przekazanych przez szkoły i placówki

Działania opiekuńczo-wychowawcze i pomocowe dla uczniów z rodzin najuboższych oraz zagrożonych społecznie

Działania opiekuńcze, wychowawcze oraz w zakresie dożywiania uczniów na dzień 31.12.2014 r. prowadziło 35 świetlic szkolnych w bytomskich szkołach publicznych. Ponadto na terenie miasta w 2014 r. funkcjonowało 8 świetlic socjoterapeutycznych, w których 332 dzieci zostało objętych opieką.

Tabela nr 23: Uczniowie objęci opieką w świetlicach bytomskich szkół publicznych w latach 2010–2014

Lp.	Uczniowie objęci opieką w świetlicach bytomskich szkół publicznych	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
1.	Liczba uczniów korzystających z różnych form opieki w świetlicach	4 765	3 366	3 447	3 058	3 514*
2.	Liczba uczniów objętych dożywianiem, w tym:	4 576	4 221	4 512	4 385	4 682*
	▪ dożywianiem bezpłatnym i refundowanym	2 015	1 733	2 017	960	2 040*

* średnia liczba uczniów w 2014 r.

źródło: dane Wydziału Edukacji UM na podstawie inf. z SIO

Funkcje diagnostyczne, konsultacyjno-doradcze i terapeutyczne dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin, a także pomoc dla pedagogów szkolnych pełniła Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bytomiu. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna realizuje swoje zadania w następujących działach:

- Dziale Opieki nad Małym Dzieckiem,
- Dziale Opieki nad Dzieckiem w Wiek Szkolnym,
- Dziale Poradnictwa Młodzieżowego i Zawodowego,
- Dziale Terapii Mowy,
- Dziale Opieki nad Dziećmi i Młodzieżą z Niepełnosprawnością,
- Dziale Psychologów Terenowych.

W 2014 r. bezpośrednią, indywidualną pomocą objęto 5 153 osoby, przeprowadzono 3 385 badań, z czego 1 168 badań psychologicznych, 1 025 badań pedagogicznych oraz 703 inne badania. Wydano także 860 opinii i 656 orzeczeń, w tym:

- 378 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
- 9 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym,
- orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego,
- 261 orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania,
- orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży upośledzonej umysłowo w stopniu głębokim,
- 47 opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do momentu podjęcia nauki w szkole,
- 813 opinii stanowiących wynik przeprowadzonych diagnoz psychologiczno-pedagogicznych.

W minionym roku pomocą postdiagnostyczną na terenie poradni objęto 9 706 osób, w tym:

- w ramach zajęć korekcyjno-kompensacyjnych – 27 osób,
- w ramach terapii logopedycznej – 1 401 osób,
- w ramach indywidualnej terapii psychologicznej lub pedagogicznej – 342 osoby,
- w ramach porad zawodowych na podstawie badań – 37 osób,
- w ramach porad bez badań – 803 osoby,
- w ramach przesiewowych badań słuchu i wzroku – 160 osób,
- w ramach innej pomocy – 6 936 osób.

Poradnia w dalszym ciągu zapewniała indywidualną terapię EEG Biofeedback, którą są objęci uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz małe dzieci w ramach wczesnego wspomagania rozwoju.

Ponadto na terenie szkół i placówek realizowano zajęcia o charakterze psychoedukacyjnym, z zakresu: problematyki uzależnień; sprawnej komunikacji i relacji w grupie; asertywności; radzenia sobie ze stresem; konstruktywnych zachowań; łagodzenia konfliktów, agresji i konsekwencji używania przemocy; wzmacniania własnego poczucia wartości. Prowadzono także zajęcia socjoterapeutyczne, integracyjne, a także zajęcia na temat profilaktyki HIV/AIDS. Na terenie poradni przeprowadzono również zajęcia grupowe dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. Zajęcia te obejmowały zajęcia edukacyjno-terapeutyczne, które miały na celu usprawniać funkcję analizy i syntezy słuchowej, wskazywać techniki efektywnego uczenia się, rozwijać proces

czytania i pisanie, wzmocnić sprawności ortograficzne oraz matematyczne, poprawić koncentrację i skupienie uwagi. Zajęcia przeznaczone były także dla dzieci uzdolnionych, służące rozwojowi kompetencji społecznych oraz stymulacji rozwoju poznawczego.

W roku 2014 poradnia służyła także pomocą psychologiczno-pedagogiczną udzieloną bezpośrednio nauczycielom i wychowawcom poprzez indywidualne konsultacje, doradztwo zawodowe, jak również poprzez cykl warsztatów, prelekcji i konferencji dotyczących różnorodnych zagadnień. Tematyka przeprowadzonych zajęć warsztatowych była poświęcona głównie wskazaniu efektywnej pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Ponadto na zajęciach poruszano wątek występującej agresji w szkołach, w związku z czym podjęto zagadnienia w zakresie dobrej komunikacji uczniów i rodziców z nauczycielami/wychowawcami, jak również zagadnienia sprawnego systemu zarządzania zespołem klasowym. W ramach VIII Bytomskich Spotkań Edukacyjnych nauczycieli, wychowawców i Rad Pedagogicznych – poradnia zorganizowała także Miejską Konferencję pod nazwą „Poradnictwo Psychologiczno-Pedagogiczne na rzecz rozwoju i edukacji dzieci i młodzieży”.

Pomocą psychologiczno-pedagogiczną zostali objęci także rodzice, dla których przeprowadzono prelekcje, warsztaty i inne formy pomocy, mające na celu wspomóc utrwalanie dobrych relacji z dziećmi, motywować dziecko w jego procesie edukacyjnym, wspomagać dziecko w trudnościach w nauce, rozwijać uzdolnienia i umiejętności dziecka oraz wspomóc rodzica w sytuacjach konfliktowych, depresyjnych i w momentach agresji występujących u dziecka.

Łącznie 2 365 rodziców, nauczycieli i wychowawców brało udział w proponowanych treningach, warsztatach, szkoleniach, wykładach i terapiach rodzin, w tym w:

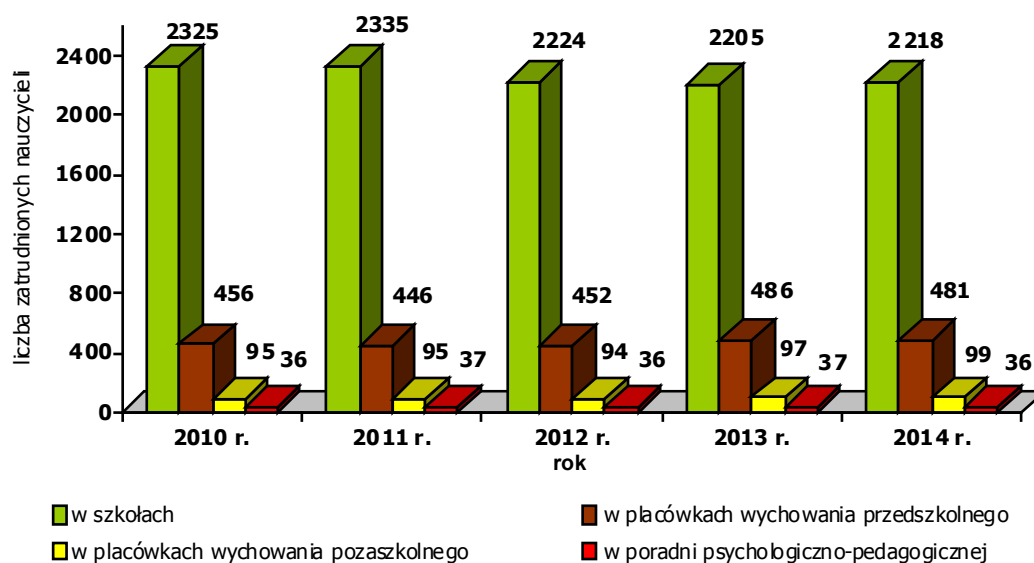
- treningach, warsztatach i szkoleniach dla nauczycieli i wychowawców – 420 osób,
- konferencjach i szkoleniach rad pedagogicznych – 75 osób,
- wykładach i prelekcjach – 1 810 osób,
- terapiach rodzin – 77 rodzin,
- innych zajęciach – 1 810 osób.

Kadra pedagogiczna w bytomskich szkołach publicznych i placówkach oświatowych

W bytomskich szkołach publicznych oraz placówkach oświatowych w 2014 r. zatrudnionych było 2 834 pracowników, z czego:

□ pracownicy pedagogiczni ogółem, przy czym:	- 2 834 osoby
▪ w szkołach podstawowych i gimnazjach	- 1 155 nauczycieli
▪ w liceach ogólnokształcących samodzielnych	- 140 nauczycieli
▪ w szkołach podstawowych, gimnazjach i liceach ogólnokształcących tworzących zespoły szkół	- 228 nauczycieli
▪ w szkołach specjalnych	- 164 nauczycieli
▪ w szkołach zawodowych ponadgimnazjalnych (łącznie z BOE)	- 531 nauczycieli
▪ w placówkach wychowania pozaszkolnego (MDK, SOW)	- 99 nauczycieli
▪ w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej	- 36 specjalistów
▪ w placówkach wychowania przedszkolnego	- 481 nauczycieli

Kadra pedagogiczna pracująca w bytomskich publicznych szkołach i placówkach oświatowych charakteryzuje się wysokimi kwalifikacjami i doświadczeniem zawodowym. Stopień zawodowy nauczyciela mianowanego w 2014 r. posiadało 601 nauczycieli, natomiast stopień nauczyciela dyplomowanego – 1 677 nauczycieli.

Wykres nr 19: Liczba nauczycieli zatrudnionych w bytomskich szkołach publicznych i placówkach oświatowych na przestrzeni lat 2010–2014

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Edukacji UM

Zajęcia pozalekcyjne

W roku 2014 swoją działalność prowadziło 1 510 kół zajęć pozalekcyjnych, w których uczestniczyło ok. 15 887 uczniów. Zajęcia pozalekcyjne realizowane były w ramach dodatkowych godzin pracy nauczycieli wynikających m.in. z art. 42 Karty Nauczyciela, co nie generowało dodatkowych kosztów. Szczegółowy podział zajęć przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 24: Zestawienie i podział zajęć pozalekcyjnych w bytomskich szkołach publicznych

Lp.	Rodzaj zajęć	Szkoły podstawowe			Gimnazja			Szkoły ponadgimnazjalne		
		liczba uczniów	liczba kół	liczba nauczycieli	liczba uczniów	liczba kół	liczba nauczycieli	liczba uczniów	liczba kół	liczba nauczycieli
1.	Ogółem, w tym:	8 054	723	723	5 002	460	460	2 831	327	327
2.	koło informatyczne	421	30	30	226	16	16	151	17	17
3.	koło techniczne	115	12	12	91	9	9	99	5	5
4.	koło przedmiotowe	2 876	272	272	3 090	280	280	1 448	162	162
5.	koło artystyczne	1 706	156	156	512	40	40	313	28	28
6.	koło sportowe	1 297	98	98	587	52	52	542	76	76
7.	koło turystyczno-krajoznawcze	96	8	8	75	6	6	24	3	3
8.	inne zajęcia pozalekcyjne	1 543	147	147	421	57	57	254	36	36

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Realizacja przedmiotu podstawy przedsiębiorczości w szkołach ponadgimnazjalnych

Przedmiot podstawy przedsiębiorczości jest realizowany w ramach kształcenia zawodowego i ogólnego przez szkoły ponadgimnazjalne. Wśród działań realizowanych w ubiegłym roku należy wymienić:

- działania podejmowane przez I LO im. Jana Smolenia w Bytomiu, w którym podstawy przedsiębiorczości realizowano na bazie programu nauczania Ekonomia Stosowana. W roku 2014 uczniowie realizowali projekty „Moje finanse” w kl. I oraz „Młodzieżowe miniprzedsiębiorstwo” w kl. I/II. W szkole działało 5 firm młodzieżowych, które uczestniczyły w międzynarodowym programie Enterprise without Borders polegającym na wymianie informacji i doświadczeń w prowadzeniu współpracy z młodzieżowymi miniprzedsiębiorstwami z różnych krajów świata;
- działania szkolnego Klubu Przedsiębiorczości Zespołu Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Bytomiu, którymi były m.in. zorganizowanie szkolnego etapu Olimpiady Przedsiębiorczości oraz obchodów Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości. Ponadto w szkole odbyły się zajęcia pt.: „Zakładanie i prowadzenie swojej działalności gospodarczej”;
- realizację projektu „English breakfast” przez młodzież Zespołu Szkół Usługowo-Rzemieślniczych w ramach programu e-twinning, w ramach którego uczniowie korespondowali w j. angielskim ze szkołami w Wielkiej Brytanii, Francji, Węgier i Grecji i dzięki czemu rozwijali swoje umiejętności językowe, a przede wszystkim poznawali typowe słownictwo związane ze swoim zawodem.

Ponadto uczniowie brali także udział w:

- konkursach i olimpiadach, tj. w:
 - olimpiadzie Ekonomicznej,
 - olimpiadzie wiedzy o przedsiębiorczości,
 - konkursie na scenariusz lekcji podstaw przedsiębiorczości,
 - konkursie na esej o tematyce ekonomicznej,
 - SIGG – Szkolnej Internetowej Grze Giełdowej,
- warsztatach, tj.:
 - „Dbam o swoją przyszłość” prowadzonych przez pracowników – wolontariuszy firmy AXA,
 - „Autoprezentacja na papierze – jak poprawnie pisać CV i list motywacyjny” w ramach współpracy ze Szkolnym Ośrodkiem Kariery,
 - „Rozmowa kwalifikacyjna” w ramach współpracy ze Szkolnym Ośrodkiem Kariery,
 - na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach,
- a także projektach i programach, tj.:
 - „Przedsiębiorczość przy tablicy”,
 - „Dzień Przedsiębiorczości”,
 - „Mam zawód – mam pracę w regionie”.

Oprócz tego grupa doradców zawodowych z Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Wojciecha Korfańskiego w Bytomiu zorganizowała dla uczniów klas II i III gimnazjum zajęcia o tematyce: Samopoznanie; Poznajemy zawody; Planujemy karierę zawodową; Lokalny rynek pracy; Ścieżki edukacyjne; Komunikacja interpersonalna (autoprezentacja), natomiast dla uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych – warsztaty o tematyce: Reforma szkolnictwa zawodowego, a wymagania pracodawców. Przeprowadzono także indywidualne rozmowy z zakresu planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej z uczniami III klas gimnazjum, ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych oraz słuchaczami Centrum wg zgłaszanego zapotrzebowania. Dla słuchaczy zorganizowano także spotkania z przedstawicielami Komendy Miejskiej Policji w Bytomiu, Wojskowej Komendy Uzupełnień w Gliwicach, Agencji Pracy Tymczasowej A&J PARTNERS oraz Państwowej Inspekcji Pracy w Katowicach. Tematyką spotkań była możliwość zatrudnienia w służbach mundurowych, praca tymczasowa i ochrona pracy. Oprócz tego dla słuchaczy Centrum Kształcenia Ustawicznego zorganizowano zajęcia z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej natomiast we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Bytomiu warsztaty o nazwie „Trendy na rynku pracy” i „Samoocena predyspozycji zawodowych”.

Ważnym elementem w zakresie edukacji ekonomicznej i przedsiębiorczości jest miejski konkurs pn.: „Bytomski Przedsiębiorca Jutra”, będący swego rodzaju podsumowaniem działalności szkół ponadgimnazjalnych w realizacji podstaw przedsiębiorczości.

Inne przedsięwzięcia i inicjatywy z dziedziny oświaty realizowane w 2014 roku

W 2014 r. bytomskie szkoły i placówki wychowania pozaszkolnego prowadziły współpracę z instytucjami krajowymi i zagranicznymi, w tym m.in. z:

- Instituto Comprensivo „Maraziti” z Włoch oraz Scoala nr 1 Paunesti z Rumunii w ramach realizacji projektu pn. „Liked and Known” w ramach projektu e-Twinning,

- Zakładna Szkoła OHRADA we Vsetinie (Republika Czeska), która polegała na wzajemnych wizytach uczniów i nauczycieli podczas organizowanych przez szkoły zawodów sportowych,
- dziećmi i nauczycielami wybranych szkół z Hiszpanii, Szwecji, Czech i Anglii w związku z udziałem w programie Comenius, w ramach którego realizowany był projekt „Stare opowieści i legendy w nowych technologiach”,
- międzynarodową firmą Linetech Aircraft Maintenance, w której uczniowie odbyli praktyki i staże zawodowe,
- firmą Liebherr i szkołą przyzakładową firmy w ramach realizacji przez uczniów programu unijnego Leonardo da Vinci oraz Erasmus +,
- uczniami i nauczycielami z Hiszpanii, Włoch, Węgier i Turcji, w ramach realizacji międzynarodowego projektu wymiany i współpracy COMENIUS „Dbłość o planetę w wymiarze lokalnym”,
- firmą MEP Europrojects Granada w Hiszpanii oraz Euroyouth z Portugalii, które zorganizowały dla uczniów bytomskiej szkoły wyjazd do Hiszpanii i Portugalii,
- Sistema Trismo – Rimini z Włoch w ramach realizacji programu Leonardo da Vinci,
- Międzynarodowym Stowarzyszeniem Instytucji Czasu Wolnego Dzieci i Młodzieży przy Radzie Europy,
- Międzynarodowym Stowarzyszeniem Szant i Pieśni Morskich.

W 2014 r. w bytomskich przedszkolach miejskich wprowadzono czytniki rejestrujące czas pobytu dziecka w placówce. Wprowadzone rozwiązanie techniczne przyczyniło się do faktycznego określenia czasu pobytu dziecka w przedszkolu z dokładnością minutową, w oparciu o zasadę ekwiwalentności świadczeń wynikającą z kodeksu cywilnego. Zapis elektroniczny ułatwia rodzicom udokumentowanie ponoszonych kosztów za pobyt dziecka w placówce i stanowi podstawę ewentualnych roszczeń ze strony rodzica lub przedszkola. Poprzez sprawniejszą identyfikację płatnika - system ułatwił także egzekwowanie należności.

Publiczne placówki wychowania pozaszkolnego

W 2014 r. kontynuowały działalność dwie bytomskie publiczne placówki wychowania pozaszkolnego, tj.:

- Młodzieżowy Dom Kultury nr 1 przy ul. Powstańców Warszawskich 12,
- Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 przy ul. Ks. Popiełuszki 9.

Celem ich działań jest prowadzenie zajęć wspierających rozwój dzieci i młodzieży, kształtowanie i udoskonalanie umiejętności spędzania czasu wolnego, pogłębianie wiedzy oraz rozwijanie zainteresowań twórczych m.in. plastycznych, muzycznych, aktorskich, wokalnych, literackich, tanecznych, sportowych i naukowych.

Tabela nr 25: Działalność bytomskich placówek wychowania pozaszkolnego w roku 2014

MDK	Liczba działań	Liczba pracowni	Liczba kół i zespołów	Liczba uczestników zajęć stałych	Tygodniowa liczba godzin zajęć dydaktyczno-wychowawczych	Liczba imprez	Liczba uczestników imprez
Ogółem:	7	29	227	4 775	909	163	14 394
MDK nr 1	4	18	123	3 108	530	53	7 980
MDK nr 2	3	11	104	1 667	379	110	6 414

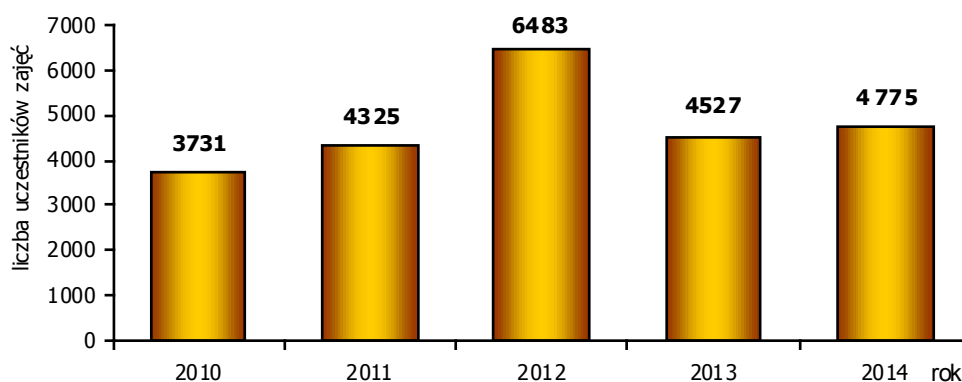
źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Zajęcia odbywały się również poza siedzibami Miejskich Domów Kultury, w następujących punktach zamiejscowych:

- Zajęcia prowadzone przez MDK nr 1 w:
 - Klubie „Relaks” Bytomskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, ul. Zabrzeńska 78,
 - Szkole Podstawowej nr 45 przy ul. Zakątek 20,
 - Szkole Podstawowej nr 37 przy ul. Narutowicza 9,
 - Szkole Podstawowej nr 38 przy ul. Korczaka 1,

- Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych przy Pl. Sobieskiego 1,
- Ośrodku Wodnym – Przeczyce.
- Zajęcia prowadzone przez MDK nr 2 w:
 - Klubie „Muza” Spółdzielni Mieszkaniowej „Miechowice” przy ul. Felińskiego 19,
 - Szkole Podstawowej nr 33 przy ul. Matki Ewy 9,
 - Szkole Podstawowej nr 54 przy ul. Reptowska 86,
 - Gimnazjum nr 8 przy ul. Worpie 14-16,
 - Przedszkolu Miejskim nr 36 przy ul. Ks. Popiełuszki 11,
 - Szkole Podstawowej nr 21 przy ul. Raclawicka 17,
 - Bytomskim Ośrodku Edukacji/Centrum Kształcenia Praktycznego w Śródmieściu przy ul. Miarki 2,
 - Niepublicznym Katolickim Przedszkolu „Ochronka” przy ul. Ks. Popiełuszki 6.

Wykres nr 20: Liczba uczestników zajęć stałych prowadzonych przez bytomskie placówki wychowania pozaszkolnego w latach 2010–2014

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Edukacji UM

Najważniejsze osiągnięcia krajowe i międzynarodowe uczniów bytomskich szkół publicznych i placówek oświatowych

W roku 2014 uczniowie bytomskich szkół i placówek oświatowych uczestniczyli w licznych konkursach, turniejach i zawodach na szczeblu miejskim, wojewódzkim, krajowym i międzynarodowym. Do szczególnych osiągnięć uczniów należy zaliczyć:

- **Szkoła Podstawowa nr 38**
 - II miejsce w IX Mistrzostwach Polski Karate Tsunami,
 - I miejsce w kategorii klas I – III w Wojewódzkim Konkursie Poetyckim X edycji Antologii Poezji Dziecięcej dla ucznia klasy drugiej.
- **Szkoła Podstawowa nr 46**
 - I miejsce w Ogólnopolskim Konkursie Ortograficznym.
- **Szkoła Podstawowa nr 43**
 - I miejsce w Ogólnopolskiej Olimpiadzie z języka niemieckiego *Odkrywca 2014*,
 - nagroda II stopnia (wynik bardzo dobry) w Ogólnopolskim Konkursie Języka Angielskiego *FOX 2014*,
 - III miejsce w Ogólnopolskiej Olimpiadzie z języka niemieckiego *Odkrywca 2014*.
- **Szkoła Podstawowa nr 51**
 - uzyskanie certyfikatu MEN „Szkoła w Ruchu”,
 - uzyskanie certyfikatu CEO i ECS „Jesteśmy solidarną szkołą”,
 - uzyskanie certyfikatu MEN, ORE i CEO „Szkoły gotowej na TIK” w ramach programu „Aktywna Edukacja”,
 - uzyskanie wyróżnienia w konkursie „Szkoła przyjazna dla każdego” organizowanego przez Instytut Inicjatyw Pozarządowych.
- **Szkoła Podstawowa nr 54**
 - I miejsce w Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym „Moja Polska w 2050”r.,
 - II miejsce w XVII Ogólnopolskim Konkursie Poetyckim „Nadchodzące pokolenie”,
 - I miejsce w Ogólnopolskim Turnieju Tańca Towarzyskiego „Polanicka Wiosna”,
 - Wyróżnienie w Międzynarodowym Konkursie Grafiki Komputerowej,

- V miejsce w Międzynarodowym Turnieju International Judo BalticCup,
- III miejsce w turnieju szpady – Mini Wawel Dragon Trophy.
- **Gimnazjum Mistrzostwa Sportowego**
- złote medale w judo zdobyte na Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży.
- **I Liceum Ogólnokształcące**
- Znak Jakości Szkoły „Srebrna Tarcza” dla najlepszych polskich szkół wg Ogólnopolskiego Rankingu Liceów Ogólnokształcących 2014 organizowanego przez PERSPEKTYWY. 23 miejsce w Rankingu Maturalnym Liceów Ogólnokształcących 2013,
- Stypendium Ministra Edukacji Narodowej dla Przemysława Słoty ucznia kl. II d za wybitne osiągnięcia edukacyjne w roku szkolnym 2013/2014,
- Srebrny medal z fizyki w Międzynarodowej Konferencji Młodych Naukowców ICYS 2014 w Belgradzie dla Przemysława Słoty.
- **Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5**
- I miejsce w 59 Ogólnopolskim Konkursie Recytatorskim,
- I miejsce w zawodach łucznictwa polowego w kategorii łuk goły w II Mistrzostwach Polski FIELD WA 2014,
- I miejsce w XXIII edycji Ogólnopolskiej Olimpiady „Promocja Zdrowego Stylu Życia” „Eskulapiada 2014” w etapie rejonowym dla Klaudii Krzyżańskiej.
- **Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 7**
- I miejsce w Mistrzostwach Polski Młodszych Juniorów w hokeju na lodzie.
- **Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 11**
- I miejsce – Ogólnopolski Konkurs „Omnibus” – Gimnazjum,
- I miejsce – Ogólnopolski Konkurs „Alfik humanistyczny” – Gimnazjum,
- I miejsce – Ogólnopolski Konkurs „Omnibus” – Szkoła Podstawowa.
- **Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich**
- II miejsce w Ogólnopolskim Konkursie Gastronomicznym - 8 Smaków Europy,
- I miejsce w Okręgowym Konkursie - Bytomski Przedsiębiorca Jutra,
- III miejsce w IV Międzyszkolnym Konkursie Wiedzy Hotelarskiej im. Ch. K. Willsona.
- **Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących**
- II miejsce w Ogólnopolskim Konkursie Poetyki Młodych „Nadchodzące pokolenie”,
- II miejsce w Miejskim Konkursie Wiedzy o krajach anglojęzycznych,
- II miejsce w XVIII Konkursie Wiedzy Technicznej,
- I nagroda w III Ogólnopolskim Konkursie na najlepszą animację, grafikę komputerową i film dokumentalny,
- I miejsce w Konkursie filmowym Lipińskie kadrowanie,
- II miejsce Regionalny Konkurs Młody Mechatronik,
- III miejsce w Finale Ogólnopolskiego Konkursu Informatycznego,
- I i II miejsce (freestyle) i I miejsce (lego Construction) w Międzynarodowym Turnieju Robotów Robotictournament.
- **Zespół Szkół Usługowo-Rzemieślniczych**
- II miejsce w XIX Ogólnopolskim Turnieju na Najlepszego Ucznia w Zawodzie Piekarz (Wrocław 2014 r.),
- I miejsce w XIV edycji Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy o zasadach bezpieczeństwa i higieny pracy dla uczniów z zakładów rzemieślniczych (etap regionalny).
- **Zespół Szkół Mechaniczno-Elektronicznych**
- współpraca przy organizacji zagranicznych staży zawodowych dla uczniów szkoły w ramach funduszy europejskich w Wielkiej Brytanii (Portsmouth i Plymouth),
- współpraca przy organizacji wizyty studyjnej przedstawicieli szkoły i WE UM w Bytomiu w Hiszpanii.
- **Państwowe Szkoły Budownictwa - Zespół Szkół**
- Złota Odznaka Honorowa *Zasłużony dla Województwa Śląskiego*,
- 1 laureat i 3 finalistów finału ogólnopolskiego w Olimpiadzie Wiedzy i Umiejętności Budowlanych,
- III miejsce w finale zawodów ogólnopolskich w Turnieju Budowlanym *Złota Kielnia*.
- **Zespół Policealnych Szkół Medyczno-Społecznych**
- I i IV miejsce w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Wiedzy Asystentek i Higienistek Stomatologicznych w Warszawie.
- **Młodzieżowy Dom Kultury nr 1**
- I miejsce w Ogólnopolskim Festiwalu Piosenki Turystycznej „Przy Kominku”,
- I miejsce i 2 wyróżnienia w Ogólnopolskim konkursie plastycznym „Aniołowo”,
- II miejsce w Ogólnopolskim dziecięcym festiwalu muzyki elektronicznej,

- III miejsce w Europejskiej Integracji muzycznej,
- Wyróżnienie na Festiwalu modeli redukcyjnych,
- Nagroda w XIII Międzynarodowym Konkursie Plastycznym „SALVADOR DALI – PALETA SNÓW”,
- Srebrny Medal Mistrzostw polski do lat 15 w Brydżu Sportowym,
- III miejsce w Drużynowych Mistrzostwach Polski młodzieży szkolnej w Brydżu sportowym,
- III miejsce na Mistrzostwach polski Juniorów – turniej teamów,
- I miejsce w Mistrzostwach Świata Juniorów do lat 15 w Brydżu sportowym,
- I miejsce w szermierce na VII Memoriale J. Janikowskiego,
- III miejsce w Turnieju o „Miecz Zerwikaptur Longinusa Podbięty”.
- **Młodzieżowy Dom Kultury nr 2**
- I miejsce w XVIII Międzynarodowym Konkursie Modeli Redukcyjnych.
- **Centrum Kształcenia Ustawicznego - Uniwersytet Trzeciego Wieku**
- 2 srebrne medale i 3 brązowe dla słuchaczy Uniwersytetu zdobyte w VI Ogólnopolskiej Olimpiadzie UTW i Organizacji Senioralnych w Łazach,
- Grand Prix w Konkursie Plastycznym, I nagroda w Konkursie na Monodram, II i III nagroda w Konkursie Literackim oraz II nagroda dla Chóru Wrzosa Jesieni w Konkursie Muzycznym zdobyte na VII Warszawskich Juwenaliach Uniwersytetów III Wieku.

Stypendia i nagrody Prezydenta Miasta Bytomia przyznawane wyróżniającym się uczniom i studentom

W 2014 r. wpłynęło 139 wniosków o przyznanie nagrody dla uczniów i studentów posiadających wybitne osiągnięcia naukowe, artystyczne i sportowe. Łącznie przyznano 63 nagrody finansowe i rzeczowe o łącznej wartości 65,0 tys. zł, tj.:

- 17 nagród rzeczowych dla uczniów szkół podstawowych,
- 19 nagród finansowych dla uczniów gimnazjów,
- 21 nagród finansowych dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- 6 nagród finansowych dla studentów.

W 2014 r. wpłynęło także 8 wniosków o przyznanie stypendiów „Młode Talenty”. Przyznano 5 stypendiów w wysokości 300 zł miesięcznie przez okres 10 miesięcy.

Ponadto 13 uczniów szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez miasto Bytom oraz uczniów Centrum Kształcenia Zawodowego otrzymali nagrody Prezesa Rady Ministrów. Także 2 uczniów bytomskich szkół artystycznych, dla których organem prowadzącym jest Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymało nagrody resortowe.

Nagrody i odznaczenia dla nauczycieli

W roku 2014 z okazji *Dnia Edukacji Narodowej* – 8 nauczycieli wyróżniono Medalami Komisji Edukacji Narodowej, a 7 nauczycieli wyróżniono Nagrodami Śląskiego Kuratora Oświaty. Ponadto przyznano 4 Złote Medale, 10 Srebrnych Medali oraz 1 Brązowy Medal za Długoletnią Służbę.

Prezydent Miasta Bytomia wyróżnił swoją nagrodą 70 nauczycieli, którzy osiągnęli znaczące rezultaty w kierowaniu i zarządzaniu placówkami oświatowymi oraz posiadali duży dorobek w pracy pedagogicznej.

Edukacja osób dorosłych w publicznych placówkach oświatowych

Placówką ukierunkowaną na edukację osób dorosłych jest Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Wojciecha Korfańtego. Strukturę organizacyjną Centrum Kształcenia Ustawicznego w roku 2014 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 26: Typy szkół, liczba oddziałów, słuchaczy oraz absolwentów CKU w roku szkolnym 2013/2014

Lp.	Typ szkoły	Liczba oddziałów		Liczba uczniów		Absolwenci
		Ogółem	Klas I	Ogółem	Klas I	System zaoczny i wieczorowy
1.	Ogółem, w tym:	48	8	930	150	161
2.	IX Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	20	3	482	70	61
3.	IX Liceum Profilowane dla Dorosłych	0	0	0	0	10
4.	Technikum nr 8 dla Dorosłych	2	0	34	0	10
5.	Technikum Uzupełniające nr 7 dla Dorosłych	4	0	64	0	21
6.	Szkoła Policealna nr 7 dla Dorosłych	14	4	196	69	33
7.	Gimnazjum nr 2 dla Dorosłych	8	1	154	11	26

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Oprócz kształcenia w formach szkolnych, CKU prowadzi kształcenia w formach pozaszkolnych. Ogółem w 2014 r. we wszystkich formach kształcenia, nie licząc kwalifikacyjnych kursów zawodowych, udział wzięło 175 osób. Oprócz tego CKU prowadzi także kształcenie ustawiczne w formach kursowych, które realizowane były w ubiegłym roku m.in. na zlecenie PUP w Bytomiu, PUP w Katowicach, MOPR w Bytomiu, Bytomskiego Ośrodka Edukacji oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ornontowicach. Zakres tematyczny dostosowany był do zgłaszanych potrzeb i obejmował m.in.:

- ☐ kosztorysowanie robót budowlanych,
- ☐ księgowość i rachunkowość,
- ☐ gospodarkę magazynową,
- ☐ handel,
- ☐ kierowanie pojazdami (wózki jezdniowe z napędem silnikowym),
- ☐ zasady posługiwania się dokumentacją techniczną,
- ☐ obsługę programów komputerowych,
- ☐ ochronę mienia,
- ☐ obsługę stacji paliw,
- ☐ obsługę administracyjno-biurową,
- ☐ uprawnienia elektryczne SEP,
- ☐ metodykę i organizację kształcenia w formach pozaszkolnych.

W ramach CKU w Bytomiu działa Uniwersytet Trzeciego Wieku. W roku szkolnym 2013/2014 w zajęciach uczestniczyło 558 słuchaczy, dla których zorganizowano m.in.:

- ☐ 17 wykładów otwartych z historii powszechnej i historii Polski, nauk medycznych, historii literatury, politologii, nauk o ziemi i historii kabaretu;
- ☐ lektoraty z j. angielskiego, j. niemieckiego, j. francuskiego, j. włoskiego oraz j. rosyjskiego dla 32 grup, w których wzięło udział 376 słuchaczy;
- ☐ warsztaty z obsługi komputera i korzystania z Internetu dla 18 grup;
- ☐ zajęcia artystyczne: malarstwo, plastyka, robótki ręczne i rękodzieła artystycznego, śpiewu - Chór Bytomskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz spotkania Klubu ROMAN-tycznych;
- ☐ zajęcia usprawniające: fitness, taniec towarzyski i nowoczesny, gimnastyka, tenis stołowy, basen, Nordic Walking oraz Tai Chi.

Słuchacze Uniwersytetu uczestniczyli także w międzynarodowym projekcie „Międzypokoleniowe Mosty”, realizowanym wspólnie z partnerem słoweńskim w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” – Grundtvig – Wolontariat Seniorów. W ramach projektu w Centrum przez 3 tygodnie gościło 4 wolontariuszy-seniorów z Nowego Miasta ze Słowenii. W czasie pobytu w Bytomiu, wolontariusze spotkali się z bytomską młodzieżą, słuchaczami CKU oraz słuchaczami BUTW i prezentowali kulturę swojego kraju, regiony i miasta. Słuchacze-artysty Bytomskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku zostali

zaproszeni także do udziału w wystawie prac artystów nieprofesjonalnych ARTISIMA, która odbyła się w galerii Szyb Wilson w Katowicach.

Inwestycje i remonty

W roku 2014 w bytomskich szkołach i placówkach oświatowych przeprowadzono zadania inwestycyjne i remontowe na kwotę 5,1 mln zł, z czego ponad 4,6 mln zł pochodziło ze środków własnych gminy i powiatu, 0,4 mln zł z własnych dochodów szkół, natomiast 0,1 mln zł z zewnętrznych źródeł finansowania. Wśród najważniejszych zadań inwestycyjno–remontowych wymienić należy:

Zadania inwestycyjne, w tym m.in.:

- ☐ wykonanie boiska sportowego w SP nr 44,
- ☐ kontynuacja budowy szkolnej hali widowiskowo-sportowej przy SP nr 43,
- ☐ modernizacja boiska szkolnego przy ZSO nr 11,
- ☐ kontynuacja zadania termomodernizacji Przedszkola Miejskiego nr 14,
- ☐ prace modernizacyjne w budynku II LO oraz w Państwowych Szkołach Budownictwa – Zespole Szkół,
- ☐ wykonanie placu zabaw przy SP nr 16,
- ☐ przebudowa kuchni w Przedszkolu Miejskim nr 2,
- ☐ modernizacja placu zabaw przy Przedszkolu Miejskim nr 45,
- ☐ modernizacja instalacji CO. w Przedszkolu Miejskim nr 35,
- ☐ budowa ogrodzenia przy boisku szkolnym na terenie SP nr 28,
- ☐ remont nawierzchni boiska szkolnego przy SP nr 54,
- ☐ naprawa nawierzchni boiska wielofunkcyjnego w ZSS nr 3.

Remonty, w tym m.in.:

- ☐ wykonanie wewnętrznej instalacji hydrantowej w SP nr 3,
- ☐ remont dachu w SP nr 4,
- ☐ malowanie pomieszczeń oraz budowa ogrodzenia przy boisku szkolnym SP nr 28,
- ☐ naprawa nawierzchni boiska oraz remont sanitariatów w świetlicy w SP nr 33,
- ☐ montaż ogrodzenia w SP nr 37,
- ☐ wykonanie instalacji oświetlenia ewakuacyjnego, wykucie otworu i osadzenie drzwi w ZSO nr 7,
- ☐ remont sal lekcyjnych, gabinetu higienistki oraz sanitariatów dla sześciolatków w SP nr 38,
- ☐ wymiana CO. w SP nr 43,
- ☐ wykonanie części ogrodzenia szkoły, usunięcie nawierzchni boiska oraz remont sal lekcyjnych i instalacji elektrycznej w SP nr 46,
- ☐ częściowa wymiana okien w salach w Przedszkolu Miejskim nr 10,
- ☐ naprawa elewacji Przedszkola Miejskiego nr 12,
- ☐ remont wewnętrznej instalacji w Przedszkolu Miejskim nr 20,
- ☐ wymiana czujników gazu oraz remont sanitariatów w Przedszkolu Miejskim nr 30,
- ☐ renowacja parkietów w 3 salach oraz remont instalacji sanitarnej i deszczowej w Przedszkolu Miejskim nr 39,
- ☐ remont i konserwacja kominów, wymiana drzwi wewnętrznych oraz części okien w Przedszkolu Miejskim nr 52,
- ☐ remont klatki schodowej w Przedszkolu Miejskim nr 53,
- ☐ naprawa instalacji odgromowej oraz remont dachu w Przedszkolu Miejskim nr 59,
- ☐ remont zmywalni, dachu, łazienki oraz parkietu w Przedszkolu Miejskim nr 63,
- ☐ cyklinowanie parkietu w Gimnazjum nr 11,
- ☐ adaptacja pomieszczenia biblioteki na salę do zajęć artystycznych w Gimnazjum nr 15,
- ☐ remont łazienki z przystosowaniem ubikacji dla dzieci klas młodszych w ZSO nr 1 – SP Specjalnej nr 2,
- ☐ remont podłóg w sali oraz siłowni ZSO nr 3,
- ☐ remont parkietu sali gimnastycznej, wymiana instalacji wewnętrznych, wykonanie i zabudowa balustrady przy wejściu do budynku oraz remont sanitariatów w ZSO nr 5,
- ☐ naprawa ogrodzenia, dachu, malowanie klatki schodowej oraz remont komina kotłowni w ZSP nr 3,
- ☐ wykonanie pokrycia dachu powłoką z filtrem UV w ZSS nr 6,
- ☐ remont części holu, sanitariatów dziewcząt, wymiana okna w sali gimnastycznej oraz malowanie korytarzy w I LO,

- przebudowa centrali telefonicznej i wymiana rozdzielni elektrycznej w V LO Mistrzostwa Sportowego,
- roboty instalacyjne CO. – wymiana pompy obiegowej oraz remont instalacji elektrycznej w ZSO nr 2,
- remont dachu w ZSUR,
- remont CO. świetlicy oraz podcieni w SP nr 54,
- remont w pomieszczeniu socjalnym, sal lekcyjnych, wymiana izolacji cieplnej, remont w pomieszczeniach sanitarnych w Gimnazjum nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi,
- remont pracowni językowej, toalet nauczycielskich i uczniowskich, montaż drzwi, malowanie korytarza, pomieszczenia pomocniczego i sali multimedialnej, a także wymiana gumolitu w ZSGH,
- malowanie pokoi gościnnych, ścian oraz demontaż i montaż nowej wykładziny na korytarzu w PSB – Zespole Szkół,
- remont pracowni szkolnej w Zespole Policealnych Szkół Medyczno-Społecznych.

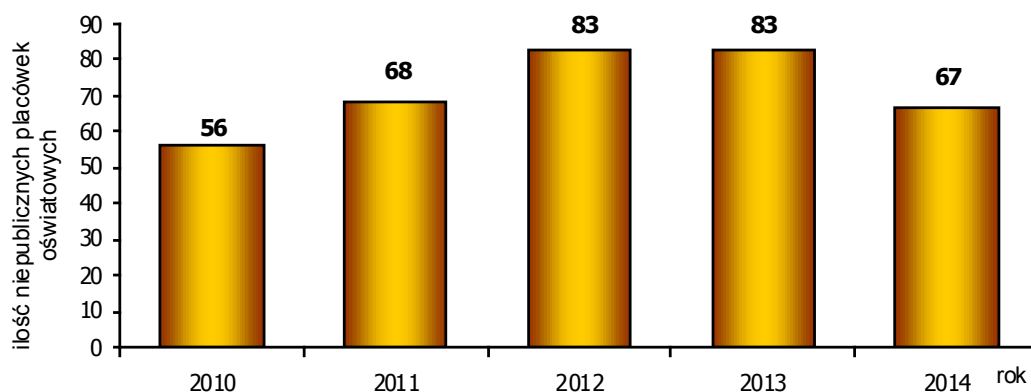
Niepubliczne placówki oświatowe

Na koniec 2014 r. zarejestrowanych było w Bytomiu 67 niepublicznych placówek oświatowych (nie licząc niepublicznych szkół wyższych). Wśród nich zarejestrowano 14 szkół i placówek:

- Szkoła Policealna dla Dorosłych Edukacja,
- LO dla Dorosłych CEiB KOPERNIK w Bytomiu,
- Szkoła Policealna dla Dorosłych CEiB KOPERNIK w Bytomiu,
- Policealna Szkoła Kosmetyczna Siódemka,
- Społeczna Zintegrowana Szkoła Sportowa Zintegrowani,
- LO dla Dorosłych w Bytomiu ZDZ w Katowicach,
- SIGMA Szkoła Podstawowa dla Dorosłych,
- SIGMA Gimnazjum dla Dorosłych,
- SIGMA Policealna Szkoła dla Dorosłych,
- SIGMA LO dla Dorosłych,
- ALFA Policealna Szkoła Rozwoju Zawodowego Bytom,
- ALFA LO dla Dorosłych Bytom,
- ALFA G dla Dorosłych Bytom,
- CKU KALIPSO.

Równocześnie w związku z brakiem naboru i w wyniku zmian w ustawie o systemie oświaty dotyczących struktury szkół ponadgimnazjalnych nastąpiło wyrejestrowanie 30 szkół i placówek z ewidencji placówek niepublicznych w Bytomiu.

Wykres nr 21: Ilość niepublicznych placówek oświatowych funkcjonujących na terenie Bytomia na przestrzeni lat 2010–2014

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Edukacji UM

Tabela nr 27: Niepubliczne placówki oświatowe w roku 2014

Lp.	Typy placówek	Liczba
1.	Przedszkola	6
2.	Szkoły podstawowe	3
3.	Gimnazja	5
4.	Licea ogólnokształcące	13
6.	Technika	1
7.	Technika Uzupełniająca	1
9.	Szkoły policealne	15
10.	Niepubliczne centra kształcenia ustawicznego	4
11.	Pozostałe niepubliczne placówki oświatowe	17
12.	Niepubliczne ośrodki doskonalenia nauczycieli	1
13.	Inne (OREW)	1
14.	Razem	67

źródło: dane Wydziału Edukacji UM

Szkolnictwo wyższe

W roku 2014 na terenie Bytomia działały następujące szkoły wyższe:

Polsko – Japońska Akademia Technik Komputerowych w Warszawie

Zamiejscowy Wydział Informatyki w Bytomiu

**Centrum Badawczo-Rozwojowe Polsko – Japońskiej Akademii Technik Komputerowych
41-902 Bytom, Aleja Legionów 2**

(Placówka niepubliczna, działająca na terenie Bytomia od 2003 r. Od 2014 r. prowadzi działalność dydaktyczną w formie studiów podyplomowych)

Jako Ośrodek Badawczo-Rozwojowy jednostka realizuje projekty badawcze z zakresu wykorzystania nowoczesnych technologii informatycznych m.in. w medycynie - laboratorium analizy ruchu Human Motion Lab (HML), w rozrywce (gry komputerowe, reklamy, teledyski itp.) oraz w obszarach związanych z budową systemów na rzecz podnoszenia bezpieczeństwa publicznego i obronności państwa.

Na Wydziale Zamiejscowym Informatyki PJATK w Bytomiu prowadzone są także studia podyplomowe na kierunkach: bazy danych i ich aplikacje, grafika komputerowa, sieci komputerowe oraz kursy z języka japońskiego i zajęcia w ramach Lokalnej Akademii Cisco.

Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna im. Ludwika Solskiego w Krakowie

Zamiejscowy Wydział Teatru Tańca w Bytomiu

41-902 Bytom, ul. Piłsudskiego 24a

(Placówka publiczna, działająca na terenie Bytomia od 2008 r.)

Na Wydziale Teatru Tańca prowadzone są 4,5 letnie studia stacjonarne na kierunku Aktorstwo. Do września 2014 r. kształciło się 110 studentów, natomiast od października 114 studentów.

Politechnika Śląska w Gliwicach

Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Bytomiu

Wydziału Transportu

41-902 Bytom, ul. Wrocławska 120

(Placówka publiczna, działająca na terenie Bytomia od 2001 r.)

W ramach tego Wydziału prowadzone są studia inżynierskie na kierunku Transport.

W 2014 r. kształciło się łącznie 31 studentów. W roku akademickim 2014/2015 Wydział Transportu nie prowadzi działalności dydaktycznej w Bytomiu.

Wyższa Szkoła Ekonomii i Administracji w Bytomiu

41-907 Bytom, ul. A. Frycza Modrzewskiego 12

(Placówka niepubliczna, działająca na terenie Bytomia od 1996 r.)

Uczelnia kształci w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym na kierunkach Administracja, Ekonomia, Fizjoterapia, Kosmetologia, Ochrona Środowiska oraz Zarządzanie i Inżynieria Produkcji na poziomie I i II stopnia. WSEiA w Bytomiu prowadzi także studia podyplomowe o następujących specjalnościach: Ochrona własności intelektualnej i przemysłowej, Rachunkowość i podatki dla administracji publicznej i samorządowej oraz Prawo wyborcze.

Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach

Wydział Zdrowia Publicznego w Bytomiu

41-902 Bytom, ul. Piekarska 18

(Placówka publiczna, działająca na terenie Bytomia od 2001 r.)

W ramach Wydziału Zdrowia Publicznego prowadzone są studia I i II stopnia w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym na kierunkach Zdrowie publiczne, Dietetyka. W Bytomiu prowadzone są także studia III stopnia z dziedziny: nauki medyczne w dyscyplinie medycyna oraz nauki o zdrowiu.

W 2014 r. liczba studentów wynosiła 1 057, a status absolwenta uzyskało 147 osób.

Kolegium Nauczycielskie w Bytomiu

41-902 Bytom, ul. Chorzowska 22

(Placówka publiczna, działająca na terenie Bytomia od 1992 r.)

Kolegium kształci w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym na kierunkach: Edukacja muzyczna i edukacja przedszkolna; Zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i edukacja przedszkolna; Edukacja

przedszkolna i zintegrowana edukacja wczesnoszkolna; Pedagogika opiekuńcza i pedagogika resocjalizacyjna; Pedagogika resocjalizacyjna i pedagogika opiekuńcza. Są to studia licencjackie. Kolegium działa pod opieką naukową – dydaktyczną Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie i Akademii Muzycznej w Katowicach.

W 2014 r. w Kolegium Nauczycielskim kształciło się 380 słuchaczy. Od września 2014 r. w Kolegium Nauczycielskim kształci się 190 słuchaczy.

3.4 Ochrona zdrowia

W 2014 r. dla mieszkańców Bytomia usługi medyczne świadczyły placówki lecznictwa zamkniętego oraz publiczne i niepubliczne placówki lecznictwa ambulatoryjnego.

W ramach lecznictwa zamkniętego na terenie Bytomia nadal funkcjonowały 3 szpitale:

- Szpital Specjalistyczny Nr 1 przy ul. St. Żeromskiego 7,
- Szpital Specjalistyczny Nr 2 przy ul. St. Batorego 15,
- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 4 przy Al. Legionów 10.

W ramach lecznictwa ambulatoryjnego różnorodne świadczenia medyczne zapewniało:

- 42 poradnie specjalistyczne publicznych zakładów opieki zdrowotnej,
- 40 niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej,
- 26 gabinetów i praktyk stomatologicznych.

W mieście działało 57 aptek ogólnodostępnych, w tym 4 apteki działające całą dobę.

Tabela nr 28: Wybrane dane dot. funkcjonowania placówek lecznictwa zamkniętego, publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz Pogotowia Ratunkowego w Bytomiu w latach 2010-2014

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2010 r.	Stan na 31.12.2011 r.	Stan na 31.12.2012 r.	Stan na 31.12.2013 r.	Stan na 31.12.2014 r.
1.	Liczba oddziałów szpitalnych	30	32	31	30	37
2.	Liczba oddziałów klinicznych	8	8	8	8	7
3.	Liczba łóżek szpitalnych ogółem	1 630	1 620	1 542	1 486	1 304
4.	Łączna liczba przyjętych do szpitali pacjentów	50,4 tys.	48,7 tys.	45,1 tys.	46,3 tys.	62,0 tys.
5.	Średni czas pobytu pacjenta w szpitalu (w dniach):					
	- Szpital Specjalistyczny nr 1	8,1	8,1	9,1	8,3	6,5
	- Szpital Specjalistyczny nr 2	6,4	6,4	6,2	6,4	6,2
	- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 4	7,0	7,0	7,0	6,0	9,0
6.	Liczba pracowników medycznych w publicznych zakładach opieki zdrowotnej:					
	- lekarzy medycyny	373	431	418	511	490
	- lekarzy dentyistów	1	1	0	1	1
	- pielęgniarek	932	906	881	861	834
	- położnych	116	111	112	113	111
7.	Liczba pracowników medycznych w publicznych zakładach opieki zdrowotnej przypadających na 10 tys. mieszkańców:					
	- lekarze medycyny	22	26	26	32	31
	- lekarze dentyści	0	0	0	0	0
	- pielęgniarki	56	55	55	54	53
	- położne	7	7	7	7	7

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2010 r.	Stan na 31.12.2011 r.	Stan na 31.12.2012 r.	Stan na 31.12.2013 r.	Stan na 31.12.2014 r.
8.	Liczba wyjazdów Pogotowia Ratunkowego ogółem, w tym:	13 088	11 016	11 454	12 522	14 888
	- do zachorowań	11 943	9 256	9 657	10 330	12 144
	- do wypadków	1 145	1 760	1 797	2 192	2 744
9.	Ilość udzielonych porad specjalistycznych ogółem:	240,5 tys.	238,5 tys.	241,3 tys.	281,3 tys.	276,1 tys.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Polityki Społecznej UM.

W poradniach specjalistycznych publicznych zakładów opieki zdrowotnej udzielono 276,1 tys. porad, w tym 246,3 tys. dorosłym i 29,8 tys. dzieciom.

Z ogólnej liczby porad udzielonych dzieciom najczęściej dotyczyło porad chirurgicznych (9,9 tys.), otolaryngologicznych (5,7 tys.), chorób płuc i gruźlicy (3,4 tys.), neurologicznych i leczenia padaczek (2,7 tys.). Spośród porad udzielanych dorosłym największa ich liczba, podobnie jak w latach poprzednich, obejmowała porady chirurgiczne (24,2 tys.), diabetologiczne (16,9 tys.), urazowo-ortopedyczne (11,6 tys.), kardiologiczne (10,9 tys.).

Tabela nr 29: Dane dot. zachorowań na choroby społeczne i cywilizacyjne oraz liczby osób hospitalizowanych w latach 2010-2014

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2010 r.	Stan na 31.12.2011 r.	Stan na 31.12.2012 r.	Stan na 31.12.2013 r.	Stan na 31.12.2014 r.
1.	Liczba zachorowań na choroby społeczne i cywilizacyjne					
	Gruźlica	91	70	272	68	67
	Cukrzyca	178	2 942	1 506	1 731	233
	Nowotwory	4 110	7 858	7 403	5 645	3 640
	Choroby układu krążenia	5 490	9 001	9 964	9 608	5 669
	Nadciśnienie	413	2 030	1 163	2 019	569
	Zawał	13	475	269	427	19
	Otyłość	-	-	14	2	-
	Choroby psychiczne i alkoholizm	1 606	78	92	2 383	61
	Ogółem	11 901	22 454	20 683	21 883	10 258
2.	Liczba osób hospitalizowanych z powodu chorób społecznych i cywilizacyjnych					
	Gruźlica	4	50	4	26	26
	Cukrzyca	1 255	1 009	916	984	889
	Nowotwory	1 785	2 343	2 283	2 543	3 488
	Choroby układu krążenia	5.942	5 919	7 667	8 575	6 196
	Nadciśnienie	1 407	1 612	675	214	1 481
	Zawał	952	664	693	744	584
	Otyłość	-	-	226	2	-
	Choroby psychiczne i alkoholizm	704	815	738	448	518
	Alzheimer	-	-	21	44	-
	Ogółem	12 049	12 412	13 223	13 580	13 182

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Polityki Społecznej UM.

Liczba osób hospitalizowanych z powodu chorób społecznych i cywilizacyjnych w 2014 r. wynosiła 13 182 i w stosunku do 2013 r. zmniejszyła się o 398 osób. Hospitalizowano się, podobnie jak w latach poprzednich, głównie z powodu chorób układu krążenia oraz nowotworów.

W bytomskich szpitalach przeprowadzono remonty w kilku oddziałach szpitalnych oraz zakupiono nowy sprzęt medyczny, w tym:

w Szpitalu Specjalistycznym Nr 1:

- zakończono adaptację pomieszczeń na potrzeby Poradni Gruźlicy i Chorób Płuc oraz pracowni RTG oraz modernizację pomieszczenia do wydawania posiłków, mieszczącego się pomiędzy Poradnią Rehabilitacji Leczniczej a Poradnią Gruźlicy i Chorób Płuc, w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Adaptacja pomieszczeń parteru budynku głównego Szpitala Specjalistycznego Nr 1 w Bytomiu zlokalizowanego przy al. Legionów 49 w celu przeniesienia Poradni Gruźlicy i Chorób Płuc wraz z Pracownią RTG oraz poradni Rehabilitacji Leczniczej”,
- zakupiono sprzęt, aparaturę medyczną oraz wyposażenia dla Oddziału Reumatologii i Rehabilitacji, Oddziału Chorób Wewnętrznych i Diabetologii, Poradni Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Pracowni RTG w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Modernizacja bazy diagnostyczno-zabiegowej Szpitala Specjalistycznego Nr 1 w Bytomiu”,
- wykonano remont I i II piętra budynku nr 5 wraz z niezbędnymi pracami na innych kondygnacjach oraz dobudowę szybu windowego, zakup, dostawę i montaż dźwigu szpitalnego osobowo-towarowego z przystosowaniem dla osób niepełnosprawnych w budynku nr 3 w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa budynku B-3, B-5 i budowa łącznika pomiędzy budynkami Szpitala Specjalistycznego Nr 1 w Bytomiu.

w Szpitalu Specjalistycznym Nr 2 :

- zakupiono sprzęt medyczny, m.in. aparaturę do neuromonitoringu, kardiomonitor, kardiokrogramy, fotele ginekologiczne, pompy infuzyjne, aparat EEG.

w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Nr 4:

- w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Zaprojektowanie i wykonanie wielobranżowej modernizacji VIII piętra budynku B dla potrzeb Oddziału Otorynolaryngologii oraz pomieszczeń w budynku C2, po dyslokacji Oddziału Otorynolaryngologii wraz z zakupem pierwszego wyposażenia, w celu utworzenia 30-lóżkowego Oddziału Medycyny Paliatywnej z czasowym jego wykorzystaniem dla potrzeb Oddziału Chorób Płuc do momentu pozyskania kontraktu z NFZ w zakresie medycyny paliatywnej”, wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową, prace budowlane związane z modernizacją VIII piętra budynku B dla potrzeb Oddziału Otorynolaryngologii i adaptacją pomieszczeń w budynku C2 w celu utworzenia Oddziału Medycyny Paliatywnej oraz zakupiono wyposażenie do tworzonego w Szpitalu Oddziału Medycyny Paliatywnej.

W 2014 r. kontynuowano realizację programów z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia, a także profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych patologii społecznych.

Miejski Program Profilaktyki i Promocji Zdrowia

W ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia, realizowanego przy współpracy z Bytomskim Ośrodkiem Promocji Zdrowia podjęto działania w zakresie:

- profilaktyki chorób nowotworowych, układu krążenia (w tym: udarów mózgowych), chorób układu oddechowego, narządów ruchu, słuchu i wzroku,
- zajęć z ratownictwa medycznego (pierwsza pomoc przedlekarska w stanach zagrożenia życia i zdrowia),
- profilaktyki zakażeń HIV i AIDS wśród młodzieży szkolnej,
- przeciwdziałania zaburzeniom depresyjnym i nieprzystosowawczym (anoreksja i bulimia),
- prowadzenia zajęć gimnastyki rehabilitacyjnej dla osób niepełnosprawnych,
- prowadzenia zajęć gimnastyki korekcyjnej dla dzieci z nadwagą (udzielanie porad rodzicom),
- profilaktyki otyłości (gimnastyka usprawniająca dla dorosłych, edukacja nt. zdrowego odżywiania dla dzieci i młodzieży),
- profilaktyki uzależnień (prowadzenie edukacji zdrowotnej wśród młodzieży szkolnej na temat uzależnień od nikotyny, alkoholu, narkotyków, leków, substancji psychoaktywnych, itp.),
- profilaktyki wszawicy w środowisku nauczania i wychowania mająca na celu ograniczenie negatywnych skutków w zakresie zdrowia psychicznego i fizycznego dzieci,
- profilaktyki próchnicy i chorób przyzębia wśród dzieci.

W ramach zadań z zakresu ochrony, profilaktyki i promocji zdrowia oraz działań na rzecz osób niepełnosprawnych przeprowadzono otwarty konkurs ofert na realizację przedmiotowych zadań, w wyniku których przyznano dofinansowanie organizacjom pozarządowym i innym podmiotom niepublicznym. Podjęto współpracę z następującymi organizacjami: Polskim Stowarzyszeniem na

rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Bytomiu, Polskim Związkiem Niewidomych Okręg Śląski w Chorzowie, Rzymsko-Katolicką Parafią Najświętszego Serca Pana Jezusa Księża Jezuici, Rzymsko-Katolicką Parafią pw. Św. Jana Nepomucena, Regionalną Fundacją Pomocy Niewidomym w Chorzowie, Stowarzyszeniem Chorych na Stwardnienie Rozsiane Ich Opiekunów i Przyjaciół Zarząd Główny w Siemianowicach Śląskich, Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Intelktualnie „Fantazja”, Stowarzyszeniem Przyjaciół Szkoły Podstawowej Nr 4, Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Zagrożonych Wykluczeniem Społecznym „Pomost” w Bytomiu, Śląskim Oddziałem Okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża w Katowicach, Towarzystwem Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Bytomiu, Wspólnotą Amazonek „Ostoja” w Bytomiu, Związkiem Harcerstwa Polskiego Chorągiew Śląska w Katowicach.

W ramach zadań z zakresu pomocy społecznej przeprowadzono otwarty konkurs ofert na świadczenie w 2014 r. dziennej opieki nad dzieckiem z terenu miasta Bytomia w placówkach wsparcia dziennego.

Przeprowadzono także postępowania konkursowe na realizację zadań publicznych w zakresie:

- organizacji opieki nad dzieckiem w wieku do 3 lat prowadzonej w formie żłobka dla dzieci z terenu miasta Bytomia, w ramach którego wyłoniono wykonawcę – Stowarzyszenie na Rzecz Utrzymania Żłobka w Bytomiu, przy ul. Świętochłowickiej 3a,
- zapewnienie opieki hospicyjno-paliatywnej w domu chorego na rzecz mieszkańców miasta Bytomia, w ramach którego wyłoniono wykonawcę – Caritas Diecezji Gliwickiej, Stację Opieki w Bytomiu, przy ul. Matejki 18a.

Szpital Specjalistyczny nr 2 w Bytomiu realizował programy zdrowotne finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia, tj.:

- „Program profilaktyki raka piersi” – w dwóch etapach: podstawowym i pogłębionej diagnostyki,
- „Program badań prenatalnych”,
- „Program profilaktyki raka szyjki macicy” – w trzech etapach: podstawowym, diagnostycznym oraz diagnostyki pogłębionej.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Patologii Społecznych w Bytomiu

W zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz innych patologii społecznych i przeciwdziałania narkomanii przeprowadzono dwa otwarte konkursy ofert na realizację przedmiotowych zadań, w wyniku których przyznano dofinansowanie organizacjom pozarządowym i innym podmiotom niepublicznym, w tym m.in.:

- w zakresie profilaktyki alkoholizmu: Bytomskiemu Stowarzyszeniu Rodzin Abstynenckich „Odrodzenie” w Bytomiu, Fundacji Dom Nadziei w Bytomiu, Fundacji Pamięci Księdza Prałata Pawła Krafczyka w Bytomiu, Fundacji Klub Kontra w Bytomiu, Parafii Rzymsko-Katolickiej Najświętszego Serca Jezusa Księża Jezuici w Bytomiu, Parafii Rzymsko-Katolickiej św. Jana Nepomucena w Bytomiu, Stowarzyszeniu Absolwentów i Sympatyków I LO im. J. Smolenia „Smoleniacy” w Bytomiu, Stowarzyszeniu Klub Abstynentów „Przyszłość” w Bytomiu, Stowarzyszeniu na Rzecz Osób Zagrożonych Wykluczeniem Społecznym „Pomost” w Bytomiu, Stowarzyszeniu Opiekuńczemu im. św. Franciszka z Asyżu w Bytomiu, Stowarzyszeniu Przyjazna Ósemka w Bytomiu, Stowarzyszeniu Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Intelktualnie „Fantazja” w Bytomiu, Towarzystwu Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Bytomiu, Trzeźwościowemu Stowarzyszeniu Kulturalno-Turystycznemu w Katowicach, Zgromadzeniu Sióstr Służebnic Najświętszego Serca Jezusa Region Polska w Bytomiu, Stowarzyszeniu „Pomost” w Gliwicach, Związkowi Harcerstwa Rzeczypospolitej Okręg Górnośląski w Opolu Związkowi Harcerstwa Polskiego Chorągiew Śląska w Katowicach;
- w zakresie zwalczania narkomanii: Centrum Misji i Ewangelizacji Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP z siedzibą w Dzięgielowie.

W 2014 r. Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu w ramach swojej statutowej działalności:

- udzielało schronienia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie (skorzystało 55 osób),
- udzielało schronienia osobom będącym w kryzysie (skorzystało 15 osób),
- prowadziło konsultacje i terapię rodzinną w zakresie problemów opiekuńczo-wychowawczych (skorzystało 288 osób),

- prowadziło terapię indywidualną dla: osób stosujących przemoc w rodzinie (31 osób), osób doświadczających przemocy w rodzinie (82 osoby), osób uzależnionych (479 osób), osób współuzależnionych (176 osób), osób będących w kryzysie (zagrożonych samobójstwem – 14 osób), osób doświadczających przemocy seksualnej (18 osób), dorosłych dzieci alkoholików (DDA – 23 osoby), małżeństw i par (20 par), młodzieży z problemami okresu adolescencji (83 osoby), osób z innymi problemami (zaburzenia psychiczne, psychosomatyczne – 581 osób),
- prowadziło grupy: psychoedukacyjne dla osób doświadczających przemocy w rodzinie (26 osób), w ramach programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie (25 osób), edukacyjną dla osób uzależnionych (160 osób), wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie i współuzależnionych (4 osoby), edukacyjną dla rodziców „Szkoła dla rodziców” (57 osób),
- prowadziło zajęcia profilaktyczne i edukacyjne dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na temat: „Agresja i przemoc” (376 osób), „Alkohol” (184 osoby), „Narkotyki” (334 osoby), „Wybór partnera” (125 osób), „Uzależnienia” (1 725 osób), „Papierosy” (66 osób), „Uzależnienie od komputera” (659 osób), „Ja w relacji z samym sobą” (34 osoby),
- zorganizowało XII Konferencję HIV/AIDS, w której uczestniczyło 55 osób,
- prowadziło warsztaty edukacyjne dla pracowników różnych służb społecznych – 208 osób,
- uczestniczyło w 137 spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz grup roboczych,
- współpracowało z Policją poprzez: udział w czynnościach prowadzonych z udziałem osób nieletnich oraz osób poszkodowanych w wyniku przemocy, współpracę z pionem dochodzeniowo – śledczym pod kątem psychologicznej ochrony świadków, uczestniczenie w przesłuchaniach małoletnich świadków w trybie art. 185 a i b Kodeksu postępowania karnego w Prokuraturze; występowanie przed Sądem w charakterze świadka i biegłego;
- współpracowało ze szkołami, prowadząc pogadanki dla rodziców na następujące tematy: uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, przemocy w rodzinie, komunikacji w rodzinie, problemów opiekuńczo-wychowawczych (241 osób),
- udzielało interwencyjnego wsparcia psychologicznego na zlecenie innych służb (5 wyjazdów interwencyjnych),
- prowadziło: Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od narkotyków (72 osoby), Punkt Konsultacyjny udzielający porad prawnych (247 osób).

Z usług Izby Wyrzeźwień, funkcjonującej w strukturze Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu, w 2014 r. skorzystało 6 842 osoby.

3.5. Stan sanitarny miasta

Zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest czuwanie nad bezpieczeństwem sanitarno-epidemiologicznym mieszkańców. Prowadzenie systematycznych badań oraz dokonywanie okresowych ocen stanu sanitarnego umożliwia monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych. Ponadto PIS podejmuje działania mające na celu pobudzanie aktywności społecznej na rzecz własnego zdrowia, inicjowanie i wytyczanie kierunków przedsięwzięć zmierzających do zaznajomienia społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowanie zasad higieny i racjonalnego odżywiania oraz zapobiegania chorobom zakaźnym.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bytomiu w 2014 r. przeprowadzili 2 919 kontroli na terenie Bytomia. W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydano 816 decyzji administracyjnych zarządzających. Za stwierdzone w czasie kontroli uchybienia sanitarne nałożono 100 mandatów karnych na łączną kwotę 15 650 zł.

Tabela nr 30: Kontrole przeprowadzone na terenie Bytomia przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w latach 2010–2014

Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Ilość kontroli	1 955	2 033	2 409	2 684	2 919
Ilość wydanych decyzji ogółem, w tym:	640	818	716	202	816
- decyzje stwierdzające choroby zawodowe	36	34	26	18	25

Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Ilość nałożonych mandatów karnych	58	85	115	92	100

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bytomiu

Łącznie na terenie miasta w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody (w 13 punktach kontrolnych) oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano 120 próbek wody, w tym przebadano pod względem:

- fizykochemicznym – 119,
- bakteriologicznym – 114.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, smak, zapach, żelazo, mangan) stwierdzono w 4 próbkach wody. Ogółem wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Bytomia oceniono jako przydatną do spożycia.

W 2014 r. na terenie miasta eksploatowanych było 5 basenów kąpielowych krytych (1 przedszkolny, 2 szkolne, 2 rekreacyjne) oraz 1 sezonowy. Na podstawie przeprowadzonych badań (81 próbek wody, w tym kwestionowanych pod względem bakteriologicznym – 1) jakość wody w 5 basenach krytych i 1 sezonowym oceniono jako dobrą.

W okresie 12 miesięcy 2014 r. nadzorem objętych było 50 przedszkoli, w tym 6 niepublicznych. Skontrolowano 37 obiektów przedszkolnych, w wyniku których na 18 z nich wydano decyzje administracyjne prolongujące termin wykonania zarządzeń wydanych w latach wcześniejszych. Ponadto w roku sprawozdawczym wydano 3 nowe decyzje administracyjne dotyczące m.in.: braku osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania oraz braku mebli z certyfikatami dostosowanymi do zasad ergonomii.

W tym samym czasie pod nadzorem było 40 szkół różnych typów, w których przeprowadzono 27 kontroli. W ich wyniku wydano 4 nowe decyzje administracyjne zarządzające oraz 26 decyzji zmieniających termin wykonania zarządzeń.

Prowadzono także nadzór sanitarny nad 4 szpitalami na terenie Bytomia: Szpitalem Specjalistycznym Nr 2 w Bytomiu, SP ZOZ Wojewódzkim Szpitalem Specjalistycznym Nr 4 w Bytomiu, Szpitalem i Ambulatorium z Izłą Chorych Aresztu Śledczego w Bytomiu, Katolickim Ośrodkiem Rehabilitacyjno-Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży „Dom Nadziei”. W szpitalach łącznie przeprowadzono 47 kontroli. Ponadto skontrolowano 1 szpital będący pod nadzorem Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w związku z wystąpieniem ogniska zakażenia szpitalnego, w którym przeprowadzono 3 kontrole. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami sanitarno-higienicznymi wydano 3 decyzje administracyjne terminowe, które dotyczyły m.in.: malowania pomieszczeń, wymiany uszkodzonych dozowników na preparat do dezynfekcji rąk oraz podajników na ręczniki jednorazowego użytku, wymiany zniszczonej wykładziny podłogowej, zamontowania brakujących osłon na lampach, odnowienia zniszczonych mebli i sprzętu stanowiącego wyposażenie oddziałów, zakupu regału do przechowywania, zainstalowania lub wymiany uszkodzonych baterii przy punktach wodnych w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych. Reasumując, stan sanitarno-higieniczny szpitali z roku na rok ulega sukcesywnej poprawie. Stopniowo realizowane są obowiązki nałożone w wydanych decyzjach.

W ewidencji Stacji znajdowało się 1 677 zakładów branży spożywczej, zakładów materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz zakładów kosmetycznych. Ogółem skontrolowano 1 211 zakładów, co stanowi 72,2% wszystkich obiektów zewidencjonowanych przez Stację. Przeprowadzono 1 680 kontroli sanitarnych. Za uchybienia sanitarno-higieniczne nałożono 80 mandatów karnych na kwotę 12 850 zł. Po przeprowadzonych kontrolach stwierdzono, że stan sanitarno-higieniczny zakładów w dalszym ciągu zachowany jest w stopniu dobrym.

3.6 Pomoc społeczna

Świadczenia z pomocy społecznej

Świadczenia z zakresu pomocy społecznej (w ramach zadań własnych gminy i zleconych z zakresu administracji rządowej oraz zadań powiatu – własnych i z zakresu administracji rządowej) realizował Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu (MOPR).

W 2014 r. MOPR w Bytomiu udzielił pomocy pieniężnej i niepieniężnej 5 999 rodzinom, liczącym łącznie 14 560 osób. Wydano 50 566 decyzji administracyjnych.

W ramach zadań własnych gminy, MOPR udzielił 544 538 świadczeń na takie formy pomocy jak: zasiłki stałe, okresowe, celowe, posiłki (w tym dożywianie dzieci w szkołach, w dziennych domach pomocy oraz noclegowni), schronienie, usługi opiekuńcze, DPS oraz sprawianie pogrzebów.

W zakresie zadań powiatu przyznano 7 057 świadczeń na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz pomoc rzeczową na zagospodarowanie dla wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz świadczeń dla rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka.

Ze środków administracji rządowej na zadania zlecone gminie udzielono 8 708 świadczeń na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, wynagrodzenie opiekuna za sprawowanie opieki oraz pomoc dla cudzoziemców.

W 2014 roku z zadań własnych gminy, przyznano dodatki mieszkaniowe dla 4 014 gospodarstw.

Tabela nr 31: Ilość osób, które skorzystały z pomocy oraz liczba wypłaconych świadczeń w ramach pomocy społecznej w latach 2010-2014

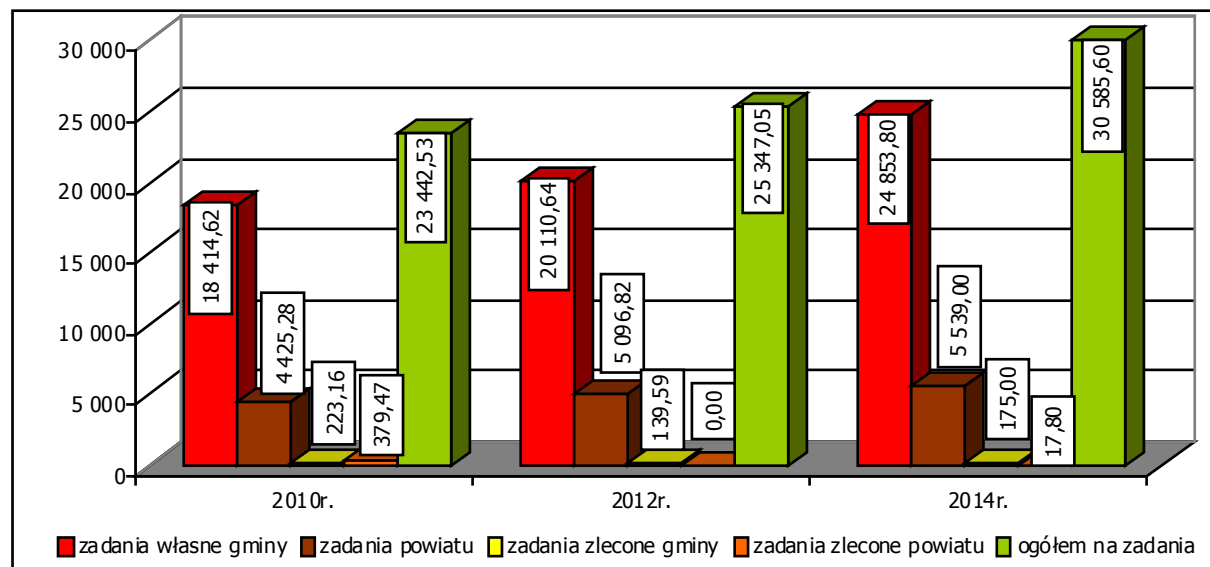
Lp.	Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
1.	Ilość osób, która skorzystała z pomocy społecznej	9 976	9 662	8 863	9 073*	8 925*
2.	Liczba świadczeń	Zadania własne gminy	554 326	613 838	514 602	531 371
		Zadania powiatu	6 145	6 589	6 454	7 153
		Zadania zlecone gminie	10 983	9 588	9 371	9 436
		Zadania zlecone powiatu	31	183	-	6

* liczba osób, którym przyznano świadczenie na podstawie ustawy o pomocy społecznej w drodze decyzji administracyjnej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Bytomiu

Na świadczenia wydatkowano ogółem 30 585,6 tys. zł, tj. o 299,4 tys. zł więcej niż w 2013 r.

Wykres nr 22: Wydatki w ramach pomocy społecznej w Bytomiu w podziale na zadania własne gminy, zadania zlecone gminie, zadania powiatu, zadania zlecone powiatu na przykładzie lat 2010, 2012, 2014 (w tys. zł)

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Bytomiu

Łącznie w latach 2010-2014 wydatki przeznaczone na pomoc społeczną w ramach zadań własnych gminy, zadań zleconych gminie, zadań powiatu i zleconych powiatu wynosiły 133 490,3 tys. zł., w tym najwyższą kwotę 30 585,6 tys. zł wypłacono w 2014 r.

Spośród wypłaconych w 2014 r. świadczeń z zakresu pomocy społecznej najwięcej środków finansowych przeznaczono na:

☐ zasiłki	- 17 462,0 tys. zł (tj. 57,09 %),
☐ zasiłki stałe	- 4 860,7 tys. zł (tj. 15,80 %),
☐ pomoc finansową dla rodzin zastępczych	- 4 376,1 tys. zł (tj. 14,30 %),
☐ dożywianie dzieci w szkołach	- 1 211,5 tys. zł (tj. 3,90 %),
☐ usługi opiekuńcze	- 773,6 tys. zł (tj. 2,50 %).

W Bytomiu na dzień 31.12.2014 r. funkcjonowało 290 rodzin zastępczych, w których przebywało 445 dzieci. Rodzinom tym wypłacono świadczenia w wysokości 4 376,1 tys. zł z tytułu m.in.: pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania dzieci, jednorazowej pomocy na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka, a także z tytułu utrzymania lokalu oraz remontu lokalu, w którym prowadzona jest rodzina zastępcza.

W 2014 r. 57 dzieci zmieniło środowisko wychowawcze, w tym m.in.:

- ☐ 12 dzieci powróciło do rodziny naturalnej,
- ☐ dzieci zostało umieszczonych w innej rodzinie zastępczej,
- ☐ 6 dzieci zostało umieszczonych w rodzinie adopcyjnej,
- ☐ 8 dzieci zostało umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej,
- ☐ 20 pełnoletnich wychowanków opuściło rodziny zastępcze z uwagi na zakończenie okresu na jaki obowiązywała decyzja.

Na koniec 2014 r. w Bytomiu funkcjonowały następujące placówki pomocy społecznej:

- ☐ 5 Dziennych Domów Pomocy Społecznej, funkcjonujących w strukturze MOPR w Bytomiu, dysponujących 166 miejscami,
- ☐ 1 Dzienny Dom Pomocy Społecznej, funkcjonujący w strukturze Miejskiego Ośrodka Opiekuńczego, dysponujący 20 miejscami,
- ☐ 5 Domów Pomocy Społecznej, dysponujących 447 miejscami,
- ☐ Zakłady Opiekuńczo - Lecznicze, dysponujące 199 miejscami,
- ☐ Środowiskowy Dom Samopomocy „Integracja”, dysponujący 37 miejscami,
- ☐ Miejski Ośrodek Opiekuńczy realizujący zadania w formie Domu dla Bezdomnych, dysponujący 62 miejscami,
- ☐ Noclegownia przy ul. Kosynierów 26, dysponująca 100 miejscami.

W 2014 r. dzięki adaptacji niewykorzystanego skrzydła Noclegowni powiększyła się baza noclegowa placówki docelowo do 100 miejsc, w tym 30 miejsc przeznaczono na pobyt całodobowy dla klientów starszych, chorych oraz pracujących lub poszukujących aktywnie zatrudnienia, a w szczególności realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności.

Ponadto na terenie Bytomia działały następujące placówki opiekuńczo - wychowawcze dla dzieci i młodzieży:

- ☐ publiczne placówki opiekuńczo – wychowawcze, w tym:
 - Dom Dziecka nr 1 – liczba wychowawców 30, liczba wychowanków – 56,
 - Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Bezpieczny Dom” - liczba wychowawców 19, liczba wychowanków – 42,
 - Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Szansa dla Dziecka” - liczba wychowawców 16, liczba wychowanków – 30,
- ☐ 6 niepublicznych placówek opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego, w których przebywało łącznie 250 dzieci,
- ☐ żłobki dysponujące 153 miejscami, w tym: 3 Żłobki Niepubliczne, jeden prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Utrzymania Żłobka w Bytomiu oraz „Elfik” i „Tygryskowo” prowadzone przez osobę fizyczną,
- ☐ 1 Klub Malucha „KoliKoli” prowadzony przez osobę fizyczną i dysponujący 15 miejscami.

Programy i projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych

1. Projekty współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

„Systemowy Projekt Aktywizacji – SPA w Bytomiu”

W 2014 roku projekt nadal realizowano mimo zakończenia okresu programowania 2007-2013, z uwagi na możliwość finansowania działań do czerwca 2015 roku. *SPA w Bytomiu* to projekt

systemowy pomocy społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, realizowany w ramach Priorytetu VII: Promocja integracji społecznej; Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji; Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej przez ośrodki pomocy społecznej.

W roku 2014 uczestnikami projektu były 442 osoby korzystające z pomocy społecznej, spośród których 130 zrealizowało zaplanowaną w porozumieniu z pracownikiem socjalnym ścieżkę uczestnictwa pozwalającą zwiększyć poziom integracji zawodowej i społecznej. Osoby te zakończyły uczestnictwo. Grupa 56 osób przerwała udział w projekcie, natomiast 256 osób będzie kontynuowało udział w 2015 roku. Bezpośrednimi realizatorami projektu byli pracownicy socjalni. Wykorzystywali oni narzędzia pracy socjalnej takie, jak:

- kontrakt socjalny (zawarto 336 kontraktów socjalnych, w tym 54 z osobami niepełnosprawnymi),
- indywidualny program usamodzielnienia (IPU) – zawarto 28 IPU jako odmianę kontraktu socjalnego stosowanego w pracy z usamodzielnianymi wychowankami pieczy zastępczej,
- program aktywności lokalnej (PAL) – stosowany w pracy socjalnej ze społecznościami Bobrka i Karbia oraz Śródmieścia; w roku 2014 do współpracy w ramach PAL zaangażowało się 106 klientów ośrodka.

Projekt „KIS w Bytomiu szansa na dobry start”

W kwietniu 2014 roku w MOPR rozpoczęto realizację drugiego projektu współfinansowanego ze środków EFS w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. Jest on realizowany w ramach Priorytetu VII: Promocja integracji społecznej; Działanie 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej; Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W projekcie bierze udział 40 osób (24 mężczyzn i 16 kobiet) w wieku 45+, korzystających z pomocy społecznej, długotrwale bezrobotnych. Wśród osób uczestniczących 24 osoby są podopiecznymi noclegowni.

W ramach projektu w 2014 roku wydatkowano ogólną kwotę 244 075,8 zł, z czego kwota 9 885,6 zł stanowiła wkład własny gminy. Realizacja projektu potrwa do maja 2015 roku.

2. Program Aktywności Lokalnej dla Bobrka i Rozbarku oraz dla Śródmieścia

W 2014 roku rozszerzono obszar działania Programu o dzielnicę Karb. W ramach PAL dla Bobrka i Karbia w 2014 roku zostały zawarte 53 porozumienia uczestnictwa, z czego 14 osób zakończyło uczestnictwo w programie korzystając przynajmniej z jednego instrumentu aktywnej integracji. Ponadto w roku 2014 kontynuowało udział w projekcie 37 osób z roku 2013. Z kolei program realizowany na terenie śródmieścia objął swoim działaniem 53 osoby, z którymi zawarto porozumienia.

Zostały zastosowane następujące instrumenty aktywnej integracji:

- Poradnictwo specjalistyczne – w ramach poradnictwa rodzinnego, odbyło się 6 (Bobrek i Karb) oraz 7 (Śródmieście) spotkań grupowych, które przyczyniły się do rozwiązania części problemów życiowych.
- Grupa samopomocowa – zorganizowano 7 (Bobrek i Karb) oraz 9 (Śródmieście) spotkań, w trakcie których poruszana była problematyka związana z uzależnieniami i współuzależnieniami, przemocy domowej oraz spotkanie z doradcą zawodowym z Powiatowego Urzędu Pracy w Bytomiu.
- Szkolenia/warsztaty/kursy – wyjazdowy *trening motywacji do zmiany*.

Animator lokalny podejmował działania środowiskowe, w ramach których zorganizowano:

- których porządkowano dzielnicę, sadzono roślinność, porządkowano teren boiska, wiece – spotkania ze społecznością lokalną dzielnic Bobrek i Karb oraz Śródmieścia,
- Grupy Razem – spotkania z przedstawicielami instytucji lokalnych,
- koła zainteresowań – zajęcia hobbystyczne,
- Koło Kultury – wyjazdy o charakterze integracyjno-edukacyjnym,
- Ligę Podwórkową – spotkania o charakterze sportowym,
- Zielone Brygady – akcje, w ramach
- spotkania/ warsztaty edukacyjne.
- Kronika – powyższe działania zostały upamiętnione przez wykonanie fotografii i umieszczenie ich w kronice.
- Więcej nas – promowanie działań Programu Aktywności Lokalnej na stronie MOPR w Bytomiu oraz tablicach ogłoszeniowych w wyznaczonych miejscach na terenie dzielnicy

Bobrek, a także na stronie Facebook „Bobrek działajmy” wypracowanej w czasie realizacji projektu „Design w terenie”.

Ponadto w 2014 roku prowadzono działania w ramach inicjatyw własnych mieszkańców. Zorganizowano 14 spotkań pod hasłem MY W DZIAŁANIU, w trakcie których odbyły się imprezy okolicznościowe tj. spotkanie mikołajkowe, wielkanocne, wigilijne, z okazji Dnia Kobiet. Z własnej inicjatywy uczestniczki PAL zajęły się przygotowaniem spotkania wigilijnego oraz tradycyjnego „topienia Marzanny”. Rozpoczęto także cykl zajęć z zakresu doskonalenia języka obcego oraz warsztaty dla dzieci prowadzone przez BeCek – BeCeKoBus.

Zorganizowano również wernisaż prac plastycznych w galerii Miejskiej Biblioteki Publicznej pod nazwą: *PALowe krykianie*.

3. Programy i projekty współfinansowane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

W ramach otwartych konkursów ofert Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie pozyskał środki na realizację kilku projektów i programów:

- „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014 – asystent rodziny” - dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodziny,
- „Program asystent i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014 – koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” – dofinansowanie kosztów zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,
- „MIESZKANIE CHRONIONE... a później MÓJ DOM” – program oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- „Gminne programy aktywizacji społeczno-zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego – edycja 2014 r.” – aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,
- Projekt „Wsparcie dla bytomskich rodzin” – wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – edycja 2014 r.,
- „Resortowy program wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014” – dofinansowanie świadczeń i wynagrodzeń wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Fot. nr 2: Projekt „Mieszkanie chronione..”

Dążąc do podtrzymania i rozwijania kontaktów społecznych osób wycofujących się z życia zawodowego kontynuowano organizowanie regularnych spotkań dla seniorów w ramach realizowanych projektów:

- „Senior na piątkę” w Dziennym Domu Pomocy nr 1,
- „Wszechnica Bytomska” w Dziennym Domu Pomocy nr 5,
- „Aktywny senior 60+” w Dziennych Domach Pomocy nr 2 i 3,
- „Kreatywny senior” w Dziennym Domu Pomocy nr 4.

Ponadto realizowano także projekty socjalne, takie jak:

- „Kawa dla seniora”,
- „Otwórzcie drzwi – my otwieramy serca”,
- Spotkania świąteczne,
- Grupa wsparcia dla osób chorych na schizofrenię,
- Grupa wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- Grupa wsparcia dla rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych

Z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dofinansowano:

- turnusy rehabilitacyjne dla 392 osób na łączną kwotę 315,0 tys. zł,
- zaopatrzenie 374 osób w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze na łączną kwotę 454,0 tys. zł,

- warsztaty terapii zajęciowej dla 140 osób na łączną kwotę 2 071,4 tys. zł,
- 134 osoby w ramach likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych na łączną kwotę 361,6 tys. zł,
- 15 osób w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki.

W ramach wsparcia osób niepełnosprawnych realizowano programy:

„Nie bądź obojętny”

Projekt polegał na przeprowadzeniu zajęć dotyczących osób niepełnosprawnych w placówkach oświatowych na terenie Bytomia. W roku 2014 warsztaty zostały przeprowadzone w 2 jednostkach. Warsztaty przeprowadzono w 15 grupach, dla 302 osób. Tematyka zajęć dotyczyła osób niepełnosprawnych np.: przedstawiono symbole określające grupy i rodzaje niepełnosprawności oraz zdjęcia osób z niepełnosprawnościami. Uczniom przedstawiono min. tekst zapisany pismem Braille’a, alfabet języka migowego i alfabet Lorma oraz przedmioty codziennego użytku, służące osobom z niepełnosprawnością, np.: białą laskę, miernik cieczy. Głównym celem zajęć było: zaniechanie dyskryminacji osób niepełnosprawnych, rozbudzenie wrażliwości, przełamanie barier między osobami pełnosprawnymi i niepełnosprawnymi, a także kształtowanie pozytywnych postaw wobec osób z niepełnosprawnością.

„Katalog pomysłów”

Przeprowadzając wizje lokalne w mieszkaniach osób niepełnosprawnych, ubiegających się o dofinansowanie ze środków PFRON, pracownik fotografował pomieszczenia przed rozpoczęciem prac oraz po ich zakończeniu. Wykonane zdjęcia zgromadzone zostały w formie katalogu elektronicznego, a osoby niepełnosprawne mogły zapoznać się z ich zawartością. Na zdjęciach prezentowane były różne formy adaptacji pomieszczeń dla potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich, z pomocą balkonika, kul łokciowych, po amputacjach kończyn.

„Sprawna informacja dla niepełnosprawnych”

Za pomocą strony internetowej udostępniono informacje dotyczące osób niepełnosprawnych. Prowadzono także poradnictwo dla osób niepełnosprawnych drogą elektroniczną i w formie tradycyjnej. Udostępniano osobom niepełnosprawnym fachową literaturę i czasopisma.

Realizacja Programu pilotażowego „Aktywny Samorząd”

Rok 2014 był kolejnym w którym realizowano program pilotażowy „Aktywny Samorząd” w ramach dwóch modułów:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

- Obszar A – likwidacja bariery transportowej:
 - Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B, zrealizowano 1 umowę;
- Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:
 - Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, zrealizowano 25 umów;
 - Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania, zrealizowano 6 umów.
- Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:
 - Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, zrealizowano 6 umów;
 - Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, zrealizowano 2 umowy;
 - Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, zrealizowano 1 umowę;
- Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej, zrealizowano 4 umowy.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, zrealizowano 60 umów. Ogółem, w Modułach I i II dofinansowano 105 osób niepełnosprawnych na łączną kwotę w wysokości 430 213,9 zł.

Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie

Bytomski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020, przyjęty uchwałą nr XXIII/314/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 listopada 2013 r.

Cel główny: Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Bytomia. Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Obszar: Profilaktyka i edukacja społeczna

Obszar: Ochrona i pomoc osobom dotkniętym pomocą w rodzinie

Obszar: Oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie

Obszar: Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W związku z realizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w 2014 r. do Przewodniczącego Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęły 294 Niebieskie Karty, w tym 41 sporządzonych przez pracowników MOPR.

Pracownicy socjalni koordynując prace grup roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bytomiu, prowadzili działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc tj. osób dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc. Członkami grup roboczych byli pracownicy socjalni, asystenci rodziny, funkcjonariusze policji, pedagodzy, psychologowie, kuratorzy sądowi, specjaliści z Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przedstawiciele ochrony zdrowia. W ramach podejmowanych działań członkowie grup roboczych m.in. diagnozowali sytuację rodziny, udzielali niezbędnej pomocy adekwatnej do sytuacji, zapewniali w razie konieczności schronienie osobom dotkniętym przemocą, zobowiązywali osoby stosujące przemoc do zaprzestania jej stosowania, składali wnioski o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, motywowali do podjęcia właściwej terapii, kierowali osoby stosujące przemoc do programu korekcyjno-edukacyjnego, a także powiadamiali prokuraturę o podejrzeniu popełnienia przestępstwa oraz występowali do sądu w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Działalność Zespołów Interdyscyplinarnych przyczyniła się m.in. do:

- ☐ zmniejszenia ilości umieszczeń dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- ☐ przeciwdziałania tzw. wyuczonej bezradności,
- ☐ wypracowania metod postępowania i porozumiewania się w rodzinie,
- ☐ łagodzenia skutków konfliktów w rodzinie,
- ☐ zapobiegania pogłębianiu się dysfunkcji rodzin.

Projekt „Prawo ochronnym parasolem dziecka”.

Od stycznia do grudnia 2014 r. przyjazne patrole, złożone z pracownika socjalnego MOPR i policjanta, monitorowały 1 529 środowisk (rodziny z problemami alkoholowymi, patologiczne, niezaradne).

W trakcie przeprowadzonych dyżurów:

- ☐ 95 dzieci zostało przekazanych pod opiekę najbliższej rodziny, krewnych;
- ☐ 21 dzieci zostało umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, pogotowiach rodzinnych, bądź w rodzinach zastępczych;
- ☐ kilkoro dzieci przewieziono do szpitala na badania lekarskie, niektóre zostały hospitalizowane;
- ☐ 11 osób dorosłych trafiło do izby wytrzeźwień.

W trakcie realizacji projektu odbyło się 139 dyżurów przyjaznych patroli.

Program „Wiemy Walczymy Wspieramy”

Projekt jest autorskim projektem pracowników socjalnych, skierowanym do kobiet dotkniętych przemocą, którego celem było:

- ☐ dostarczenie uczestniczkom spotkań wiedzy na temat mechanizmów przemocy,
- ☐ przedstawienie aspektów prawnych i proceduralnych w sytuacji doznawania przemocy,
- ☐ uzyskanie wsparcia ze strony profesjonalistów oraz innych osób doświadczających przemocy,
- ☐ podniesienie poziomu wiedzy na temat radzenia sobie w sytuacji doznawanej przemocy,
- ☐ wzmocnienie poczucia własnej wartości.

W ramach projektu odbyło się 4 cykliczne spotkania, w których czynny udział brało 5 kobiet.

Działania podjęte w związku z wdrażaniem Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Bytomia na lata 2006-2020.

Wdrażanie strategii przez MOPR odbywa się poprzez uwzględnianie założeń strategicznych w bieżącej działalności ośrodka oraz przez realizację programu operacyjnego *Pomoc i integracja społeczna*. Cele strategiczne są realizowane poprzez następujące działania:

- *eliminowanie zagrożeń patologiami społecznymi* – poprzez doskonalenie jakości usług świadczonych przez instytucję pomocy społecznej i wspieranie rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz niewydolnych wychowawczo,
- *kształtowanie nowych warunków życia w środowisku zamieszkania* – poprzez działania aktywizujące społeczności lokalne Bobrka, Karbia i Śródmieścia do większej dbałości o czystość i estetykę najbliższego otoczenia,
- *podnoszenie wykształcenia i aktywnego uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym i kulturalnym* – poprzez budowanie wśród różnych grup społecznych motywacji dla ustawicznego kształcenia i podnoszenia kwalifikacji,
- *realizację idei społeczeństwa obywatelskiego* – poprzez aktywizowanie społeczności lokalnej,
- *wyrównywanie szans dla różnych grup społecznych, zawodowych i etnicznych* – poprzez wspieranie działań integracyjnych w różnych środowiskach społecznych.

Inne zadania realizowane przez MOPR w Bytomiu

„Bytomski program wspierania rodziny i rozwoju systemu pieczy zastępczej na lata 2012-2014”.

Realizowano program z podziałem na cele:

- **Zbudowanie zintegrowanego systemu środowiskowego wsparcia:**
 - pracownicy diagnozowali na bieżąco środowiska rodzinne zagrożone trudnymi sytuacjami życiowymi,
 - siedemnastu asystentów rodziny prowadziło pracę w 260 rodzinach, w których przebywało łącznie 620 dzieci,
 - zrekrutowano 64 osoby do wzięcia udziału w projekcie współfinansowanym ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pn. „Wsparcie dla bytomskich rodzin”, który miał na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo wychowawczych. Projekt ukończyło 37 osób.
- **Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej:**
 - zakończono szkolenie dla 10 kandydatów na rodziców zastępczych,
 - przeprowadzono szkolenie dla 12 kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze lub prowadzących rodzinne domy dziecka,
 - przeprowadzono dużą kampanię promującą rodzicielstwo zastępcze, w której wykorzystano kilka kanałów informacyjnych (prasę, radio, plakaty informacyjne, ogłoszenia w parafiach oraz placówkach oświatowych),
 - prowadzono grupę wsparcia dla zawodowych rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka,
 - koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej objęli wsparciem 65 rodzin, w których przebywało łącznie 136 dzieci,
 - 12 dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej powróciło do rodziny naturalnej,
 - 6 dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej zostało przysposobionych,
 - utworzono jeden rodzinny dom dziecka oraz jedną zawodową rodzinę o charakterze pogotowia rodzinnego, a także przekształcono jedną rodzinę zastępczą niezawodową w zawodową rodzinę zastępczą,
 - organizowano na terenie Ośrodka spotkania mające na celu odbudowę relacji rodziców z dziećmi oraz poprawę relacji rodziców zastępczych z rodzicami naturalnymi.
- **Reorganizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej:**

Tylko u nielicznych kandydatów, którzy ukończą kurs i przejdą pozytywnie proces kwalifikacji są umieszczane dzieci, przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Do tworzonych rodzinnych domów dziecka lista dzieci zamknięta jest już przed jego utworzeniem. Powyższe związane jest z koniecznością bieżącego udzielania zabezpieczenia dzieciom z rodzin niewydolnych pod względem opiekuńczym i wychowawczym. Taki stan rzeczy w połączeniu z niewystarczającą

liczną odpowiednich kandydatów na rodziców zastępczych oraz prowadzących rodzinne dom dziecka sprawia, że liczba dzieci kierowana z placówek opiekuńczo - wychowawczych do rodzinnych form opieki jest niewielka. Ponadto instytucjonalna piecza zastępcza wciąż stanowi ważny i wykorzystywany element systemu zabezpieczenia najmłodszych. Mimo pracy nad uregulowaniem sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej możliwe jest zabezpieczenie niewielkiej liczby dzieci w rodzinach zastępczych, u których zwolniło się miejsce, bądź przeniesienie z instytucjonalnej pieczy zastępczej do rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2014 roku placówki opiekuńczo-wychowawcze opuściło:

- 6 dzieci, które zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 15 dzieci, które powróciły do rodziny naturalnej;
- dzieci zostało przysposobionych.

□ **Przygotowanie dzieci oraz młodzieży opuszczających pieczę zastępczą do samodzielnego życia:**

- skierowano młodzież do 2 mieszkań chronionych, z których skorzystało łącznie 10 usamodzielnianych wychowanków. Z młodymi osobami przebywającymi w mieszkaniach chronionych prowadzono pracę nakierowaną na przygotowanie do pełnej samodzielności, w tym udzielano pomocy w uzyskaniu mieszkania,
- przyznano 1 838 świadczeń dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie,
- 20 osób usamodzielnianych założyło własne gospodarstwa domowe.

Ponadto prowadzono działania polegające na:

- udzielaniu konsultacji przez psychologa mieszkańcom Bytomia (m.in. rodzinom zastępczym, usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej) w przypadkach gdy wymagało tego dobro dziecka,
- zorganizowaniu wyjazdu dla rodzin zastępczych oraz rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, na IV Zjazd Rycerstwa Chrześcijańskiego do Śląskiego Parku Etnograficznego w Chorzowie, w którym udział wzięło 163 osoby, z czego 111 stanowiły dzieci,
- wnioskowaniu o pomoc z fundacji „Przyjaciółka” oraz Ernst & Young,
- nawiązaniu współpracy z Stowarzyszeniem Liga Kobiet Nieobojętnych, które wspiera bytomskie rodziny,
- pozyskaniu środków w wysokości 1 625,0 zł na dofinansowanie zadań własnych powiatu wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przekazanych w ramach dotacji celowej przez Wojewodę Śląskiego.

Gmina Bytom przystąpiła do udziału w Programie Operacyjnym **Pomoc Żywnościowa 2014-2020** współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. W ramach Podprogramu 2014 MOPR skierował 5000 najuboższych mieszkańców gminy do otrzymania paczek żywnościowych zgodnie z założeniami Programu.

W 2014 r. podjęto uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia rządowego programu dla rodzin wielodzietnych, którego celem jest podjęcie działań na rzecz rodzin wielodzietnych mających zapewnić im szczególne uprawnienia podstawie dokumentu: Karty Dużej Rodziny. Realizacja zadań gminy związanych z przyznaniem Karty należy do zadań z zakresu administracji rządowej. W 2014 roku do MOPR złożonych zostało 275 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny. Wydanych zostało 1110 kart, z czego 373 karty wydane zostały rodzicom, a 737 kart wydano dzieciom.

Od sierpnia 2013 roku MOPR koordynuje realizację Programu **Bytomska Karta Seniora** przyjętego Uchwałą Nr XIII/186/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 22 kwietnia 2013 roku. Na mocy Uchwały Nr XXXVI/511/14, podjętej przez Radę Miejską w Bytomiu w dniu 22 września 2014 r., obniżeniu uległ wiek uprawniający do korzystania z oferty Programu. Aktualnie do otrzymania karty uprawnieni są mieszkańcy Bytomia, którzy ukończyli 60 rok życia.

Celem Programu jest aktywizacja społeczna bytomskich seniorów poprzez utworzony i rozwijany od sierpnia 2013 r. system ulg, zwolnień i rabatów umożliwiających większy dostęp do usług kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych. Wykaz zniżek udzielanych przez podmioty, które przystąpiły do Programu publikowany jest na stronie internetowej MOPR. Od początku realizacji Programu do końca 2014 roku złożono w MOPR 1 420 wniosków o wydanie Bytomskiej Karty Seniora. Zniżki dla seniorów oferuje aktualnie 19 podmiotów.

W placówkach pomocy społecznej w 2014 r. przeprowadzono przedsięwzięcia inwestycyjne i remontowe oraz dokonano zakupów inwestycyjnych, w tym m.in.:

- w Noclegowni przy ul. Kosynierów 26 przeprowadzono adaptację niewykorzystanego skrzydła budynku (III etap), zainstalowano system monitoringu wizyjnego oraz dokonano zakupów pierwszego wyposażenia jak: łóżka, materace, meble i inne (koszt inwestycji III etapu 327 304,3 zł);
- na potrzeby Dyrekcji MOPR wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową dla rozbudowy i modernizacji pomieszczeń higieniczno-sanitarnych;
- w rodzinnym domu dziecka przy ul. Piłsudskiego 73/2 w ramach zadania inwestycyjnego dla Rodzin Zastępczych wykonano instalację centralnego ogrzewania oraz dokonano zakupów podstawowego wyposażenia.

W 2014 r. „**Klub Integracji Społecznej (KIS)**” kontynuował swoją działalność. Obszary działalności Klubu to:

▪ **„Prace społecznie użyteczne”**

To program pomagający w aktywizacji zawodowej osób zaliczanych do kategorii szczególnego ryzyka wykluczenia społecznego. Do prac społecznie - użytecznych w 2014 roku skierowano łącznie 226 osób.

▪ **„Zajęcia szkoleniowo – edukacyjne z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej dla bezrobotnych mieszkańców miasta Bytomia”**

W zajęciach uczestniczyło 209 osób podzielonych na 16 grup. Ponadto w ramach projektu „KIS w Bytomiu szansa na dobry start” uczestniczyło 40 osób. Zajęcia indywidualne i grupowe prowadzili psycholog, doradca zawodowy, pracownik socjalny, konsultant prawny, informatyk oraz zaproszeni goście: przedstawiciel Komendy Miejskiej Policji w Bytomiu oraz przedstawiciele Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Bytomiu.

Tematyka zajęć realizowanych w 2014 roku to między innymi pokazanie możliwości powrotu lub zaistnienia na rynku pracy, aspekty dotyczące komunikacji interpersonalnej, przygotowanie do przeprowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą, przygotowanie przez uczestników zajęć swoich dokumentów aplikacyjnych, umiejętnego gospodarowania swoim budżetem domowym, a także aspekty prawne z zakresu prawa pracy.

▪ **„Poradnictwo prawne, zawodowe i psychologiczne”**

Prowadzono poradnictwo prawne, zawodowe, psychologiczne. Ponadto klienci mogli korzystać z pomocy specjalisty pracy z rodziną, który udzielał porad osobom i rodzinom mającym trudności w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Specjalista pracy z rodziną prowadził cykl spotkań grupowych (107), w których uczestniczyło 96 osób oraz spotkania indywidualne, w których uczestniczyły 94 osoby. Uczestnikami zajęć byli także członkowie najbliższej rodziny uczestników/uczestniczek, ich dzieci oraz partnerzy. Konsultant prawny udzielił 1 501 porad prawnych. Ponadto 54 osoby skorzystały z poradnictwa psychologa i specjalisty reintegracji zawodowej.

Świadczenia rodzinne

W latach 2010–2014 mieszkańcy złożyli 60 082 wnioski dot. świadczeń rodzinnych, z tego w 2014 r. – 10 930 wniosków dotyczących: ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego (51,0%), funduszu alimentacyjnego (22,9%), zasiłku pielęgnacyjnego (13,7%), jednorazowej zapomogi (10,3%), świadczenia pielęgnacyjnego (2,0%).

Tabela nr 32: Świadczenia rodzinne wypłacone w Bytomiu w latach 2010-2014

Lp.	Wyszczególnienie		2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
1.	Zasiłki rodzinne	Liczba świadczeń	116 541	106 876	99 081	94 478	91 585
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	9 911,2	9 057,6	8 591,7	9 272,2	9 010,1
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	Liczba świadczeń	52 147	48 486	44 708	41 457	39 708
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	7 175,8	6 510,4	5 757,7	5 326,1	4 915,7
3.	Świadczenia opiekuńcze	Liczba świadczeń	58 452	61 599	63 329	63 505	60 083

Lp.	Wyszczególnienie		2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	10 613,6	11 451,3	12 081,0	11 954,4	12 269,4
4.	Zaliczki alimentacyjne	Liczba świadczeń	46	2	28	24	-
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	8,3	0,3	4,3	4,2	-
5.	Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	Liczba świadczeń	1 719	1 492	1 461	1 028	1 140
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	1 719,0	1 492,0	1 461,0	1 028,0	1 140,0
6.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	Liczba świadczeń	-	-	-	20	87
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	-	-	-	10,4	44,5
7.	Zasiłki dla opiekunów	Liczba świadczeń	-	-	-	-	551
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	-	-	-	-	769,3
8.	Fundusz alimentacyjny	Liczba świadczeń	32 157	33 040	33 527	33 883	33 478
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	10 122,7	11 152,7	12 102,3	12 528,8	12 663,0
9.	Razem (1+2+3+4+5+6+7+8)	Liczba świadczeń	261 062	251 495	242 134	234 375	227 632
		Kwota udzielonych świadczeń (w tys. zł)	39 550,5	39 664,4	39 994,4	40 113,8	40 812,0

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Bytomiu

W latach 2010–2014 wypłacono 1 216 698 świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 200 135,0 tys. zł, przy czym najwyższa kwota, bo 40 812,0 tys. zł wypłacona została w 2014 r. (227 632 świadczeń).

W okresie 12 miesięcy 2014 r. wypłacono 227 632 świadczenia rodzinnych na łączną kwotę 40 812 tys. zł. Spośród ogólnej liczby przyznanych dodatków do zasiłku rodzinnego, 15 280, tj. 38,5% stanowił dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej, na który wydatkowano 1 222,4 tys. zł. Z ogólnej liczby wypłaconych świadczeń opiekuńczych 91,2% stanowił zasiłek pielęgnacyjny, wypłacony w kwocie 8 382,9 tys. zł.

Dodatki mieszkaniowe

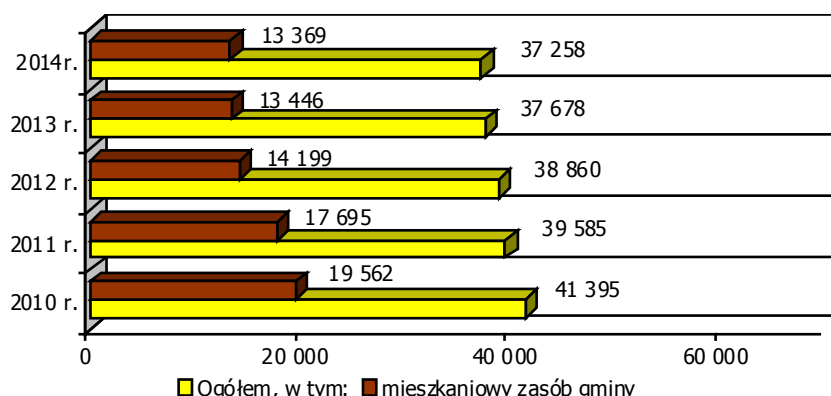
W okresie od 2010 r. do 2014 r. złożono łącznie 35 743 wnioski o przyznanie dodatków mieszkaniowych. Liczba złożonych wniosków począwszy od 2010 r. zmniejszała się i w 2014 r. wyniosła 6 839.

Tabela nr 33: Liczba złożonych wniosków o przyznanie dodatków mieszkaniowych w latach 2010-2014

Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Ilość złożonych wniosków	7 534	7 283	7 100	6 987	6 839

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Bytomiu

Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w latach 2010-2014 ogółem wyniosła 194 776, z czego 78 271 to dodatki dla użytkowników mieszkań tworzących mieszkaniowy zasób gminy. W 2014 r. wypłacono 37 258 dodatków, gdzie 35,9% stanowił mieszkaniowy zasób gminy.

Wykres nr 23: Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w latach 2010-2014

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Bytomiu

Łączna kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w latach 2010-2014 wyniosła 37 570,6 tys., z tego 13 980,1 tys. zł to dodatki w mieszkaniowym zasobie gminy.

Tabela nr 34: Wysokość wypłacone dodatków mieszkaniowych w latach 2010-2014

Lp.	Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014
1.	Wysokość wypłaconych dodatków mieszkaniowych ogółem, w tym:	7 287,2 tys. zł	7 555,3 tys. zł	7 654,0 tys. zł	7 509,4 tys. zł	7 564,7 tys. zł
	- mieszkaniowy zasób gminy	3 180,6 tys. zł	3 098,9 tys. zł	2 638,2 tys. zł	2 534,1 tys. zł	2 529,0 tys. zł
2.	Średnia wysokość wypłaconego dodatku mieszkaniowego ogółem, w tym:	ok. 176 zł	ok. 191 zł	ok. 197 zł	ok. 199 zł	ok. 203 zł
	- mieszkaniowy zasób gminy	ok. 163 zł	ok. 175 zł	ok. 186 zł	ok. 188 zł	ok. 189 zł

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPR w Bytomiu

W 2014 r. wypłacono dodatki na kwotę 7 564,7 zł, z tego 33,4% stanowiły dodatki dla użytkowników mieszkań, tworzących mieszkaniowy zasób gminy. Średnia wysokość wypłaconego dodatku wyniosła 203 zł.

Dodatek energetyczny

Od stycznia do grudnia 2014 r. zarejestrowano wpływ 2 313 wniosków o przyznanie dodatku energetycznego. Podjętych zostało 2207 decyzji administracyjnych, w tym 2 064 przyznających dodatek energetyczny i 119 odmawiających prawa do przedmiotowego świadczenia.

W roku 2014 na podstawie ustawy Prawo Energetyczne oraz Obwieszczenia Ministra Gospodarki w sprawie wysokości dodatku energetycznego, na wypłatę dodatków energetycznych wydatkowano kwotę 121 971,4 zł, z tego dla gospodarstw domowych kwotę 119 579,9 zł.

Wypłaconych zostało 8 106 dodatków energetycznych, z tego:

- dla gospodarstw domowych prowadzonych przez osoby samotne – 2 545 świadczeń,
- dla gospodarstw domowych składających się z 2 do 4 osób – 4 619 świadczeń,
- dla gospodarstw domowych składających się z najmniej 5 osób – 942 świadczenia.

W omawianym okresie z dodatku energetycznego skorzystało 1 278 gospodarstw.

3.7 Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego

Zmieniając przemysłowe oblicze, Bytom podkreśla walory kulturalne rozwijając działalność w ośrodkach kultury. Do najważniejszych należą:

Opera Śląska (wojewódzka samorządowa instytucja kultury)

Teatr operowy w Bytomiu stanowi od ponad 68 lat dumę społeczeństwa bytomskiego. Siedzibą Opery Śląskiej jest zabytkowy, ponad 100-letni gmach. Opera, by upowszechniać sztukę stale gości na scenach macierzystego regionu, a także w innych miastach Polski.

W roku 2014 Opera Śląska zaprezentowała 190 spektakli ogółem, w tym w siedzibie: 156 (135 na dużej scenie, 21 w sali im. Adama Didura), premierowych 1, koncertów premierowych – 1, wznowienia – 2, na wyjazdach krajowych 34, a zagranicznych – 0. Przedstawienia i koncerty obejrzało łącznie 75 075 widzów. Porównanie danych w stosunku do lat poprzednich przedstawia się następująco:

Tabela nr 35: Porównanie ilości spektakli i widzów w Operze Śląskiej w latach 2009-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Ilość spektakli	194	184	182	203	190
Ilość widzów	98 054	88 758	76 268	78 115	75 075

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Sportu UM w Bytomiu

Najważniejszymi wydarzeniami artystycznymi w roku 2014 były:

- premiera – Sergiusz Prokofiew *Kopciuszek*, balet pod kierownictwem muzycznym Krzysztofa Dziewięckiego w reżyserii i choreografii Anny Majer,
- występ Opery Śląskiej w Sali Kongresowej w Warszawie z operą G. Pucciniego *TOSCA*,
- *Koncert Muzyki Śródziemnomorskiej* – wykonanie premierowe,
- Benefis Tadeusza Kijonki, kierownika literackiego Opery Śląskiej,
- galowy spektakl opery G. Rossiniego *Cyrulik Sewilski*, z okazji 35-lecia pracy artystycznej Tadeusza Leśniczaka,
- VII Gala Baletowa z okazji Międzynarodowego Dnia Tańca w reżyserii Henryka Konwińskiego,
- zakończenie 69. sezonu artystycznego – musical F. Loewe *My Fair Lady* oraz wręczenie statuetek – nagród Opery Śląskiej,
- koncert plenerowy *Hity Operowe i Operetkowe*, w ramach Dni Bytomia – VIII Bytomskiej Nocy Świętojańskiej,
- inauguracja 70. sezonu artystycznego Opery Śląskiej – opera G.

Donizettiego *Łucja*

z *Lammermoor* – wznowienie,

- V Metropolitalna Noc Teatrów,
- wznowienie sceniczne W.A. Mozarta *Don Giovanni* dedykowane pamięci Jerzego Dudy Gracza w 10 rocznicę śmierci artysty.

Fot. nr 3: *Kopciuszek* S. Prokofiew

W 2014 r. miało miejsce 10 edycji Salonów Poezji i Muzyki Anny Dymnej (filia Krakowskiego Salonu Poezji), 4 edycje Salonu „Zasmakuj Muzyki” oraz wiele działań edukacyjnych tj.: 9 lekcji teatralnych, 14 spotkań pn. Szkoła w Operze, 147 warsztatów „Śpiewam, tańczę, będę artystą”, 16 spotkań projektu edukacyjnego pn. „Spotkania z Operą Śląską”, a także 50 grup wycieczkowych – zwiedzających, 20 prelekcji edukacyjnych oraz 8 wystaw tematycznych we foyer teatru.

Muzeum Górnos Śląskie (wojewódzka samorządowa instytucja kultury)

Muzeum Górnos Śląskie jest jednym z najstarszych na Górnym Śląsku, jego historia sięga 1910 roku, kiedy przez grupę miłośników dziejów Bytomia zostało założone Bytomskie Towarzystwo Historyczno-Muzealne. Nowy rozdział działalności, pod zmienioną nazwą Muzeum Górnos Śląskie w Bytomiu liczy się od 1950 roku. Dziś Muzeum Górnos Śląskie to poważna, licząca się w kraju placówka muzealna o niekwestionowanym dorobku, bogatych zbiorach i autonomicznym programie.

W Muzeum funkcjonuje siedem działów merytorycznych: Dział Archeologii, Dział Etnografii, Dział Historii, Dział Przyrody, Dział Sztuki, Dział Edukacyjno-Promocyjny oraz działy pomocnicze jak np. Dział Wydawniczy czy Biblioteka. Pracownicy każdego z nich prowadzą własną działalność wystawienniczą, badawczą oraz przygotowują publikacje ze swojej dziedziny.

Ogółem wystaw czasowych własnych organizowanych w MGB w 2014 roku było 14, wystaw czasowych obcych organizowanych w MGB – 10, liczba wystaw własnych poza siedzibą MGB – 5. Frekwencja na wystawach organizowanych w siedzibie oraz poza siedzibą wyniosła łącznie 42 916 osób, przy czym na wystawach organizowanych w siedzibie odnotowano 24 258 zwiedzających.

Tabela nr 36: Porównanie frekwencji zwiedzających Muzeum Górnośląskie w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba zwiedzających	15 020	70 180	89 568	111 839	42 916

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Sportu UM w Bytomiu

W Muzeum Górnośląskim w 2014 roku odbyło się szereg spotkań, warsztatów i wykładów. W działalności edukacyjnej wzięło udział razem 10 328 uczestników:

- ☐ lekcje muzealne – 6 736 osób,
- ☐ warsztaty – 1 262 osoby,
- ☐ konkursy – 267 osób,
- ☐ seanse filmowe – 249 osób,
- ☐ odczyty/prelekcje/spotkania – 1 171 osób,
- ☐ cykl spotkań /5/ otwartych *Skarby Muzeum Górnośląskiego* w Bytomiu – 56 osób,
- ☐ cykl spotkań /10/ *Literatura w kuchni. Kuchnia w Literaturze* – 307 osób,
- ☐ wykłady z historii sztuki – 280 osób.

Inne:

- ☐ Koncerty w Muzeum /24/ - 2 388 osób,
- ☐ Noc Muzeów – 9 759 osób.

Imprezy nawiązujące do obchodów jubileuszu 760-lecia Bytomia:

- ☐ Wydanie kroniki Franza Gramera, *Kronika Miasta Bytomia na Górnym Śląsku*,
- ☐ Wystawa czasowa: *Stary Bytom*,
- ☐ Koncert muzyki kameralnej: *W bytomskim salonie*,
- ☐ Pokaz filatelistyczny z okazji 760-lecia miasta,
- ☐ Wystawa czasowa: *Bytom na dawnej pocztówce. Miasto i ludzie*,
- ☐ Noc muzeów – koncert *Pod osłoną nocy* w wykonaniu EVAH (Ewa Uryga) i trio jazzowego,
- ☐ Rodzinne warsztaty malarstwa szablonowego *Bytom Średniowieczny*.

Bytomskie Centrum Kultury (miejska samorządowa instytucja kultury)

W 2014 roku Bytomskie Centrum Kultury zorganizowało łącznie 419 imprezy, z czego 316 to projekty własne BCK, współorganizacje - 9, wynajmy – 70, a użyczenia – 24. Łączna liczba widzów na wszystkich imprezach wyniosła 77 160 osób, z tego:

- ☐ na biletowanych imprezach w siedzibie: 31 173 osoby,
- ☐ na wydarzeniach plenerowych: 45 987 osób.

W 2014 roku Bytomskie Centrum Kultury zrealizowano kolejne edycje imprez cyklicznych tj.:

- ☐ XIV Zimowa Feriada Artystyczna *Feriada? Naturalnie!*,
- ☐ HartOFFanie Teatrem – cykl 7 prezentacji grup teatru niezależnego,
- ☐ TEATROMANIA – XVI Międzynarodowy Festiwal Teatralny,
- ☐ „Kwiaty na kamieniach” XXIII Ogólnopolski Festiwal Piosenki Poetyckiej,
- ☐ Bytomska Jesień Literacka,
- ☐ BCKino – Bajkowe BCKino oraz kino plenerowe pod Szybem Krystyna,
- ☐ Młodzieżowa Akademia Filmowa, Kino Szkoła,
- ☐ Muzyka Od Środka,
- ☐ Krawiecka Art. Pasaż,
- ☐ Becekobus,
- ☐ 5 zeta dla kabareta,
- ☐ VI Festiwal Dziwnie Fajnie,
- ☐ XII Festiwal Teatralny dla dzieci MASKARADA.

Fot. nr 4: *Muzyka od Środka*

Bytomskie Centrum Kultury w 2014 r. zrealizowało na zasadach współpracy następujące imprezy:

- ☐ Koncert Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy – XXII Finał,
- ☐ Koncert Noworoczny Prezydenta Miasta – Orkiestra Aukso dyr. Marek Moś,
- ☐ Koncert Zespołu Forteca – Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych,
- ☐ Oratorium *Jan Paweł II. Pielgrzym*,

- ☐ Koncert Laureatów Festiwalu Twórczości Patriotycznej oraz Lecha Makowieckiego i zespołu ZAYAZD z okazji obchodów Święta Konstytucji i 93. Rocznicy III Powstania Śląskiego,
- ☐ Koncert Ewy Urygi oraz tria jazzowego „Pod osłoną nocy”,
- ☐ Dni Bytomia i Bytomska Noc Świętojańska,
- ☐ Koncert Muzyka Trzech Pokoleń.

Bytomskie Centrum Kultury w 2014 zorganizowało łącznie 4 wystawy w swojej galerii BASZTA. Wszystkie wernisaże zgromadziły łącznie 500 osób.

- ☐ Irena Zawadzka w obiektywie,
- ☐ *Podróże z i pod prąd* – wystawa fotografii Grzegorza Gawlika,
- ☐ *Duchy przemysłu 2.5* – wystawa fotografii Marka Stańczyka,
- ☐ Wystawa plakatu filmowego.

Na scenie Bytomskiego Centrum Kultury w roku 2014 wystąpiły następujące kabarety:

- ☐ Hrabi,
- ☐ Skeczów Męczących,
- ☐ Młodych Panów,
- ☐ Smile,
- ☐ Limo.

Spektakle gościnne na scenie BCK w 2014 r.:

- ☐ Klimakterium,
- ☐ Randka w ciemno,
- ☐ Historie miłosne,
- ☐ Klub mężczyźni,
- ☐ Dobry wieczór kawalerski.

Bytomski Teatr Tańca i Ruchu Rozbark (miejska samorządowa instytucja kultury)

Uchwałą Rady Miejskiej nr XXI/286/13 z dnia 28 października 2013 roku powołano nową samorządową instytucję artystyczną: Bytomski Teatr Tańca i Ruchu Rozbark, który wpisany został do rejestru instytucji kultury Gminy Bytom dnia 18 grudnia 2013 roku. Podstawową misją i założeniem nowej instytucji artystycznej jest tworzenie i propagowanie sztuki tańca współczesnego, wzbogaconego o inne formy sztuki ruchu, takie jak: pantomima, balet klasyczny, taniec uliczny itp. Działalności merytoryczna Bytomskiego Teatru Tańca i Ruchu Rozbark opierać się ma na trzech pionach: działalności artystycznej, działalności edukacyjnej i działalności społecznej.

Otwarcie Bytomskiego Teatru Tańca i Ruchu Rozbark – Dni Otwarte 7-9.03.2014.

Łączna liczba wszystkich wydarzeń przeprowadzonych w 2014 r. przez Bytomski Teatr Tańca i Ruchu Rozbark - 536. Ogółem wszystkich widzów/uczestników teatru – 11 550.

W roku 2014 Bytomskiego Teatru Tańca i Ruchu Rozbark zaprezentował 45 spektakli ogółem, w tym spektakle własne – 19, spektakle obce – 26. Liczba widzów na spektaklach - 4 996 (spektakle własne – 2 046, obce – 2 950).

Pozostałe wydarzenia zaprezentowane w Bytomskim Teatrze Tańca i Ruchu Rozbark to audycje, jam session, dancingi, milongi, spotkania, projekcje filmów, dyskusje, imprezy taneczne. Łączna liczba wydarzeń przeprowadzonych w 2014 r. – 36. Liczba widzów/uczestników – 3 258.

Liczba imprez edukacyjnych, warsztatów – 432. Liczba uczestników imprez edukacyjnych, warsztatów – 3 296. Ilość wynajmów – 24.

Najważniejszymi wydarzeniami artystycznymi w roku 2014 były:

- ☐ Premiera *Legendy* - pierwsza premiera Bytomskiego Teatru Tańca i Ruchu w choreografii Kaji Kołodziejczyk.
- ☐ Premiera *Gatunki chronione* – spektakl w choreografii Rafała Urbackiego,
- ☐ Premiera *This is not a love song* – spektakl w choreografii Uriego Ivgi i Johna Grebena.
- ☐ Prolog do *ROZBARK IN MOTION* – czterodniowa zapowiedź 21 edycji Międzynarodowej Konferencji tańca Współczesnego i Festiwalu Sztuki Tanecznej.

Miejska Biblioteka Publiczna (miejska samorządowa instytucja kultury)

Miejska Biblioteka Publiczna w Bytomiu działa na rzecz społeczności lokalnej miasta poprzez gromadzenie, opracowywanie, przetwarzanie i udostępnianie źródeł oraz zasobów wiedzy utwalonych i rozpowszechnianych w różnych formach i na różnych nośnikach. W MBP znajdują się:

- Dział informacyjno-biblioteczny z informatorium oraz Pracownią Historii Bytomia i Informacji Regionalnej,
- Dział instrukcyjno-metodyczny,
- Dział gromadzenia opracowania i organizacji zbiorów,
- Dział udostępniania zbiorów z czytelnią ogólną, wypożyczalnią literatury beletrystycznej, wypożyczalnią literatury popularnonaukowej, wypożyczalnią zbiorów audiowizualnych oraz wypożyczalnią literatury dla dzieci i młodzieży,
- Dział sieci terytorialnej z 10 placówkami filialnymi,
- Zespół specjalistów ds. marketingu i promocji.

Księgozbiór biblioteki na koniec 2014 roku liczył 248 533 wol., w tym:

- literatury pięknej i dla dorosłych 109 926 wol.,
- literatury pięknej dla dzieci i młodzieży 33 233 wol.,
- literatury popularno-naukowej 105 374 wol.

W roku 2014 zakupiono 7 526 woluminów, w tym w ramach programu operacyjnego Ministerstwa Kultury - Promocja Czytelnictwa, *Priorytet Rozwój Księgozbiorów Bibliotek* - 3 692 wol.

W wypożyczalniach zarejestrowano 14 102 czytelników. Liczba wypożyczeń na 1 czytelnika wyniosła 19,58 egz.

Biblioteka bytomska jest inicjatorem wielu działań kulturalnych, edukacyjnych i promocyjnych, które odbyły się w 2014 r. Na szczególną uwagę zasługują następujące projekty:

- Wojewódzki Konkurs Fotograficzny *Biblioteka i książka w obiektywie*,
- Bytomski Jarmark Średniowieczny z okazji 760-lecia miasta,
- *Wycieczka po Bytomiu „Dawne siedziby MBP: wędrówki miejskie*,
- Spotkania autorskie z twórcami: Romanem Pankiewiczem, Sławomirem Koprem,
- Wystawa plakatów, gadżetów reklamowych, eksponatów oraz warsztaty pn. – 3 światy: Gwiazdne Wojny, Hobbit, Władcy Pierścienia.

Galerie Sztuki

Na różnorodność oferty kulturalnej miasta wpływa również działalność innych placówek kulturalnych tj. galerii sztuki. Na terenie Bytomia czynną działalność prowadzą:

- Galeria *Na Poziomie* w Centrum Handlowo-Usługowym AGORA, która zorganizowała 12 wystaw oraz 12 ważniejszych eventów. Liczba odwiedzających Galerię – ok. 7 000.
- Galeria Motoryzacji i Techniki - działająca w ramach Bytomskiego Ośrodka Edukacji w Bytomiu.

Fot. nr 5: Zlot Pojazdów Militarnych

W 2014 r. Galerię odwiedziło ponad 2000 osób. Zwiedzającymi były grupy indywidualne oraz grupy zorganizowane. Ważniejsze wydarzenia, imprezy i spotkania, które miały miejsce w Galerii Motoryzacji i Techniki to:

- realizacja programu *Bentley także w plenerze*, przez TVN Turbo,
- współpraca przy organizacji XI Parady Pojazdów Zabytkowych oraz X Śląskich Manewrów – Zlotu Pojazdów Militarnych,
- wizyty telewizyjne: TVS Silesia, TV Sfera, redaktorów gazet: „Życia Bytomskiego”, „Gońca Zabrzeńskiego”, „Dziennika Zachodniego”, „Tygodnika Regionalnego Rybnik”, „Automobilisty”,
- prezentacja samochodu „Beskid” konstrukcji inż. Wiesława Wiatraka.

Pozostałe galerie funkcjonujące w Bytomiu to:

- Galeria KOLOR,
- Galeria *POD SZTRYCHEM* przy MDK nr 1
- Galeria przy klubie muzycznym GOTYK,
- Galeria SPAP PLASTYKA,
- Galeria *ROTUNDA* Miejskiej Biblioteki Publicznej,
- Śląska Galeria Sztuki & studia ARTystycznych realizacji,
- Galeria SUPLEMENT,
- Galeria sztuki użytkowej STALOWE ANIOŁY,
- Galeria POD CZAPLĄ,
- Galeria przy klubie muzycznym MUSEUM MUSIC REPUBLIC,
- Galeria FOYER Opery Śląskiej,
- Galeria przy Klubie Muzycznym BRAMA,
- Galeria przy Klubie Muzycznym STARA PLATFORMA.

Centra Sztuki i Kultury

W 2014 r. Centrum Sztuki Współczesnej KRONIKA zrealizowała 17 wystaw głównych. Łączna liczba zwiedzających wystawy w CSW Kronika wyniosła ok. 5400 widzów.

KRONIKA prezentowała swoje prace, wydawnictwa, działalność kroniki, współorganizowała konferencje również poza Bytomiem, m.in.: w Berlinie (Niemcy), Londynie (Wielka Brytania), Helsinkach (Finlandia), Częstochowie, Cieszynie, Krakowie, Warszawie, Kochi (Indie), Bochum (Niemcy), Saragossie (Hiszpania), Wiedniu (Austria) i Roveretto (Włochy).

Wystawy zorganizowane przez CSW KRONIKA w 2014 roku to:

- „Czarny świt” Grzegorz Kłaman,
- „Roboty ziemne” Maciej Salamon, Maciej Chodziński,
- „Gabinet dobrej historii” Łukasz Trzeciński,
- „A place where we could go” wystawa zbiorowa,
- „Przaja mojemu hajmatowi” Łukasz Skąpski,
- „Wiele pytań, mało odpowiedzi” Katarzyna Bochenek,
- „Dowody rzeczowe” Andrzej Tobis,
- „Ciało w formie” Patrycja Orzechowska,
- „Miłość i Medycyna” (w siedzibie Muzeum Śląskiego w Katowicach) Patrycja Orzechowska, Rafał Urbacki,
- „Węzeł” Marek Glinkowski,
- „Dirty Works” Stephanie Sujyco, Piotr Bujak,
- „Imagining Crisis” kurator: Yunnia Yang,
- „Cztery pory roku, lecz bez wiosny” Michał Korchowiec,
- „Plica polonica” wystawa zbiorowa,
- „Rzeczywistości równoległe. Entropia przez czarną materię” Stanza,
- „Punkty wsparcia” Jan Pfeiffer,
- „Nocturnal times” Paul Philipp Heinze.

Centrum było również organizatorem pokazów filmowych oraz innych wydarzeń:

- Sztuka na Górnym Śląsku. Jak to (nie) działa? - spotkanie dyskusyjne,
- Praktykowanie archiwum. Spotkanie #2 cyklu dyskusji Projekt Metropolis - spotkanie dyskusyjne,
- Koncert Pawła Kulczyńskiego,
- *Niewolnicy Apple'a* – spotkanie z autorem książki Ralfem Ruckusem,
- Międzynarodowy Przegląd Sztuki Wideo The O2 – pokazy filmowe,
- *Akty* – autorski spektakl teatralny Aurory Lubos,
- Koncert zespołu *Nagrobki*,
- *Zatańczą Ci, co drżeli. Polska sztuka krytyczna* – spotkania wokół publikacji z udziałem autora książki Karola

Fot. nr 6: Projekt Metropolis

Sienkiewicza,

- *Gościńiec*, w reżyserii Katarzyny Gorczycy i Niny Minor – spektakl interaktywny,
- *Pobyt tolerowany* w ramach projektu HartOFFanie Teatrem – projekt teatralny,
- Przegląd Światowej Animacji *Ars Electronica* – pokazy filmowe.

Ponadto CSW KRONIKA zrealizowało:

- *Metropolis* – kontynuacja projektu realizowanego wspólnie z krakowską Fundacją Imago Mundi. Zrealizowano 6 wystaw,
- Rezydencja czeskiego artysty Jana Pfeiffera, amerykańskiej artystki Stephanie Syjuco i tajwańskich kuratorki Yunnii Yang,
- *Młodość w działaniu* – w ramach rocznego pobytu w CSW Kronika, dwójka wolontariuszy z programu Unii Europejskiej prowadziła zajęcia z języka angielskiego dla dzieci i młodzieży.

Centrum Sztuki Współczesnej Kronika została sklasyfikowana na piątym miejscu w kategorii „10 najlepszych nowatorskich instytucji publicznych”, główny kurator – Stanisław Ruksza na pierwszym miejscu w kategorii „10 najbardziej niekonwencjonalnych kuratorów”.

MUZY – nagroda Prezydenta Bytomia w dziedzinie kultury została przyznana w 2014 r. po raz osiemnasty. Uroczystość uświetnił występ Polskiej Młodzieżowej Orkiestry Symfonicznej. Nagroda jest formą uznania za twórczość artystyczną w danym roku lub za całokształt dokonań artystycznych. Jest przyznawana w 3 kategoriach, tj.: za osiągnięcia twórcze, za upowszechnianie kultury oraz zarządzanie kulturą.

Laureatami MUZ 2014 r. zostali:

- Anna Majer – za osiągnięcia twórcze/choreograf, tancerka,
- Anna Rak – za upowszechnianie kultury/animatorka kultury,
- Mariusz Kałamaga – za osiągnięcia twórcze i upowszechnianie kultury/artysta kabaretowy,
- Elżbieta Sochacka – za upowszechnianie kultury/animatorka działań kulturalnych i społecznych,
- Towarzystwo Śpiewacze Chorus Sanncti Gregorius – za upowszechnianie kultury/zespół chóru.

MEDALAMI Miasta Bytomia w 2014 roku, wręczanymi wraz z nagrodami MUZA 2014 roku, uhonorowani zostali:

- Piotr Szalsza i Mariusz Bacik – ikony bytomskiej koszykówki,
- Ryszard Grzegorzczak, piłkarz,
- Joachim Klimza, właściciel piekarni i cukierni w Bytomiu,
- Piotr Klimza, dyrektor Bytomskiego Ośrodka Edukacji,
- Artur Komor, prezes ZBM,
- Stowarzyszenie Górnośląskich Kolei Wąskotorowych,
- Towarzystwo Miłośników Bytomia.

Fot. nr 7: Medal Miasta Bytomia dla Piotra Szalszy

Wręczenie nagród odbyło się 8 listopada 2014 r. w sali koncertowej Bytomskiego Centrum Kultury, a ceremonię uświetnił koncert upamiętniający 96. Rocznicę Odzyskania przez Polskę Niepodległości.

Medale miasta Bytomia przyznawane są za szczególne zasługi dla miasta w dziedzinach: gospodarczej, naukowej, kulturalnej, społecznej, klubów sportowych, placówek oświatowych i edukacyjnych, związków zawodowych, partii politycznych oraz komisji Rady Miejskiej. Po raz pierwszy Honorowe Medale Miasta Bytomia przyznane zostały w 1998 roku.

W 2014 r. odbyło się szereg imprez kulturalnych oraz uroczystości związanych z obchodami Świąt Narodowych, które upamiętnione zostały przez:

- Narodowy Dzień Żołnierzy Wyklętych - uroczystość odbyła się 1 marca z udziałem Wojskowej Asysty Honorowej 34. Dywizjonu Rakietowego OP w Bytomiu odbyła się płyce Rynku, bezpośrednio po Mszy Św. celebrowanej w Kościele pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny w Bytomiu;
- Święto Flagi Państwowej odbywające się 2 maja;
- Obchody 223.Rocznicy Uchwalenia Konstytucji 3 maja i 93.Rocznicy III Powstania Śląskiego, którym towarzyszył udział Wojskowej Asysty Honorowej 34. Dywizjonu Rakietowego OP

w Bytomiu. Część oficjalna obchodów została zorganizowana na płycie Rynku, bezpośrednio po Mszy Św., celebrowanej w intencji Ojczyzny w Kościele pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny w Bytomiu;

- Obchody Miejskie 96. Rocznicy Odzyskania przez Polskę Niepodległości - 7 listopada dla uczczenia Narodowego Święta w Bytomskim Centrum Kultury odbył się występ zespołu *O Ela. Chłopcy z Placu Broni*, natomiast 8 listopada w BCK odbył się Koncert Polskiej Młodzieżowej Orkiestry Symfonicznej.

Z okazji jubileuszu 760-lecia lokacji miasta Bytomia, zorganizowano szereg imprez oficjalnych oraz towarzyszących. Najważniejszymi wydarzeniami były:

- Festiwal Ad Dei Gloriam ;
- Festiwal Twórczości Patriotycznej *MÓJ BYTOM-MOJA POLSKA*,
- Premiera filmu dokumentalnego *Nadejdą jeszcze chwile* w reż. Leszka Staronia,
- Zjazd V Komandorii Rycerstwa Św. Sebastiana,
- Konferencja Programowo-Historyczna Zjednoczenia Kurkowych Bractw Strzeleckich RP pt.: *Europejska Idea Historycznych Bractw Strzeleckich w Polsce – stan obecny i perspektywy na przyszłość*,
- Otwarcie Lipowej Alei Sławnych Bytomian,
- V Miechowski Festiwal Muzyka w starych kościołach Miechowic, pamięci ks. Norberta Bończyka i Matki Ewy,
- Bytomskie Organy Koncertowe – koncert orkiestry Aukso pod dyr. Marka Mosia z okazji 10 rocznicy przystąpienia Polski do Unii Europejskiej,
- prawykonanie utworu bytomianina Adama Wesołowskiego „Gliss Dance” skomponowanego z okazji 760-lecia Bytomia,
- I Otwarte Mistrzostwa Bytomia w Golfie,
- Bytomski Dzień Dziecka – *KILOMETRY DOBRA*,
- 60. Jubileuszowa Rowerowa Masa Krytyczna,
- Gra Miejska *Od pomysłu do przemysłu*,
- Finał Pucharu Polski STRONGMEN,
- Koncert zespołu *FEEL*,
- Dni Bytomia,
- Bytomski Jarmark Średniowieczny,
- WYGRAJ BYTOM – 760 lat historii na planszy,
- Bytom Film Festiwal,
- Spektakl Dyplomowy PWST WTT *Król Ubu*, w reżyserii Jerzego Stuhra,
- Wydanie Kroniki Miasta Bytomia Franza Gramera.

Do ważniejszych imprez kulturalnych organizowanych w 2014 r. należą:

- Koncert Noworoczny Prezydenta Miasta Bytomia - Koncert Orkiestry Aukso z solistami,
- Orszak Trzech Króli na bytomskim Rynku,
- *VII Metropolitalne Święto Rodziny*, Koncert Bytomia Rodzinne Muzykowanie w Muzeum Górnośląskim,
- wręczenie nagrody *Ostoja Spokoju im. Matki Ewy*, ks. dyrektorowi Bogdanowi Peciowi z Ośrodka Katolickiego „Dom Nadziei” w Bytomiu,
- *Bytomska Wigilia ze świątecznym barszczem* - happening zorganizowany na ul. Dworcowej, któremu towarzyszyło wspólne kolędowanie.

Imprezy cykliczne, które na stałe zostały wpisane w mapę kulturalną Bytomia i są wspierane przez Gminę to:

- XVI Międzynarodowy Festiwal Teatralny TEATROMANIA,
- II festiwal *Gorczycki Antrico e Moderno*,
- IX Międzynarodowy Festiwal im. Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego,
- Otium Musicum – koncerty kameralne u Gorczyckiego - cykl koncertów kameralnych nieprzerwanie trwa już w Bytomiu 17 lat.
- Śląskie Manewry - IX Zlot Pojazdów Militarnych,
- X Parada Pojazdów Zabytkowych,
- VIII Bytomska Noc Świętojańska odbywająca się w ramach obchodów Dni Bytomia,
- XIII Bytomski Rajd Gwiazdzisty – organizowany w ramach Międzynarodowego Dnia Turystyki,
- XII Międzynarodowy Festiwal Plastikowych Modeli Redukcyjnych,

- Industriada 2014 - Święto Szlaku Zabytków Techniki, połączone z XV Festiwalem Sztuki Wysokiej oraz IV Małym Festiwalem Sztuki Wysokiej. Ponad 150 imprez tego święta - odbywających się w 43 zabytkach techniki, w 24 miastach regionu - przyciągnęło w 2014 r. rekordową liczbę 77.000 uczestników,
- VI Bytomski Półmaraton – na trasie o długości 21,097 km wzięło udział 1 272 biegaczy,
- VIII Bytomski Bieg Konstytucji – na trasę wyruszyło ok. 180 osób. W tym roku bytomski bieg został włączony do Grand Prix Śląskiego Związku Gmin i Powiatów w Biegach Masowych,
- IX Międzynarodowy Memoriał im. Leszka Błazyńskiego w Boksie – rozegrano ponad 40 walk, do zawodów zgłosiło się 61 bokserów z 19 klubów, w tym 4 ekipy zagraniczne,
- Akcja ZIMA W MIEŚCIE – blisko 4 398 uczniów wzięło udział w zajęciach sportowo – rekreacyjnych,
- Akcja LATO W MIEŚCIE – zorganizowano 8 turnusów czterodniowych dla 349 dzieci z bytomskich szkół podstawowych.

Domy kultury i placówki kulturalno-oświatowe

Młodzieżowy Dom Kultury nr 1

MDK nr 1 organizuje coroczne konkursy i przeglądy do wielu wydarzeń artystycznych, od miejskich poprzez regionalne oraz eliminacje do konkursów wojewódzkich i ogólnopolskich. Należą do nich:

- Międzynarodowy Turniej Brydżowy,
- Ogólnopolski Festiwal Poetycki *Kwiaty na kamieniach*,
- Jesienna Scena Recytatorska,
- Festiwal Żeglarski Wiosenne Szantowisko.

W 2014 roku na największą uwagę zasługują:

- Koncert noworoczny,
- XII Wojewódzki Festiwal Piosenki, *Żeglarskiej Wiosenne Szantowisko*,
- BEBOK – Śląskie Dni z grammi fabularnymi i planszowymi,
- IX Memoriał im. Henryka Gagatka,
- VI Młodzieżowy Festiwal Keyboardowy, *Bytom Keyboard Ton*,
- Uroczystość 60-lecia Młodzieżowego Domu Kultury nr 1 w Bytomiu – premiera musicalu „Piotruś Pan – wielko Haja”,
- Koncert Wigilijny.

W 2014 roku ogólna liczba imprez zorganizowanych przez MDK nr 1 to 53, natomiast liczba uczestników biorących udział w przedsięwzięciach organizowanych przez MDK nr 1 to 7 980 osób.

Młodzieżowy Dom Kultury nr 2

Celem pracy Młodzieżowego Domu Kultury nr 2 jest rozwój zainteresowań i uzdolnień, doskonalenie umiejętności oraz pogłębiania wiedzy wśród dzieci i młodzieży. W roku 2014 MDK nr 2 zorganizował łącznie 110 imprez. Uczestnikami wszystkich wydarzeń było łącznie: 6 414 osób.

Ważniejsze przedsięwzięcia organizowane przez MDK nr 2 w 2014 roku, to:

- XII Międzynarodowy Festiwal Plastikowych Modeli Redukcyjnych Bytom 2014,
- VII Wojewódzki Konkurs Wokalny *Motyw miłości w piosence obcojęzycznej*.

Ochrona dziedzictwa kulturowego

Na koniec 2014 r. na terenie Bytomia do rejestru zabytków wpisanych było:

- 69 obiektów z zakresu zabytków nieruchomych, tj. budynki i budowle, układ urbanistyczny, parki, stanowiska archeologiczne, cmentarze, w tym jeden nieistniejący lecz nie skreślony z rejestru zabytków,
- 338 zabytków ruchomych.

W 2014 r. do rejestru zabytków nieruchomych wpisano następujący obiekt z terenu Bytomia:

- Kościół parafialny pod wezwaniem Dobrego Pasterza przy ulicy Księdza Jerzego Popiełuszki 4 w Bytomiu.

W 2014 r. wykaz zabytków nieruchomych wyznaczonych przez wojewódzkiego konserwatora zabytków do ujęcia w wojewódzkiej ewidencji zabytków z terenu miasta Bytomia liczył 2850 zabytków.

Tabela nr 37: Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Lata	2010	2011	2012	2013	2014
Ilość obiektów nieruchomych	64	65	67	68	69
Ilość obiektów ruchomych	331	335	336	336	38*

*Na podstawie wykazu obiektów wpisanych do rejestru zabytków ruchomych, przekazanych przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Katowicach z dn. 15 stycznia 2015 r.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków UM w Bytomiu

Rada Miejska w Bytomiu w 2014 r. przyznała dotacje celowe:

- Rzymskokatolickiej Parafii pod wezwaniem Trójcy Świętej w Bytomiu przy ul. Kwietniewskiego 1, z przeznaczeniem na konserwację części wyższej i prezbiterium – wątku ceglanego i detalu kamiennego budynku kościoła.

Na terenie Bytomia znajdują się następujące obiekty sakralne:

- 22 kościoły parafialne,
 - kaplica sióstr Boromeuszek przy ul. Krakowskiej 30.
- Spośród nich 9 jest wpisanych do rejestru zabytków.

Ponadto w Bytomiu znajduje się 19 cmentarzy, w tym:

- 15 cmentarzy parafialnych,
- 1 cmentarz żydowski,
- 2 cmentarze ewangeliczne,
- 1 cmentarz komunalny.

Spośród powyższych 3 wpisane są do rejestru zabytków, w tym najsłynniejsza, najstarsza i największa bytomska nekropolia tj. cmentarz Mater Dolorosa.

Ponadto do obiektów zabytkowych dodatkowo zaliczyć należy również kościół pw. św. Małgorzaty i przyległy do kościoła cmentarz, które znajdują się na terenie stanowiska archeologicznego na Wzgórzu Małgorzatki wpisanego do rejestru zabytków.

Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków dokonało konserwacji technicznej i estetycznej stolarki drzwiowej na elewacji frontowej w kamienicach przy pl. Wolskiego 7 oraz przy ul. Jagiellońskiej 17 w Bytomiu. Przeprowadzono prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane w następujących obiektach:

- Rycerska 7,
- Dworcowa 28,
- Gliwicka 19,
- Piłsudskiego 37,
- Józefczaka 27,
- trwają prace w Parku Miejskim im. Franciszka Kachla w Bytomiu,
- Piekarska 3-9 budynek Poczty,
- rozpoczęto prace w kamienicy przy ul. Krakowskiej 28,
- rozpoczęto prace w kamienicy przy ul. Chrobrego 2,
- rozpoczęto prace w kamienicach przy ul. Piłsudskiego 41, 43,
- rozpoczęto prace w kamienicy przy ul. Kościelnej 2,
- rozpoczęto prace przy kościele i budynku Domu Opieki „Ostoja Pokoju” przy ul. Matki Ewy 1,
- Mickiewicza 12,
- Chrobrego 14 - remont balkonów,
- Chrobrego 32,
- Chrzanowskiego 5 - remont balkonów,
- Chrzanowskiego 13 - termomodernizacja,
- Chorzowska 5 - termomodernizacja,
- Tuwima 6 - termomodernizacja,
- Matejki 25 - termomodernizacja,
- Prokopa 1, 1a, 1b, - termomodernizacja,

- Prokopa 3 przedszkole - termomodernizacja,
- Sokoła 12 - termomodernizacja,
- Wyczółkowskiego 16 – termomodernizacja,
- Woźniaka 27 - termomodernizacja,
- Drzymały 5/Nawrota 10 (budynek narożny) - termomodernizacja,
- Sądowa 6 - termomodernizacja ściany szczytowej,
- Korfantego 18 - docieplenie ściany szczytowej,
- Moniuszki 6, 16, 26, 28, 30,
- Strzelców Bytomskich 33, 41,
- Wrocławska 33/34 ING Bank,
- Batorego 15 szpital – remont „okrągłaka”, budowa nowego budynku na terenie szpitala,
- Kraszewskiego 1,11,
- Jagiellońska 24,
- Klonowa 13,
- Piłsudskiego 39,
- Nawrota 21,
- Woźniaka 78,
- Dworcowa 2,
- Kolejowa 6,
- Batorego 34,
- Żeromskiego 13,19,
- Żeromskiego 21 remont podcieni,
- Podgórna 2,
- Niedźwiadka Okulickiego 8,6,
- Smolenia 36.

3.8 Sport i rekreacja

Na terenie Bytomia aktywność sportowo-rekreacyjna była prowadzona na następujących obiektach zarządzanych przez Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz kluby i stowarzyszenia sportowo-rekreacyjne:

Tabela nr 38: Tabela nr Zestawienie obiektów sportowych na terenie Bytomia

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba obiektów
1	Hale sportowe	4
2	Stadiony piłkarskie	6
3	Kompleksy sportowe „Orlik”	2
4	Strzelnice	2
5	Kąpieliska kryte	2
6	Kąpieliska otwarte	1
7	Lodowisko sztuczne kryte	1
8	Tymczasowe lodowisko	1
9	Korty tenisowe otwarte	13
10	Korty tenisowe kryte	9
11	Korty do squasha	4
12	Skatepark w Parku im. F. Kahla	1
13	Kompleks sportowy „Torkacik”	1

źródło: Wydział Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Bytomiu

Oprócz ww. obiektów sportowych na terenie Bytomia znajduje się centrum sportów zimowych Dolomity Sportowa Dolina w Suchej Górze, 9 dołkowe pole golfowe (Armada Golf Club) na zrewitalizowanym terenie po byłej Kopalni Węgla Kamiennego Szombierki.

Na terenie miasta Bytomia aktywnie działalność sportową prowadziły:

- 42 Stowarzyszenia kultury fizycznej,

- 16 Uczniowskich Klubów Sportowych,
- 26 Klubów sportowych działających w formie stowarzyszeń, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej.

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Bytomiu w 2014 roku zorganizował 34 imprezy, w których uczestniczyło 6 640 osób w tym 21 imprez własnych, w których uczestniczyło 5 376 osób. Mieszkańcy Bytomia w 2014 roku korzystali z 12 obiektów sportowo-rekreacyjnych. OSiR także wspomagał organizację imprez jednostek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w tym placówki oświatowe, kluby sportowe, stowarzyszenia, Młodzieżowe Domy Kultury, Komendę Miejską Policji, Państwową Straż Pożarną i inne instytucje.

Do najważniejszych imprez sportowo-rekreacyjnych organizowanych 2014 zaliczyć należy następujące projekty:

□ VI BYTOMSKI PÓŁMARATON

1272 biegacze wzięło udział w Bytomskim Półmaratonie, który się odbył 21 września 2014 roku. Trasę o długości 21,097 km najszybciej pokonał Kenijczyk Too Silas Kiprono, drugie miejsce zajął jego rodak Kipkosgei Gilbert, a trzeci był Marcin Błaziński. Wśród wszystkich zawodników, którzy ukończyli bieg, została rozlosowana nagroda główna, samochód osobowy Dacia Sandero, ufundowana przez głównego sponsora. W ramach imprezy odbył się bieg na 10,5 kilometra, w którym uczestniczyło 338 biegaczy, a pierwszy na mecie zameldował się Mateusz Golonka. W biegu startowały także osoby niepełnosprawne i miłośnicy nordic walkingu oraz przedstawiciele służb mundurowych. W ramach programu została zorganizowana przez Fundację PKO Banku Polskiego akcja charytatywna "Biegne dla Karola";

□ VIII BYTOMSKI BIEG KONSTYTUCJI

3 Maja 2014 r. na starcie corocznego biegu stanęło ok. 180 osób, które miały do pokonania dystans 5 km. Przed głównym biegiem odbył się również bieg rekreacyjny, w którym nie zabrakło również dzieci. Trasę 5 km najszybciej pokonał Adam Jamiński, a wśród kobiet Sandra Mikołajczyk;

□ IX MIĘDZYNARODOWY MEMORIAŁ IM. LESZKA BŁAŻYŃSKIEGO W BOKSIE

Do turnieju zgłosiło się 61 bokserów z 19 klubów, w tym ekipy zagraniczne. Gośćmi honorowymi turnieju byli m.in. syn wielkiego pięściarza Leszek Błaziński Junior, bokser mistrz olimpijski Marian Kasprzyk oraz bytomski bokser Damian Jonak. Bytomski pięściarz Sylwester Klasa stoczył swoją ostatnią pożegnalną walkę;

□ AKCJA ZIMA W MIEŚCIE 2014

Akcja została przeprowadzona w 16 placówkach oświatowych. Pod okiem 28 nauczycieli blisko 4 398 uczniów wzięło udział w zajęciach sportowo-rekreacyjnych. Ponadto udostępniono ściankę wspinaczkową usytuowaną w Hali na „Na Skarpie” w Bytomiu wraz z organizacją zajęć dla uczniów bytomskich szkół podstawowych i gimnazjalnych. W ramach Feriady Artystycznej w BCK przygotowano bezpłatne pokazy filmów animowanych dla dzieci od 27 do 30 stycznia 2014;

□ AKCJA LATO W MIEŚCIE 2014

W ramach akcji w Kokotku zorganizowano 8 turnusów czterodniowych dla 349 dzieci z bytomskich szkół podstawowych w ośrodku wypoczynkowym Hufca ZHP w Bytomiu pn. „Miniobozy sportowe-żyj sportowo wyjazdowo”. Przy współpracy i wsparciu Urzędu Miejskiego zostało zrealizowanych wiele imprez sportowo-rekreacyjnych z klubami sportowymi, towarzystwami, stowarzyszeniami, uczniowskimi klubami sportowymi i ZHP. Do ww. imprez można także zaliczyć następującą imprezę turystyczną jak przejazdy kolejką wąskotorową na trasie Bytom–Miasteczko Śląskie–Chechło;

□ ŚLASKIE MANEWRY-X ZŁOT POJAZDÓW MILITARNYCH

Po raz 10-ty odbył się Złot Pojazdów Militarnych, który zgromadził kilka tysięcy widzów i jak co roku przejechał dzielnicami Karbia i Bobrka do centrum miasta. Tegoroczny program obejmował m.in.: występ Wojskowej Orkiestry z Bytomia, pokaz w wykonaniu grupy "Szare Wilki", prezentację pojazdów militarnych oraz inscenizację historyczną, występy zespołów: Beton, 25p. Move me, Tato, Zefówka, Kuś & Wydro i pokaz sztucznych ogni. Odbył się także festyn rodzinny i pokaz akrobacji lotniczej i skoków spadochronowych przygotowany przez Aeroklub Gliwicki. 34 Dywizjon Rakietowej Obrony Powietrznej z Bytomia, 5. Pułk Chemiczny z Tarnowskich Gór oraz Wojskowe Zakłady Mechaniczne

z Siemianowic Śląskich przygotowały stoiska, na których można było oglądać sprzęt wojskowy. Na Śląskich Manewrach pojawili się również członkowie Bractw Kurkowych z Bytomia i Zabrze;

❑ XI PARADA POJAZDÓW ZABYTKOWYCH

13 września 2014 r. na Rynku odbył się pokaz starych samochodów i wiekowych jednośladów. Paradę uświetnił pokaz mody z lat 20-tych i 30-tych XX wieku przygotowany przez bytomską młodzież oraz występy artystyczne;

❑ XII MIEDZYNARODOWY FESTIWAL PLASTKOWYCH MODELI REDUKCYJNYCH

XII Festiwal Plastikowych Modeli Redukcyjnych odbył na terenie Hali Sportowej „Na Skarpie” w Bytomiu w dniach 15 i 16 marca 2014 roku. Impreza z każdym rokiem staje się coraz bardziej profesjonalna i przyciąga coraz więcej wystawców i zwiedzających. Impreza promowana jest na facebooku i portalu festiwalowym z obszernymi informacjami w języku czeskim i angielskim dotyczącymi programu, wystawców, historii festiwalu, życiorysami Edwarda Boni i płk. Jana Białego. W ramach festiwalu odbyło się wiele imprez towarzyszących jak: zajęcia techniki malowania samolotów, warsztaty modelarskie dla dzieci, konkursy z nagrodami, giełda modelarska. W festiwalu udział wzięło 365 zawodników z Polski i z Europy w 120 kategoriach startowych dla młodzików, juniorów i seniorów. Wystawiano 1312 modeli i wręczono 330 wyróżnień, nagród i medali;

❑ ŚWIATOWY DZIEŃ TURYSTYKI

26 września 2014 roku z okazji Światowego Dnia Turystyki odbył się Bytomski Rajd Gwiazdzisty organizowany przez Zarząd PTTK w Bytomiu. Ponad 100 uczniów z bytomskich szkół podążała szlakiem bytomskich legend gdzie miała możliwość poznania mniej znanych i tajemniczych miejsc naszego miasta.

❑ MISTRZOSTWA BYTOMIA W PŁYWANIU

❑ TURNIEJ NIEPODLEGŁOŚCI W PIŁCE WODNEJ

❑ TURNIEJ PIŁKI NOŻNEJ O PUCHAR DYREKTORA OSiR

Z okazji jubileuszu 760-lecia lokacji miasta zorganizowano szereg imprez sportowo rekreacyjnych zorganizowanych przez organizacje pozarządowe i kluby sportowe. Najważniejszymi i najciekawszymi wydarzeniami były m.in.:

- ❑ I Otwarte Mistrzostwa Bytomia w Golfie
- ❑ Jubileuszowa Rowerowa Masa Krytyczna
- ❑ Finał Pucharu Polski STRONGMEN

Nagrody przyznawane Przez Prezydenta Miasta za osiągnięcia uzyskane w dziedzinie sportu w 2014 roku.

Medal miasta Bytomia

Medale Miasta Bytomia w 2014 roku w dziedzinie sportu trafiły do Mariusza Bacika, ikony bytomskiej koszykówki i byłego piłkarza Poloni Bytom Ryszarda Grzegorzczaka. Uroczyste wręczenie wyróżnień odbyło się 8 listopada w sali koncertowej Bytomskiego Centrum Kultury, a ceremonię uświetnił koncert upamiętniający 96. Rocznicę Odzyskania przez Polskę Niepodległości. Medale Miasta Bytomia przyznawane są za szczególne zasługi dla miasta w dziedzinach: gospodarczej, naukowej, kulturalnej, społecznej i sportowej na wniosek stowarzyszeń i organizacji społecznych, klubów sportowych, placówek oświatowych i edukacyjnych, związków zawodowych, partii politycznych oraz komisji Rady Miejskiej. Po raz pierwszy honorowe Medale Miasta Bytomia przyznane zostały w 1998 roku.

Sportowy laur Bytomia

Laureatami nagrody Prezydenta miasta Bytomia za szczególne osiągnięcia sportowe w 2014 roku zostali:

- ❑ Dariusz Laks, reprezentujący Miechowską Grupę Biegową – w kategorii „Sportowiec (senior)”
- ❑ Paulina Kania, reprezentującą Klub Sportowy „Górnik Bytom” – w kategorii Sportsmenka (senior),
- ❑ Beata Pacut, reprezentująca Górniczy Klub Sportowy „Czarni” Bytom – w kategorii „Sportowiec lub Sportsmenka (junior)”,
- ❑ I. drużyna Towarzystwa Tenisa Stołowego „Polonia Bytom” – w kategorii „Drużyna”,

- Krzysztof Paczyna, trener Waterpolowego Towarzystwa Sportowego Polonia – w kategorii „Trener lub Działacz Sportowy”,
- Marian Łagocki, trener pięściarstwa w KS Szombierki Bytom a następnie w UKS MOSM Bytom za dorobek sportowy (całokształt kariery).

W 2014 roku zostały przeprowadzone następujące prace inwestycyjne i remontowe:

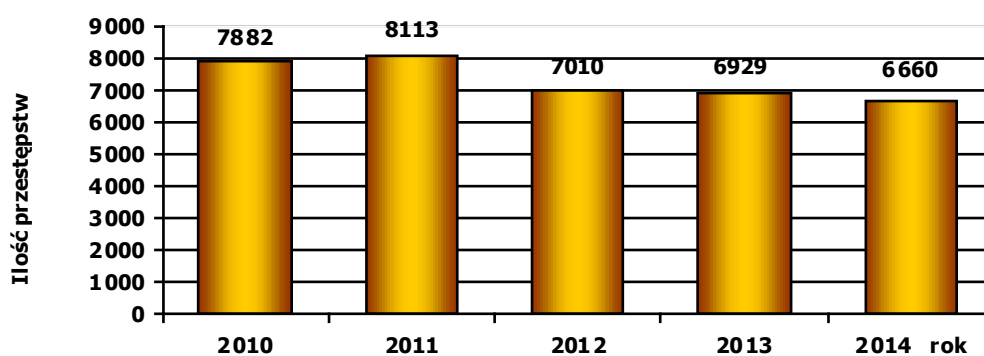
- Ośrodek sportu i rekreacji
 - Budowa siłowni zewnętrznej z elementami parku linowego oraz Adaptacja akustyczna Hali Na Skarpie przy ul. Frycza-Modrzewskiego 3 w Bytomiu w ramach zadanie „Regionalne Centrum Sportu Na Skarpie – rozbudowa infrastruktury okołoturystycznej miasta Bytom”,
 - Dostosowanie obiektu lodowiska sztucznego przy ul. Pułaskiego 71 w Bytomiu do wymogów p.poż. poprzez wykonanie wewnętrznej suchej instalacji hydrantowej,
 - Wzmocnienie konstrukcji dachu hali lodowiska sztucznego przy ul. Pułaskiego 71 w Bytomiu,
 - Dodatkowe wzmocnienie na pasach górnych dźwigarów - zamówienie dodatkowe do w/w zamówienia.
- GKS „Czarni” Bytom
 - Remont obiektu sportowego, w skład którego wchodzi duża hala judo z wejściem głównym, mała hala judo dla dzieci, siłownia, sauna z basenem i gabinetem relaksu, kawiarnia klubowa, sala konferencyjna, hotelik klubowy, zaplecze, biura, szatnie, magazyny, parkingi i tereny zielone.
- KS „Silesia” Miechowice
 - Remont budynku klubowego,
 - Modernizacja drenażu boiska głównego,
 - Częściowa naprawa lamperii w budynku szatni.

3.9 Bezpieczeństwo Publiczne

Działania Komendy Miejskiej Policji

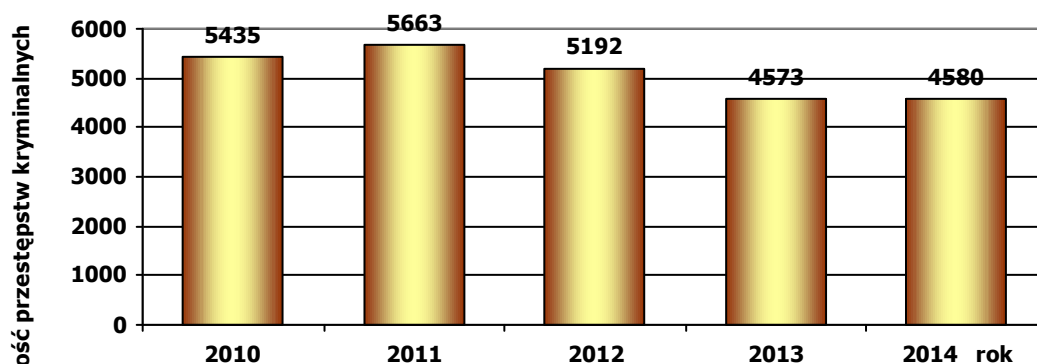
Od początku roku 2014 na terenie miasta stwierdzono ogółem 6 660 przestępstw, z tego 25,5% stanowiły przestępstwa gospodarcze, natomiast 68,8% przestępstwa kryminalne.

Wykres nr 24: Ilość przestępstw stwierdzonych na przestrzeni lat 2010-2014

źródło: opracowanie własne na podstawie danych KMP w Bytomiu

Wykres nr 25: Ilość przestępstw kryminalnych stwierdzonych na przestrzeni lat 2010-2014

źródło: opracowanie własne na podstawie danych KMP w Bytomiu

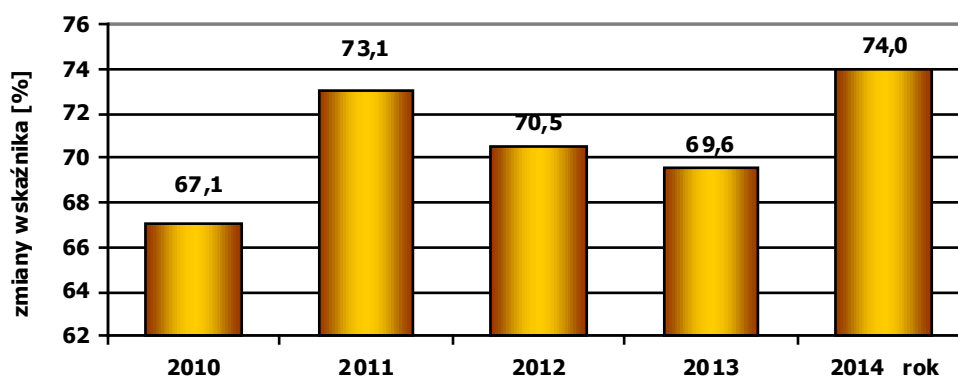
Tabela nr 39: Liczba odnotowanych przestępstw na terenie Bytomia w 2014 r.

Przestępstwa	Dochodzenia wszczęte	Przestępstwa stwierdzone	Przestępstwa wykryte	Wykrycia (%)
Wskaźniki statystyczne za okres od stycznia do grudnia 2014 r.				
Ogółem	4 540	6 660	4 930	74,0
w tym:				
- kryminalne	3 704	4 580	2 907	63,5
- gospodarcze	400	1 699	1 672	98,4

źródło: opracowanie własne na podstawie danych KMP w Bytomiu

Wskaźnik wykrywalności przestępstw jest miernikiem efektywności działań policji, który w porównaniu do roku poprzedniego wzrósł o 4,4% i kształtował się na poziomie 74,0%.

Wykres nr 26: Zmiany wskaźnika wykrywalności przestępstw na przestrzeni lat 2010-2014

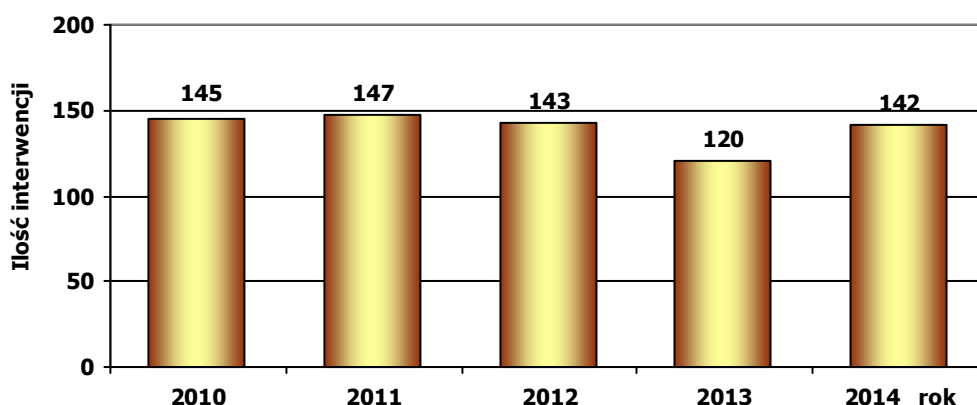

źródło: opracowanie własne na podstawie danych KMP w Bytomiu

Do Sądu Rejonowego Wydziału II i VIII Karnego w Bytomiu skierowano w okresie od stycznia do grudnia 2014 r. 1 654 wniosków o ukaranie, z tego 34,7% stanowiły wykroczenia przeciwko mieniu, natomiast 42,6% stanowiły wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi na drogach. Nałożono 25 847 mandatów karnych, z tego 47,1% dot. postępowania mandatowego przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi ruchu drogowego.

Dodatkowo na terenie miasta odnotowano 1 555 zdarzeń drogowych, w tym 1 413 kolizji i 142 wypadki, w wyniku których 160 osób zostało rannych, a 11 osób zginęło.

Wykres nr 27: Ilość odnotowanych wypadków drogowych na przestrzeni lat 2010-2014

źródło: opracowanie własne na podstawie danych KMPSP w Bytomiu

Działania Straży Pożarnej

Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej odnotowała w 2014 r. 1 070 pożarów, 1 523 miejscowych zagrożeń i 238 fałszywych alarmów. Najczęstszą przyczyną pożarów było podpalenie umyślne, w tym akty terroru, tj. 639 (59,72%). Szczegółowe dane prezentuje tabela nr 40.

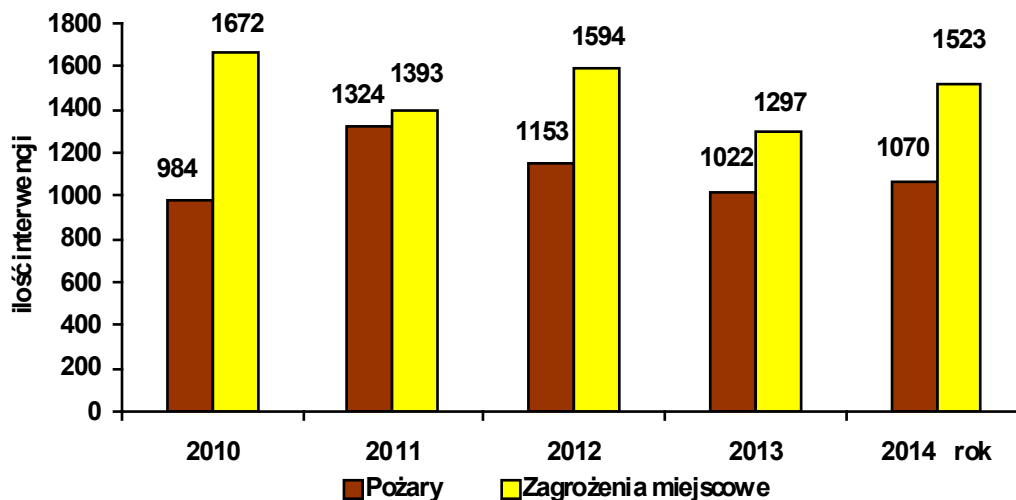
Tabela nr 40: Struktura interwencji Straży Pożarnej na terenie miasta

Lp.	Rodzaj zdarzenia oraz jego przyczyna	2014 r.
	Liczba zdarzeń ogółem, w tym:	2 831
1.	Pożary, w tym:	1 070
	- nieostrożność osób dorosłych przy posługiwaniu się ogniem otwartym	221
	- wady urządzeń ogrzewczych	12
	- wady urządzeń mechanicznych	8
	- wady urządzeń instalacji elektrycznej (bez urządzeń ogrzewczych)	37
	- nieprawidłowa eksploatacja urządzeń ogrzewczych na paliwo gazowe	14
	- podpalenia (umyślne), w tym akty terroru	639
	- inne przyczyny	139
2.	Miejscowe zagrożenie, w tym:	1 523
	- huragany, silne wiatry	166
	- gwałtowne opady atmosferyczne	18
	- wady konstrukcji budowlanych	61
	- nieumyślne działanie człowieka	28
	- celowe działanie człowieka	22
	- nieprawidłowa eksploatacja konstrukcji budowlanych, budynków	35
	- wady środków transportu	10
	- niezachowanie zasad bezpieczeństwa ruchu środków transportu	94
	- nietypowe zachowania zwierząt	229
	- niewłaściwe zabezpieczenie hodowlanych zwierząt, owadów, gadów i ptaków	9
	- nieustalone	230
	- inne przyczyny	621

Lp.	Rodzaj zdarzenia oraz jego przyczyna	2014 r.
3.	Alarmy fałszywe	238

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Bytomiu

Wykres nr 28: Ilość interwencji Straży Pożarnej na przestrzeni lat 2010-2014

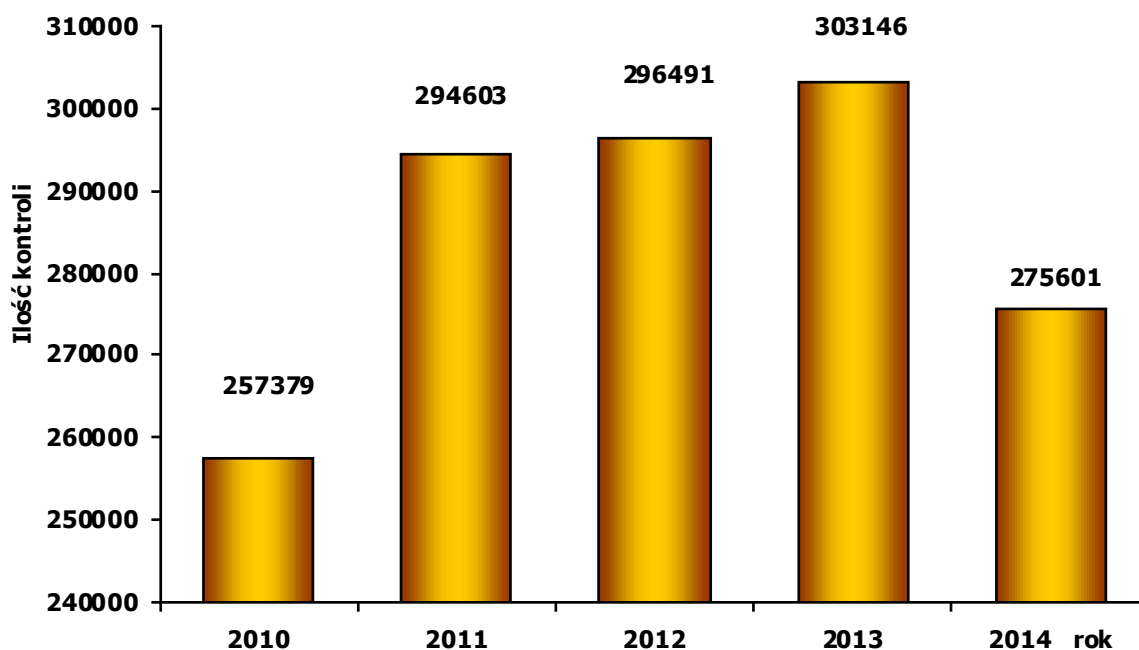

źródło: opracowanie własne na podstawie danych KMPSP w Bytomiu

Działania Straży Miejskiej

Od początku 2014 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej przeprowadzili 275 601 kontroli, ujawniając 21 806 uchybień. Udzielono 6 801 pouczeń, nałożono 10 850 mandatów karnych na łączną kwotę 1 302 450 zł oraz skierowano 767 wniosków o ukaranie do sądu. Liczba założonych urządzeń blokujących koła wyniosła 2 341, a liczba przyjętych skarg wyniosła 5 677.

Wykres nr 29: Ilość kontroli Straży Miejskiej na przestrzeni lat 2010-2014

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej w Bytomiu

W okresie od stycznia do grudnia 2014 r. Straż Miejska przekazała Policji 35 spraw noszących znamiona przestępstw, jak również ujęła i przekazała Policji 31 osób.

Ponadto w 2014 roku Straż Miejska prowadziła następujące działania i akcje:

- „Bezpieczne ferie 2014” – akcja polegająca na realizowaniu szeregu działań mających na celu przeciwdziałanie zagrożeniom występującym w okresie ferii tj. 20.01.2014–31.01.2014 r.,
- kontrole boisk i placówek oświatowych objętych ogólnopolską akcją „Otwarte sale gimnastyczne”,
- kontrole akwenów wodnych – łącznie 41,
- kontrole miejsc zabaw dzieci i młodzieży, takich jak place zabaw, ślizgawki itp. - łącznie 37,
- „Bezpieczne wakacje” – profilaktyczne działania prowadzone w okresie od 15.06.2014 r. do 31.08.2014 r.,
- kontrole w rejonach zbiorników wodnych,
- współpraca z Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym, w ramach której strażnicy odbyli szkolenie z zasad udzielania pomocy przedmedycznej oraz resuscytacji poszkodowanych,
- współpraca z Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji polegająca na rozprowadzaniu wśród ubogich dzieci darmowych biletów wstępu na odkryte kąpielisko,
- służba patrolowa na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji (kąpieliska odkrytego) służąca zapobieganiu występowania patologii charakterystycznych dla dużych skupisk ludzkich,
- ponadto w 2014 r., we współpracy z Komendantem Miejskim Policji w Bytomiu, został wyznaczony dodatkowy wspólny patrol Policji i Straży Miejskiej, który pracował 7 dni w tygodniu celem kontroli spraw związanych z Bezpiecznymi Wakacjami,
- kontynuacja programu profilaktyczno-edukacyjnego „Bądź świadomy i odpowiedzialny” prowadzonego w szkołach podstawowych i gimnazjalnych,
- „Straż Miejska Przedszkolakom”, cykl prelekcji utrwalających wśród dzieci stosowne wzorce zachowań,
- przeprowadzenie akcji zabezpieczania na bytomskich ulicach maluchów zmierzających po raz pierwszy do szkoły,
- konwojowanie przejazdów uczestników Bytomskiej Rowerowej Masy Krytycznej i zabezpieczenie między innymi następujących imprez: „Industriada 2014”, „Jarmark Średniowieczny”, „VI Bytomski Półmaraton”,
- kontrole miejsc zabaw i boisk dla dzieci i młodzieży,
- kontrole bytomskich parków,
- kontrole terenów leśnych i przyleśnych,
- kontrole pustostanów, budynków przeznaczonych do rozbiórki oraz innych miejsc potencjalnie niebezpiecznych,
- kontrole podwórek ze zwróceniem szczególnej uwagi na dzieci i młodzież pod kątem spożywania alkoholu lub innych środków odurzających oraz zachowania się w ruchu drogowym,
- kontrole lokali gastronomicznych i „letnich kawiarenek” pod kątem sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nieletnim, w tym wspomaganie policji w zabezpieczaniu imprez kulturalno-rozrywkowych i sportowych,
- zwalczania tworzenia tzw. „dzikich wysypisk” poprzez wykorzystanie system monitoringu wizyjnego „Las”,
- eliminowanie zagrożeń powodowanych przez pojazdy pozostawione w niedozwolonych miejscach oraz przez pojazdy nie sprawne lub uszkodzone,
- udział w następujących akcjach we współpracy z policją: „Znicz”, „Bezpieczna Droga do Szkoły”, „Dni Bytomia”,
- zwalczanie kradzieży i handlu złodem wspólnie z policją,
- ujawnienie 648 wykroczeń z wykorzystaniem monitoringu wizyjnego,
- asysty i konwoje na rzecz Urzędu Miejskiego i miejskich jednostek organizacyjnych,
- udział w realizacji właściwego przebiegu procesu prawa wyborczego,
- kontrole z zakresu przestrzegania przepisów obowiązujących właścicieli psów oraz współpraca ze Schroniskiem dla Bezdomnych Zwierząt,
- kontrola stanu numeracji na terenie gminy,
- kontynuacja akcji znakowania rowerów,
- zwalczanie procederu umieszczania ulotek, reklam i ogłoszeń w miejscach do tego nie przeznaczonych.

Pełnomocnik Prezydenta ds. Bezpieczeństwa

W 2014 roku Pełnomocnik Prezydenta ds. Bezpieczeństwa Miasta wykonywał zadania zgodnie z § 20 Regulaminu Organizacyjnego tutejszego Urzędu oraz zakresem przydzielonych mu czynności służbowych w tym:

- sporządzał miesięczne analizy stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Bytomia,
- opracowywał projekty porozumień i umów zawieranych przez Prezydenta Miasta z różnymi instytucjami w zakresie utrzymania bezpieczeństwa i porządku i nadzorował ich wykonanie,
- koordynował bieżącą współpracę Policji i Straży Miejskiej,
- realizował i koordynował zadania wynikające z Miejskiego Programu Zapobiegania Przystępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego na lata 2012 – 2014,
- koordynował zadania wynikające z Rządowego Programu Ograniczenia Przystępczości i Aspołecznych Zachowań „Razem Bezpiecznie”,
- uczestniczył w posiedzeniach Komisji Bezpieczeństwa i Porządku (6 posiedzeń plenarnych), Komisji Prawa i Porządku Publicznego, Komisji Finansów Rady Miejskiej (19 posiedzeń), Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (17 posiedzeń), Zespołu ds. Organizacji i Koordynacji Służby Prewencji, w spotkaniach z kierownictwem w Komendzie Miejskiej Policji w Bytomiu (14 spotkań), w spotkaniach Prezydenta Miasta z mieszkańcami Bytomia (4 spotkania), Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego (6 posiedzeń), w spotkaniach z różnymi podmiotami i z mieszkańcami Bytomia (58 spotkań), Zespołu Doradczego ds. Bezpieczeństwa Imprez Masowych (2 posiedzenia),
- organizował objazdy miasta, podczas których dokonywano kontroli miejsc stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu drogowego (7 objazdów),
- współorganizował działania profilaktyczne na terenie miasta, między innymi był inicjatorem 10 spektakli profilaktycznych, które zostały zrealizowane przez Teatr Nie-Wielki i były skierowane do wszystkich pierwszoklasistów bytomskich szkół podstawowych (4 spektakle w czerwcu i 6 spektakli w październiku).

Ponadto do obowiązków Pełnomocnika Prezydenta w 2014 roku należało:

- prowadzenie spraw w zakresie zgromadzeń publicznych (rozpatrzono 12 zgłoszeń),
- prowadzenie spraw w zakresie wydawania zezwoleń na przeprowadzenie zbiórek publicznych (przeprowadzono 21 postępowań i wydano 15 decyzji),
- prowadzenie postępowań odwoławczych dotyczących nałożenia kar porządkowych przez Straż Miejską (przeprowadzono 4 postępowania),
- przygotowanie projektu zarządzenia w sprawie wyznaczenia podmiotów, w których wykonywana jest kara ograniczenia wolności i praca społecznie użyteczna oraz bieżąca współpraca w tym zakresie z Sądem Rejonowym w Bytomiu.

Działania w zakresie zarządzania kryzysowego na terenie miasta

Najistotniejsze przedsięwzięcia realizowane w zakresie zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej w 2014 roku obejmowały:

- opracowanie nowego Planu Zarządzania Kryzysowego Miasta Bytomia i przedstawienie go do zatwierdzenia Wojewodzie Śląskiemu,
- opracowanie i wprowadzenie do użytku zarządzenia nr 215 Prezydenta Bytomia z dnia 7 maja 2014 r. w sprawie powołania Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego,
- opracowanie nowej procedury w zakresie postępowania w przypadku wystąpienia zdarzenia połączonego z ewakuacją ludzi i mienia,
- przeprowadzenie treningu Systemu Wykrywania i Alarmowania Miasta,
- udział obsady Powiatowego Ośrodka Analizy Danych i Alarmowania w wojewódzkich treningach z zakresu obiegu informacji o zagrożeniach zgodnie z normą ATP-45B,
- modernizację Systemu Wykrywania i Alarmowania Miasta, polegającą na zmodernizowaniu syren na terenie miasta w oparciu o sterowniki nowej technologii,
- aktualizację zatwierdzonego przez Wojewodę Śląskiego, Planu operacyjnego funkcjonowania miasta Bytomia w warunkach zewnętrznego zagrożenia państwa i w czasie wojny oraz dokumentacji Stałego Dyżuru Prezydenta Bytomia,
- przeprowadzenie szkolenia kadry kierowniczej Urzędu Miejskiego, kierowników zakładów pracy i kierowników placówek oświatowych z zakresu spraw obronnych i zarządzania kryzysowego,

- aktualizację procesu planowania, przygotowania oraz udzielania pomocy i rozliczania w ramach wsparcia HNS (Host Nation Support) dla wojsk obcych na terenie Bytomia.

Zaktualizowano następujące procedury:

- postępowania związane z eksmisją lokatorów,
- postępowania w przypadku znalezienia dzikich, rannych zwierząt na terenie gminy, z wyłączeniem terenów lasów państwowych.

Ponadto w ramach planowanych posiedzeń Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, omówiono następujące tematy:

- ocenę zabezpieczenia antyterrorystycznego ważnych obiektów użyteczności publicznej,
- ocenę przestrzegania przepisów dotyczących postępowania z wyrobami z azbestu,
- koncepcję prowadzenia działań ratowniczych podczas zdarzeń mających miejsce na szlakach kolejowych na terenie miasta ze szczególnym uwzględnieniem dojazdu służb, organizacji ruchu oraz zabezpieczenia logistycznego prowadzonych działań,
- ocenę realizacji przewozu materiałów niebezpiecznych przez teren miasta w oparciu o przepisy ADR (umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego),
- koncepcję prac związanych z przygotowaniem do akcji zima.

3.10 Organizacje pozarządowe

W ewidencji Urzędu Miasta w Bytomiu pod koniec 2014 figurowało 459 stowarzyszeń rejestrowych, w tym 295 stowarzyszeń aktywnych. Zarejestrowano 24 nowe organizacje, ponadto udokumentowano działalność 39 fundacji, w tym 37 aktywnie działających.

Tabela nr 41: Tabela Ilość Fundacji i Stowarzyszeń w Bytomiu

Ogółem	Fundacje	Stowarzyszenia zwykłe Komunalne oraz sportowe + Inne	Stowarzyszenia rejestrowe w tym:				
			Inne	Kulturalne	Kultury fizycznej	Kultury fizycznej- nieprowadzące działalności gospodarczej	UKS
459 zarejestrowanych	39	43	194	57	77	27	22
295 aktywnie działających	37	25	108	41	42	26	16
Nowe organizacje zarejestrowane w 2014 r.	8	5	6	0	2	2	1

źródło: Baza Informacji BOP

Kształtowaniem partnerskich relacji współpracy pomiędzy Urzędem a organizacjami pozarządowymi, w celu realizacji ich zadań statutowych zajmuje się Biuro Organizacji Pozarządowych.

W 2014 r. Biuro Organizacji Pozarządowych zorganizowało następujące szkolenia i spotkania:

- Spotkanie Noworoczne 2014 r. z przedstawicielami bytomskich organizacji pozarządowych,
- Projekt pn. „Aktywny Bytom”, prowadzony przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej, współorganizowany z Biurem w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego), którego celem było zwiększanie wiedzy i umiejętności w zakresie prowadzenia konsultacji społecznych z zastosowaniem aktywnych narzędzi i technik,
- „Wiosna w naszych sercach”. Zorganizowana przez Koło Śląskiego Stowarzyszenia Przyjaciół Ziemi Drohobyckiej. W wyniku akcji zebrano: artykuły szkolne i piśmienne oraz materiały edukacyjne dla dzieci i młodzieży uczących się języka swoich przodków w polskich przedszkolach, szkołach sobotnio-niedzielnich, na kursach edukacyjnych organizowanych przez polskie stowarzyszenia kulturalno-oświatowe i parafie rzymskokatolickie,

- Wystawa poświęcona Joannie Schaffgotsch – przygotowana przez Radę Organizacji Pozarządowych, która zapoczątkowała inaugurację Jubileuszowych X Dni Bytomskich Organizacji Pozarządowych,
- Jubileuszowe X Dni Bytomskich Organizacji Pozarządowych, których główną ideą jest zapoznanie mieszkańców Bytomia z działalnością III Sektora. W imprezie uczestniczyło około 30 organizacji,
- VIII Akcja PODARUJ ZNICZ NA KRESY,
- „Bytomski Anioł Wolontariatu 2014” współorganizowany z Radą Bytomskich Organizacji Pozarządowych, którego Laureatem został pan Marcin Szczepanowski.

Z przedsięwzięć zrealizowanych w ciągu całego roku na szczególną uwagę zasługuje działalność prowadzona przez:

- Stowarzyszenie „Liga Kobiet Nieobojętnych”, którego najważniejsze projekty to:
 - projekt „BYTOMIANKA ROKU. Prezentacje”, którego celem była promocja wyjątkowych w swym działaniu, aktywnych, twórczych, nieobojętnych na drugiego człowieka bytomianek lub kobiet działających na rzecz Bytomia;
 - współorganizacja II Turnieju Pamięci Andrzeja Motyki;
 - przeprowadzenie zbiorów publicznych, z których środki zostały przekazane dla Szkoły Podstawowej nr 44 i Szkoły Podstawowej nr 45.
- Stowarzyszenie „PRO-ARTE” (działające przy Ogólnokształcącej Szkole Baletowej w Bytomiu), którego zadaniem jest propagowanie kultury tanecznej w Polsce i Europie, wspomaganie i promowanie młodych talentów – adeptów sztuki tańca, pozyskiwanie funduszy na finansowanie działań związanych z rozwojem „młodych talentów”. Stowarzyszenie zorganizowało następujące projekty:
 - współpracowało przy organizacji VII Gali Baletowej z okazji Międzynarodowego Dnia Tańca na Śląsku z Ogólnokształcąca Szkołą Baletową im. Ludomira Różyckiego w Bytomiu oraz scenami tańca w regionie, Polsce i w Europie;
 - wsparło finansowo wyjazd Pawła Kurpiela (utalentowany uczeń Ogólnokształcącej Szkoły Baletowej im. Ludomira Różyckiego w Bytomiu) do Stanów Zjednoczonych;
 - współorganizowało z Ogólnokształcąca Szkołą Baletową im. Ludomira Różyckiego w Bytomiu VI Ogólnopolskie Spotkania Konkursowe Młodych Tancerzy kierowane do uczniów klas III i IV ogólnokształcących szkół baletowych w Polsce: w Bytomiu, Gdańsku, Łodzi, Poznaniu i Warszawie;
 - współorganizowało Koncert Bożonarodzeniowy na scenie Opery Śląskiej.
- ZIELONA EDUKACJA, to organizacja pozarządowa na rzecz pro ekologicznego trybu życia, kształtowania podstaw ekologicznych, doskonalenia systemu zarządzania środowiskiem oraz aktywizacja społeczna mieszkańców Bytomia i okolicznych miast oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. W 2014 roku stowarzyszenie zrealizowało następujące projekty:
 - Eko-jarmark;
 - „Warsztaty Bokashi” przy współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Ochrony Środowiska Naturalnego EMEKO i z Miejskim Zarządem Zieleni i Gospodarki Komunalnej, w których udział wzięli uczniowie szkoły podstawowej nr 4 w Bytomiu, oraz z Polskim Stowarzyszeniem Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Bytomiu przy ul. Powstańców Śląskich w Bytomiu;
 - zadanie publiczne pn. "Podniesienie świadomości społecznej i edukacja mieszkańców Bytomia z zakresu ochrony przyrody i zdrowia oraz działania na rzecz osób z wadą słuchu w związku z obchodami Międzynarodowego Tygodnia i Dnia Głuchych";
 - udział w „Otwarcia Zamknięcia ul. Rycerskiej”;
 - udział I Bytomskim Festiwalu Herbaty pn. "Szolka tyju".

W 2014 r. Biuro Organizacji Pozarządowych rozpoczęło prace nad „Programem współpracy Miasta Bytomia z organizacjami pozarządowymi na rok 2015”. Do współpracy zaproszeni zostali przedstawiciele NGO, którzy stworzyli grupy branżowe w następującej tematyce:

- pomoc społeczna, zdrowie, niepełnosprawni,
- ekologia i ochrona zwierząt,
- kultura i ochrona zabytków,
- sport i turystyka,
- edukacja, oświata i wychowanie.

Program został przyjęty 22.09.2014 r. uchwałą Rady Miejskiej w Bytomiu nr XXXVII/506/14. Postanowienia programu obowiązują od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r.

4. GOSPODARKA

4.1 Przedsiębiorczość w mieście

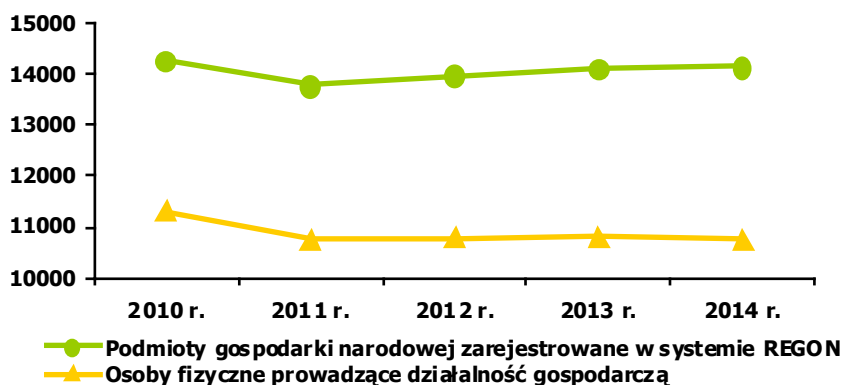
Na koniec 2014 r. w systemie REGON zarejestrowanych było ok. 14,1 tys. podmiotów gospodarki narodowej prowadzących działalność gospodarczą na terenie miasta Bytomia, w tym ok. 10,7 tys. osób fizycznych oraz ponad 3,4 tys. osób prawnych i jednostek niemających osobowości prawnej. W stosunku do roku 2013 ilość podmiotów gospodarczych ogółem zwiększyła się o 0,4%, na co wpływ miało przede wszystkim zwiększenie się ilości osób prawnych i jednostek niemających osobowości prawnej o 2,9%. O 7,3% wzrosła liczba spółek handlowych, a wśród nich znaczący wzrost odnotowano w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, tj. aż o 8,0%. Nieznacznie zmalała liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – 0,6%.

Tabela nr 42: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w Bytomiu w latach 2010-2014

Wyszczególnienie	Wg stanu na dzień 31.12. 2010 r.	Wg stanu na dzień 31.12. 2011 r.	Wg stanu na dzień 31.12. 2012 r.	Wg stanu na dzień 31.12. 2013 r.	Wg stanu na dzień 31.12. 2014 r.
Podmioty gospodarki narodowej, w tym:	16 590	16 194	16 447	16 613	16 682
1. Przedsiębiorcy, z tego:	14 279	13 783	13 962	14 110	14 144
a. Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, w tym m.in.:	2 968	3 019	3 178	3 305	3 401
- przedsiębiorstwa państwowe	1	1	1	1	1
- spółdzielnie	37	38	37	37	37
- spółki handlowe, w tym m.in.:	961	1 018	1 077	1 171	1 257
akcyjne	35	36	37	33	32
z udziałem kapitału zagranicznego	4	3	2	1	1
z ograniczoną odpowiedzialnością z udziałem kapitału zagranicznego	786	837	891	976	1 054
95		90	97	103	104
- spółki cywilne	1 749	1 749	1 761	1 746	1 748
b. osoby fizyczne	11 311	10 764	10 784	10 805	10 743
2. Wspólnoty mieszkaniowe, organizacje społeczne, partie polityczne, związki zawodowe, fundacje	2 311	2 411	2 485	2 503	2 538

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu REGON Urzędu Statystycznego w Katowicach

Wykres nr 30: Liczba podmiotów gospodarki narodowej w Bytomiu w latach 2010-2014

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu REGON US Katowice

Spośród 14,1 tys. przedsiębiorców zarejestrowanych w systemie REGON 88,3% to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne.

Wśród osób fizycznych najwięcej prowadziło działalność gospodarczą w sekcjach:

- handel i naprawy – 31,5%,
- budownictwo – 12,6%,
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 9,9%,
- transport, gospodarka magazynowa – 8,2%,
- przetwórstwo przemysłowe – 7,8%,
- opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 6,2%,
- działalność finansowa i ubezpieczeniowa – 5,3%,
- zakwaterowanie i gastronomia – 3,1%.

Działalność gospodarczą prowadziło 1 086 spółek kapitałowych² (wzrost o 7,6% w porównaniu z 2013 r.), z tego:

- z wyłącznym kapitałem krajowym 981 (wzrost o 8,4%), w tym:
 - 950 spółki z ograniczoną odpowiedzialnością,
 - 31 spółki akcyjne,
- z udziałem kapitału zagranicznego 105 (wzrost o 1,0%), w tym:
 - 104 spółki z ograniczoną odpowiedzialnością,
 - 1 spółka akcyjna.

W strukturze przedsiębiorców spółki z wyłącznym kapitałem krajowym stanowiły 6,9%, natomiast spółki z udziałem kapitału zagranicznego 0,7%.

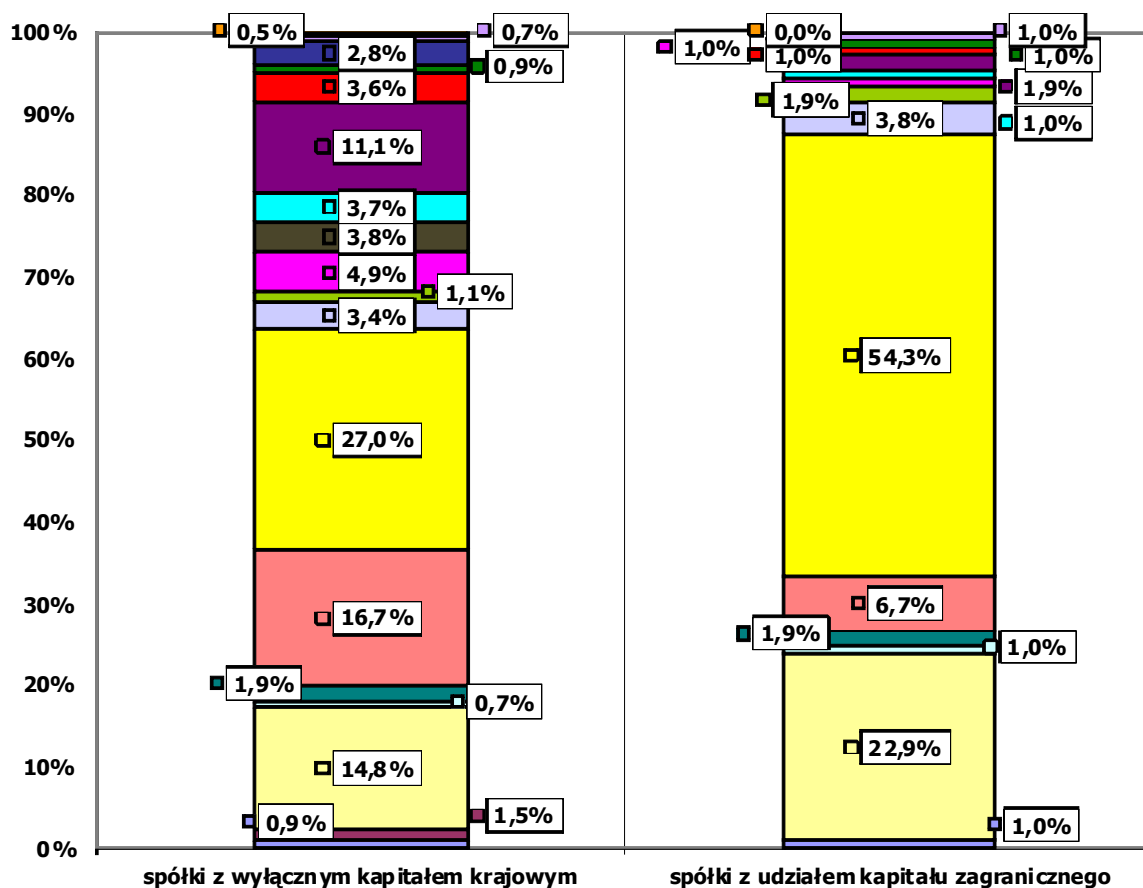
Wśród spółek kapitałowych z wyłącznym kapitałem krajowym działalność w zakresie:

- handlu i napraw pojazdów samochodowych, włączając motocykle, prowadziło 27,0% spółek,
- budownictwa prowadziło 16,7% spółek,
- przetwórstwa przemysłowego prowadziło 14,8% spółek,
- działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej prowadziło 11,1% spółek,
- obsługi rynku nieruchomości – 3,7% spółek,
- transportu i gospodarki magazynowej – 3,4% spółek.

Wśród spółek z udziałem kapitału zagranicznego, dominujący udział mają spółki prowadzące działalność w zakresie handlu oraz napraw pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 54,3%. Działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego prowadziło 22,9% podmiotów.

² Spółki kapitałowe to spółki z o.o. i spółki akcyjne

Wykres nr 31: Spółki z wyłącznym kapitałem krajowym oraz z udziałem kapitału zagranicznego wg prowadzonej działalności, zdefiniowanej zgodnie z PKD 2007

- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
- górnictwo i wydobywanie
- przetwórstwo przemysłowe
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
- dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
- budownictwo
- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
- transport i gospodarka magazynowa
- działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
- informacje i komunikacja
- działalność finansowa i ubezpieczeniowa
- działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu REGON US Katowice

Analiza struktury podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON dokonana według liczby zatrudnienia wykazuje dominujący udział podmiotów zatrudniających do 9 osób, które na koniec 2014 r. stanowiły 94,7% ogólnej liczby zarejestrowanych podmiotów. Pozostaje to w bezpośrednim związku z bardzo wysokim udziałem przedsiębiorstw osób fizycznych i spółek cywilnych w ogólnej zbiorowości zarejestrowanych podmiotów.

Tabela nr 43: Liczba przedsiębiorców z uwzględnieniem wielkości zatrudnienia w 2014 r.

Forma prawna	Ogółem	Liczba zatrudnionych				
		A 0-9	B 10-49	C 50-249	D 250-999	E pow. 999
Ogółem	14 144	13 388	634	111	9	2
Osoby prawne i jednostki nie posiadające osobowości prawnej, w tym m.in.:	3 401	2 829	458	105	8	1
- spółki akcyjne	32	15	11	4	1	1
- spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	1 054	820	198	34	2	-
- spółki jawne	104	70	31	2	1	-
- spółki cywilne	1 748	1 642	105	1	-	-
- spółki komandytowe	53	50	3	-	-	-
- przedsiębiorstwa państwowe	1	-	-	-	-	-
- spółdzielnie	37	19	10	8	-	-
- przedstawicielstwa zagraniczne	3	3	-	-	-	-
- oddziały przedsiębiorców zagranicznych	4	4	-	-	-	-
Osoby fizyczne	10 743	10 559	176	6	1	1

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu REGON US Katowice

Wśród 3 401 osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej zarejestrowanych w systemie REGON podmioty o liczbie zatrudnienia:

- od 0 – 9 stanowiły 83,2%,
- od 10 – 49 stanowiły 13,5%,
- od 50 – 249 stanowiły 3,1%,
- od 250 – 999 stanowiły 0,2%,
- pow. 999 stanowiły 0,03%.

Struktura spółek z ograniczoną odpowiedzialnością według liczby pracujących w poszczególnych przedziałach kształtowała się natomiast następująco:

- od 0 – 9 wynosiła 77,8%,
- od 10 – 49 wynosiła 18,8%,
- od 50 – 249 wynosiła 3,2%,
- od 250 – 999 wynosiła 0,2%.

4.2. Rynek pracy

4.2.1. Pracujący

Liczba osób pracujących^{3,4} na koniec 2013 r.⁵ wyniosła 31 978 i zmniejszyła się w stosunku do 2010 r. o 1 541 osób tj. 4,6%. Wyraźnie liczniejszą grupę, bo o 996 osób, wśród osób pracujących stanowiły kobiety.

Tabela nr 44: Liczba osób pracujących w Bytomiu

Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12			
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
Pracujący, w tym:	33 519	32 562	32 403	31 978

³ W latach 2012 i 2013 l. osób pracujących podana jest wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

⁴ Do roku 2011, l. osób pracujących podana była wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez pracujących w podmiotach gospodarczych do 9 osób, w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, fundacjach, stowarzyszeniach i innych organizacjach społecznych, organizacjach pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz bez duchowieństwa wszystkich wyznań.

⁵ Informacja dotycząca osób pracujących podana jest na koniec 2013 r., z uwagi na brak danych za rok 2014.

Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12			
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
kobiety	17 127	16 238	16 399	16 487
mężczyźni	16 394	16 324	16 004	15 491
w sektorze publicznym	17 551	16 943	brak danych*	brak danych*
w sektorze prywatnym	15 968	15 619	brak danych*	brak danych*

* Urząd Statystyczny nie posiada informacji nt. liczby osób pracujących z podziałem na sektor publiczny i prywatny za rok 2012 i 2013.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Roczników Statystycznych
pn. „Województwo Śląskie – Podregiony, Powiaty, Gminy”

Na przestrzeni lat 2010–2013 przeciętne miesięczne wynagrodzenie systematycznie wzrastało, wynosząc w 2013 r. – 3 464,46 zł.

Tabela nr 45: Przeciętne miesięczne wynagrodzenie

Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12			
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (w zł), w tym:	3 079,10	3 266,64	3 319,18	3 464,46
w sektorze publicznym	3 415,59	3 542,12	brak danych*	brak danych*
w sektorze prywatnym	2 768,46	3 006,37	brak danych*	brak danych*

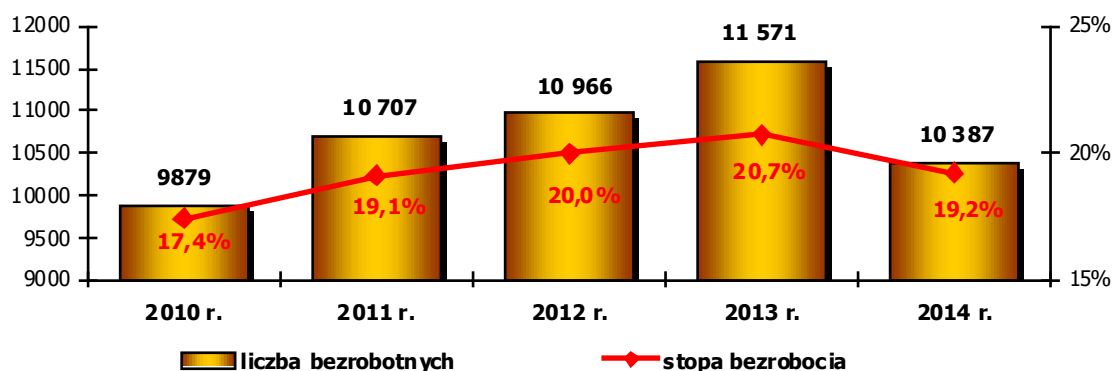
* Urząd Statystyczny nie posiada informacji nt. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z podziałem na sektor publiczny i prywatny za rok 2012 i 2013.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Roczników Statystycznych
pn. „Województwo Śląskie – Podregiony, Powiaty, Gminy”

4.2.2. Bezrobocie

Na koniec 2014 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu zarejestrowanych było 10 387 osób, tj. o 508 osób więcej niż w 2010 r. W stosunku do roku 2013 liczba ta spadła o 1 184. Jest to pierwszy od 5 lat spadek bezrobocia. W okresie lat 2010 – 2014 stopa bezrobocia zwiększyła się o 1,8 punktu procentowego. W 2014 r. w stosunku do roku 2013 spadła ona o 1,5 punktu procentowego.

Wykres nr 32: Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu oraz stopa bezrobocia wg stanu na dzień 31.12

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z PUP Bytom oraz danych GUS

Tabela nr 46: Poziom i struktura bezrobocia rejestrowanego w Bytomiu

Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.					Dynamika w % (6:2)
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	
Zarejestrowani bezrobotni, w tym:	9 879	10 707	10 966	11 571	10 387	105,1
kobiety	5 534	6 147	6 191	6 348	5 705	103,1
mężczyźni	4 345	4 560	4 775	5 223	4 682	107,8
zarejestrowani po raz pierwszy	1 465	1 681	1 685	1 683	1 163	79,4
zarejestrowani po raz kolejny	8 414	9 026	9 281	9 888	9 224	109,6
uprzednio pracujący	7 964	8 588	9 002	9 385	8 505	106,8
pozostający bez pracy ponad 12 miesięcy	4 680	6 210	4 437	4 742	6 846	146,3

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MP i PS-01 z PUP Bytom

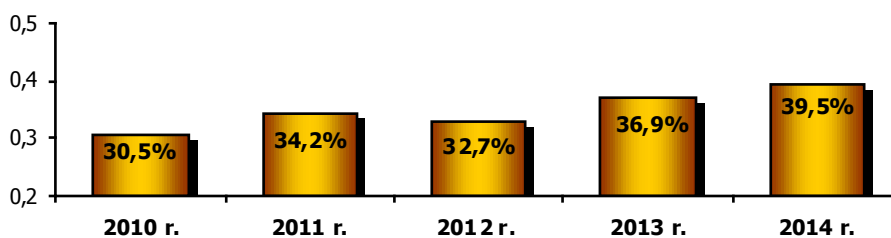
W okresie od stycznia do grudnia 2014 r. w PUP w Bytomiu zarejestrowały się jako bezrobotne 12 133 osoby. Liczba bezrobotnych rejestrujących się po raz pierwszy zmalała w stosunku do 2010 r. aż o 34,5%, a w stosunku do roku poprzedniego o 27,4%. Z ewidencji bezrobotnych wyłączone zostały 13 334 osoby tj. o 2,2% więcej niż w 2010 r.

Tabela nr 47: Bezrobotni nowo rejestrowani i wyłączani z ewidencji PUP

Wyszczególnienie	Razem w okresie roku:					Dynamika w % (6:2)
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	
Bezrobotni rejestrujący się, w tym:	14 695	13 174	13 074	13 623	12 133	82,6
po raz pierwszy	2 775	2 591	2 487	2 503	1 817	65,5
po raz kolejny	10 608	10 583	10 587	11 120	10 316	97,2
Bezrobotni wyłączeni z ewidencji, w tym z powodu:	13 043	12 080	12 815	13 025	13 334	102,2
podjęcia pracy	4 380	4 512	4 173	5 025	4 790	109,4
rozpoczęcia szkolenia lub stażu	2 449	1 301	2 390	1 751	1 605	65,5
niepotwierdzenia gotowości do pracy	5 046	4 531	4 559	4 114	3 992	79,1
z innych powodów	1 168	1 736	1 693	2 135	2 947	252,3

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MP i PS-01 z PUP Bytom

W omawianym okresie, PUP w Bytomiu odnotował informacje od 19 zakładów pracy o zamiarze dokonania zwolnień grupowych z przyczyn nietyczących pracowników. W sumie we wskazanym okresie zamierzano zwolnić 142 osoby z terenu Bytomia. W celu zminimalizowania negatywnych skutków zwolnień – Urząd Pracy realizował „Ścieżkę aktywizacji zawodowej osób zwolnionych z przyczyn nietyczących pracowników”. W ramach ścieżki osoby zarejestrowane w Urzędzie mogły korzystać z wielu form pomocy.

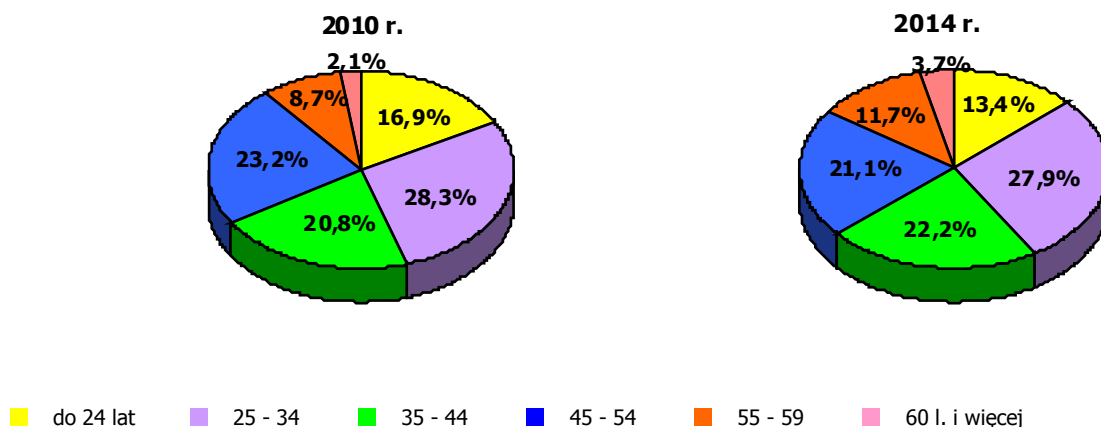
Wykres nr 33: Średnioroczny współczynnik rynku pracy

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MP i PS-01 z PUP Bytom

Średnioroczny współczynnik płynności rynku pracy, liczony jako procentowy stosunek liczby bezrobotnych podejmujących pracę do liczby nowo rejestrowanych bezrobotnych, będący ważnym

miernikiem szans osób bezrobotnych na uzyskanie zatrudnienia, w 2014 r. wyniósł 39,5% i zwiększył się w stosunku do 2013 r. o 2,6 punkty procentowe. W porównaniu do roku 2010 także uległ zwiększeniu o 9,0 punktów procentowych. Strukturę demograficzną i społeczną zbiorowości bezrobotnych przedstawiają poniższe wykresy.

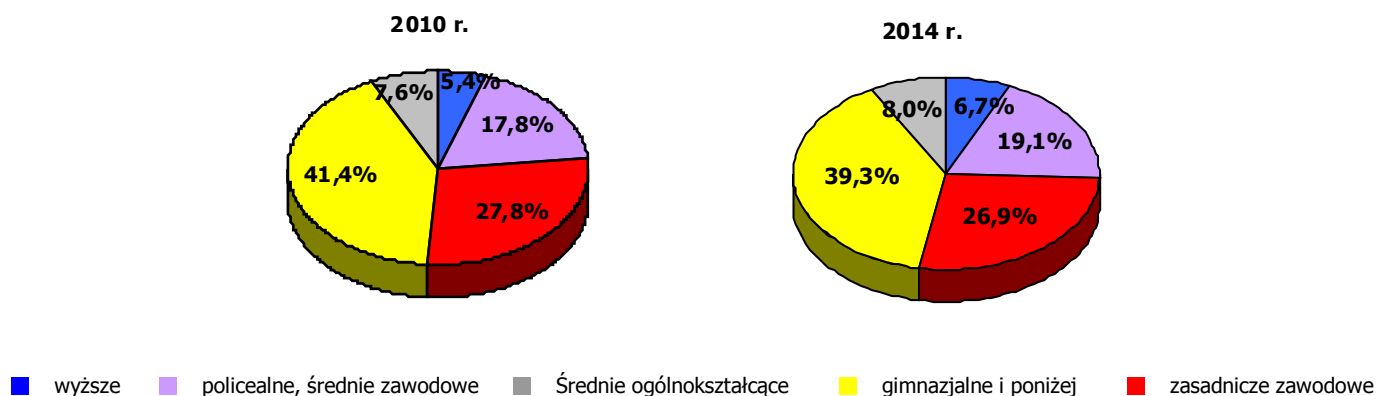
Wykres nr 34: Bezrobotni według wieku

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z działalności PUP w Bytomiu

Porównując rok 2010 i 2014, można zauważyć, że w strukturze bytomskich bezrobotnych wg wieku zwiększył się udział bezrobotnych w przedziale wiekowym od 55 do 59 lat o 3,0 punkty procentowe, w przedziale 60 lat i więcej o 1,6 punktu procentowego oraz w przedziale wiekowym od 35 do 44 lat o 1,4 punktu procentowego. W pozostałych przedziałach nastąpił spadek udziału bezrobotnych, w tym największy w przedziale do 24 lat – o 3,5 punktu procentowego. Wiek statystycznej osoby bezrobotnej w 2014 r. to ok. 39 lat.

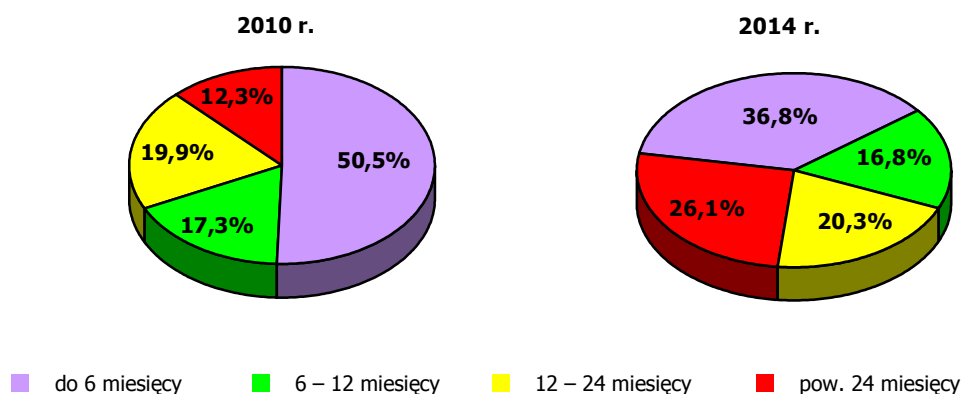
Wykres nr 35: Bezrobotni według poziomu wykształcenia

źródło: opracowanie własne na Sprawozdania z działalności PUP w Bytomiu

W 2014 r., podobnie jak w roku 2010, najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej, jednak w okresie 5 lat udział tych osób zmniejszył się o 2,1 punktu procentowego. Drugą pod względem wielkości udziału kategorię stanowili bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym, których udział również zmalał z 27,8% w 2010 r. do 26,9% w roku 2014. Nieznacznie zmalała też liczba bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, tj. o 0,4 punktu procentowego. Wzrósł natomiast udział osób z wykształceniem wyższym oraz z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym o 1,3 punktu procentowego.

Wykres nr 36: Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MP i P-01 z PUP Bytom

Udział osób pozostających bez pracy do 6 miesięcy znacznie zmalał z 50,5% w 2010 r. do 36,8% w 2014 r. Osoby pozostające bez pracy od 6 do 12 miesięcy oraz w przedziale od 12 do 24 stanowiły odpowiednio 16,8% oraz 20,3% i znalazły się na podobnym poziomie jak w roku 2010, natomiast udział osób długotrwale bezrobotnych, pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy zwiększył się z 12,3% w 2010 r. do 26,1% w roku 2014. Czas pozostawania bez pracy statystycznej osoby bezrobotnej wydłużył się z 9,5 miesięcy w 2010 r. do 12,6 miesięcy w roku ubiegłym.

Do PUP w Bytomiu zgłoszonych zostało 4 359 ofert pracy, tj. o 740 mniej ofert pracy niż w 2010 r. i o 669 więcej niż w roku 2013.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące liczby osób bezrobotnych oraz ilości ofert pracy według zawodów.

Tabela nr 48: Zawody najczęściej występujące wśród bezrobotnych

31.12.2010 r.			31.12.2014 r.		
nazwa zawodu		liczba bezrobotnych	nazwa zawodu		liczba bezrobotnych
Lp.	razem, w tym m.in.:	9 879	Lp.	razem, w tym m.in.:	10 387
1	sprzedawca	746	1	sprzedawca	666
2	krawiec	252	2	ślusarz	239
2	ślusarz	249	3	krawiec	231
4	górnik eksploatacji podziemnej	234	4	górnik eksploatacji podziemnej	219
5	sprzątaczką biurową	200	5	kucharz	179
6	kucharz	194	6	technik ekonomista	174
7	technik ekonomista	173	7	murarz	147
8	murarz	155	8	sprzątaczką biurową	117
9	technik prac biurowych	127	9	robotnik budowlany	113
10	robotnik budowlany	122	10	technik mechanik	108

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MP i PS-01 z PUP Bytom

Tabela nr 49: Zawody najczęściej występujące w ofertach pracy

31.12.2010 r.			31.12.2014 r.		
nazwa zawodu		liczba ofert pracy	nazwa zawodu		liczba ofert pracy
Lp.	razem, w tym m.in.:	5 099	Lp.	razem, w tym m.in.:	4 359
1	robotnik gospodarczy	841	1	robotnik gospodarczy	435
2	pracownik biurowy	555	2	sprzedawca	343
3	sprzedawca	244	3	sprzątaczką biurową	112

31.12.2010 r.			31.12.2014 r.		
nazwa zawodu		liczba ofert pracy	nazwa zawodu		liczba ofert pracy
4	sprzątaczką	244	4	magazynier	108
5	robotnik budowlany	159	5	robotnik budowlany	102
6	pracownik ochrony osób i mienia	121	6	operator urządzeń przetwórstwa mięsnego	100
7	murarz	120	7	pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowana	94
8	robotnicy przy pracach prostych	100	8	pracownik ochrony fizycznej bez licencji	92
9	telemarketer	82	9	telemarketer	84
10	kierowca samochodu ciężarowego	79	10	pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	80

źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań MP i PS-01 z PUP Bytom i Sprawozdania z działalności PUP w Bytomiu

Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu realizował szereg przedsięwzięć mających na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych i przeciwdziałanie bezrobociu, które finansowane były z Funduszu Pracy, w tym z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej, środków Wojewody, PFRON oraz EFS. Łącznie wydatkowano kwotę 38 225,59 tys. zł.

Do przedsięwzięć tych należały przede wszystkim:

- staże zawodowe trwające od 3 do 6 miesięcy bądź od 3 do 12 miesięcy dla osób do 30 roku życia, którymi objęto łącznie 1 100 osób;
- bony stażowe dla osób do 30 roku życia, które gwarantowały skierowanie do odbywania stażu u pracodawcy wskazanego przez bezrobotnego na okres 6 miesięcy, o ile pracodawca zobowiązał się do zatrudnienia bezrobotnego na okres kolejnych 6 miesięcy po zakończeniu stażu. 30 osobom udało się znaleźć pracodawcę zainteresowanego tą formą zatrudnienia;
- prace interwencyjne, w ramach których 8 osób bezrobotnych otrzymało zatrudnienie na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na okres 12 lub 24 miesięcy;
- roboty publiczne, w ramach których 389 osób bezrobotnych otrzymało zatrudnienie w ramach umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na okres 6 miesięcy;
- dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej przyznane 129 osobom, w ramach realizowanych projektów „Gotowi do pracy” i „Kierunek przedsiębiorczość”;
- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. W 2014 r. podpisano 29 umów z przedsiębiorcami o refundację kosztów doposażenia stanowisk pracy dla 48 osób bezrobotnych;
- prace społecznie użyteczne wykonywane 10 godzin tygodniowo, którymi objęto 152 osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku;
- program „Aktywizacja i Integracja” realizowany we współpracy z MOPR w Bytomiu, którym objęte zostały 52 osoby bezrobotne, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności realizujący kontrakt socjalny;
- refundacja świadczeń integracyjnych, w ramach których Urząd Pracy podpisał 6 umów. W zajęciach uczestniczyło 66 osób;
- dodatki aktywizacyjne dla 695 osób bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku, które w okresie jego pobierania podjęły zatrudnienie w wyniku skierowania przez PUP, bądź z podjęty zatrudnienie z własnej inicjatywy;
- szkolenia, w których wzięło udział 818 osób, z czego z Funduszu Pracy wraz z rezerwą Ministra Pracy i Polityki Społecznej – 93 osoby, z EFS – 710 osób i z PFRON – 15 osób. Dodatkowo 12 osób odbyło szkolenie w ramach tzw. Bonów Szkoleniowych;
- refundacja kosztów opieki nad dzieckiem bądź dziećmi, którymi objęto 8 osób;
- sfinansowanie kosztów studiów podyplomowych 17 osobom bezrobotnym, posiadającym wykształcenie wyższe;
- podpisanie 1 umowy na zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy, w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem, a także czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonywania przez pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy.

W ramach środków współfinansowanych ze środków europejskich – Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu realizował następujące projekty:

- „Gotowi do pracy”, Poddziałanie 6.1.3 PO KL, w którym udział wzięło 1 588 osób. Celem projektu było podwyższenie bądź uzupełnienie kwalifikacji zawodowych, samozatrudnienie, zdobycie nowych umiejętności, zdobycie zatrudnienia przez doposażenie stanowiska pracy oraz przez organizację prac interwencyjnych;
- „Staż – Początek Kariery Zawodowej” Poddziałanie 6.1.3 PO KL. Celem projektu była aktywizacja zawodowa 50 bezrobotnych kobiet i mężczyzn w wieku do 30 roku życia;
- „Stawiamy na profesjonalność IV”, Poddziałanie 6.1.2 PO KL. Projekt realizowany był od 01.01.2013 r. do 31.01.2015 r., w ramach którego dofinansowano stanowisko pracy dla 1 doradcy zawodowego oraz stanowisk pracy dla 3 pośredników pracy;
- „Kierunek Przedsiębiorczość”, Działanie 6.2 PO KL, to projekt partnerski realizowany od 01.06.2013 r. do 31.05.2015 r. przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach i Powiatowe Urzędy Pracy w woj. śląskim. W ramach projektu 33 uczestników otrzymało dofinansowanie na rozpoczęcie działalności gospodarczej;
- „Równe Szanse na Lokalnym Rynku Pracy”, Poddziałanie 7.2.1 PO KL, to projekt realizowany do końca marca 2015 r., którego głównym celem jest aktywizacja zawodowa 20 osób niepełnosprawnych zagrożonych wykluczeniem społecznym z powiatu bytomskiego. W 2014 r. projektem objęto 12 osób niepełnosprawnych.

Ponadto Powiatowy Urząd Pracy podejmował działania na rzecz partnerstwa lokalnego, w tym przede wszystkim⁶:

- w ramach porozumienia z MOPR w Bytomiu, swoją działalność kontynuował Punkt Pomocy Koleżeńskiej w dzielnicy Bobrek;
- zorganizowano spotkanie, w którym uczestniczyli członkowie Stowarzyszenia ANGEL w Bytomiu. Spotkanie poprowadził doradca zawodowy, który przedstawił założenia oraz etapy „Ścieżki aktywizacji zawodowej społeczności romskiej”;
- wraz z inicjatywą Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych RP, odbyła się szósta jubileuszowa edycja Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery w siedzibie PUP w Bytomiu, podczas którego zorganizowano warsztaty dla grup, które doświadczają szczególnych trudności na rynku pracy, tj. m.in. dla bezrobotnych mam, dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych, dla osób bezrobotnych 50 plus;
- na mocy porozumienia zawartego z Aresztem Śledczym w Bytomiu doradcy zawodowi zorganizowali 2 edycje zajęć dla osób osadzonych w Areszcie Śledczym w Bytomiu. Celem zajęć było zmotywowanie i zaktywizowanie osób osadzonych oraz przygotowanie ich do wejścia na rynek pracy;
- Urząd dołączył do obchodów Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości, w ramach którego uruchomiono Punkt Konsultacyjny PUP w Bytomiu, zorganizowano „Meeting Cafe” dla pracodawców i przedsiębiorców, zorganizowano przedsięwzięcie pn.: „Bądź przedsiębiorczy – zostań przedsiębiorcą” dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z zakresu praktycznych aspektów zakładania własnej firmy, a także opracowano materiały promocyjne z wizerunkami lokalnych przedsiębiorców z krótkim komentarzem dlaczego warto być przedsiębiorcą;
- zorganizowano przedsięwzięcie pn.: „Bytomski Tramwaj Kariery”, które miało na celu promowanie usług Urzędu Pracy wśród mieszkańców podróżujących zabytkowym tramwajem linii nr 38;
- na mocy Porozumienia zawartego w ramach partnerstwa lokalnego z Filią Młodzieżowego Biura Pracy Ochotniczych Hufców Pracy w Radzionkowie – na terenie PUP zorganizowano „Wakacyjny Kiermasz Ofert Pracy”;
- w ramach współpracy z MOPR w Bytomiu zorganizowano cykliczne spotkania dla podopiecznych Klubu Integracji Społecznej, których celem było przygotowanie uczestników do samodzielnego i aktywnego poruszania się po rynku pracy;
- w ramach współpracy z bytomskimi szkołami zorganizowano zajęcia dla 279 osób – uczniów szkół ponadgimnazjalnych z zakresu orientacji zawodowej;
- zorganizowano w siedzibie PUP przedsięwzięcie pn.: „Mikołajkowa Oferta Urzędu Pracy”.

Dla osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy zostały opracowane programy aktywizacji zawodowej, w ramach których osoby bezrobotne mogły skorzystać m.in. z:

- pośrednictwa pracy,
- poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej,

⁶ Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Bytomiu za rok 2014.

- pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy,
- szkoleń i staży zawodowych,
- bonów stażowych i szkoleniowych,
- dotacji na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej,
- prac interwencyjnych i robót publicznych,
- doposażenia stanowiska pracy
- prac społecznie użytecznych.

W ramach nowoczesnych technologii i niekonwencjonalnych rozwiązań:

- w Sali Klubu Pracy każda osoba mogła skorzystać z Video CV – nowoczesnej formy komunikacji na płaszczyźnie pracodawca – potencjalny pracownik. Umożliwia to bezpośredni kontakt z wybranymi kandydatami, w celu zaproponowania oferty pracy;
- PUP kontynuował realizację projektu Zielona Linia – infolinia urzędu pracy, dzięki której osoby zainteresowane mogły szybko i sprawnie uzyskać dostęp do usług PUP;
- na terenie Bytomia znajdują się punkty informacji multimedialnych – Infokioski, które stanowią nowoczesną formę upowszechniania informacji o usługach świadczonych przez Urząd Pracy. W 2014 r. na terenie Bytomia znajdowało się 6 infokiosków;
- w siedzibie PUP funkcjonował system numerowej obsługi klientów oraz poczekalnia wraz z kąciakiem do zabawy dla małych dzieci;
- w PUP działał komunikator GG, za pomocą którego klienci mogą się kontaktować z pracownikami Urzędu Pracy on-line;
- korzystając z poczty elektronicznej lub telefonicznie, klient mógł złożyć dyspozycję o wydanie zaświadczenia;
- funkcjonował system wizualnej prezentacji ofert pracy na monitorach LCD w kilku punktach na terenie PUP oraz w Galerii Handlowej AGORA w Bytomiu;
- podjęto działania zmierzające do wdrożenia Samorządowej Elektronicznej Platformy Informacyjnej SEPI, która integruje poniekąd działania PUP oraz bytomskiego MOPR i która umożliwia podmiotom administracji publicznej bezpieczny i natychmiastowy dostęp do niezbędnych informacji.

Oprócz tego, Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu wziął udział w konkursie pt. „Najlepsze wdrożenia noweli ustawy o promocji zatrudnienia” zorganizowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w Warszawie.

4.3 Infrastruktura techniczna i usługi komunalne

4.3.1 Gospodarka wodno-kanalizacyjna

Zadania związane z infrastrukturą wodociagową i kanalizacyjną na terenie naszego miasta realizowane są przez Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., której właścicielem w 100% jest Gmina Bytom. Zadania spółki obejmują zaopatrzenie miasta w wodę i sprzedaż wody odbiorcom, odbiór i oczyszczanie ścieków oraz eksploatację: sieci wodociagowo-kanalizacyjnej, oczyszczalni ścieków i obiektów infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. W ramach spółki prowadzone są także prace remontowe, modernizacje sieci, inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz eksploatacja składowiska odpadów komunalnych.

Producentem i hurtowym dostawcą wody przeznaczonej do spożycia jest Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach. Woda transportowana jest siecią rurociągów magistralnych do sieciowych zbiorników wyrównawczych. Na koniec roku długość sieci wodociagowej wynosiła 454,6 km z czego 73,1% stanowiła sieć rozdzielcza.

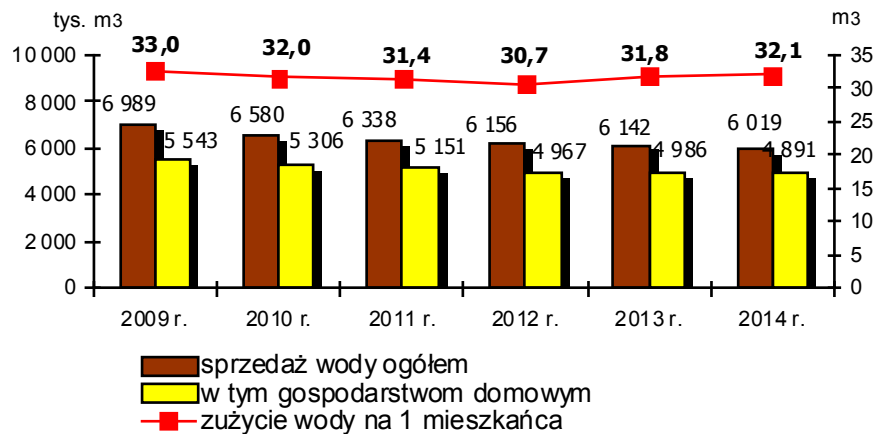
Tabela nr 50: Wybrane dane dotyczące gospodarki wodociagowej w Bytomiu

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan na:				
		31.12. 2010 r.	31.12. 2011 r.	31.12. 2012 r.	31.12. 2013 r.	31.12. 2014 r.
Długość sieci wodociagowej, w tym:	Km	411,7	443,9	444,7	448,2	454,6
- sieci magistralnej	km	12,6	12,6	12,6	12,6	12,6
- sieci rozdzielczej	km	303,1	325,5	325,9	327,9	332,5
- połączeń	km	96,0	105,7	106,2	107,7	109,5

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan na:				
		31.12. 2010 r.	31.12. 2011 r.	31.12. 2012 r.	31.12. 2013 r.	31.12. 2014 r.
Sprzedaż wody, w tym:	tys. m ³	6 579,97	6 338,95	6 155,62	6 142,51	6 019,75
- dla gospodarstw domowych	tys. m ³	5 305,87	5 151,29	4 966,66	4 986,56	4 891,50
- dla pozostałych odbiorców	tys. m ³	1 274,10	1 187,65	1 188,96	1 155,92	1 128,25
Zużycie wody na 1 mieszkańca	m ³	31,7	31,4	30,7	31,8	32,1
Liczba awarii sieci wodociągowej	ilość	676	439	530	298	284

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BPK Sp. z o.o. w Bytomiu

Wykres nr 37: Zużycie wody w mieście

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BPK Sp. z o.o. w Bytomiu

W całym analizowanym okresie ogólne zapotrzebowanie na wodę systematycznie spada, wynosząc w 2014 r. 6 019,75 tys. m³. W gospodarstwach domowych zapotrzebowanie na wodę spadało do 2012 r., po tym okresie zaczęło wzrastać i w 2014 r. wyniosło 4 891,5 tys. m³. U pozostałych odbiorców zapotrzebowanie na wodę, w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyło się o 27,67 tys. m³, a w stosunku do 2009 r. o 318,05 tys. m³. Zapotrzebowanie na wodę w przeliczeniu na jednego mieszkańca obniżyło się o 0,5 m³ w stosunku do 2009 r.

W 2014 r. odnotowano 284 awarii sieci wodociągowej. W celu likwidacji usterek przeprowadzono remonty sieci, w ramach których wykonano awaryjne wymiany wodociągów i podłączeń, a także wymiany zasuw i hydrantów oraz wymiany lub naprawy wodomierzy na łączną kwotę 1 594,6 tys. zł.

W zakresie modernizacji sieci wodociągowej wykonano:

- ☐ przebudowę sieci wodociągowej wraz z podłączeniami ul. Odrzańskiej, Wiejskiej i Pochyłej,
- ☐ przebudowę sieci wodociągowej w ul. Zabrzeńskiej - Łagiewnickiej, Rostkowskiego i Nowy Dwór,
- ☐ budowę studni kontrolno-redukcyjnych w Miechowicach,
- ☐ budowę 708,5 mb nowych podłączeń do sieci wodociągowej.

Tabela nr 51: Wybrane dane dotyczące gospodarki ściekowej w Bytomiu

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan na:				
		31.12. 2010 r.	31.12. 2011 r.	31.12. 2012 r.	31.12. 2013 r.	31.12. 2014 r.
Długość sieci kanalizacyjnej, w tym:	km	560,2	607,7	603,2	609,1	610,7
- sanitarnej	km	243,5	333,9	333,9	336,9	338,4
- deszczowej	km	169,2	195,4	190,8	192,9	193,0
- ogólnospławnej	km	73,3	78,4	78,5	79,3	79,3
- podłączeń	km	74,2	85,0	86,5	86,8	86,9
Liczba oczyszczalni ścieków*	obiekt	3	3	3	3	3

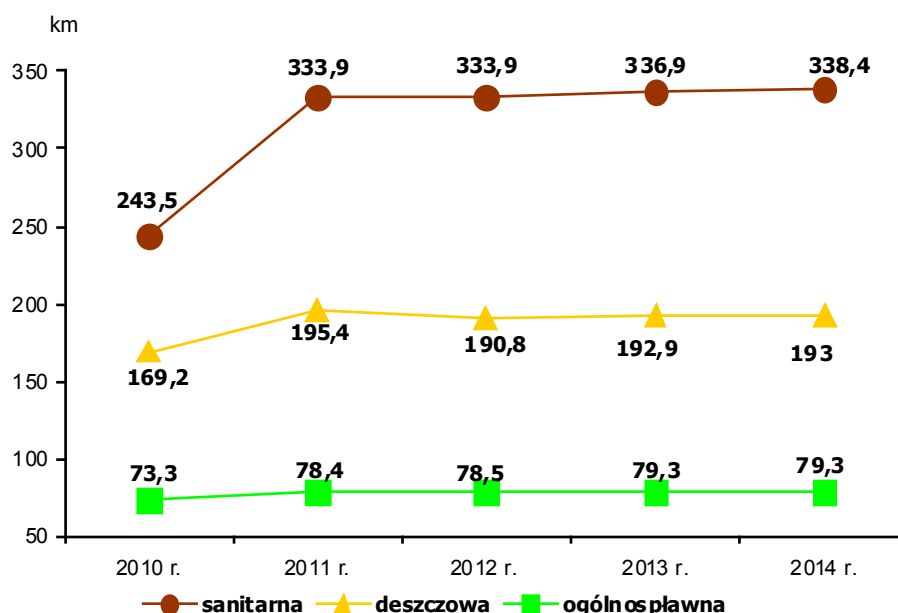
Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan na:				
		31.12. 2010 r.	31.12. 2011 r.	31.12. 2012 r.	31.12. 2013 r.	31.12. 2014 r.
Przepustowość oczyszczalni	m ³ /d	51 500	51 500	51 500	51 500	51 500
Ścieki odprowadzone miejską siecią kanalizacyjną, w tym:	tys. m ³	6 356,78	6 125,97	6 015,15	6 035,68	5 942,44
- z gospodarstw domowych	tys. m ³	5 173,03	5 042,09	4 909,81	4 946,55	4 854,90
- od pozostałych odbiorców	tys. m ³	1 183,75	1 083,88	1 105,34	1 089,13	1 087,54
Liczba awarii sieci kanalizacyjnej	ilość	138	92	120	90	112

* bez oczyszczalni „Stolarzowice” i „W.O.R.D.” – ze względu na małą przepustowość oraz od czerwca 2009 r. bez oczyszczalni Rozbark – z powodu zlikwidowania

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BPK Sp. z o.o.

System sieci kanalizacyjnej miasta obejmuje sieci: sanitarną, deszczową, ogólnospławną oraz podłączenia do budynków. Długość sieci kanalizacyjnej eksploatowanej przez BPK Sp. z o.o. wynosiła 610,7 km i zwiększyła się w stosunku do 2009 r. o 161,6 km.

Wykres nr 38: Długość sieci kanalizacyjnej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BPK Sp. z o.o.

Miejski system oczyszczania ścieków obejmuje 3 oczyszczalnie mechaniczno-biologiczne, które posiadają pozwolenia wodno-prawne. W 2014 r. łączna ilość odprowadzonych ścieków wynosiła 5 942,44 m³, tj. o 712,02 tys. m³ mniej niż w 2009 r. Zdecydowana większość tj. 81,7% ścieków pochodzi z gospodarstw domowych. W 2014 r. przeprowadzono remonty urządzeń i obiektów na oczyszczalni ścieków Miechowice, Bobrek i Centralnej na kwotę 129,9 tys. zł. W 2014 r. odnotowano 112 awarii oraz przeprowadzono remonty: 188 studni kanalizacji sanitarnej, 34 studni kanalizacji deszczowej, na które wydatkowano ogółem 917,3 tys. zł.

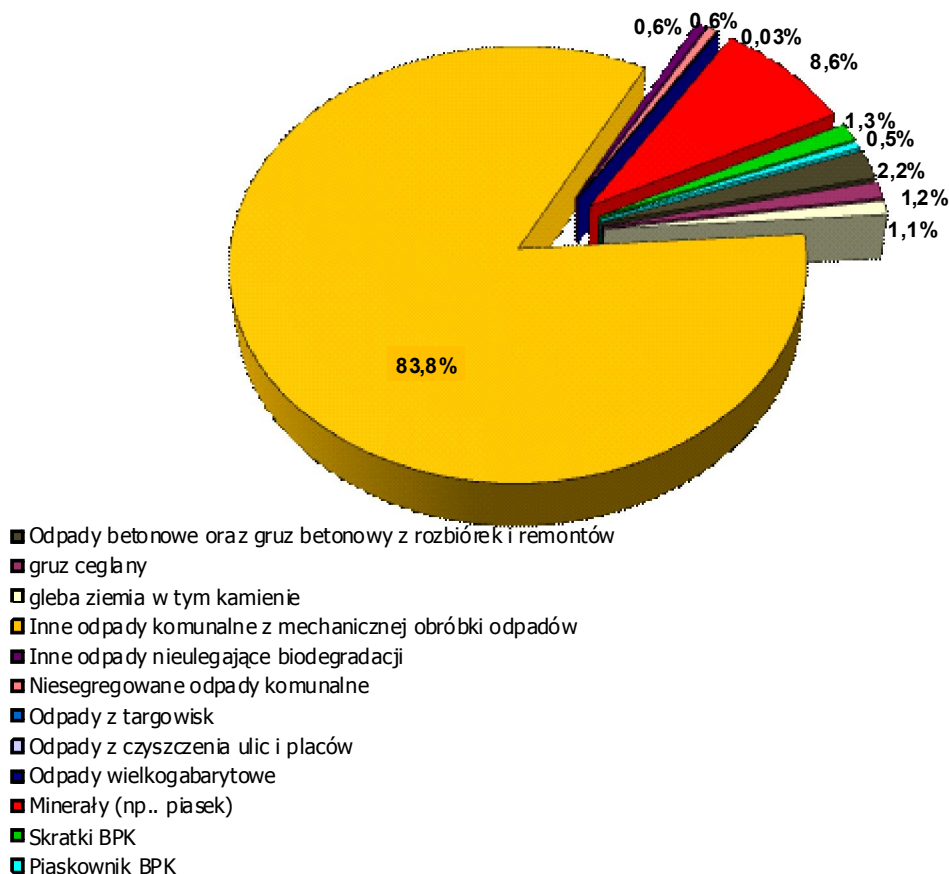
W zakresie modernizacji sieci kanalizacyjnej wykonano:

- ☐ budowę sieci kanalizacyjnej wraz z przyłączami w ul. Pochyłej,
- ☐ budowę sieci kanalizacyjnej w ul. Rostkowskiego,
- ☐ przebudowę sieci kanalizacyjnej w ul. Armii Krajowej/Krzyżowa,
- ☐ modernizację urządzeń na przepompowni ścieków ul. Przelotowa, Pod Brzozami, Łużycka, Astrów i Adamka.

4.3.2 Gospodarka odpadami komunalnymi i oczyszczanie miasta

Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. prowadzi działalność polegającą na unieszkodliwianiu i odzysku odpadów na „składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne” zlokalizowanym w Bytomiu przy Al. Jana Pawła II.

Wykres nr 39: Struktura odpadów przyjętych na składowisko przy Al. Jana Pawła II

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BPK Sp. z o.o. w Bytomiu

Miejski Zarząd Zieleni i Gospodarki Komunalnej

Miejski Zarząd Zieleni i Gospodarki Komunalnej jest jednostką organizacyjną Gminy Bytom, powołaną uchwałą Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 17 grudnia 2012 r. Jednostka rozpoczęła działalność 1 lutego 2013 r. Główny zakres działalności obejmuje zadania w zakresie prowadzenia spraw związanych z utrzymaniem czystości, poprawą i ochroną terenów zieleni miejskiej, grobownictwa wojennego, funkcjonowania cmentarza komunalnego, szaleatów miejskich oraz targowisk miejskich.

Na terenie trzech zabytkowych bytomskich parków Miejski Zarząd Zieleni i Gospodarki Komunalnej prowadzi działania rewaloryzacyjne, polegające głównie na uporządkowaniu stanu fitosanitarnego drzewostanu, montażu elementów małej architektury, bieżącego utrzymania czystości oraz prowadzeniu prac remontowo-budowlanych w celu przywrócenia im dawnej świetności.

W październiku 2014 r. Kapituła Konkursu „Śląskie Budowanie” organizowanego przez Śląską Izbę Budownictwa, przyznała Miejskiemu Zarządowi Zieleni i Gospodarki Komunalnej „Śląską Wielką Nagrodę Budownictwa” za profesjonalne przygotowanie i realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego: „Przebudowa zieleni w zabytkowym parku im. F. Kachla w Bytomiu”.

W ramach inwestycji służących poprawie wizerunku miasta w 2014 r. wykonano m.in.:

- ☐ budowę Amfiteatru w Parku Miejskim im. F. Kachla,

- przebudowę zieleni w Parku Miejskim im. F. Kachla – etap III,
- rozpoczęto rewitalizację stawu południowego w Parku Miejskim im. F. Kachla,
- rewaloryzację Parku Ludowego w Miechowicach – etap I,
- wydano publikację promującą bytomskie tereny zielone, której celem jest przedstawienie walorów przyrodniczych Bytomia oraz popularyzacji szerzenie wiedzy na temat ciekawych i atrakcyjnych przyrodniczo terenów w mieście.

Ciepłownictwo

Głównym producentem energii ciepłej w mieście jest Fortum Bytom S.A., natomiast zadania w zakresie dostarczenia energii ciepłej dla celów grzewczych oraz ciepłej wody użytkowej w obszarze Miasta Bytom, wykonuje Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. (PEC Sp. z o.o.). Spółka zarządza siecią ciepłą o długości 121,8 km, z tego sieć ciepłownicza stanowiła 59,0%, a zewnętrzna instalacja odbiorcza 41,0%. Poza tym spółka prowadziła eksploatację 3 kotłowni o łącznej mocy 0,758 MW, w tym 2 lokalnych i 1 zdalaczynnej.

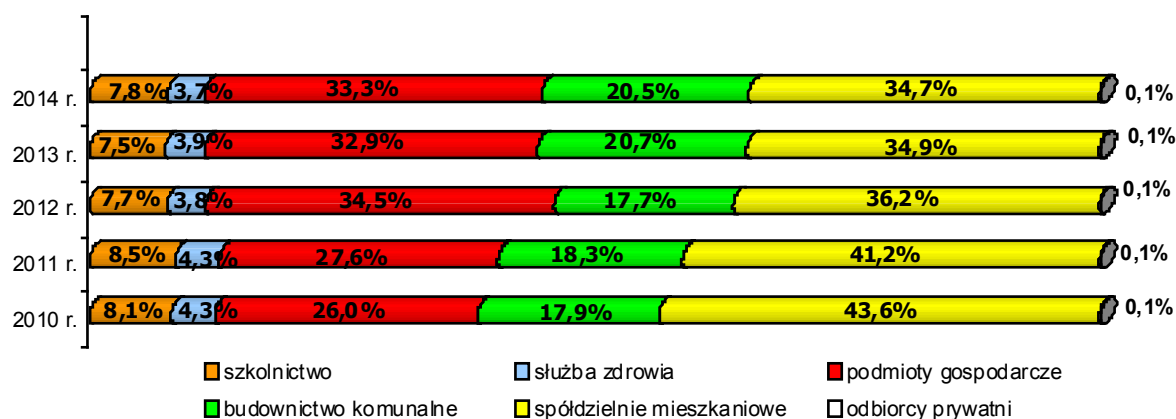
Tabela nr 52: Podstawowe dane dot. infrastruktury ciepłej PEC Sp. z o.o.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan na:				
		31.12. 2010 r.	31.12. 2011 r.	31.12. 2012 r.	31.12. 2013 r.	31.12. 2014 r.
Długość sieci ciepłej, w tym:	km	114,8	118,5	120,8	119,6	121,8
- sieć ciepłownicza	km	65,1	71,3	72,6	71,7	71,9
- zewnętrzna instalacja odbiorcza	km	49,7	47,2	48,2	47,9	45,9
Liczba kotłowni ogółem, w tym:	ilość	3	3	3	3	3
- kotłownie lokalne	ilość	2	2	2	2	2
- kotłownie zdalaczynne	ilość	1	1	1	1	1
Wielkość produkcji energii ciepłej z własnych źródeł ciepła ogółem, w tym:	GJ	6 259	2 227	2 220	2 264	1 748
- z kotłowni lokalnych	GJ	1 479	1 044	797	885	720
- z kotłowni zdalaczynnych	GJ	4 780	1 183	1 423	1 379	1 028
Liczba węzłów ciepłych ogółem, w tym:	ilość	243	368	383	391	431
- grupowe węzły ciepne	ilość	72	66	66	66	64
- indywidualne węzły ciepne	ilość	166	200	213	217	259
- automatyczne pompy strumienicowe*	ilość	5	-	-	-	-

*automatyczne pompy strumienicowe w 2011 r. zostały zlikwidowane.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PEC Sp. z o.o. w Bytomiu

Wykres nr 40: Struktura odbiorców PEC Sp. z o.o. według zamówionej mocy ciepłej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PEC Sp. z o.o.

W 2014 r. wielkość zamówionej przez odbiorców mocy ciepłej uległa zmniejszeniu w stosunku do 2013 r. z 247,63 MW do 242,37 MW. Natomiast w okresie od 2009 r. do 2014 r., wielkość zamówionej mocy ciepłej uległa zwiększeniu się z 221,79 MW do 242,37 MW, tj. o 8,5%. Największymi odbiorcami ciepła były niezmiennie spółdzielnie mieszkaniowe zarządzające wielorodzinnymi budynkami mieszkalnymi, pomimo, iż od 2009 r. obserwuje się systematyczny spadek udziału zamówionej przez nich mocy ciepłej.

W 2014 r. łączna powierzchnia lokali centralnie ogrzewanych wynosiła 2 241,9 tys. m², natomiast łączna powierzchnia lokali objętych dostawą ciepłej wody użytkowej – 895,8 tys. m².

W ramach inwestycji służących poprawie efektywności działania systemu ciepłowniczego wykonano m. in.:

- likwidację systemu piecowego i budowę przyłącza sieci ciepłowniczej oraz węzła ciepłego w budynku przy ul. Jainty 12 i Mariackiej 8 w Bytomiu,
- budowę przyłącza sieci ciepłowniczej do budynku Przychodni Zdrowia przy ul. Reptowskiej w Bytomiu,
- budowę sieci ciepłowniczej od komory PP wraz z przyłączami do węzłów ciepłych zlokalizowanych w budynkach przy ul. Smółki 1 i Tuwima 2a w Bytomiu (zadanie w trakcie realizacji),
- budowę sieci ciepłowniczej i przyłączy sieci ciepłowniczej oraz węzłów ciepłych w budynku Zakładu Aktywności Zawodowej budynku Hali Sportowej przy ul. Strzelców Bytomskich 131 i 131B w Bytomiu,
- likwidację systemu piecowego i budowę przyłącza sieci ciepłowniczej oraz węzła ciepłego w budynku przy ul. Strzelców bytomskich 34 a w Bytomiu,
- budowę przyłącza sieci ciepłowniczej do pawilonu handlowego przy ul. Hlonda 18A w Bytomiu,
- likwidację systemu piecowego i budowę przyłącza sieci ciepłowniczej oraz węzła ciepłego budynku przy ul. Cyryla i Metodego 26A oraz Krakowskiej 14w Bytomiu,
- budowę przyłącza sieci ciepłowniczej oraz węzła ciepłego w budynku przy ul. Strzelców Bytomskich 139-141 w Bytomiu,
- budowę przyłącza sieci ciepłowniczej oraz węzła ciepłego do pawilonu handlowego „DECATHLON” przy ul. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 29 w Bytomiu,
- budowę sieci ciepłowniczej wraz z przyłączami sieci ciepłowniczej oraz węzłów ciepłych w budynkach zaplecza socjalno-technicznego Miejskiego Zarządu Zieleni i Gospodarki Komunalnej przy ul. Tarnogórskiej 1A w Bytomiu.

Gazownictwo

Na terenie Bytomia eksploatację sieci gazowej prowadzi Górnośląska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. w Zabrze – Rozdzielnia Gazu w Bytomiu. Długość sieci gazowej (bez przyłączy) w mieście na koniec 2014 r. wynosiła 272,3 km.

Podstawowe dane dot. sieci gazowej w mieście przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 53: Podstawowe dane dot. sieci gazowej w Bytomiu

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan na:				
		31.12. 2010 r.	31.12. 2011 r.	31.12. 2012 r.	31.12. 2013 r.	31.12. 2014 r.
Liczba użytkowników gazu ogółem, w tym:	ilość	53 673	55 804	55 710	55 718	-*
- gospodarstw domowych	ilość	52 770	54 883	54 771	54 780	-*
Zużycie gazu ogółem, w tym:	tys. m ³	29 600	28 020	28 054	26 732	-*
- w gospodarstwach domowych	tys. m ³	17 764	16 953	16 787	16 492	-*

*nieudostępnienie danych przez PGNiG

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GSG Sp. z o.o. w Zabrze i PGNiG Gazowni Zabrzeńskiej.

Telekomunikacja

Potrzeby mieszkańców w zakresie telekomunikacji zaspokaja telefonia przewodowa i bezprzewodowa.

W zakresie telefonii przewodowej usługi telekomunikacyjne świadczą m. in. operatorzy: Telekomunikacja Polska S.A. i Netia S.A.

W mieście dostępne są usługi wszystkich operatorów sieci bezprzewodowej działających na terenie naszego kraju, tj. Polskiej Telefonii Cyfrowej S.A. (sieć T-MOBILE), Polskiej Telefonii Komórkowej Centertel Sp. z o.o. (sieć ORANGE), Polkomtel S.A. (PLUS GSM) oraz P4 Sp. z o.o., która jest operatorem sieci PLAY.

W 2014 r. na terenie miasta znajdowały się:

- ☐ salony firmowe ORANGE,
- ☐ sklepy firmowe sieci T-mobile,
- ☐ salonów firmowych sieci PLAY,
- ☐ 4 autoryzowane punkty sprzedaży sieci PLUS.

Komunikacja

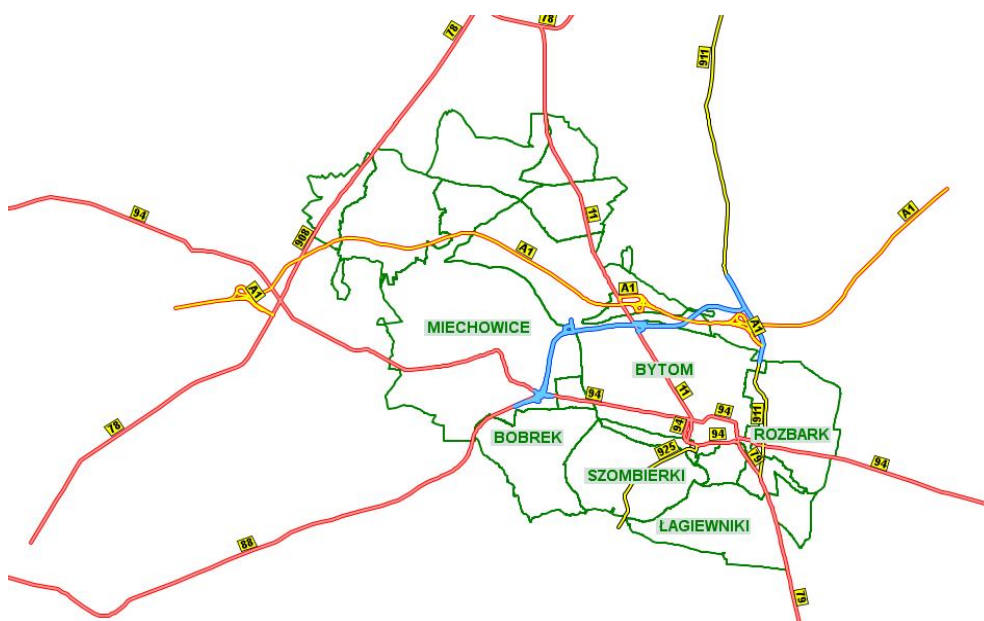
Siecią dróg publicznych oraz nad drogami wewnętrznymi, stanowiącymi własność Gminy lub Skarbu Państwa nie oddanymi we władanie innym podmiotom, placami i ciągami pieszymi w granicach miasta Bytomia, z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych, zarządza jednostka budżetowa pod nazwą Miejski Zarząd Dróg i Mostów z siedzibą w Bytomiu.

O dostępności komunikacyjnej Bytomia w dużej mierze decyduje transport drogowy. Bytom jest ważnym węzłem logistycznym z uwagi na przebiegające przez miasto drogi krajowe:

- ☐ DK nr 11 relacji: Kołobrzeg – Koszalin – Piła – Poznań – Ostrów Wlkp. – Kluczbork – Lubliniec – Bytom,
- ☐ DK nr 78 relacji: Chałupki – Wodzisław Śl. - Rybnik – Gliwice – Bytom – Katowice - Pyrzowice - Siewierz – Zawiercie – Chmielnik,
- ☐ DK nr 79 relacji: Warszawa – Sandomierz – Kraków – Katowice – Bytom,
- ☐ DK nr 88 relacji: Strzelce Opolskie – Gliwice – Bytom,
- ☐ DK nr 94 relacji: Legnica – Wrocław – Opole – Bytom – Sosnowiec – Olkusz – Kraków.

Dodatkowe połączenia zapewniają drogi wojewódzkie nr 911 oraz 925. Przez Bytom przebiega również autostrada A-1 (jej węzeł znajduje się przy ul. Strzelców Bytomskich) oraz obwodnica bytomska (Al. Jana Nowaka Jeziorańskiego), która pozwala na skrócenie przejazdu przez miasto.

Mapa nr 6: Układ drogowy Bytomia

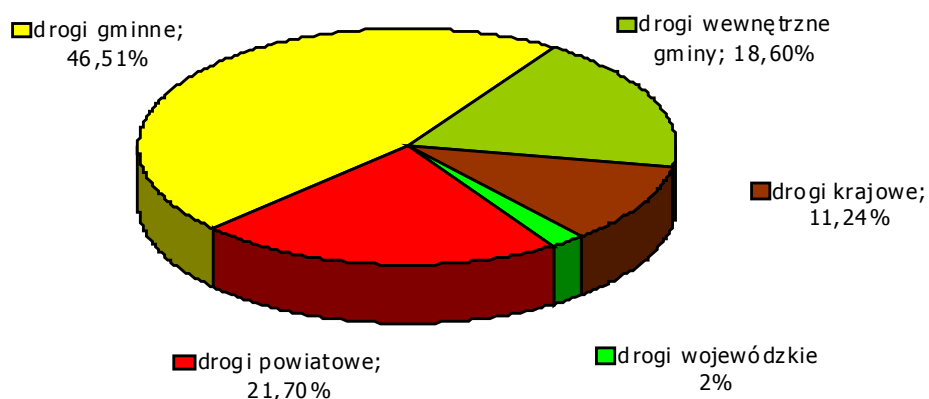
źródło: opracowanie własne

Sieć dróg w Bytomiu stanowią drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Długość dróg znajdujących się w granicach miasta wynosiła 258 km, w tym:

- Krajowe 29 km;
- Wojewódzkie 5 km;
- Powiatowe 56 km;
- Gminne 120 km;
- Drogi wewnętrzne gminy 48 km.

Zdecydowaną większość sieci drogowej miasta stanowiły drogi gminne i powiatowe, których łączna długość wynosiła 176 km, tj. 69%.

Wykres nr 41: Struktura dróg w Bytomiu

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MZDiM w Bytomiu

Na infrastrukturę drogową miasta składały się następujące obiekty: 5 mostów, 22 wiadukty, 3 kładki dla pieszych, 4 przejścia podziemne, 10 przepustów i 2 tunele.

Do ważniejszych przedsięwzięć realizowanych w 2014 r. należą:

- przebudowa ul. Strzelców Bytomskich na odcinku od ul. Wrocławskiej poprzez rondo autostradowe (A1) przy ul. Dąbrowa Miejska do ul. Długiej w Bytomiu – zrealizowano etap I,
- przebudowa ul. Szymały, ul. Partyzantów, ul. Sportowej, ul. Obrońców Westerplatte, ul. Energetyki, ul. Dolomitowej, ul. Wiązowej, ul. Długosza i Dembowskiego,
- przebudowa skrzyżowania ulic Nałkowskiej i Obwodnicy Północnej,
- budowa chodnika w ciągu ul. Ptakowickiej (Górniki) na odcinku od ul. Żołnierskiej do granicy miasta,
- budowa parkingu przy ul. Prokopa oraz przy ul. Adamka w Bytomiu,
- przebudowa skrzyżowania ul. Zabrzeńskiej z ul. Wyzwolenia oraz zjazdem do Byłej KWK Szombierki,
- przebudowa nawierzchni jezdni ul. Zabrzeńskiej,
- budowa sygnalizacji drogowo-tramwajowej na przystanku „Pod Brzozami” w ciągu ul. Konstytucji w Bytomiu.

Niesprzyjające warunki atmosferyczne, ciągły wzrost natężenia ruchu wszystkich pojazdów, w tym pojazdów ciężarowych o dużym tonażu oraz szkody górnicze znacząco wpływają na deformacje nawierzchni zarówno jezdni jak i chodników. Remonty dróg, finansowane ze środków budżetu miasta w 2014 r. obejmowały 69,3 tys. m² powierzchni jezdni i chodników, z tego: na drogach gminnych, krajowych, wojewódzkich i powiatowych wyremontowano łącznie 60,8 tys. m² powierzchni jezdni, a na drogach krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych wyremontowano łącznie 10,9 tys. m² powierzchni chodników.

Na terenie miasta funkcjonowała Strefa Płatnego Parkowania, za którą odpowiedzialny był Miejski Zarząd Dróg i Mostów z siedzibą w Bytomiu. Opłatę za parkowanie umieszcza się w parkometrze bądź za pomocą telefonu komórkowego w strefie oznaczonej znakiem D-44 „strefa parkowania”. W strefie tej zabroniony jest postój pojazdu bez wniesienia opłaty, z wyjątkiem postoju pojazdów osób lub jednostek, dla których uznana została zerowa stawka opłaty, oraz postoju pojazdów komunikacji publicznej na wyznaczonych dla nich miejscach.

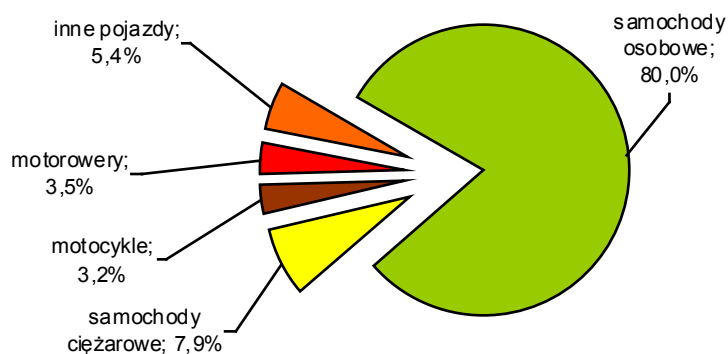
Zgodnie z uchwałą nr XV/204/13 Rady Miejskiej miasta Bytomia z dnia 27 maja 2013 r., ustalono następujące stawki za postój w strefie płatnego parkowania:

- za pierwszą godzinę - 1,50 zł,
- za drugą godzinę - 1,80 zł,
- za trzecią godzinę - 2,10 zł,
- za czwartą godzinę i każdą kolejną- 1,50 zł.

Parkowanie pojazdów samochodowych w SPP jest płatne w dni robocze (od poniedziałku do piątku) w godzinach od 9.00 do 17.00 z wyjątkiem parkingu pod Urzędem Miejskim na którym opłaty są pobierane w dni robocze w poniedziałki w godzinach od 8.00 do 17.30 a od wtorku do piątku od 8.00 do 15.00. Ponadto wprowadzona została zerowa opłata dla klientów Urzędu Miejskiego na parkingu przy ul. Parkowej pod Urzędem Miejskim, przez pierwszą godzinę parkowania, po pobraniu biletu zerowego w parkomacie, z zastrzeżeniem, że bilet zerowy na dany nr rejestracyjny można otrzymać tylko raz dziennie.

Systematycznie wzrasta liczba pojazdów zarejestrowanych na terenie Bytomia. Według stanu na koniec 2014 r., na terenie naszego miasta zarejestrowanych było 88 379 pojazdów, z czego 70 755 pojazdów to samochody osobowe. W stosunku do roku 2008 liczba pojazdów wzrosła o 16 517, tj. o 23 %. W latach 2008–2013 nie wystąpiły istotne zmiany w strukturze pojazdów zarejestrowanych w Bytomiu.

Wykres nr 42: Struktura pojazdów zarejestrowanych w Bytomiu

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Komunikacji UM

Na terenie miasta funkcjonowało 11 stacji kontroli pojazdów oraz 18 ośrodków szkolenia kierowców. Uprawnienia do kierowania pojazdami uzyskało 3 928 osób, z czego:

- prawo jazdy - 3 829 osób,
- międzynarodowe prawo jazdy - 48 osób,
- pozwolenia na tramwaj - 51 osób.

Transport publiczny

Komunikacja autobusowa i tramwajowa

Organizatorem komunikacji zbiorowej jest Komunikacyjny Związek Komunalny Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego w Katowicach. Teren Bytomia obsługiwany jest przez kilkunastu przewoźników z: Gliwic, Jaworzna, Katowic, Piekara Śląskich, Sosnowca, Świerklańca i Tychów.

Komunikację tramwajową na terenie całej aglomeracji realizują Tramwaje Śląskie S.A. Na terenie Bytomia zlokalizowana jest jedna z zajezdni tramwajowych, funkcjonująca w ramach Rejonu Komunikacyjnego nr 3 w Gliwicach.

Mieszkańcy mogli korzystać z 50 linii autobusowych o łącznej długości sieci 84,38 km i 8 linii tramwajowych o łącznej długości sieci torowisk 22,81 km, w tym:

- 42 linii autobusowych ponadlokalnych – w tym 3 linii przyspieszonych,
- 10 linii autobusowych lokalnych,
- 9 linii tramwajowych ponadlokalnych,
- 1 linii tramwajowej lokalnej.

Na terenie miasta usytuowanych było 140 przystanków, w tym:

- autobusowych – 85 (utworzony został przystanek przy ul. Legnickiej),
- tramwajowych - 28,
- autobusowo-tramwajowych 27.

Tabela nr 54: Dane na temat linii tramwajowych, autobusowych oraz przystanków na terenie Bytomia

Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Komunikacja autobusowa	49	48	48	52	50
-ponadlokalna	43	42	42	42	42
-lokalna	6	6	6	10	10
Komunikacja tramwajowa	10	9	9	12	10
-ponadlokalna	7	7	7	10	9
-lokalna	3	2	2	2	1
Przystanki	132	136	137	138	140

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Referatu Inżynierii Komunalnej i Transportu UM

Górnośląska Kolej Wąskotorowa

Od połowy XIX w. na terenie Bytomia funkcjonuje Górnośląska Kolej Wąskotorowa (GKW), której operatorem jest Stowarzyszenie Górnośląskich Kolei Wąskotorowych, posiadające licencję na wykonywanie transportu kolejowego. Wzdłuż trasy GKW znajduje się wiele atrakcji turystycznych oraz terenów rekreacyjnych takich jak: kompleks leśny „Dąbrowa Miejska”, Dolomity Sportowa Dolina, Rezerwat Przyrody „Segiet”, Kopalnia Srebra. Górnośląska Kolej Wąskotorowa jest wpisana w Szlak Zabytków Techniki Województwa Śląskiego i jest doskonałym łącznikiem pomiędzy terenami rekreacyjno-turystycznymi znajdującymi się na jej trasie.

W 2014 r. zakupiono wagon motorowy MBxd2 nr 311. SGKW odbudowało tor w okolicach stacji Bytom – Karb Wąskotorowy, na odcinku szlaku Bytom Karb Wąskotorowy – Dąbrowa Miejska oraz Sucha Góra – Rąpty Kopalnia Zabytkowa, kontynuowano prace związane z uruchomieniem urządzeń nastawczych w rejonie zachodniej głowicy Bytom Karb Wąskotorowy, dokonywano napraw budynków stacyjnych.

Inni przewoźnicy

Stale połączenia lotnicze krajowe i zagraniczne, a także połączenia czarterowe umożliwia znajdujący się w odległości ok. 20 km od Bytomia Międzynarodowy Port Lotniczy „Katowice” w Pyrzowicach. Port lotniczy zapewnia regularne połączenia wieloma miastami Europy i Bliskiego Wschodu oraz połączenia czarterowe z popularnymi kurortami Europy Południowej i Afryki Północnej.

Komunikację pozamiejską realizuje także sieć linii autobusowych PKS, które zapewniają bezpośrednie połączenia z miastami, takimi jak m.in.: Częstochowa, Kłobuck, Kłodzko, Łódź, Nowy Targ, Kraków, Zakopane.

Połączenia autobusowe, w szczególności do krajów europejskich, takich jak: Austria, Belgia, Francja, Holandia, Luksemburg, Niemcy, Szwajcaria oraz Wielka Brytania zapewnia przystanek komunikacji międzynarodowej zlokalizowany w Bytomiu przy C.H. Plejada.

Sieć kolejowa PKP zapewnia stałe połączenia z miastami takimi jak, m.in.: Przemyśl, Częstochowa, Gliwice, Katowice, Kraków, Lubliniec, Tarnów, Rzeszów, Poznań, Szczecin oraz Tarnowskie Góry.

4.4. Inwestycje

4.4.1 Inwestycje miasta

Zadania inwestycyjne realizowane są przez gminę ze środków budżetu miasta oraz w oparciu o pozyskane środki zewnętrzne, w tym m.in. z funduszy Unii Europejskiej. W 2014 r. na terenie miasta realizowane były zadania mające na celu poprawę stanu infrastruktury technicznej i drogowej oraz obiektów o charakterze edukacyjnym, sportowym i zdrowotnym, tj.:

Rewitalizacja obiektów byłej KWK Rozbark

31 marca 2014 r. nastąpiło komisyjne odebranie wyremontowanego budynku cechowni oraz zakończono realizację rzeczową rewitalizacji. Wyremontowane obiekty przekazane zostały w użytkowanie Bytomskiemu Teatrowi Tańca i Ruchu Rozbark. Złożono wnioski do Instytucji Zarządzającej RPO WSL rozliczające całość dofinansowania projektu.

Przebudowa i budowa budynków mieszkalnych z mieszkaniami socjalnymi i zamiennymi w Bytomiu

Wykonano projekt budowlany przebudowy budynków szkolnych ze zmianą sposobu użytkowania na cele mieszkalne w Bytomiu przy ul. Oświęcimskiej 29-31. Wykonawca przystąpił do wykonywania robót budowlanych. Zrealizowano: roboty rozbiórkowe i demontażowe, roboty murowe i żelbetowe, stolarkę okienną, wentylację, instalację.

Termomodernizacja budynku Przedszkola Miejskiego nr 14 w Bytomiu

Wykonano termomodernizację ścian budynku, wymieniono zawory grzejnikowe, wykonano podbudowę pod płytę boiska oraz warstwy z poliuretanu, a także ogrodzenia wokół boiska. Ponadto wyposażono boiska w bramki, kosze, położono kostkę brukową, zamontowano ławki oraz stojaki na rowery. Zadanie zostało zakończone.

Budowa boiska przy Szkole Podstawowej nr 44 w Bytomiu

Przeprowadzono procedurę przetargową, wyłoniono wykonawcę robót, podpisano umowę oraz przekazano plac budowy. Rozpoczęto roboty, zerwano zniszczoną nawierzchnię boiska, wykonano roboty ziemne oraz drenaż. Zadanie zostało zakończone.

Budowa szkolnej hali widowiskowo-sportowej przy Szkole Podstawowej nr 43 w Bytomiu

Przekazano teren budowy pod realizację zadania. Wykonano roboty ziemne, przekładkę kanalizacji oraz fundamenty. Wykonano konstrukcję żelbetonową, ściany murowe i działowe oraz elewację.

Rozbudowa istniejącej infrastruktury sportowej przy Szkole Podstawowej nr 54 w Bytomiu

Wybudowano bieżnię prostą, trzytorową do biegu na 60 m, skocznnię do skoku w dal z rozbiegiem o nawierzchni poliuretanowej, boisko do gry w piłkę siatkową. Boisko wyposażono w urządzenia sportowe. Wykonano również plac rozgrzewkowy o nawierzchni trawiastej wyposażony w 3 urządzenia sprawnościowe, ciągi komunikacyjne – chodniki z kostki betonowej, trawniki, elementy małej architektury. Zadanie zostało zakończone.

Rozbudowa infrastruktury sportowej w dzielnicy Szombierki

Ogłoszono przetarg i wyłoniono wykonawcę robót. Wykonano roboty ziemne, bieżnię z zeskoknią do skoku w dal oraz boisko dwufunkcyjne, zamontowano urządzenia sportowe. Zadanie zostało zakończone.

Budowa boiska przy Szkole Podstawowej nr 4

Procedura przetargowa wyłonienia wykonawcy robót. Przekazano plac budowy. Wykonano drenaże podłużne boiska, dren zbiorczy, wykonano warstwę odsączającą z piasku, podbudowę z kruszywa, mur oporowy, obrzeże wokół boiska, ułożono kostkę betonową. W rezultacie wykonano boisko

sportowe o nawierzchni poliuretanowej z urządzeniami sportowymi do siatkówki, koszykówki, do piłki ręcznej. Zadanie zostało zakończone.

Budowa boiska do gry przy Szkole Podstawowej nr 51

Wybudowano boisko do gry w piłkę siatkową o nawierzchni poliuretanowej. Boisko wyposażono w urządzenia sportowe. Wykonano również piłkochwyty, ciąg komunikacyjny oraz tablice regulaminu obiektu. Zadanie zostało zakończone.

Budowa placu zabaw dla dzieci i elementów siłowni zewnętrznej w rejonie ul. Szymały i ul. Spokojnej

Ogłoszono przetarg, a następnie wyłoniono wykonawcę robót. Przekazano teren budowy pod realizację zadania. Przygotowano teren pod plac zabaw i siłownię zewnętrzną. Wykonano fundamenty pod urządzenia, zamontowano je. Poza tym wykonano ogrodzenia oraz małą architekturę. Zadanie zostało zakończone.

Atrakcyjnie i bezpiecznie - zaspokojenie potrzeb rekreacyjno – wypoczynkowych mieszkańców oraz realizacja potrzeb Szkoły Podstawowej nr 42

Wyłoniono wykonawcę robót i przekazano teren budowy pod realizację zadania. Przygotowano teren oraz wykonano fundamenty pod urządzenia rekreacyjne i siłownię. Zadanie zostało zakończone.

Budowa otwartej siłowni zewnętrznej przy Gimnazjum nr 15

Rozstrzygnięto przetarg, wyłoniono wykonawcę robót, a następnie przekazano teren budowy. Wykonano nawierzchnię sportową bezpieczną z syntetycznych płyt ułożonych na podłożu przepuszczalnym, zamontowano urządzenia do ćwiczenia fitness oraz betonowy stół do gry w szachy, karty, warcaby, parkour. Zadanie zostało zakończone.

Budowa boiska wielofunkcyjnego przy Gimnazjum nr 15

Przekazanie terenu budowy Wykonawcy. Wykonano odcinek drenażu oraz boisko o nawierzchni poliuretanowej do piłki ręcznej, koszykówki i siatkówki wraz z wyposażeniem w urządzenia sportowe. Ponadto wykonano ciąg pieszo-jezdny z kostki betonowej. Zadanie zostało zakończone.

Modernizacja sanitariatów w Szkole Podstawowej nr 28

Przeprowadzono postępowanie przetargowe. Podpisano umowę z wykonawcą i przekazano teren budowy. Wymieniono stolarkę okienną i drzwiową, instalacje sanitarne i elektryczne wraz z urządzeniami i przyborami. Zamontowano kabiny sanitarne systemowe, wykonano prace ogólnobudowlane. Zadanie zostało zakończone.

Rewitalizacja zaniedbanych przestrzeni miejskich poprzez utworzenie Kolorowych Podwórek

Zakończono realizację dwóch podwórek przy ul. PCK i przy ul. Krzywoustego.

Budowa bytomskiego odcinka Obwodnicy Północnej Aglomeracji Górnośląskiej – Etap III. Rozszerzenie do granicy miasta

Zadanie zostało zakończone.

Przebudowa ul. Strzelców Bytomskich na odcinku od ul. Wrocławskiej poprzez rondo autostradowe (A1) przy ul. Dąbrowa Miejska do ul. Długiej w Bytomiu

Zadanie zostało zakończone.

Fot. nr 8: Projekt Kolorowe Podwórka

Stworzenie stref aktywności inwestycyjnej na terenach przemysłowych Bytomia, obszar 1 – rejon ul. Dąbrowa Miejska, ul. Strzelców Bytomskich

Poniesiono wydatki za pełnienie nadzorów inwestorskich i nadzoru autorskiego. Zakończono opracowywanie dokumentacji technicznej w zakresie makroniwelacji terenu.

Przebudowa ul. Szymały

Zadanie zostało zakończone.

Przebudowa nawierzchni jezdni ul. Zabrzeńskiej

Zadanie zostało zakończone.

Przebudowa skrzyżowania ul. Zabrzeńskiej z ul. Wyzwolenia oraz zjazdem do byłej KWK Szombierki

Zadanie zostało zakończone.

4.4.2 Gospodarka nieruchomościami**Sprzedaż i oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości**

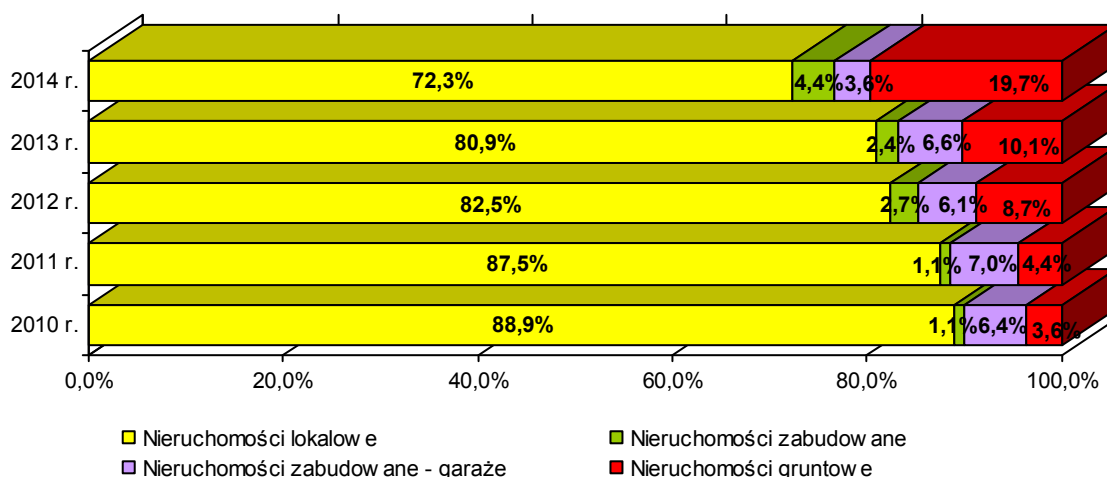
Nieruchomości stanowiące własność gminy lub Skarbu Państwa są sprzedawane lub oddawane w użytkowanie wieczyste w drodze przetargu lub w trybie bezprzetargowym. Przetargi na zbycie nieruchomości przeprowadzane są w oparciu o przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Zastosowanie trybu bezprzetargowego następuje w przypadkach określonych w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, w tym m.in. przy zbywaniu nieruchomości na rzecz osoby, której przysługuje pierwszeństwo w jej nabyciu lub sprzedaż następuje na rzecz użytkownika wieczystego nieruchomości.

Tabela nr: Sprzedaż nieruchomości będących własnością Gminy i Skarbu Państwa

Wyszczególnienie	2010 r.		2011 r.		2012 r.		2013 r.		2014 r.	
	Ilość	Łączna wartość sprzedaży (w tys. zł)	Ilość	Łączna wartość sprzedaży (w tys. zł)	Ilość	Łączna wartość sprzedaży (w tys. zł)	Ilość	Łączna wartość sprzedaży (w tys. zł)	Ilość	Łączna wartość sprzedaży (w tys. zł)
Nieruchomości ogółem, w tym:	1 375	26 661,3	790	16 369,2	554	14 856,0	455	26 685,3	386	22 572,5
- nieruchomości lokalowe	1 222	11 350,2	691	9 604,4	457	5 842,5	368	4 305,7	279	7 896,4
- nieruchomości zabudowane	15	6 192,2	9	862,6	15	3 659,6	11	2 918,6	17	3 987,1
- nieruchomości zabudowane - garaże	88	225,4	55	158,4	34	143,7	30	141,4	14	83,0
- nieruchomości gruntowe	50	8 893,4	35	5 743,8	48	5 210,2	46	19 319,6	76	10 606,0

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Obrotu Nieruchomościami UM Bytom

W latach 2010-2014 sprzedano łącznie 3 560 nieruchomości o łącznej wartości ok. 107,1 mln zł. Największą liczbę sprzedaży odnotowano w 2010 r., tj. 1 375 nieruchomości, zaś największą wartość sprzedaży uzyskano w 2013 r., która wynosiła blisko 26,7 mln zł. Wśród nieruchomości zbytych w 2014 r. 2,3% stanowiły nieruchomości należące do Skarbu Państwa.

Wykres nr 43: Struktura zbytych nieruchomości będących własnością Gminy i Skarbu Państwa

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Obrotu Nieruchomościami UM Bytom

W strukturze zbytych w latach 2010-2014 nieruchomości dominujący udział stanowiły nieruchomości lokalowe. Zdecydowanie przeważają tu lokale mieszkalne sprzedawane na rzecz dotychczasowego najemcy. Najmniejszy udział w badanych latach stanowiły nieruchomości zabudowane. Ich udział mieścił się w przedziale od 1% do 4,4%.

Nieruchomości nabyte do gminnego zasobu nieruchomości

W 2014 r. do gminnego zasobu nieruchomości nabyto prawo własności lub użytkowania wieczystego 31 działek położonych na terenie miasta o łącznej powierzchni 368 173 m² za kwotę 4 451,6 tys. zł. Kontrahentami były zarówno osoby fizyczne, jak i prawne, a zakup nieruchomości do zasobu gminy związany był przede wszystkim z regulacjami stanu terenowo – prawnego nieruchomości lub nabyciem ich pod realizację konkretnej inwestycji.

Tabela nr 55: Nieruchomości gruntowe nabyte do zasobu Gminy Bytom

Obręb	Kontrahent	2014 r.		
		Ilość	Powierzchnia działek (w m ²)	Wartość (tys. zł)
Ogółem, w tym:	X	31	368 173	4 451,6
Bytom	os. pr.	14	78 063	2 030,8
	os. fiz.	1	129	1,9
Miechowice	os. pr.	2	198	nieodpłatnie
Bobrowniki	os. pr.	2	156	17,1
Stolarzowice	os. fiz.	1	189	14,3
Rozbark	os. pr.	1	42	nieodpłatnie
Łagiewniki	os. pr.	1	284 239	1 912,4
	os. fiz.	2	941	23,6
Sucha Góra	os. pr.	1	430	23,1
Szombierki	os. pr.	3	203	361,8
Zamłynie	os. pr.	3	3 583	66,6

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Obrotu Nieruchomościami UM Bytom

Ponadto do zasobu gminy nieodpłatnie nabyto 17 nieruchomości o łącznej powierzchni 55 821 m².

Tabela nr 56: Nieruchomości gruntowe nabyte do zasobu Gminy Bytom w latach 2010–2014

Rok	Ilość nieruchomości	Powierzchnia działek (w m ²)	Wartość (w tys. zł)
Ogółem, w tym:	80	500 462	6 278,6
2010	10	3 356	188,9
2011	6	5 171	185,4
2012	15	37 123	487,9
2013	18	86 639	964,8
2014	31	368 173	4 451,6

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Obrótu Nieruchomościami UM Bytom

W latach 2010-2014 nabyto 80 nieruchomości o łącznej wartości ok. 6,3 mln zł.

4.4.3 Inne inwestycje w mieście

W okresie od stycznia do grudnia 2014 r. wydano łącznie 194 decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, w tym m.in. dot. budowy:

- 41 budynków mieszkalnych jednorodzinnych,
- 11 budynków handlowo – usługowych, przy ulicach: Zabrzeńskiej, Tatrzańskiej, Krupińskiego, Wrocławskiej, Konstytucji, Strzelców Bytomskich, Puszkina, Tysiąclecia, Pułaskiego,
- 1 budynku kultury fizycznej,
- 18 budynków garaży i 10 zespołów garażowych,
- 8 nowych sieci uzbrojenia terenu,
- 2 zmian zagospodarowania terenu.

Ponadto w tym samym okresie wydano 790 decyzji o pozwoleniu na budowę 810 obiektów, w tym m.in. dot. budowy:

- 61 budynków mieszkalnych jednorodzinnych i 1 zespołu budynków jednorodzinnych przy ul. Łabędzia,
- 7 budynków mieszkalnych wielorodzinnych,
- budynków biurowych,
- 17 budynków handlowo – usługowych, w tym:
 - pawilonu handlowego przy ul. Konstytucji, Puszkina, Suchogórskiej,
 - salonu meblowego przy ul. Strzelców Bytomskich,
 - budynku biurowego przy ul. Nowy Dwór,
 - warsztatu przy ul. Mochnackiego, Planeta, Tulipanów,
 - stacji paliw przy ul. Żołnierskiej,
- 1 budynku szpitali i zakładów opieki medycznej, w tym:
 - przychodni lekarskiej przy ul. Stolarzowickiej,
- 1 budynku kultury fizycznej, w tym:
 - szkolnej hali widowiskowo-sportowej przy ul. Suchogórskiej,
- obiektów wpisanych do rejestru zabytków, w tym:
 - szybu windowego przy ul. Parkowej,
 - dachu szkoły na pl. Sikorskiego,
 - elewacji budynku byłej Poczty Polskiej ul. Piekarska,
- 5 budynków przemysłowych i magazynowych, w tym:
 - hali garażowej przy ul. Leśnej,
 - naziemnych zbiorników gazu przy ul. Arki Bożka,
 - hali produkcyjnej przy ul. Szyby Rycerskie,
 - stacji transformatorowej przy ul. Czackiego,
- 15 budynków garaży i 1 zespołu garażowego,
- 28 nowych sieci uzbrojenia terenu,
- 6 remontów sieci uzbrojenia terenu.

4.4.4. Obsługa inwestorów i oferty inwestycyjne

Zwracając szczególną uwagę na potrzeby i zainteresowania inwestorów, Gmina Bytom podejmuje szereg działań celem przyciągnięcia ich do Bytomia. Realizowanie zadań jest konsekwencją polityki miasta, zorientowanej na pozyskanie partnerów gospodarczych, jak również wspieranie istniejących podmiotów gospodarczych.

Narzędziami do realizacji tej polityki są m.in.:

- **Centrum Obsługi Inwestora** – to miejsce, w którym pracownicy przygotowują kompleksową informację o planach zagospodarowania przestrzennego, bazie terenów inwestycyjnych, znajdujących się w zasobach gminy, o ich obecnym stanie i sposobie wykorzystania. Ponadto potencjalni inwestorzy zgłaszający się do bytomskiego Urzędu Miejskiego mają możliwość konsultacji z pracownikami innych wydziałów, tak aby klient nie musiał odwiedzać każdego z osobna w zakresie interesującej go oferty. W 2014 r. COI udzieliło informacji 44 nowym inwestorom poszukującym terenów pod swoje inwestycje lub przedsiębiorcom planującym poszerzenie działalności na terenie Bytomia. Największe zainteresowanie wzbudzały tereny włączone do Bytomskiej Strefy Aktywności Gospodarczej oraz tereny Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej zlokalizowane w Bytomiu.
- **Portal dla Inwestora wraz z Przewodnikiem dla Inwestora**, to aplikacja znajdująca się na www.bytom.pl, która zawiera informacje o Bytomiu, w tym o otoczeniu biznesowym, atutach inwestycyjnych oraz procedurach związanych z procesem inwestycyjnym (włącznie z dokumentami/formularzami do pobrania). Istotnym elementem tej aplikacji są wyszukiwarki. Za ich pomocą inwestor może uzyskać zestawienie ofert inwestycyjnych, nieruchomości do zbycia, czy wyszukać obszary miasta objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Portal umożliwia również wyszukiwanie nieruchomości wg własnych kryteriów przydatności inwestycyjnej (np. odległość od węzła autostrady, wydanych w pobliżu pozwoleń na budowę, obowiązujących lub będących w przygotowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego). Dzięki połączeniu aplikacji z planem miasta wyniki wyszukiwania można przeglądać na mapie.
- **Katalog ofert inwestycyjnych** – w skład którego wchodzi nieruchomości gminne przeznaczone m.in. pod działalność produkcyjną i usługową, budownictwo mieszkaniowe, budowę hoteli. W skład katalogu ofert inwestycyjnych w 2014 r. wchodziło 15 nieruchomości, w tym 13 nieruchomości gruntowych i 2 zabudowane, których różnorodność pod względem wielkości oraz przeznaczenia stała się interesującym elementem promocji miasta wśród potencjalnych inwestorów z kraju i zagranicy. Według stanu na dzień 31.12.2014 r. pośród nich znalazły się:

Nieruchomości gruntowe:

- **ul. Strzelców Bytomskich** – teren po byłej KWK Powstańców Śląskich znajdujący się w granicach Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej - nieruchomość gruntowa, niezabudowana, zlokalizowana na terenie poprzemysłowym, w kształcie wielokąta. Na tym terenie istnieje możliwość lokalizacji obiektów produkcyjnych i logistycznych. Powierzchnia nieruchomości to 17,4 ha.
- **ul. Elektrownia – Racjonalizatorów** – nieruchomość o nieregularnym kształcie, gruntowa, niezabudowana, położona w bezpośrednim sąsiedztwie DK 88 oraz Obwodnicy Bytomia, w odległości ok. 4 km od węzła Bytom autostrady A1. Teren przeznaczony jest pod działalność usługowo-produkcyjną, składy i magazyny. Powierzchnia nieruchomości to 23,7 ha.
- **ul. Zabrzeńska 112** – nieruchomość gruntowa, niezabudowana. Teren w kształcie wielokąta, częściowo ogrodzony. Dojazd do nieruchomości dobry, drogą utwardzoną o nawierzchni asfaltowej. Teren przeznaczony jest pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz usług komercyjnych. Powierzchnia nieruchomości to 21,8 ha.
- **ul. Ks. Jana Frenzla** – nieruchomość gruntowa, niezabudowana, zlokalizowana w dzielnicy Miechowice. Teren o nieregularnym kształcie, porośnięty licznymi drzewami i krzewami. Zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przedmiotowy teren przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz planowaną drogę wewnętrzną. Powierzchnia nieruchomości wynosi 2,4 ha.
- **ul. Zabrzeńska** - nieruchomość gruntowa, niezabudowana, zlokalizowana w dzielnicy Szombierki. Teren o nieregularnym i wydłużonym kształcie, zróżnicowany wysokościowo, porośnięty trawami, krzewami i licznymi drzewami. Centralną część działki stanowi skarpa o dużym nachyleniu. Teren przeznaczony jest pod zabudowę usługową, a w zachodniej części pod zielenią urządzonej. Powierzchnia nieruchomości wynosi 0,4 ha.

- **ul. Świętochłowicka** – nieruchomość niezabudowana, położona w dzielnicy Łagiewniki, bezpośrednio przy ul. Świętochłowickiej. Kształt działki nieregularny i płaski. Na tym obszarze istnieje możliwość lokalizacji zabudowy usługowej oraz związanej z drobną wytwórczością. Powierzchnia nieruchomości: 0,2 ha.
- **Al. Nowaka-Jeziorańskiego – ul. Węglowa – ul. Strzelców Bytomskich** - nieruchomość gruntowa, niezabudowana. Skomunikowanie terenu z drogą publiczną należy przewidzieć od ulicy Węglowej. Teren przeznaczony jest pod: zabudowę usługowo-techniczną, zabudowę usługowo-komunikacyjną oraz dopuszcza się zabudowę usług komercyjnych. Powierzchnia nieruchomości: 1,2 ha.
- **ul. Mickiewicza – ul. Północna** – nieruchomość gruntowa, o nieregularnym kształcie. Teren przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Powierzchnia nieruchomości: 0,69 ha.
- **ul. Dworska** – teren włączony do Bytomskiej Strefy Aktywności Gospodarczej, nieruchomość gruntowa, niezabudowana. Teren przeznaczony jest pod zabudowę usługową, produkcyjną, składy i magazyny. Powierzchnia działki wynosi 0,9 ha.
- **ul. Strzelców Bytomskich** – nieruchomość gruntowa, niezabudowana, o dość regularnym wydłużonym kształcie. Teren przeznaczony jest pod zabudowę usługowo-techniczną i usługowo-komunikacyjną. Powierzchnia nieruchomości to 0,8 ha.
- **ul. Ostatnia** – nieruchomość gruntowa, niezabudowana, położona w Bytomiu - Łagiewnikach. Kształt działki regularny, płaski, porośnięty drzewami i krzewami. Przedmiotowy teren przeznaczony jest na tereny usług. Powierzchnia nieruchomości: 0,4 ha.
- **ul. Krzyżowa** – nieruchomość gruntowa, niezabudowana, o regularnym kształcie. Teren jest płaski, porośnięty trawą, drzewami i krzewami. Przedmiotowy teren przeznaczony jest częściowo pod drogę oraz w przeważającej części pod zabudowę usług komercyjnych. Powierzchnia nieruchomości: 0,3 ha.
- **ul. Wojciecha Kilara – ul. Chorzowska** - nieruchomość gruntowa, niezabudowana, o kształcie zbliżonym do kwadratu. Teren przeznaczony jest pod zabudowę usług kultury. Powierzchnia nieruchomości: 1,77 ha.

Nieruchomości zabudowane:

- **ul. Piłsudskiego 19** – nieruchomość zabudowana budynkiem frontowym wraz z oficyną. Budynek czterokondygnacyjny, podpiwniczony zlokalizowany w niewielkiej odległości od centrum miasta. Teren przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniowo-usługową. Powierzchnia nieruchomości wynosi 0,1 ha.
- **ul. Chorzowska 11** – nieruchomość zabudowana budynkiem trzykondygnacyjnym, podpiwniczonym. Teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową-wielorodzinną, zabudowę usług komercyjnych, zabudowę usługowo-komunikacyjną. Powierzchnia nieruchomości wynosi 0,07 ha.

Wśród nieruchomości katalogu ofert inwestycyjnych wyszczególniono również nieruchomości przeznaczone pod zabudowę hotelową:

- **ul. Zabrzeńska 112** – nieruchomość gruntowa, niezabudowana. Teren w kształcie wielokąta, częściowo ogrodzony. Dojazd do nieruchomości dobry, drogą utwardzoną o nawierzchni asfaltowej. Teren przeznaczony jest pod lokalizację obiektów produkcyjnych i niektórych usługowych. Powierzchnia nieruchomości to 21,8 ha.
- **Bytomska Baza Nieruchomości** to wirtualny katalog terenów należących do osób fizycznych, prawnych, a także innych jednostek organizacyjnych, które posiadają nieruchomości gruntowe, hale produkcyjno-magazynowe oraz budynki biurowe zlokalizowane w granicach administracyjnych Gminy Bytom i zamierzają je sprzedawać, oddać w użytkowanie wieczyste lub wydzierżawić. Nieruchomości takie, w przypadku spełnienia kryteriów określonych w regulaminie BBN na prośbę właściciela zostają zamieszczona na stronie Urzędu Miejskiego w Bytomiu bezpłatnie. W 2014 r. Bytomska Baza Nieruchomości zawierała 17 nieruchomości:
- **ul. Chorzowska 2/Katowicka 72** – nieruchomość gruntowa, niezabudowana. Teren równy, o nieregularnym kształcie położony w odległości 0,5 km od Rynku, 3 km od węzła autostrady A1, 1 km od dworca PKP. Teren przeznaczony jest pod funkcję mieszkaniowo-usługową. Powierzchnia nieruchomości to 0,3 ha. Właściciel – osoba prywatna.
- **ul. Dąbrowa Miejska i ul. Przy Kopalni Bytom** – nieruchomość gruntowa, niezabudowana, teren jest zadrzewiony i zakrzewiony. W tym obszarze istnieje możliwość lokalizacji zabudowy mieszkaniowej. Powierzchnia nieruchomości to 1,25 ha. Właściciel – Kompania Węglowa S.A.

- **ul. Dworska** (nr 3588/3) – nieruchomość gruntowa, niezabudowana w kształcie zbliżonym do trapezu. Teren równy ze spadem w kierunku ulicy Dworskiej. W najbliższym otoczeniu nieruchomości znajdują się: autostrada A1, Al. Jana Nowaka – Jeziorańskiego - bytomski odcinek obwodnicy, ogródki działkowe oraz tereny niezagospodarowane. Teren przeznaczony jest pod zabudowę usługową, teren zieleni urządzonej oraz drogi klasy zbiorczej. Powierzchnia nieruchomości to 1,1 ha. Właściciel – osoba prywatna.
- **ul. Dworska** (nr 2377/3) – nieruchomość gruntowa, niezabudowana w kształcie wielokąta. Teren równy ze spadem w kierunku ulicy Dworskiej. W najbliższym otoczeniu nieruchomości znajdują się: autostrada A1, Al. Jana Nowaka - Jeziorańskiego – bytomski odcinek obwodnicy, ogródki działkowe oraz tereny niezagospodarowane. Teren przeznaczony jest pod zabudowę usługową. Powierzchnia nieruchomości to 1,1 ha. Właściciel – osoba prywatna.
- **ul. Dworska 5** – nieruchomość niezabudowana, o nieregularnym kształcie. Dojazd do nieruchomości od ul. Dworskiej. Część działki 4501/85 oraz część działki 3623/82 przeznaczone są pod zabudowę usługowo-mieszkaniową, wschodnie części powyższych działek przeznaczone są pod drogi klasy zbiorczej. Zachodnia część działek 3623/82 raz 4516/86 przeznaczona jest pod zabudowę usługowo-mieszkaniową oraz tereny wód powierzchniowych. Powierzchnia nieruchomości to 1,3 ha. Właściciel – osoba prywatna.
- **ul. Dworska/Cegielniana** – nieruchomość niezabudowana, o kształcie prostokąta. Dojazd do nieruchomości od ul. Cegielnianej. Teren przeznaczony jest pod zielenią urządzonej, gdzie wzdłuż drogi 1 KDD, w pasie szerokości nie większej niż 50 m, dopuszcza się zabudowę usługową oraz tereny drogi klasy dojazdowej. Powierzchnia nieruchomości to 1,9 ha. Właściciel – osoba prywatna.
- **ul. Konstytucji 3** – nieruchomość gruntowa, niezabudowana. Teren w kształcie nieregularnego prostokąta, płaski. Przedmiotowy teren przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną. Powierzchnia nieruchomości to 0,3 ha. Właściciel – osoba prywatna.
- **ul. Małgorzatki 8** – nieruchomość zabudowana halą produkcyjno-magazynową. Teren w kształcie zbliżonym do wielokąta, lekko pochylony. Budynek hali dwukondygnacyjny w kształcie litery T o powierzchni 600 m². W najbliższym otoczeniu nieruchomości znajdują się: Kościół św. Małgorzaty, zabudowa mieszkaniowa. Teren przeznaczony jest pod zabudowę usługową. Powierzchnia nieruchomości to 0,09 ha. Właściciel – osoba prywatna.
- **ul. Popieluszki 1** - nieruchomość zabudowana, stanowiąca kompleks obiektów – dwie hale produkcyjno-magazynowe, budynek administracyjny oraz budynek biurowy. Teren przeznaczony pod nieruchomości i obiekty przemysłowe. Powierzchnia nieruchomości to 4,5 ha. Właściciel – osoba prywatna.
- **ul. Szyby Rycerskie** – nieruchomość zabudowana, o nieregularnym kształcie. Na terenie nieruchomości znajduje się kompleks obiektów przemysłowych. Dojazd do nieruchomości od ul. Łagiewnickiej, Szyby Rycerskie. Nieruchomość przeznaczona jest pod zabudowę usługowo-produkcyjną. Teren przeznaczony jest pod zabudowę produkcyjną. Powierzchnia nieruchomości to 3,7 ha. Właściciel – Conbelts Bytom. S.A.
- **ul. Szyby Rycerskie 4 (I)** – nieruchomość stanowią dwa połączone pola obsługiwane łącznie przez trzy suwnice o udźwigu od 8T do 12,5T. Teren przeznaczony jest pod zabudowę produkcyjną. Powierzchnia nieruchomości to 0,9 ha. Właściciel – Conbelts Bytom. S.A.
- **ul. Szyby Rycerskie 4 (II)** - nieruchomość zabudowana budynkiem o charakterze magazynowo-produkcyjnym, położona jest w Bytomiu w dzielnicy Łagiewniki. Powierzchnia nieruchomości to 1,4 ha. Właściciel – Conbelts Bytom. S.A.
- **ul. Wrocławska 32/34** – nieruchomość zabudowana budynkami produkcyjno-biurowymi, zlokalizowana w centrum miasta. Otoczenie stanowi zabudowa zwarta. Plac parkingowy wewnątrz lokalizacji. Teren przeznaczony jest pod wytwórczość, usługi, składy i budownictwo oraz zabudowę mieszkaniowo-usługową. Powierzchnia nieruchomości to 0,37 ha. Właściciel – Skarb Państwa – użytkownik wieczysty – Bytom Square.
- **ul. Zabrzeńska 3** – nieruchomość zabudowana. Teren o nieregularnym kształcie, płaski. Dojazd do nieruchomości od ul. Zabrzeńskiej i ul. Małgorzatki w Bytomiu. Działki zabudowane są: budynkiem biurowo-socjalnym o pow. użytkowej 239,5 m², wiatą magazynową o konstrukcji stalowej o pow. użytkowej 390,6 m², czterema budynkami portierni o pow. użytkowej ok. 2,4 m² każdy, budynkiem technicznym o pow. użytkowej 15,66 m², stacją transformatorową, słupami żelbetowymi oświetlenia zewnętrznego. Powierzchnia nieruchomości to 6,7 ha. Właściciel – Armada Development.
- **ul. Zabrzeńska (I)** – nieruchomość gruntowa niezabudowana. Teren o nieregularnym kształcie, płaski. Teren przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniowo-usługową. Powierzchnia nieruchomości to 3,2 ha. Właściciel – Armada Development.

- **ul. Zabrzańska (II)** – nieruchomość gruntowa niezabudowana. Teren o nieregularnym kształcie, płaski. Teren przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniowo-usługową. Powierzchnia nieruchomości to 0,8 ha. Właściciel – Armada Development.
- **ul. Zabrzańska (III)** – nieruchomość gruntowa niezabudowana. Teren o nieregularnym kształcie, płaski. teren przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniowo - usługową, tereny komunikacji, teren zieleni urządzonej i wód powierzchniowych i śródlądowych, teren zieleni urządzonej i usług sportu i rekreacji. Powierzchnia nieruchomości to 4 ha. Właściciel – Armada Development.

Ponadto Gmina Bytom w 2014 r. podejmowała działania promocyjne ofert inwestycyjnych miasta, poprzez:

- dystrybucję ofert w wersji wydrukowanej oraz w wersji elektronicznej zainteresowanym inwestorom;
- zamieszczenie ofert inwestycyjnych na stronach internetowych zajmujących się promocją terenów inwestycyjnych tj.:
 - Portal miejski www.bytom.pl,
 - Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego www.invest-in-silesia.pl,
 - Regionalne Centrum Obsługi Inwestora www.rcoi.pl,
 - Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych www.paiz.gov.pl,
 - Śląskie Centrum Obsługi Inwestora www.invest.slaskie.pl,
- rozprowadzanie ofert inwestycyjnych wśród określonej wcześniej grupy odbiorców docelowych np. sieci hotelowych, deweloperów itp.;
- udział w Targach Biznes Expo zorganizowanych podczas IV Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw;
- dystrybucja ofert podczas corocznej gali Regionalnej Izby Gospodarczej zorganizowanej w Operze Śląskiej w Bytomiu.

4.5 Bytomski Park Przemysłowy

Bytomski Park Przemysłowy (BPP) został utworzony przy udziale Gminy Bytom w celu zapewnienia preferencyjnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej, w szczególności dla sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

Park został utworzony na terenie po zrestrukturyzowanych Zakładach Górniczo-Hutniczych „Orzeł Biały” dzięki współfinansowaniu przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Budżet Państw w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, lata 2004-2006, Działanie 1.3 „*Tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju firm*”.

Bytomski Park Przemysłowy to nowoczesny kompleks położony we wschodniej części miasta przy ul. Siemianowickiej 98, bezpośrednio przy drodze krajowej DK 94 Kraków-Wrocław oraz w niewielkiej odległości od autostrady A1, drogi krajowej DK 79 Bytom-Kraków-Warszawa i bytomskiego odcinka Obwodnicy Północnej Aglomeracji Górnośląskiej.

BPP tworzą nieruchomości Górnośląskiej Agencji Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o., który obejmuje obszar o łącznej powierzchni 1,4419 ha wraz z niezbędną infrastrukturą. Na jego terenie znajdują się:

- 2 hale produkcyjno-magazynowe w systemie modułowym wraz z zapleciami biurowo-socjalnymi o łącznej powierzchni ok. 6.100 m²,
- budynek zaplecza administracyjno-biurowego o powierzchni 368 m² z salą konferencyjną na 12 osób,
- drogi wewnętrzne, place utwardzone i parkingi,

Teren uzbrojony jest w sieci: wodociagową, ciepłowniczą, teletechniczną, linie energetyczne oraz kanalizację sanitarną i deszczową wraz z przyłączami.

Fot. nr 9: Bytomski Park Przemysłowy

Dla przedsiębiorców Bytomski Park Przemysłowy oferuje nowoczesne powierzchnie produkcyjno-magazynowe z zapleciami biurowo-socjalnymi. Cały teren parku jest ogrodzony, oświetlony, chroniony i monitorowany 24 godziny na dobę, przez siedem dni w tygodniu. Dodatkowo Park oferuje obsługę administracyjno-biurową firm oraz łącza telefoniczne i internetowe.

W 2014 r. z obiektów Górnośląskiej Agencji Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o. korzystało 6 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie:

- produkcji konstrukcji stalowych ze stali węglowych i wysokostopowych,
- recyklingu tworzyw sztucznych,
- produkcji sygnalizacji ostrzegawczej dla pojazdów uprzywilejowanych,
- importu i dystrybucji drewna egzotycznego,
- projektowania, produkcji i sprzedaży maszyn i urządzeń dla przemysłu spożywczego,
- produkcji e-liquidów, papierosów elektronicznych i akcesoriów do e-palenia

Ww. przedsiębiorcy zatrudniali łącznie ok. 90 osób.

4.6. Otoczenie biznesu

4.6.1. Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Możliwości prowadzenia działalności gospodarczej na preferencyjnych warunkach, poza parkami przemysłowymi, dają również specjalne strefy ekonomiczne.

W związku z powyższym w 2012 roku Gmina Bytom wyraziła wolę włączenia w granice Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (KSSE) prawie 18 hektarowego terenu po byłej KWK Powstańców Śląskich położonego przy ul. Strzelców Bytomskich.

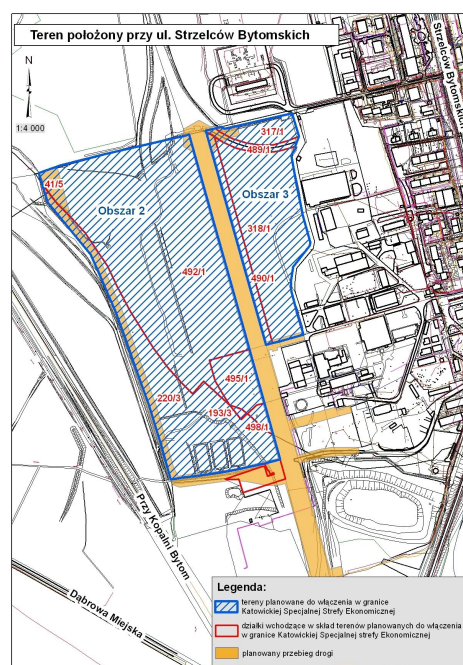
W celu uruchomienia procedury włączenia ww. terenu do KSSE Rada Miejska w Bytomiu podjęła w marcu 2012 r. uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na włączenie do Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. nieruchomości położonej na terenie Bytomia. Uchwała ta stanowiła załącznik do wniosku złożonego do Ministra Gospodarki o zmianę terenu i granic KSSE S.A.

W maju 2014r. teren położony przy ul. Strzelców Bytomskich (po byłej KWK Powstańców Śl.), o powierzchni 17,4 ha został włączony do Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Podstrefa Gliwicka. Włączenie tego terenu do strefy jest impulsem do pobudzenia rozwoju gospodarczego gminy, pozwoli także na zwiększenie możliwości zagospodarowania tego poprzemysłowego terenu, stworzenie sprzyjających warunków dla lokowania nowych inwestycji i przyciągnięcia potencjalnych inwestorów oraz umożliwi powstanie nowych miejsc pracy dla mieszkańców.

We wrześniu 2014r. podjęto uchwałę nr XXXVI/503/14 Rady Miejskiej w Bytomiu dot. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu byłej KWK „Powstańców Śląskich”, obejmujący teren przy ul. Strzelców Bytomskich, znajdujący się w granicach KSSE.

Ponadto Bytom otrzymał prawie 17 mln zł z Unii Europejskiej na realizację projektu pn. „Stworzenie stref aktywności inwestycyjnej na terenach poprzemysłowych Bytomia, obszar 1 - rejon ul. Miejska Dąbrowa, Strzelców Bytomskich”. Przedmiotem projektu jest kompleksowe uzbrojenie terenu poprzemysłowego po byłej KWK Powstańców Śląskich w sieci infrastruktury technicznej terenu. Działania podejmowane w ramach niniejszego projektu obejmują m.in. budowę nowych sieci: wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, deszczowej i teleinformatycznej, elektrycznej oraz drogi dojazdowej do tego obszaru wraz z jej oświetleniem. Zakończenie inwestycji planowane jest na kwiecień 2015 r.

W Bytomiu jest już nieruchomość, która w 2011 r. została włączona w granice KSSE S.A. Co prawda nieruchomość ta jest własnością spółki 3S Factory z siedzibą w Katowicach, jednak zgodę na jej włączenie w granice KSSE S.A., zgodnie z ustawą o specjalnych strefach ekonomicznych, musieli

Rysunek nr 9: Teren położony przy ul. Strzelców Bytomskich

wyrazić bytomscy radni. Teren ten zlokalizowany jest w dzielnicy Łagiewniki przy ul. M. Adamka i obejmuje obszar 4340 m². Spółka zamierza na nim zrealizować inwestycję polegającą na rozwoju nowych rozwiązań technicznych i technologicznych poprzez wybudowanie tzw. Data Center, będącego centrum zapasowym największego na Śląsku i jednego z największych w Polsce centrów przetwarzania danych oraz świadczeniu usług w zakresie przechowywania i przesyłu danych w formie elektronicznej.

Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna została utworzona w 1996 r. w celu przyspieszenia procesów restrukturyzacyjnych oraz stworzenia nowych miejsc pracy w regionie. Przedsiębiorcom działającym w strefie przysługują preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej. Strefą zarządza spółka Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. z siedzibą w Katowicach.

4.6.2. Bytomska Strefa Aktywności Gospodarczej

Bytomska Strefa Aktywności Gospodarczej (BSAG) została powołana 27 maja 2013r. uchwałą nr XV/201/13 Rady Miejskiej w Bytomiu (Obszar I i II) oraz uchwałą nr XXIII/309/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 listopada 2013r. (Obszar III i IV).

Stworzenie Bytomskiej Strefy Aktywności Gospodarczej ma na celu ożywienie gospodarcze niezagospodarowanych obecnie terenów, przyczyni się także do:

- zwiększenia możliwości zagospodarowania terenów objętych BSAG poprzez stworzenie sprzyjających warunków do lokowania nowych inwestycji,
- powstanie nowych miejsc pracy oraz nowych form działalności gospodarczych w BSAG,
- wyprowadzenie poza Śródmieście funkcji produkcyjnej i usługowej, będących dużym generatorem ruchu i co z tym związane poprawę jakości życia mieszkańców.

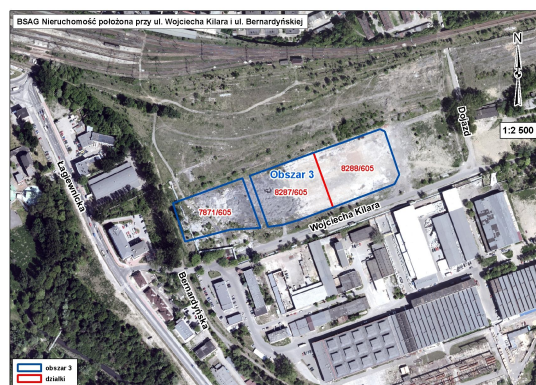
Bytomska Strefa Aktywności Gospodarczej obejmuje 4 obszary o łącznej powierzchni 92.867 m².

Obszar I położony przy ul. Hajdy, na obrzeżu strefy śródmiejskiej, około 3 km od centrum Bytomia, w bliskiej odległości od bytomskiego odcinka Obwodnicy oraz przy autostradzie A1. Teren można skomunikować do ulicy Hajdy. W najbliższym otoczeniu nieruchomości znajdują się ogródki działkowe, zakłady usługowe, nieużytki i tereny zadrzewione. Teren przeznaczony jest pod działalność w zakresie produkcji, usług, składowania i magazynowania, z wyłączeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Powierzchnia nieruchomości - 32.212 m². Właściciel – Gmina Bytom.

Obszar II położony na obrzeżu strefy śródmiejskiej, około 3 km od centrum Bytomia, pomiędzy ulicą Hajdy oraz bytomskim odcinkiem Obwodnicy oraz autostrady A1. Teren płaski o nieregularnym kształcie. Można go skomunikować do ulicy Hajdy. W najbliższym otoczeniu nieruchomości znajdują się ogródki działkowe, zakłady usługowe, nieużytki i tereny zadrzewione. Teren przeznaczony jest pod działalność w zakresie produkcji, usług, składowania i magazynowania, z wyłączeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Powierzchnia nieruchomości - 28.000 m². Właściciel – Gmina Bytom.

Obszar III położony w rejonie ulic Łagiewnickiej i Dojazd. Skomunikowanie terenu może nastąpić od ul. Dojazd. Teren przeznaczony jest pod:

- zabudowę usługową, w tym obiekty handlu wielkopowierzchniowego, obiekty sportowe, obiekty produkcyjne nowoczesnych technologii, obiekty usług kultury oraz usług publicznych (działki nr 7871/605, 8287/605, 8288/605;
- usługi publiczne, tj. administracja, biura, banki, szkolnictwo, dopuszczone są inne usługi zintegrowane z funkcją podstawową. Powierzchnia nieruchomości - 23.340 m². Właściciel - Skarb Państwa, użytkowanie wieczyste – Gmina Bytom.

Rysunek nr 10: Obszar III BSAG

Obszar IV położony przy ul. Dworskiej, skomunikowanie przedmiotowego terenu od ul. Dworskiej. Teren przeznaczony jest pod budowę obiektów usługowych, produkcyjnych oraz składów i magazynów. Powierzchnia: 9.315 m². Właściciel – Gmina Bytom.

Na dzień 31 grudnia 2014r. 3 obszary w Bytomskiej Strefie Aktywności Gospodarczej zostały zagospodarowane przez 6 dzierżawców, i tak:

- Obszar I przy ul. Hajdy – 3 dzierżawców,
- Obszar II przy ul. Hajdy – 2 dzierżawców,
- Obszar III przy ul. Łagiewnickiej i Kilara – 1 dzierżawca.

Obszar IV jest przygotowywany do przeprowadzenia procedury przetargowej dot. dzierżawy terenu.

4.6.3. Bytomska Agencja Rozwoju Inwestycji

20 maja 2013 r. został podpisany Akt założycielski Bytomskiej Agencji Rozwoju Inwestycji Sp. z o.o. w wykonaniu Uchwały Rady Miejskiej w Bytomiu nr XII/156/13 z dnia 25 marca 2013 r.

Głównym zadaniem nowego podmiotu jest promocja Bytomia, jako miejsca w którym warto inwestować m. in. poprzez tworzenie warunków aktywizacji gospodarczej, ułatwianie i optymalizowanie procesu inwestycyjnego oraz przyciąganie inwestycji kreujących nowe miejsca pracy. BARI zajmuje się obsługą inwestorów, wspiera małą przedsiębiorczość i firmy rozpoczynające swoją działalność w Bytomiu.

Projekty zrealizowane przez Spółkę w 2014 r.:

- Otwarcie **Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości** Bytomiu, który jako pierwszy w kraju powstał przy zaangażowaniu władz miasta. Oferuje on nowym przedsiębiorcom pełne wsparcie w prowadzeniu biznesu. Przedsiębiorcy mogą korzystać tutaj z profesjonalnego wsparcia organizacyjnego, nowoczesnej przestrzeni biurowej oraz szkoleń i porad tych, którzy w biznesie osiągają sukcesy. AIP to doskonałe rozwiązanie dla tych przedsiębiorców, którzy posiadają ciekawe i innowacyjne pomysły, jednak nie mają pewności co do stabilności swoich przychodów z biznesu;
- **I Śląskie Targi Franczyzowe**, które odbyły się w CH „Agora” w Bytomiu. Nadrzędnym celem Targów było stworzenie warunków do tego, aby w jednym miejscu spotkali się ci, którzy poszukują pomysłu na biznes z tymi, którzy mogą go zaoferować. Targi odwiedziło wielu potencjalnych franczyzobiorców, którzy mieli okazję z bliska zapoznać się z ponad trzydziestoma systemami franczyzowymi reprezentującymi różne segmenty rynku. Temu unikalnemu na skalę województwa wydarzeniu patronowały lokalne organizacje wspierające przedsiębiorczość – Bytomska Izba Przemysłowo-Handlowa, Regionalna Izba Gospodarcza oraz Business Link Katowice.
- **Aktywizacja zawodowa mieszkańców Bytomia**. Przeprowadzona została na zlecenie przedsiębiorstwa z branży przetwórstwa drobiowego wstępna rekrutacja pracowników. Zapotrzebowanie na nowych pracowników zostało oszacowane przez przedsiębiorstwo na około 50-60 osób, co w przyszłości miałby znaczący wpływ na realizację zadań mających na celu rozwój gospodarczy, w tym aktywizację zawodową mieszkańców Bytomia. Z niespełna 100 osób uczestniczących we wstępnym procesie rekrutacji, wytypowano osoby skierowane następnie do odbycia instruktażu stanowiskowego w zakładzie pracy. Drugi etap rekrutacji przeprowadzony został przez pracodawcę.

Ponadto BARI uczestniczyło w wydarzeniach takich jak Forum Gospodarcze w Krynicy, w Katowicach oraz Łodzi.

5. ŚRODOWISKO

5.1 Uwarunkowania środowiskowe

5.1.1 Morfologia terenu i warunki geologiczne

Teren Bytomia, zgodnie z podziałem Polski na jednostki fizyczno–geograficzne J.Kondrackiego, należy do podprowincji – Wyżyna Śląsko–Krakowska, w skład której wchodzi Wyżyna Śląska. Do Wyżyny Śląskiej natomiast należą mezoregiony, tj. Wyżyna Katowicka oraz Garb Tarnogórski. W skutek wielu czynników w formie przemysłu i zabudowy rzeźba straciła swój pierwotny charakter. Naturalne formy terenu uległy znacznemu przekształceniu, a obok nich powstały nowe wyrobiska, zwałowiska, niecki osiadań oraz sztuczne nasypy i wały. W podłożu dominują utwory triasowe (najstarszy okres ery mezozoicznej) w postaci dolnotriasowych piaskowców, mułowców, dolomitów, margli (skał osadowych) i wapieni, a także środkowotriasowych wapieni oraz dolomitów epigenetycznych (wytworzonych na wskutek dolomityzacji wapieni przez krążących w nich wodach, zawierających magnez). W nadkładzie występują utwory młodsze, nierozpuszczalne w wodzie pozostałości tzw. eluwia glin zwałowych, a doliny rzeczne wypełniają mułki, piaski i żwiry rzeczne.

5.1.2 Warunki glebowe

Bytom charakteryzuje się bardzo dużym zróżnicowaniem ukształtowania się gleby. Można wyróżnić tu następujące typy:

- rędziny - gleby na ogół żyzne, jednak z powodu trudności w ich uprawianiu zakwalifikowane są do klasy bonitacyjnej IIIb, IV,
- zdegradowane rędziny klasy V,
- brunatne - mało żyzne, wytworzone pod wpływem lasów liściastych lub mieszanych z różnych skał macierzystych zasobnych w wapń i gleby bielcowe charakteryzujące się bardzo kwaśnym odczynem oraz małą zawartością próchnicy, o klasie IVb i V,
- zabagnione i bagienne z wysokim poziomem wody gruntowej V i VI klasy bonitacyjnej,
- antropogeniczne – związane są z terenami przemysłowymi, zabudową mieszkaniową oraz sąsiedztwem dróg.

5.1.3 Warunki hydrologiczne

Bytom leży w strefie wododziałowej Wisły i Odry. Do dorzecza Odry należy rzeka Bytomka, a do dorzecza Wisły – rzeka Szarlejka i Potok Segiet. Największym ciekim wodnym w mieście jest Bytomka – prawostronny dopływ rzeki Kłodnicy – która na całej długości przepływa przez obszary o wysokim stopniu zurbanizowania i uprzemysłowienia. Zasilana jest głównie przez wody kopalniane, zrzuty ścieków przemysłowych, komunalnych i wody deszczowe, które są nadal głównymi źródłami zanieczyszczeń.

W 2014 r. oczyszczalnie ścieków w Bytomiu wyprodukowały 15 913 ton osadów, które zostały zagospodarowane rolniczo przy uprawie roślin nie przeznaczonych do bezpośredniego spożycia lub na paszę oraz do uprawy roślin na kompost.

Tymczasem w ramach działań mających na celu poprawę stanu cieków wodnych na terenie miasta prowadzono, podobnie jak w roku 2013, prace polegające na awaryjnym czyszczeniu i udrażnianiu rowów i przepustów, które to przyczyniły się do poprawy spływu wód opadowych na terenie poszczególnych zlewni, a co za tym idzie poprawiły funkcjonalność samego systemu kanalizacji deszczowej.

5.1.4 Warunki klimatyczne

Bytom zaliczany jest do śląsko–krakowskiej dzielnicy klimatycznej, której cechą jest przewaga oceanicznych mas powietrza nad kontynentalnymi, a bliskość Bramy Morawskiej przyczynia się do niewielkiego wpływu mas powietrza zwrotnikowego. Leży w obrębie typu klimatów podgórskich nizin i kotlin krainy górnośląskiej. Średnia roczna ilość opadów wynosi 732 mm, co powoduje, że wilgotność powietrza na terenie miasta wynosi ok. 75%. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi +7,7°C. Najwyższe temperatury powietrza przypadają na lipiec, gdzie średnia temperatura wynosi +17,7°C, a najniższe występują w styczniu o wysokości średniej -2,5°C. W ciągu roku odnotowuje się 34 dni

mroźne oraz 27 dni z temperaturą przewyższającą $+25^{\circ}\text{C}$. Kierunek i prędkość wiatrów tu panujących przyczyniają się do niekorzystnych wpływów emisji pyłowo-gazowych z terenów sąsiadujących.

5.1.5 Szata roślinna i fauna

Wśród terenów zielonych na obszarze Bytomia przeważają kompleksy leśne, stanowiące ok. 20% powierzchni miasta. Drzewostan stanowi głównie sosna i świerk z domieszką buka i innych drzew liściastych. Na terenie Bytomia zachowało się kilka cennych przyrodniczo obszarów wyróżniających się dużą bioróżnorodnością, które bardziej szczegółowo opisane są w podrozdziale 5.1.6 „Obszary cenne przyrodniczo”.

Różnorodność świata zwierzęcego na terenie Bytomia podobnie jak w przypadku flory skupia się na obszarach chronionych. Na terenie rezerwatu „Segiet” oraz w Podziemiach Tarnogórsko-Bytomskich wytworzyły się dogodne warunki dla zimowiska nietoperzy. Poza tym w skład gatunkowy fauny wchodzi: chronione chrząszcze, trzmiele, kilka gatunków motyli, płazy, gady i ptaki, a także ssaki, w tym m.in.: lis, dzik i sarna. Bardzo dużą bioróżnorodnością charakteryzuje się także obszar Żabich Dołów. Stwierdzono tutaj występowanie łącznie ok. 130 gatunków ptaków, kilkaset gatunków owadów, 9 gatunków płazów, a także kilkanaście gatunków ssaków, takich jak: jeże, krety, ryjówki aksomitne, nietoperze, zające, piżmaki, karczownik, myszy, szczury wędrownie, nornice, lisy pospolite, kuny domowe, tchórze zwyczajne i łasice.

5.1.6 Obszary cenne przyrodniczo

Do najcenniejszych obszarów przyrodniczych na terenie naszego miasta, ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych należą:

- Rezerwat Przyrody „Segiet” – został utworzony w celu ochrony lasu bukowego i obejmuje obszar o pow. 24,54 ha leżący na pograniczu Bytomia i Tarnowskich Gór. Zbudowany jest z trzech typów buczyn – ciepłolubnej buczyny storczykowej, kwaśnej buczyny niżowej oraz buczyny karpackiej. Poza 15 gatunkami drzew, na terenie rezerwatu występuje ponad 100 gatunków krzewów, roślin zielnych i mszaków,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Żabie Doły” – w którego skład wchodzi obszary o pow. 44,57 ha położone w granicach administracyjnych Bytomia oraz obszary o pow. 173,09 ha położone w granicach administracyjnych Chorzowa. Zespół tworzy kompleks nieużytków, stawów oraz gruntów rolnych stanowiących miejsca gniazdowania nielicznych w skali województwa śląskiego ptaków. Na terenie zespołu zarejestrowano kilkaset gatunków roślin naczyniowych, (w tym chronionych) oraz występowanie ssaków reprezentowanych przez gatunki owadożerne, drapieżne i gryzonie,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Suchogórski Labirynt Skalny” – leżący na pograniczu Bytomia i Tarnowskich Gór, w rejonie ulic: Wodczaka, Prywatnej i Obrońców Westerplatte. Celem ochrony niniejszego zespołu jest zachowanie fragmentu krajobrazu, który powstał na skutek działalności człowieka jak i naturalnej sukcesji przyrodniczej. O objęciu ochroną zdecydowały przede wszystkim jego walory krajobrazowe oraz duże zróżnicowanie flory, wśród której są także rośliny objęte prawną ochroną gatunkową. Nie bez znaczenia jest tu także unikatowa rzeźba terenu, powstała przed laty na skutek działalności wydobywczej kopalni dolomitu i żelaziaka brunatnego. Pozostałościami po górnictwie kruszczowym są tam głębokie dolinki, strome grzbiety z wychodniami dolomitu oraz liczne wąwozy, pagórki, kopce i wzniesienia ze stromymi stokami. Ten urozmaicony system licznych niecek, zagłębień i parowów w połączeniu ze stromymi zboczami wielu pagórków i wyniesień terenu tworzy odmienną rzeźbę o wysokich walorach krajobrazowych. Do unikatowych walorów przyrodniczych i krajobrazowych tego terenu należą przede wszystkim: ukształtowanie terenu o zróżnicowanej rzeźbie genezy antropogenicznej, zbiorowisko muraw i lasów grądowych, a także duże zróżnicowanie gatunkowe flory, stanowiące ostoję bioróżnorodności. Na terenie Suchogórskiego Labiryntu Skalnego występuje duże zróżnicowanie flory, wśród której obecne są drzewa i krzewy objęte prawną ochroną gatunkową,

Fot. nr 10: Rezerwat Przyrody „Segiet”

- Stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej „Kamieniołom Blachówka” – gdzie na obszarze chronionego wyrobiska dolomitu obowiązują szczególne przepisy z zakresu ochrony przyrody. Na uwagę zasługują wyloty sztolni, w których gnieździ się 8 gatunków nietoperzy. Ogromnym zagrożeniem dla podziemi i przebywających w niej nietoperzy jest rozwijająca się w ostatnich latach niekontrolowana penetracja podziemi, mimo zabezpieczenia wylotów sztolni metalowymi kratami.

Na terenie naszego miasta znajdują się również parki spacerowo–wypoczynkowe, w tym m.in.:

Fot. nr 11: Park Miejski im. Franciszka Kachla

- Park Miejski im. Franciszka Kachla w Śródmieściu – założony ok. 1840 r. na terenach dawnych wyrobisk górniczych, zajmujący pow. 43 ha,
 - Park Fazaniec w Szombierkach – założony w drugiej połowie XIX wieku jako park prywatny na terenach o bardzo specyficznej rzeźbie, wykorzystując istniejący las grądowy z niewielką domieszką dębów, zajmujący pow. 18,1 ha,
 - Park Ludowy w Miechowicach – zajmujący pow. 13,95 ha, założony na początku XIX wieku jako park pałacowy. W latach 1840-1850 ogród pałacowy połączono z przylegającym do niego lasem,
 - Park Mickiewicza – założony na początku XX wieku, wykorzystując naturalny las, a także ukształtowanie terenu,
- Park Grota w Suchej Górze – założony siłami mieszkańców na wyrobiskach rud na powierzchni ok. 2 ha. Zajmuje pierwsze miejsce w rankingu parków nieobjętych ochroną konserwatorską,
 - Park Amendy w Łagiewnikach – na którego terenie znajduje się duży staw oraz ruiny starego kąpieliska.

Parki zajmują obszar o łącznej powierzchni 97 ha, z czego parki: Ludowy, Miejski i Fazaniec objęte są ochroną Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Ze względu na szczególne ukształtowanie ekosystemów, parki te wyróżniają się dużymi wartościami przyrodniczymi oraz bogactwem gatunków.

5.1.7 Obszar NATURA 2000

Natura 2000 to spójna sieć obszarów tworzona na terytorium Unii Europejskiej, celem zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy poprzez ochronę zagrożonych wyginięciem roślin i zwierząt oraz miejsc ich występowania. Na terenie gminy Bytom występuje Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Podziemia Tarnogórsko–Bytomskie”, który stanowi jeden z największych systemów podziemnych na świecie obejmujący 5 sztolni odwadniających oraz liczne szyby i odsłonięcia w kamieniołomach. Powierzchnia tego terenu wynosi 3490,8 ha i graniczy z obszarem rezerwatu przyrody „Segiet” i stanowiskiem dokumentacyjnym „Kamieniołom Blachówka”. Położony jest w obrębie następujących gmin: Bytom, Tarnowskie Góry, Radzionków i Zbroslawice. Podziemia tworzą wyrobiska po eksploatacji kruszców metali ciężkich, które powstały w czasie od XII do XX wieku, obejmują ponad 300 km chodników oraz liczne komory i wybierki. Obszar „Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie” stanowią jedno z największych w Europie oraz drugie co do wielkości w Polsce, zimowisko nietoperzy, które liczy kilkanaście tysięcy osobników. Obiekt zasiedlany jest przez nietoperze również w okresie letnim. Poza ssakami podziemia zasiedlają między innymi: pajęczaki, skoczogonki, dżdżownice, muchówki i chrząszcze. Przedstawicielami flory są mszaki i paprocie, które występują w strefach przyotworowych podziemi. Wewnątrz podziemi występują formy naciekowe: stalaktyty, stalagmity, stalagnaty, perły jaskiniowe i inne.

5.2 Działania na rzecz ochrony środowiska

W zakresie ochrony środowiska naturalnego na terenie Bytomia podejmowano działania mające na celu:

□ *Poprawę gospodarki wodno-ściekowej*

W okresie sprawozdawczym Jednostka Realizująca Projekt pn. „Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Bytom” kontynuowała przeglądy gwarancyjne kontraktów zrealizowanych w ramach projektu, z udziałem przedstawicieli użytkowników urządzeń i obiektów, zarządcą dróg oraz wykonawcą, celem usunięcia zaistniałych usterek w Okresie Rękojmi za Wady i Gwarancji Jakości.

Ponadto w ramach działań podjętych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej realizowano zadanie pn.: „Utrzymanie w należytym stanie technicznym oraz przeprowadzenie należytego czyszczenia rowów na terenie Gminy Bytom”.

□ *Ochronę przyrody*

W zakresie ochrony przyrody zrealizowano następujące zadania:

- utworzono stoisko adopcyjne Schroniska dla bezdomnych psów w Bytomiu, które znajdowało się w Centrum Handlowym AGORA. Przy współpracy z kierownictwem Centrum Handlowego, udało się zrealizować pomysł bytomskich radnych polegający na utworzeniu punktu adopcyjno-informacyjnego dot. zwierząt z bytomskiego schroniska. W punkcie tym mieszkańcy mogli uzyskać informacje na temat zwierząt przeznaczonych do adopcji, porady w zakresie ich pielęgnacji i utrzymania, oraz porozmawiać o funkcjonowaniu schroniska,
- unowocześniono i zmodernizowano infrastrukturę schroniska dla bezdomnych zwierząt,
- z uwagi na przypadki pojawiania się dzikich zwierząt na terenach zamieszkałych, podjęto szereg działań mających na celu ochronę mieszkańców oraz zwierząt, w tym m.in.: podpisano umowy o odławianie dzikich zwierząt z terenów miasta oraz o zabezpieczenie środkami chemicznymi niektórych obszarów miasta, skierowano prośbę do zarządców o poinformowanie mieszkańców w zakresie konieczności zabezpieczenia pojemników na opady przed zwierzętami i nie dokarmianie dzików,
- złożono wnioski do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w celu uzyskania środków na podłączenie kilkunastu budynków mieszkalnych do miejskiej nitki ciepłowniczej i dokonanie wymiany starych, nieekologicznych form grzewczych i likwidacji tzw. „niskiej emisji”,
- zrealizowano, na podstawie Uchwały nr XXXIX/504/12 z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie przyjęcia regulaminu określającego zasady udzielania dotacji osobom fizycznym i wspólnotom mieszkaniowym na dofinansowanie kosztów inwestycji związanych ze zmianą systemu ogrzewania na ogrzewanie proekologiczne w lokalach i budynkach mieszkalnych na terenie Bytomia, wypłatę 141 dotacji na łączną kwotę 199,4 tys. zł.,
- w ramach edukacji przyrodniczej sfinansowano nasadzenia oraz pomoc w zaprojektowaniu przestrzeni w różnych placówkach dydaktycznych m.in.: w Katolickim Przedszkolu Niepublicznym „Ochronka”, w Szkole Podstawowej nr 16 w Bytomiu, w Gimnazjum nr 9 w Bytomiu oraz w Domu Pomocy Społecznej Kombatant,
- w ramach ochrony przyrody wspierano lokalne koła pszczelarskie zrzeszające naszych mieszkańców poprzez zakup leków dla pszczoł. Działania te ukierunkowane są na ochronę jedyne go udomowionego owada jakim jest pszczoła miodna, gdyż na przestrzeni ostatnich lat jej populacja dotyka coraz większa śmiertelność co przekłada się na problemy związane m.in. z rolnictwem.

□ *Edukację ekologiczną*

W ramach edukacji ekologicznej podjęto następujące działania:

- ufundowano nagrody dla Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 7 w związku z organizowanym powiatowym konkursem „Bieg po zielony liść”,
- rozpropagowano akcję ekologiczną „Listy dla Ziemi” organizowaną przez Fundację Ekologiczną ARKA we wszystkich placówkach oświatowych na terenie Gminy, poprzez przekazanie wszelkich informacji o akcji wraz z plakatami i arkuszami papieru przeznaczonymi do pisania listów,
- ufundowano nagrody dla Zespołu Ogólnokształcących Szkół Specjalnych w Bytomiu w związku z organizowanym Miejskim Konkursem Ekologicznym „Z Ekologią na Ty”,
- ufundowano nagrody dla Szkoły Podstawowej Nr 4 w Bytomiu w związku z organizowanymi konkursami z okazji Dnia Ziemi,

- ufundowano nagrody dla Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Bytomiu w związku z organizowanym konkursem „IIIV Turnieju Wiedzy Pożarniczej”,
 - propagowano akcję „Sprzątanie Świata Polska 2014”, która w ubiegłym roku odbyła się pod hasłem „Turysto! Szanuj Środowisko” – organizacja całej akcji, a po jej zakończeniu zorganizowanie konkursu na reportaż ze sprzątania świata, gdzie najlepsze prace zostały nagrodzone,
 - ufundowano nagrody dla potrzeb programu „Moje czyste miasto” organizowanego przez Stowarzyszenie Przyjaciół i Sympatyków Ekologii – Zielona Ziemia w Radzionkowie.
- *Poprawę gospodarki odpadami*
- W ramach działań podjętych w zakresie gospodarki odpadami realizowano następujące zadania:
- odbierano odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy w ramach nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi,
 - prowadzono działania informacyjne mające na celu stałe zapoznanie mieszkańców z zasadami systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Na oficjalnej stronie internetowej miasta działała zakładka Odpady, gdzie zamieszczane są na bieżąco informacje o systemie gospodarki odpadami, w tym filmy, spoty edukacyjne i ulotki,
 - funkcjonował Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych na terenie składowiska odpadów komunalnych przy Al. Jana Pawła II nr 10, do którego mieszkańcy mogli bezpłatnie oddać powstałe w gospodarstwach domowych odpady takie jak: zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie, akumulatory, opony, przeterminowane leki, łącznie zbierane frakcje odpadów papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła i opakowań wielomateriałowych, odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane,
 - w wydzielonych punktach prowadzono zbiórkę odpadów niebezpiecznych w postaci przeterminowanych leków i zużytych baterii,
 - w 35 punktach adresowych na terenie miasta przeprowadzono raz na kwartał mobilną zbiórkę odpadów komunalnych zebranych selektywnie przez mieszkańców miasta takich jak: przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i zużyte akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony,
 - system gospodarowania odpadami komunalnymi uzupełniono o 220 punktów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych, w których mieszkańcy mają możliwość oddawania odpadów z tworzyw sztucznych i szkła.

5.3 Eksploatacja górnicza

5.3.1 Zakłady górniczne prowadzące działalność na terenie Bytomia

W 2014 r. na terenie miasta funkcjonowały następujące zakłady górniczne:

- Kompania Węglowa S.A. Oddział KWK „Bobrek – Centrum” oraz Oddział KWK „Piekary”,
- Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. Zakład „Kopalnie Węgla Kamiennego w całkowitej likwidacji”,
- Zakład Górniczy „EKO-PLUS” Sp. z o.o. w Bytomiu.

5.3.2 Wpływ i skutki eksploatacji górnicznej – ujęcie dzielnicowe

KWK „Bobrek – Centrum”

Śródmieście

W filarze ochronnym śródmieścia eksploatowano ścianą 4 w pokładzie 510 warstwę przyspagową na wysokości 2,4 m z podszadką hydrauliczną. Eksploatacja prowadzona była w rejonie ulic: Chelmońskiego, Powstańców Śląskich, Oświęcimskiej, Adama Mickiewicza, Gwareckiej.

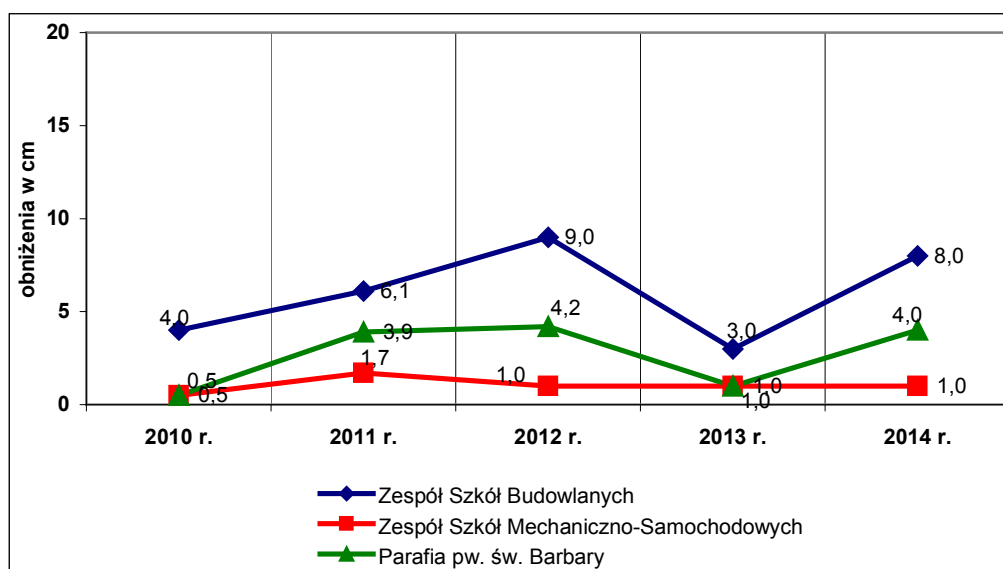
Kontynuowano pomiary geodezyjne (obniżenia jak i odkształcenia poziome) linii obserwacyjnych oraz pomiary wysokościowe wybranych obiektów budowlanych w okresach kwiecień – maj i październik – listopad. Teren Śródmieścia objęto dwoma cyklami pomiarów.

Obniżeniami od października 2013 r. do października 2014 r. objęta została również północna część filara ochronnego Śródmieścia, gdzie izolinia obniżeń przebiegała od wartości 4 cm w rejonie ul. Orłąt Lwowskich do około 8 cm na terenie Jednostki Wojskowej.

Obniżenia ważniejszych obiektów w 2014 r. wynosiły:

▪ budynek Urzędu Miejskiego	poniżej 1,0 cm
▪ budynek Kąpieliska Krytego	poniżej 1,0 cm
▪ Zespół Szkół Mechanicznych	poniżej 1,0 cm
▪ Zespół Szkół Budowlanych	8,0 cm
▪ Szpital Wojewódzki nr 4 Al. Legionów	poniżej 1,0 cm
▪ Szpital nr 1 ul. Żeromskiego	poniżej 1,0 cm
▪ budynek kościoła Św. Trójcy	poniżej 1,0 cm
▪ budynek kościoła Św. Krzyża	poniżej 1,0 cm
▪ budynek kościoła Św. Barbary	4,0 cm
▪ budynek kościoła Św. Jacka	poniżej 1,0 cm

Wykres nr 44: Obniżenie wybranych obiektów na przestrzeni lat 2010-2014

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Ekologii UM w Bytomiu

Sumaryczne obniżenia od maja 1949 r. do października 2014 r. wynoszą 7 m i usytuowane są w rejonie budynku przy ul. Piłsudskiego nr 14.

Ponadto poza filarem ochronnym śródmieścia Bytomia, w marcu 2014 r. rozpoczęto eksploatację w pokładzie 620 ścianą 4 z zawalem stropu na wysokość do 1,8 m. Eksploatacja ta prowadzona była w rejonie skrzyżowania ulicy Strzelców Bytomskich z ulicą Odrzańską oraz na terenie ROD „Łan”. Maksymalne obniżenie do października 2014 r. wyniosły 4 cm, a wartości odkształceń poziomych mieszczą się w wartościach dopuszczalnych dla I kategorii terenu górniczego.

Karb

W rejonie filara ochronnego dzielnicy Karb nie prowadzono w omawianym roku eksploatacji górniczej.

Według pomiarów geodezyjnych prowadzonych w okresach rocznych, teren dzielnicy (w okresie październik 2013 r. – październik 2014 r.) obniżył się następująco:

▪ skrzyżowanie ul. Kołtąja z ul. Orkana	5,0 cm
▪ skrzyżowanie ul. Raclawickiej z ul. Falistą	3,0 cm
▪ rejon ul. św. Marka	6,0 cm
▪ budynek Szkoły Podstawowej nr 21	5,0 cm
▪ skrzyżowanie ul. Młodzieżowej z ul. Celną	5,0 cm
▪ ul. Łanowa	4,0 cm

▪ skrzyżowanie ul. Falistej z ul. Konstytucji	3,0 cm
▪ skrzyżowanie ul. Miechowskiej z ul. Konstytucji	1,0 cm
▪ budynek kościoła Dobrego Pasterza	1,0 cm

Wartości odkształceń poziomych na podstawie pomiarów długościowych, mieszczą się w wartościach I kategorii terenu górniczego.

Miechowice

W filarze ochronnym dzielnicy Miechowice eksploatowano od czerwca 2013 r. warstwę przyspągową pokładu 510 ścianą 30a i 31a na wysokość 2,4 m pomiędzy ul. Lipową, Ogrodową i Frenzla. Zakończenie przedmiotowej eksploatacji planowane jest w I kwartale 2015 r.

Ponadto rozpoczęto eksploatację pokładu 504 ścianą nr 2 w rejonie skrzyżowania ulicy Celnej, poza filarem ochronnym dzielnicy Karb. Planowane zakończenie eksploatacji przewidziane jest w II kwartale 2016 r. Eksploatację prowadzono były systemem zawalowym.

Pomiary wykonane w okresach półrocznych stwierdziły wystąpienie w okresie roku na powierzchni terenu następujące deformacje:

▪ Plac Szpitalny	13,0 cm
▪ rejon skrzyżowania ul. Matki Ewy i ul. Frenzla	18,0 cm
▪ skrzyżowanie ul. Frenzla (skrzyżowanie z ul. Elsnera)	66,0 cm
▪ ul. Warszawska	117,0 cm
▪ skrzyżowanie ul. Wolnego z ul. Bończyka	172,0 cm
▪ rejon pl. Słonecznego	156,0 cm
▪ budynek kościoła Św. Krzyża	111,0 cm
▪ budynek kościoła Bożego Ciała	7,0 cm
▪ rejon kościoła Ewangelicko-Augsburskiego	40,0 cm
▪ Szkoła Podstawowa nr 33	12,0 – 25,0 cm
▪ ul. Karbowska (część zachodnia)	69,0 cm
▪ ul. Asnyka	27,0 cm
▪ ul. Drobczyka	19,0 – 57,0 cm
▪ ul. Feliksa	87,0 cm
▪ rejon skrzyżowania ul. Starej z ul. Frenzla	56,0 cm

Wartości odkształceń poziomych w rejonie prowadzonej eksploatacji mieściły się w granicach dopuszczalnych dla II i III kategorii terenu górniczego. Na pozostałym terenie dzielnicy wartości odkształceń kształtowały się w granicach I kategorii górniczej oraz poniżej tej kategorii.

KWK „Piekary”

W 2014 r., w obrębie miasta Bytomia, KWK „Piekary” nie prowadziła eksploatacji.

Zakład Górniczy „EKO-PLUS”

Zakład Górniczy „EKO-PLUS” w 2014 r. prowadził roboty górnicze polegające na drażeniu chodników badawczych, przygotowawczych i wydobywczych w północnej części miasta Bytomia na zachód od szlaku PKP Bytom-Tarnowskie Góry, w obrębie zwału 2+8Bp.

Z pozyskanych informacji wynika, że dotychczasowa eksploatacja ujawniła wpływy I kategorii, a obniżenia terenu wyniosły maksymalnie do 15 cm.

5.3.3 Zadania związane z usuwaniem szkód górniczych

W 2014 r., KW S.A. Oddział KWK „Bobrek – Centrum” prowadziła remont w 267 obiektach, w tym awaryjnie w 139 obiektach. Szkody usunięto w budynkach mieszkalnych będących własnością gminy i wspólnot mieszkaniowych z udziałem gminy i osób prywatnych. Koszt napraw wyniósł 31 500,0 tys. zł.

Wśród ważniejszych obiektów, w których przeprowadzono remonty wymienić należy:

- Szkoła Podstawowa nr 33 przy ul. Matki Ewy 9,
- Dom Dziecka nr 1 przy ul. Matki Ewy 5,

- ☐ ZSO nr 5 przy ul. Nickla,
- ☐ Remont ulicy Celnej i Konstytucji,
- ☐ Przedszkole Miejskie nr 43 przy ul. Stolarzowskiej,
- ☐ Państwowe Szkoły Budownictwa ul. Powstańców Śląskich 10,
- ☐ Budynek mieszkalny przy ul. Podgórnej 2,
- ☐ Budynek Komendy Wojewódzkiej Policji ul. Powstańców Warszawskich 74,

Ponadto kopalnia przeprowadziła rektyfikację kościoła Parafii Ewangelicko-Augsburskiej przy ul. Matki Ewy 1 oraz rektyfikację 4 budynków przy ul. Frenzla 38, ul. Pogodnej 13, ul. Wiśniowej 31, ul. Wolnego 3, a także wykonano naprawę szlaku PKP w rejonie stacji Bytom – Karb.

Kopalnia wypłaciła także jednorazowe odszkodowania za obiekty, których remont ze względów technicznych bądź ekonomicznych był niecelowy oraz zwracała inwestorom koszty wykonanych zabezpieczeń przed wpływami eksploatacji górniczej. Do ważniejszych zaliczyć należy odszkodowanie i rozbiórkę: hali produkcyjnej przy ul. Dworskiej 11, budynków mieszkalnych przy placu Słonecznym 3,4, ulicach: Raclawickiej 30, Kwiatowej 2, Mickiewicza 75, 77, obiektów przemysłowych przy ul. Celnej 9.

W 2014 r. SRK S.A. na usuwanie szkód górniczych na terenie miasta wydatkowała dotację z budżetu państwa w wysokości 1,1 mln zł., m.in. na:

- ☐ odwadnianie niecek bezodpływowych na terenie gminy – utrzymanie przepompowni (Dworska ogródki, staw 32, Północna – Zielona, ROD „Kościuszko”, ROD „Łan”, Zachodnia, Karb II, staw 24 wraz z wykonaniem projektów technicznych modernizacji systemów odwadniania),
- ☐ utrzymanie i eksploatacja przepompowni ścieków przy ul. Piłsudskiego, Przelotowej, Łanowej i Technicznej w Bytomiu,
- ☐ wybudowanie w rejonie ulicy Przelotowej w Bytomiu – Miechowicach centralnej przepompowni wód deszczowych i sanitarnych.

SPIS WYKRESÓW

WYKRES NR 1: STRUKTURA I POWIERZCHNIA GRUNTÓW WEDŁUG SPOSOBU UŻYTKOWANIA.....	5
WYKRES NR 2: STRUKTURA GRUNTÓW WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI	6
WYKRES NR 3: WIELKOŚĆ POWIERZCHNI MIASTA OBJĘTEJ OBOWIAZUJĄCYMI MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PRZESTRZENI LAT 2010–2014.	25
WYKRES NR 4: KSZTAŁTOWANIE SIĘ DOCHODÓW I PRZYCHODÓW MIASTA W LATACH 2010–2014.....	27
WYKRES NR 5: STRUKTURA DOCHODÓW I PRZYCHODÓW BUDŻETU MIASTA WG RODZAJU	28
WYKRES NR 6: STRUKTURA DOCHODÓW BUDŻETU MIASTA WEDŁUG ŹRÓDEŁ POCHODZENIA	29
WYKRES NR 7: KSZTAŁTOWANIE SIĘ WYDATKÓW I ROZCHODÓW MIASTA W LATACH 2010–2014.....	29
WYKRES NR 8: STRUKTURA WYDATKÓW BUDŻETU MIASTA WEDŁUG RODZAJÓW WYDATKÓW	30
WYKRES NR 9: WYKONANIE WYDATKÓW BUDŻETOWYCH ZADAŃ WŁASNYCH GMINY I POWIATU NA 1 MIESZKAŃCA BYTOMIA (W ZŁOTYCH) WEDŁUG DZIAŁÓW KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ.....	31
WYKRES NR 10: WYDATKI I ZAKUPY INWESTYCYJNE W LATACH 2010–2014	31
WYKRES NR 11: STRUKTURA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW BUDŻETU MIASTA WEDŁUG PODSTAWOWYCH DZIAŁÓW KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ	32
WYKRES NR 12: STRUKTURA WYDATKÓW NA DZIAŁALNOŚĆ REMONTOWĄ WEDŁUG PODSTAWOWYCH DZIAŁÓW KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ	32
WYKRES NR 13: PIRAMIDA PŁCI I WIEKU MIESZKAŃCÓW BYTOMIA NA DZIEŃ 31.12.2014 R.	41
WYKRES NR 14: STRUKTURA WIEKOWA BUDYNKÓW KOMUNALNYCH W BYTOMIU /%/	44
WYKRES NR 15: STRUKTURA BUDYNKÓW MIESZKALNYCH WEDŁUG STANU TECHNICZNEGO	44
WYKRES NR 16: STOPIEŃ WYPOSAŻENIE TECHNICZNEGO LOKALI MIESZKALNYCH WE WSPÓLNOTACH MIESZKANIOWYCH (w %).....	46
WYKRES NR 17: LICZBA PRZYDZIELONYCH LOKALI MIESZKALNYCH W LATACH 2010-2014.....	46
WYKRES NR 18: LICZBA UCZNIÓW KSZTAŁCĄCYCH SIĘ W BYTOMSKICH SZKOŁACH PUBLICZNYCH NA PRZESTRZENI LAT 2010–2014.....	50
WYKRES NR 19: LICZBA NAUCZYCIELI ZATRUDNIONYCH W BYTOMSKICH SZKOŁACH PUBLICZNYCH I PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH NA PRZESTRZENI LAT 2010–2014.....	54
WYKRES NR 20: LICZBA UCZESTNIKÓW ZAJĘĆ STAŁYCH PROWADZONYCH PRZEZ BYTOMSKIE PLACÓWKI WYCHOWANIA POZASZKOLNEGO W LATACH 2010–2014.....	58
WYKRES NR 21: ILOŚĆ NIEPUBLICZNYCH PLACÓWEK OŚWIATOWYCH FUNKCJONUJĄCYCH NA TERENIE BYTOMIA NA PRZESTRZENI LAT 2010–2014	63
WYKRES NR 22: WYDATKI W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ W BYTOMIU W PODZIALE NA ZADANIA WŁASNE GMINY, ZADANIA ZLECONE GMINIE, ZADANIA POWIATU, ZADANIA ZLECONE POWIATU NA PRZYKŁADZIE LAT 2010, 2012, 2014 (W TYS. ZŁ)	72
WYKRES NR 23: LICZBA WYPŁACONYCH DODATKÓW MIESZKANIOWYCH W LATACH 2010-2014.....	81
WYKRES NR 24: ILOŚĆ PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH NA PRZESTRZENI LAT 2010-2014	95
WYKRES NR 25: ILOŚĆ PRZESTĘPSTW KRYMINALNYCH STWIERDZONYCH NA PRZESTRZENI LAT 2010-2014	95
WYKRES NR 26: ZMIANY WSKAŹNIKA WYKRYWALNOŚCI PRZESTĘPSTW NA PRZESTRZENI LAT 2010-2014.....	96
WYKRES NR 27: ILOŚĆ ODNOTOWANYCH WYPADKÓW DROGOWYCH NA PRZESTRZENI LAT 2010-2014	97
WYKRES NR 28: ILOŚĆ INTERWENCJI STRAŻY POŻARNEJ NA PRZESTRZENI LAT 2010-2014.....	98
WYKRES NR 29: ILOŚĆ KONTROLI STRAŻY MIEJSKIEJ NA PRZESTRZENI LAT 2010-2014.....	98
WYKRES NR 30: LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ W BYTOMIU W LATACH 2010-2014.....	103
WYKRES NR 31: SPÓŁKI Z WYŁĄCZNYM KAPITAŁEM KRAJOWYM ORAZ Z UDZIAŁEM KAPITAŁU ZAGRANICZNEGO WG PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI, ZDEFINIOWANEJ ZGODNIE Z PKD 2007	104
WYKRES NR 32: BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY W BYTOMIU ORAZ STOPA BEZROBOCIA WG STANU NA DZIEŃ 31.12	107
WYKRES NR 33: ŚREDNIOROCZNY WSPÓŁCZYNNIK RYNKU PRACY.....	108
WYKRES NR 34: BEZROBOTNI WEDŁUG WIEKU.....	109
WYKRES NR 35: BEZROBOTNI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA	109
WYKRES NR 36: BEZROBOTNI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY	110
WYKRES NR 37: ZUŻYCIE WODY W MIEŚCIE	114
WYKRES NR 38: DŁUGOŚĆ SIECI KANALIZACYJNEJ	115
WYKRES NR 39: STRUKTURA ODPADÓW PRZYJĘTYCH NA SKŁADOWISKO PRZY AL. JANA PAWŁA II.....	116
WYKRES NR 40: STRUKTURA ODBIORCÓW PEC SP. Z O.O. WEDŁUG ZAMÓWIONEJ MOCY CIEPLNEJ.....	117
WYKRES NR 41: STRUKTURA DRÓG W BYTOMIU	120

WYKRES NR 42: STRUKTURA POJAZDÓW ZAREJESTROWANYCH W BYTOMIU	121
WYKRES NR 43: STRUKTURA ZBYTYCH NIERUCHOMOŚCI BĘDĄCYCH WŁASNOŚCIĄ GMINY I SKARBU PAŃSTWA	125
WYKRES NR 44: OBNIŻENIE WYBRANYCH OBIEKTÓW NA PRZESTRZENI LAT 2010-2014.....	140

SPIS TABELI

TABELA NR 1: STRUKTURA POSTANOWIEŃ STRATEGICZNYCH ZIT S.C.	12
TABELA NR 2: POŻĄDANY PODZIAŁ ALOKACJI W RAMACH RPO WSL 2014-2020 W PLN Z UWZGLĘDNIENIEM STRUKTURY ALOKACJI OSI 95% EFRR I 5% EFS.....	21
TABELA NR 3: ZATWIERDZONY PODZIAŁ ALOKACJI W RAMACH RPO WSL 2014-2020 W PLN Z UWZGLĘDNIENIEM STRUKTURY ALOKACJI OSI 55% EFRR I 45% EFS.....	21
TABELA NR 4: ZESTAWIENIE DOCHODÓW I PRZYCHODÓW BUDŻETU MIASTA WEDŁUG RODZAJU ZADAŃ (W MLN ZŁ).....	28
TABELA NR 5: ZESTAWIENIE WYDATKÓW I ROZCHODÓW BUDŻETU MIASTA WEDŁUG RODZAJU ZADAŃ (W MLN ZŁ).....	30
TABELA NR 6: PROJEKTY DOFINANSOWANE Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU ROZWOJU REGIONALNEGO	33
TABELA NR 7: PROJEKTY DOFINANSOWANE Z FUNDUSZU SPÓJNOŚCI	33
TABELA NR 8: PROJEKTY DOFINANSOWANE Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO.....	34
TABELA NR 9: PROJEKTY DOFINANSOWANE Z PROGRAMU ERASMUS+	34
TABELA NR 10: DOTACJE POZYSKANE W 2014 R. Z INNYCH ŹRÓDEŁ	35
TABELA NR 11: STRUKTURA MIESZKAŃCÓW BYTOMIA WG GRUP EKONOMICZNYCH	41
TABELA NR 12: ZASOBY MIESZKANIOWE W BYTOMIU	43
TABELA NR 13: KOMUNALNE ZASOBY MIESZKANIOWE W BYTOMIU W LATACH 2010-2014	43
TABELA NR 14: WSPÓLNOTY MIESZKANIOWE W BYTOMIU W LATACH 2010-2014	45
TABELA NR 15: STRUKTURA BUDYNKÓW WSPÓLNOT MIESZKANIOWYCH W 2014 R. WG STANU TECHNICZNEGO	45
TABELA NR 16: TYPY I LICZBA BYTOMSKICH SZKÓŁ PUBLICZNYCH W LATACH 2010-2014	48
TABELA NR 17: LICZBA SZKÓŁ, ODDZIAŁÓW, UCZNIÓW I ABSOLWENTÓW	49
TABELA NR 18: BAZA LOKALOWA BYTOMSKICH SZKÓŁ PUBLICZNYCH	51
TABELA NR 19: PRACOWNIE DYDAKTYCZNE DO KSZTAŁCENIA W ZAWODACH	51
TABELA NR 20: WYPOSAŻENIE SZKÓŁ I PLACÓWEK W SPRZĘT KOMPUTEROWY	51
TABELA NR 21: SPECJALISTYCZNE WYPOSAŻENIE SZKÓŁ I PLACÓWEK OŚWIATOWYCH.....	52
TABELA NR 22: OBIEKTY SPORTOWE W BYTOMSKICH SZKOŁACH PUBLICZNYCH	52
TABELA NR 23: UCZNIOWIE OBJĘCI OPIEKĄ W ŚWIETLICACH BYTOMSKICH SZKÓŁ PUBLICZNYCH W LATACH 2010– 2014	53
TABELA NR 24: ZESTAWIENIE I PODZIAŁ ZAJĘĆ POZALEKCYJNYCH W BYTOMSKICH SZKOŁACH PUBLICZNYCH.....	55
TABELA NR 25: DZIAŁALNOŚĆ BYTOMSKICH PLACÓWEK WYCHOWANIA POZASZKOLNEGO W ROKU 2014	57
TABELA NR 26: TYPY SZKÓŁ, LICZBA ODDZIAŁÓW, SŁUCHACZY ORAZ ABSOLWENTÓW CKU W ROKU SZKOLNYM 2013/2014	60
TABELA NR 27: NIEPUBLICZNE PLACÓWKI OŚWIATOWE W ROKU 2014	63
TABELA NR 28: WYBRANE DANE DOT. FUNKCJONOWANIA PLACÓWEK LECZNICTWA ZAMKNIĘTEGO, PUBLICZNYCH ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ ORAZ POGOTOWIA RATUNKOWEGO W BYTOMIU W LATACH 2010-2014	66
TABELA NR 29: DANE DOT. ZACHOROWAŃ NA CHOROBY SPOŁECZNE I CYWILIZACYJNE ORAZ LICZBY OSÓB HOSPITALIZOWANYCH W LATACH 2010-2014	67
TABELA NR 30: KONTROLE PRZEPROWADZONE NA TERENIE BYTOMIA PRZEZ POWIATOWĄ STACJĘ SANITARNO- EPIDEMIOLOGICZNĄ W LATACH 2010–2014.....	70
TABELA NR 31: ILOŚĆ OSÓB, KTÓRE SKORZYSTAŁY Z POMOCY ORAZ LICZBA WYPŁACONYCH ŚWIADCZEŃ W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ W LATACH 2010-2014	72
TABELA NR 32: ŚWIADCZENIA RODZINNE WYPŁACONE W BYTOMIU W LATACH 2010-2014	80
TABELA NR 33: LICZBA ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW O PRYZNANIE DODATKÓW MIESZKANIOWYCH W LATACH 2010– 2014	81
TABELA NR 34: WYSOKOŚĆ WYPŁACONE DODATKÓW MIESZKANIOWYCH W LATACH 2010-2014	82
TABELA NR 35: PORÓWNANIE ILOŚCI SPEKTAKLI I WIDZÓW W OPERZE ŚLĄSKIEJ W LATACH 2009-2014	83
TABELA NR 36: PORÓWNANIE FREKWENCJI ZWIEDZAJĄCYCH MUZEUM GÓRNOŚLĄSKIE W LATACH 2010-2014	84
TABELA NR 37: OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW	91
TABELA NR 38: TABELA NR ZESTAWIENIE OBIEKTÓW SPORTOWYCH NA TERENIE BYTOMIA	92
TABELA NR 39: LICZBA ODNOTOWANYCH PRZESTĘPSTW NA TERENIE BYTOMIA W 2014 R.	96
TABELA NR 40: STRUKTURA INTERWENCJI STRAŻY POŻARNEJ NA TERENIE MIASTA	97
TABELA NR 41: TABELA ILOŚĆ FUNDACJI I STOWARZYSZEŃ W BYTOMIU	101

TABELA NR 42: LICZBA ZAREJESTROWANYCH PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ W BYTOMIU W LATACH 2010-2014.....	103
TABELA NR 43: LICZBA PRZEDSIĘBIORCÓW Z UWZGLĘDNIENIEM WIELKOŚCI ZATRUDNIENIA W 2014 R.....	105
TABELA NR 44: LICZBA OSÓB PRACUJĄCYCH W BYTOMIU.....	106
TABELA NR 45: PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE	107
TABELA NR 46: POZIOM I STRUKTURA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W BYTOMIU.....	108
TABELA NR 47: BEZROBOTNI NOWO REJESTROWANI I WYŁĄCZANI Z EWIDENCJI PUP.....	108
TABELA NR 48: ZAWODY NAJCZĘŚCIEJ WYSTĘPUJĄCE WŚRÓD BEZROBOTNYCH	110
TABELA NR 49: ZAWODY NAJCZĘŚCIEJ WYSTĘPUJĄCE W OFERTACH PRACY	110
TABELA NR 50: WYBRANE DANE DOTYCZĄCE GOSPODARKI WODOCIĄGOWEJ W BYTOMIU.....	113
TABELA NR 51: WYBRANE DANE DOTYCZĄCE GOSPODARKI ŚCIEKOWEJ W BYTOMIU	114
TABELA NR 52: PODSTAWOWE DANE DOT. INFRASTRUKTURY CIEPLNEJ PEC SP. Z O.O.....	117
TABELA NR 53: PODSTAWOWE DANE DOT. SIECI GAZOWEJ W BYTOMIU.....	118
TABELA NR 54: DANE NA TEMAT LINII TRAMWAJOWYCH, AUTOBUSOWYCH ORAZ PRZYSTANKÓW NA TERENIE BYTOMIA	122
TABELA NR 55: NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWE NABYTE DO ZASOBU GMINY BYTOM.....	126
TABELA NR 56: NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWE NABYTE DO ZASOBU GMINY BYTOM W LATACH 2010–2014.....	127

SPIS MAP

MAPA NR 1: POWIERZCHNIA I GRANICE MIASTA BYTOMIA.....	5
MAPA NR 2: OBSZARY FUNKCJONALNE WOJEWÓDZTWA I ICH OŚRODKI CENTRALNE, W TYM OBSZAR FUNKCJONALNY SUBREGIONU CENTRALNEGO.....	14
MAPA NR 3: OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI NA RZECZ RESTRUKTURYZACJI I REWITALIZACJI MIAST TRACĄCYCH FUNKCJE SPOŁECZNO-GOSPODARCZE.....	19
MAPA NR 4: POWIERZCHNIA MIASTA BYTOMIA OBJĘTA OBOWIĄZUJĄCYMI I BĘDĄCYMI W TRAKCIE PRZYGOTOWANIA MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	25
MAPA NR 5: GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA BYTOMIA W UJĘCIU DZIELNICOWYM.....	42
MAPA NR 6: UKŁAD DROGOWY BYTOMIA.....	119

SPIS ILUSTRACJI

RYSUNEK NR 1: POŁOŻENIE BYTOMIA	1
RYSUNEK NR 2: ZAKŁADANE EFEKTY REALIZACJI STRATEGII.....	8
RYSUNEK NR 3: STRATEGIA ROZWOJU MIASTA A ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	9
RYSUNEK NR 4: SPECYFICZNE EFEKTY REALIZACJI STRATEGII W KONTEKŚCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	9
RYSUNEK NR 5: KONTRAKT TERYTORIALNY – FINANSOWANIE.....	18
RYSUNEK NR 6: KORZYŚCI Z KONTRAKTU TERYTORIALNEGO	19
RYSUNEK NR 7: NOWA SZATA GRAFICZNA SERWISU BYTOMSKIEJ INFRASTRUKTURY INFORMACJI PRZESTRZENNEJ	26
RYSUNEK NR 8: WIDOK Z APLIKACJI LIMON VIEWER	27
RYSUNEK NR 9: TEREN POŁOŻONY PRZY UL. STRZELCÓW BYTOMSKICH	1
RYSUNEK NR 10: OBSZAR III BSAG	1

SPIS FOTOGRAFII

FOT. NR 1: PODPISANIE KONTRAKTU TERYTORIALNEGO DLA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO.....	1
FOT. NR 2: PROJEKT „MIESZKANIE CHRONIONE..”	1
FOT. NR 3: KOPCIUSZEK S. PROKOFIEW	1
FOT. NR 4: MUZYKA OD ŚRODKA	1
FOT. NR 5: ŻŁOT POJAZDÓW MILITARNYCH	1
FOT. NR 6: PROJEKT METROPOLIS	1
FOT. NR 7: MEDAL MIASTA BYTOMIA DLA PIOTRA SZALSZY	1
FOT. NR 8: PROJEKT KOLOROWE PODWÓRKA	1
FOT. NR 9: BYTOMSKI PARK PRZEMYSŁOWY	1
FOT. NR 10: REZERWAT PRZYRODY „SEGIET”	1
FOT. NR 11: PARK MIEJSKI IM. FRANCISZKA KACHLA	1